

УЖАС

ВЪВ ВИСИНИТЕ

БОИШ ЛИ СЕ ДА ЛЕТИШ

Съставители

СТИВЪН КИНГ
БЕВ ВИНСЪНТ

БОИШ ЛИ СЕ ДА ЛЕТИШ?

Има ли зомби в самолета?

Ако не се боите да летите — купете си този сборник! Щом прочетете 17-те истории в него, вече нищо (във въздуха) няма да е същото!

Какво има в ковчезите на борда? А какво съдържа багажът на пътника, който се качва от малко латиноамериканско летище? Готов ли си за болката, която те очаква? Стигат ли 42 секунди да оцениш живота си?

Ще се сражаваме високо горе, в синевата. Ще се разходим до древен Китай. Ще бягаме от ядрен взрив. Ще падаме...

Някои от тях са пилоти. Други — само пътници. Някои не са писали за самолети. Други имат известен опит в разказването на ужасяващи истории за полети. Някои познават добре, а други никой не познава.

Сър Артър Конан Дойл, Амброуз Биърс, Дан Симънс, Бев Винсът, Джо Хил, Ричард Матисън, Роалд Дал, Рей Бредбъри, Стивън Кинг... каквито не сте очаквали да срещнете. Отвеждат ви там, където не сте очаквали да попаднете. И е страшно!

Вземете си билет за полета с антологията на „Плеяда“ и може би ще размислите с какво да пътувате следващия път...

- [Стивън Кинг, Бев Винсът — Ужас във висините](#)

-
- [Встъпление](#)
- [Товар от Ерик Майкъл Луис](#)
- [Ужас във висините от Сър Артър Конан Дойл](#)
- [Кошмари на 7000 метра височина от Ричард Матисън](#)
- [Летящата машина от Амброуз Биърс](#)
- [Луцифер! от Едуин Ч. Тъб](#)
- [Петата категория от Том Бисъл](#)
- [Две минути и четирийсет и пет секунди от Дан Симънс](#)
- [Диаблитос от Коуди Гудфелоу](#)
- [Въздушно нападение от Джон Варли](#)
- [Имате разрешение от Джо Хил](#)
- [Бойни птици от Дейвид Дж. Шоу](#)
- [Летящата машина от Рей Бредбъри](#)
- [Зомбита в самолета от Бев Винсът](#)
- [Те няма да остаряят от Роалд Дал](#)
- [Убийство във въздуха от Питър Тримейн](#)
- [Експерт по турбулентност от Стивън Кинг](#)

- [1](#)
- [2](#)
- [3](#)
- [4](#)
- [5](#)
- [6](#)
- [7](#)

- [Падане от Джеймс Л. Дики](#)
- [Послеслов: важно съобщение от пилотската кабина](#)
- [Обработка: shadow, 2019](#)
  - [***](#)
- [За авторите](#)
- [Информация за текста](#)

- [notes](#)

- [1](#)
  - [2](#)
  - [3](#)
  - [4](#)
-

Стивън Кинг, Бев Винсът — Ужас във висините

Посвещаваме тази антология на всички пилоти — реални или литературни герои, които въпреки смъртната опасност успешно са приземили машините си и са спасили пасажерите. Ето имената им:

Уилбър Райт

Челси Салънбъргър

Върнън Димирест

Робърт Пиърсън

Ерик Жано

Тим Ланкастър

Мин Юан Хо

Ерик Муди

Питър Бъркил

Брайс Маккормик

Робърт Шорнстхаймер

Ричард Чемпиън де Креспини

Робер Пише

Брайън Енгъл

Тед Страйкър

Питам се дали на този свят, подвластен на съвременните технологии, има хора, които обичат да пътуват със самолет. Колкото и да е невероятно, ще посоча примери: пилотите, децата (с изключение на бебетата, на които промените в атмосферното налягане влияят зле), маниаците по авиацията и... ами, други няма. За нас, останалите, пътуването със самолет е примамливо и вълнуващо колкото колоректално изследване. Повечето съвременни летища са като гъмжащи от посетители зоопаркове, в които търпението и добрите маниери са подложени на жестоко изпитание. Някои полети закъсняват, други се отменят, багажът се подхвърля небрежно и в много случаи не пристига заедно с притежателите си, които искат ризите си или поне *само една* смяна бельо.

Бог да ви е на помощ, ако ви се налага да вземете ранен утринен полет. Означава да се излюпите от леглото в четири сутринта, за да минете през процедурата по чекирането и качването на борда — усложнена и късаща нервите също като излизането от малка и корумпирана южноамериканска държава през 1954-та. Взели ли сте си документ за самоличност с вашата снимка? Пресипали ли сте шампоана и балсама за коса в малки, прозрачни пластмасови шишенца? Подготвени ли сте да ви се изгубят обувките и електронните ви джаджи да бъдат облъчени? Сигурни ли сте, че някой не ви е отмъкнал багажа или не го е преровил? Готови ли сте да ви огледат на скенер и за разкош да ви опипат на най-интимните места? Да? Чудесно. О, не бързайте да се радвате. Все още може да научите, че пътниците за даден полет са повече, отколкото са местата в самолета, че полетът ще закъснее заради техническа неизправност или заради лошото време или пък че ще бъде отменен поради срив в компютрите. И Бог да ви е на помощ, ако не сте потвърдили резервацията си: по-вероятно е късметът ви да проработи с някой от ония лотарийни билети, дето се изтриват, отколкото да се качите на желания полет.

Преодолявате гореизброените препятствия, за да влезете в онова, което един от авторите, включени в антологията, нарича *ревяща черупка на смъртта*. „Не е ли малко пресилено, да не кажем, че противоречи на фактите?“ — ще попитате. Резонен въпрос. Самолетите рядко се запалват във въздуха (макар да сме виждали заснети с мобилен телефон ужасяващи кадри на машини, летящи на девет хиляди метра височина и обгърнати в пламъци) и полетите рядко завършват със смърт (според статистиката е по-вероятно да загинеш, когато пресичаш улицата, особено ако си толкова отнесен, че докато вървиш, си забил поглед в телефона си). И все пак вие се качвате в нещо като цилиндър, пълен с леснозапалим кислород, а седалките ви се намират над тонове още по-лесно запалим керосин.

Щом затворят херметически (като — олееле! — ковчег) вашата птица от метал и пластмаса и тя се понесе по пистата, последвана от смаляващата се своя сянка, едно-едничко нещо е абсолютно сигурно — *ще се озовете на земята*. Няма как иначе — всичко на този свят се подчинява на земното притегляне. Въпросът е обаче къде и защо ще се приземите, както и дали ще бъдете на парчета, или цели и невредими — вторият вариант е оптималният. Чудесно ще е, ако досегът ви с майката Земя се осъществи на бетонна полоса, дълга хиляда и

шестстотин метра (за предпочитане е да се намира на летището, към което сте пътували, обаче всякаква повърхност с твърда настилка с такава дължина ще свърши работа, когато ножът опре до кокал). В противен случай статистическите ви шансове за оцеляване стремглаво намаляват. Това също е статистически факт, който дори „най-закалените“ пасажери не бива да забравят, когато на височина девет хиляди метра и при ясно небе самолетът им попадне в зона на силна турбуленция.

В подобни моменти събитията са извън вашия контрол. Не можете да предприемете каквото и да било, освен да проверите дали сте закопчали добре предпазния си колан: чувате тракането на чиниите и бутилките в „кухнята“, също и плача на бебетата, багажните отделения над седалките се отварят сами и дезодорантът ви губи сражението с миризмата на пот, когато по високоговорителите се разнася гласът на стюардесата: „Командирът моли всички да останат по местата си.“ Докато претъпканата птица от метал и пластмаса подскача нагоре-надолу, тресе се и скърца, имате достатъчно време да осъзнаете колко крехко е човешкото тяло, както и един неоспорим факт: *рано или късно ще се озовете на земята.*

След като ви дадох храна за размисъл за следващото ви пътуване със самолет, ще ви задам въпрос, свързан с темата: съществува ли друга човешка дейност (все едно каква), по-подходяща за антология с хорър и съспенс — тъкмо като тази, която сега е в ръцете ви? Съмнявам се, госпожи и господа. Тук има всичко: клаустрофобия, акрофобия, слабоволие. Животът ни винаги виси на косъм, но го осъзнаваме най-ясно, когато самолетът ни се снижава към „Ла Гуардия“ сред гъсти облаци и проливен дъжд.

Колкото до мен, вече съм много по-безстрашен авиопасажер, отколкото навремето. Заради професията ми през последните четиридесет години често ми се налагаше да пътувам със самолет — признавам, че докъм 1985-а изпитвах ужас от летенето. Разбирах теоретичната постановка, наясно бях със статистиката, доказваща, че е по-безопасно да пътуваш със самолет, отколкото с друго превозно средство, обаче проумяването на тези факти не ми помагаше да преодолеем страха си. Предполагам, донякъде причината беше желанието (от което още не съм се отърсил) винаги да контролирам положението. Чувствам се в безопасност, когато шофирам, защото си вярвам, но не и когато някой друг е зад волана (извинете, обаче не мога да си кривя душата). Щом се качите на самолета, ролите се разменят — поверявате контрола на непознати хора, които навярно вече няма да видите.

По-лошото е, че с течение на времето въображението ми още повече се е развило и се е изострило. Разбира се, това ми е от полза, когато седя пред компютъра и съчинявам истории за много ужасни неща, случващи се на много симпатични хора, но не и когато съм държан като заложник в самолет, дето излиза на пистата, поколебава се, после се стрелва напред със скорост, която ще е самоубийствена за шофьор на кола.

Въображението е нож с две остриета и по времето, когато заради работата ми се налагаше доста често да пътувам със самолет, бе твърде лесно да се порежа с този нож. Бе твърде лесно да се замисля за всички въртящи се части на самолетните двигатели — толкова много на брой, че изглежда почти неизбежно в някакъв момент помежду им да настъпи дисхармония. Беше лесно да се питам (всъщност обратното беше невъзможно) какво означава всяка промяна в звука на двигателите или защо внезапно самолетът се накланя (застрашително!) и пепси-колата ми едва не се изплисква от малката пластмасова чаша.

Ако пилотът напуснеше мястото си и влезеше в салона, за да поговори с пътниците, веднага се запитвах дали вторият пилот е достатъчно подготвен (разбира се, че не е, иначе

нямаше да е резервен). После ми хрумваше, че може би летим на автопилот, обаче какво щеше да се случи, ако автопилотът се повредеше, докато командирът на полета обсъжда с някого какви са шансовете на „Янките“? Самолетът щеше да се устреми надолу и да се разбие. Ами какво щеше да стане, ако вратите на багажното отделение не са добре затворени и зейнат по време на полета? Ами ако колесникът замръзне? Ами ако някой илюминатор се счупи, защото дефектът му не е забелязан от механик, отговарящ за поддръжката, който си е мислил за гаджето си и си е гледал работата през пръсти? Ами ако ни улучи метеор и самолетът се разхерметизира?

После, в средата на осемдесетте, след като на път за Бангор едва не загинах при въздушна злополука, повечето ми страхове изчезнаха. Убеден съм, че мнозина (някои от които в момента четат тази книга) са изпитвали страх от какво ли не — от блокиране на носово колело до подхлъзване на самолета по замръзнала писта, — но през онзи ден аз се сблъсках със смъртта... и оцелях, за което свидетелства фактът, че ви разказвам тази история.

Беше късен следобед, на небето нямаше нито едно облаче. Щях да пътувам с чартърен „Лиър 35“ — при излитането с такъв самолет ти се струва, че към задника ти е прикрепена ракета. Много пъти бях пътувал с този „Лиър“. Познавах пилотите и им се доверявах, и то с основание. Единият беше започнал да управлява реактивни машини още в Корея, беше оцелял по време на куп бойни мисии там и оттогава не беше престанал да лети. Имаше десетки хиляди часове във въздуха. Извадих си от чантата романчето и книжката с кръстословиците — предвкусвах спокоен полет и завръщането у дома, където ме чакаха жена ми, децата ми и нашето куче.

Издигнахме са над две хиляди метра и аз взех да разсъждавам дали да не убедя домочадието си вечерта да отидем на кино, но изведнъж самолетът сякаш се удари в масивна стена. В този момент бях сигурен, че сме се сблъскали с друг самолет и че ще загина заедно с двамата пилоти. Шкафът с храната и напитките се отвори и избълва всичко, съдържащо се в него. Възглавниците на свободните седалки полетяха във въздуха. Самолетчето се наклони... наклони се още повече... после се преобърна. Усетих какво се случва, но не го видях. Бях стиснал клепачи. Животът ми не премина пред очите ми като на филмова лента. Не си помислих: *„Още толкова много ми предстои да свърша...“* Не изпитах примирение (нито пък гняв срещу съдбата, честно казано). Знаех само, че последният ми час е настъпил.

След миг самолетът се стабилизира. Като в просъница чух гласа на втория пилот:

— Стив! Стив! Добре ли си?

Отговорих, че всичко е наред. Вгледах се в храната, разпиляна на пътеката между седалките — сандвичи, салатата, парче чийзкейк с ягодова глазура. Погледнах жълтите кислородни маски, които се бяха спуснали от тавана, и попитах (толкова спокойно, че се възхитих от себе си) какво се е случило. Двамата пилоти не знаеха, макар да подозираха (покъсно подозренията им бяха потвърдени), че сме избегнали на косъм сблъсъка с „Боинг 747“ на авиокомпанията „Делта“. Попаднали сме били в струята изгорели газове на боинга и малката ни машина е била подмятана като хартиено самолетче, понесено от вихрушка.

През двацет и петте години, изминали оттогава, аз съм много по-спокоен по време на полет, след като видях колко издръжливи са съвременните самолети и как хладнокръвно и умело действат в опасни ситуации опитните пилоти (каквито са повечето от хората, упражняващи тази професия). Веднъж един ми каза: „Тренираш и пак тренираш, та когато след шест часа на пълна скука внезапно настъпят дванайсет секунди на смъртна опасност,

знаеш точно какво да направиш.“

В разказите, които следват, ще прочетете за какво ли не — от гремлин, стъпил на крилото на самолета, до прозрачни чудовища, които живеят високо над облаците. Ще прочетете за пътуване във времето и за призрочни самолети. Обаче преди всичко ще изживеете онези дванайсет секунди на смъртна опасност, когато най-страшното, което би могло да се случи по време на полет, наистина се случва. Ще се сблъскате с клаустрофобия, малодушие, ужас и прояви на смелост. Ако възнамерявате да пътувате с „Делта“, „Американ“, „Саутуест“ или с друга авиокомпания, най-искрено ви съветвам да си вземете за четене роман от Джон Гришам или от Нора Робъртс вместо този сборник. Защото, дори да сте в безопасност на земята, пак ще ви се прииска здраво да затегнете предпазния колан.

Защото ви очаква полет, изпълнен с непредвидими опасности.

Стивън Кинг

2 ноември 2017

Товар от Ерик Майкъл Луис

Ерик Луис, който ще бъде пилот на първия ни полет, е изучавал творческо писане в университета „Пюджит Саунд“ и живее на северозападното тихоокеанско крайбрежие на САЩ. Нека неговият отговорник за товара ви качи на транспортния самолет „Локхийд С-141А Старлифтър“ (като онзи в Музея на авиацията „Маккорд“, за който казват, че бил населяван от духове), готов да излети от Панама за Съединените щати. „Старлифтър“ е тежкотоварен самолет, способен да пренесе до 32 000 кг на къси разстояния. Може да превозва 100 парашутисти, 150 войници, камиони, джипове и дори междуконтинентални балистични ракети „Минитман“. Или по-малки товари. Например ковчези. Някои истории смразяват кръвта. Ще ви разкажа една, от която тръпки ще ви побият и която дълго, много дълго ще витае в ума ви.

Добре дошли на борда.

Ноември 1978

Сънувах товари. Хиляди дървени каси изпълваха товарния отсек на самолета, всичките от суров бор, чиито тресчици проникват дори през работните ръкавици. Върху сандъците имаше печати с неясни цифри и странни инициали, греещи в мрачно червено. Предполагаше се, че съдържат гуми за джипове, но някои бяха колкото къщи, а други — като за автомобилни свещи, наредени на палети и привързани с каиши, подобни на ремъците на усмирителна риза. Опитах да ги проверя всичките, но бяха твърде много.

При лекото разместване на сандъците се чу тътрене, после товарът падна върху мен. Не можех да стигна до интеркома, за да предупредя пилота. Самолетът се наклони и товарът ме притисна с хиляди остри малки пръсти, изкара ми въздуха точно когато се спускахме, когато пропадахме, а в това време интеркомът пишеше пронизително. От сандъка до ухото ми обаче се чу и друг звук. Нещо вътре се боричкаше, нещо подуто и осквернено, нещо, което не исках да видя, което искаше да излезе.

Шумът взе да наподобява почукване на твърда папка о металната рамка на койката ми. Рязко отворих очи. Над мен се беше надвесил един от екипажа — новак, ако се съди по потта по яката му, — който държеше папка между нас и се чудеше дали съм от онези, дето ще му откъснат главата просто защото си върши работата. „Сержант-техник Дейвис — каза той, — викат ви веднага на карго терминала.“

Изправих се и се протегнах. Той ми подаде папката с митническата декларация: НУ-53 с екипаж, механици и медицински персонал, летящ за... някакво ново място.

— Летище Тимери?

— До Джорджтаун, Гвиана. — Понеже го изгледах недоумяващо, добави: — Бивша британска колония. Тимери е някогашната Военновъздушна база „Аткинсън“.

— Каква е мисията?

— Обща медицинска евакуация от някакво място, наречено Джоунстаун.

Американци в беда. Бях прекарал голяма част от кариерата си във Военновъздушните сили да спасявам американци в беда. Спасяването на американци в беда беше много по-удовлетворяващо от доставка на гуми за джипове. Благодарих му и побързах да облека чиста униформа.

С нетърпение очаквах да прекарам поредния Ден на благодарността в Панама, във Военновъздушна база „Хауърд“ — 30 градуса, пълнена пуйка от военната столова, бейзбол по Радиото на Въоръжените сили и достатъчно свободно време между рейсовете, за да се напия едно хубаво. Полетите от и до Филипините минаваха като по учебник — и пътниците, и товарите бяха лесна работа. А сега това.

Като отговорник за товарите съм свикнал на промени в плана. „С-141 Старлифтър“ е най-големият транспортен самолет на Военновъздушното командване и може да пренесе 32 000 кг товар или 200 войници с пълно бойно снаряжение до коя да е точка на света. Дълъг половин футболно игрище, с високо разположени, скосени крила, като на прилеп, с Т-образна опашка, странично отварящи се врати и вградена товарна рампа — „Старлифтър“ няма равен сред транспортните самолети. Моята работа беше да разпределя и обезопася товара на борда.

Вече си бях попълнил протоколите за теглото и баланса на товара, когато същият войник ме завари да проклинам панамския наземен екип за това, че са одраскали корпуса.

— Сержант Дейвис! Промяна в плана — изкрещя той, за да надвика воя на мотокара, и ми подаде нова митническа декларация.

— Още пътници ли?

— Нови пътници. Медиците остават тук. — После добави нещо неразбираемо за промяна на мисията.

— Кой са тези хора?

И отново се напрегнах да го чуя. Или може би го бях чул добре и със свито сърце исках да повтори. Исках да не съм чул правилно.

— Прибиране на загинали — извика той.

Точно както бях чул.

Тимери беше типично летище от Третия свят — годно да приеме 747, но осеяно с дупки и обградено от покрити с ръжда бараки. Джунглата наоколо изглеждаше, сякаш е била разчистена само преди час. Хеликоптери се издигаха и спускаха, пистата гъмжеше от американски военни. Значи положението беше лошо.

Горещината, която излъчваше асфалтът, заплашваше да разтопи подметките на ботушите ми още преди да съм заклинил колесника. Няколко американски войници от наземните екипи се приближиха, нетърпеливи да разтоварят вертолета. Един от тях, гол до кръста, ми подаде декларация.

— Не се отпускай — каза той. — Щом приключим с хеликоптера, започваме да товарим

твоя. — И посочи с глава зад себе си.

Погледнах към трептящата от мараня писта. Ковчези. Редици с еднотипни алуминиеви ковчези проблясваха под безмилостното тропическо слънце. Бяха ми познати от полетите от Сайгон преди шест години, първите ми като отговорник за товара. Стомахът ми се сви — може би защото не бях отпочинал или пък понеже не бях превозвал трупове вече няколко години. Все едно, преглътнах мъчително. Погледнах дестинацията: Доувър, Делауеър.

Наземният персонал тъкмо бе сменил санитарната кабина, когато научих, че на борда ще имаме двама пътници.

Първият беше хлапак, който изглеждаше като току-що завършил гимназия, с остра черна коса и прекомерно големи камуфлажни дрехи, колосани, чисти, с отличителните знаци на младши сержант. Пожелах му „Добре дошъл на борда“ и понечих да му помогна да мине през вратата за екипажа, но той се дръпна като ужилен, при което едва не си удари главата в ниския свод. Сигурно щеше да отскочи назад, ако имаше къде. От него се носеше силна миризма на мехлем против комари.

След него, отново без чужда помощ, на борда се качи медицинска сестра, отривиста и делова в походката, облеклото и жестовете си. Погледнах я невъзмутимо. Скоро след като почнах работа, редовно бях съпровождал нея и още няколко души от летище „Кларк“ във Филипините до Да Нанг и обратно. Лейтенант със стоманен поглед и сребриста коса. Беше отбелязала недвусмислено — и неведнъж, — че всеки отпаднал от училище малоумник ще се справи с работата по-добре от мен. Според униформата името ѝ беше Пембри. Побутна хлапака към седалките, но дори и да ме позна, не каза нищо.

— Седнете където поискате. Аз съм сержант-техник Дейвис. Излитаме след по-малко от половин час, така че се настанете удобно.

Хлапакът спря на място.

— Вие не ми казахте — обърна се той към сестрата.

Вътрешността на „Старлифтър“ прилича на котелно помещение, всички тръби за охлаждане, затопляне и налягане са открити, за разлика от пътническите самолети. Ковчезите образуваха две редици по дължината на корпуса, с пътека между тях. Общо бяха сто и шейсет, по четири един върху друг. Специални жълти мрежи ги държаха на място. Вратите на товарното помещение се затвориха и скриха слънчевата светлина, оставяйки ни в неприятен полумрак.

— Това е най-бързият начин да те върнем вкъщи — каза му тя с неутрален тон. — Искаш да се прибереш у дома, нали?

Гласът му беше пропит от ярост, примесена със страх:

— Не искам да ги виждам. Искам седалка, която гледа напред.

Ако хлапакът се огледаше, щеше да види, че такива няма.

— Всичко е наред — каза тя, като сложи отново ръка на рамото му. — Те също си отиват вкъщи.

— Не искам да ги гледам — повтори той, докато сестрата го побутваше към седалка до

едно от малките прозорчета. Не си закопча колана, за това Пембри се наведе и го стори вместо него. Момчето се вкопчи в страничните дръжки, сякаш се намираще на влакче на ужасите. — Не искам да мисля за тях.

— Разбрах — казах аз и отидох да изгася кабинните светлини. Сега дългите метални контейнери се осветяваха единствено от двата червени индикатора. Върнах се при момчето и му подадох възглавница.

На широката му куртка имаше етикетче с името Ернандес.

— Благодаря — каза той, но не пусна дръжките на седалката.

Пембри седна до него и си сложи предпазния колан. Аз им прибрах багажа и прегледах отново контролния списък.

Щом излетяхме, направих кафе на електрическия котлон в кабинката. Сестра Пембри отказа, но Ернандес прие. Пластмасовата чашка се тресеше в ръцете му.

— Страх те е от летенето ли? — попитах. Не беше толкова необичайно във Военновъздушните сили. — Имам лекарство против повръщане...

— Не ме е страх от летенето — процеди през зъби той, без да изпуска от поглед ковчезите.

Идваше ред на екипажа. Летците не управляваха един и същи самолет, както едно време. Военновъздушното командване много се гордееше с това, че хората им са до такава степен взаимозаменяеми, та неколцина, които не се познаваха, можеха да се съберат пред хангара и да летят на кой да е „Старлифтър“ до кой да е край на света. Всеки от тях познаваше работата ми, както и аз тяхната — из основи.

Отидох в пилотската кабина, където заварих всички по местата си. Вторият инженер стоеше най-близо до вратата, приведен над уредите.

— Четвъртият е на път да се изравни с другите, намали дросела — каза той.

Унилото му лице и провлаченият му арканзаски говор ми бяха познати, но не можех да се сетя откъде. След седем години на старлифтъри сигурно бях летял с едва ли не всеки. Сложих кафето на масичката му, а той ми благодари. На униформата му пишеше „Хедли“.

Първият инженер седеше на средната седалка, запазена обикновено за „лошия“ — инспекторите бяха проклятието за всички военни екипажи. Той поиска две бучки захар, после се изправи и погледна през стъклото към препускащата край нас синева.

— Дроселът на четвърти намален, разбрано — отвърна пилотът. Той беше избран за командир на полета, но с втория пилот бяха такива типични представители за професията, все едно бяха един и същи човек. И двамата пиеха кафето си с двойна сметана. — Опитваме да се отдалечим от зона на турбулентност, но няма да е лесно. Кажи на пътниците да са готови за стихии.

— Ще има кажа, сър. Нещо друго?

— Благодаря, сержант Дейвис, това е всичко.

— Да, сър.

Най-накрая време за почивка. Отивах да се излегна в каютата на екипажа, когато

забелязах Пембри да се навърта около санитарната кабина.

— Мога ли да помогна с нещо? — попитах аз.

— Допълнително одеяло?

Извадих едно от шкафа между кухненския кът и тоалетната и стиснах зъби.

— Нещо друго?

— Не — отвърна тя, като махна въображаемо влакънце от вълненото одеяло. — И преди сме летели заедно, нали знаете.

— Така ли?

Тя изви вежда.

— Вероятно трябва да се извиня.

— Няма нужда, госпожо. — Заобиколих я, за да отворя хладилника. — По-късно мога да ви сервирам закуска, ако сте...

Тя постави ръка на рамото ми, както с Ернандес по-рано, и привлече вниманието ми.

— Вие си ме спомняте.

— Да, госпожо.

— Бях доста сурова с вас при онези евакуационни полети.

Щеше ми се да не е толкова пряма.

— Само си казахте мнението, госпожо. Така станах по-добър отговорник за товара.

— Все пак...

— Госпожо, няма нужда.

Защо жените не си дават сметка, че извиненията само влошават нещата?

— Много добре. — Изражението ѝ омекна, суровостта беше заменена от искреност и ми мина през ума, че ѝ се говори.

— Как е пациентът ви? — попитах аз.

— Почива си. — Пембри се опитваше да изглежда, сякаш нищо не я притеснява, но аз знаех, че иска да продължи да говори.

— Какъв е проблемът с него?

— Бил е един от първите пристигнали — каза тя — и от първите заминали.

— За Джоунстаун ли става дума? Толкова зле ли беше?

Спомних си първите евакуационни мисии. Лицето ѝ веднага придоби предишното изражение, сурово и студено.

— Излетяхме от Доувър по заповед на Белия дом пет часа след като им се бяха обадили. Той е специалист по медицинска документация, постъпил е преди шест месеца, не е пътувал никъде, не е преживял нищо. И изведнъж се оказва в южноамериканската джунгла с хиляда трупа.

— Хиляда?

— Още нямаме точната бройка, но нещата вървят натам. — Тя потърка страната си с опакото на дланта. — Толкова много деца!

— Деца?

— Цели семейства. Изпили отрова. Казаха, че било някакъв култ. Някой спомена, че родителите убили първо децата си. Не знам какво би накарало човек да причини това на собственото си семейство. — Тя поклати глава. — Аз останах на Тимери да категоризирам жертвите. Ернандес каза, че миризмата била невъобразима. Наложило се да напръскат труповете с инсектицид и да ги пазят от огромни гладни плъхове. Накарали го да промуши телата с щик, заради газовете. Изгорил си униформата. — Самолетът подскочи и тя

презразпредели тежестта си, за да запази равновесие.

Някакво гадно чувство се спусна в гърлото ми, докато се опитвах да не си представям казаното. Едва се удържах да не изкривя лице.

— Командирът предупреди, че може здраво да разтресе. По-добре си закопчайте колана.

Съпроводих я до мястото ѝ. Ернандес се беше отпуснал безпомощно в седалката си, със зяпнала уста, изглеждаше като изгубил кръчмарско сбиване — лошо. Легнах на койката си и съм заспал.

Питайте всеки отговорник за товара: след толкова време във въздуха спирате да обръщате внимание на рева на двигателите. Установявате, че можете да спите при всякакви условия. И въпреки това умът ви включва и се буди при всеки необичаен шум, като при полета от Якота до Елмендорф, когато един джип се освободи и се блъсна в касетка с готова храна. Навсякъде имаше пръснато кълцано говеждо. Наземният персонал чу какво мисля по въпроса. Затова нищо чудно, че се сепнах при писъка.

Без да се замисля, скочих и се втурнах покрай санитарната кабина. Пембри се беше изправила пред Ернандес, размахал ръце лудо, и се опитваше да избегне ударите му, докато му говореше нещо с тих и спокоен глас. За разлика от неговия.

— Чух ги! Чух ги! Те са там, вътре. Всички ония деца! Всички ония деца!

Сложих ръка на рамото му:

— Успокой се!

Той спря да ръкомаха. На лицето му се изписа срам. Очите му се впиха в моите.

— Чух ги да пеят.

— Кой?

— Децата! Всичките... — Той посочи безпомощно неосветените ковчези.

— Сънувал си — каза Пембри; гласът ѝ леко потрепери.

— Бях тук през цялото време. Ти спеше. Няма как да си чул нещо.

— Всички деца са мъртви — каза той. — Всичките. Те не са знаели. Как са могли да знаят, че пият отрова? Кой би дал отрова на собственото си дете? — Пуснах рамото му и той погледна към мен: — Имаш ли деца?

— Не — отвърнах.

— Дъщеря ми е на година и половина — продължи той. — Синът ми е на три месеца. Трябва да си внимателен с тях, да си търпелив. Жена ми наистина го умее, разбираш ли? — За пръв път забелязах, че по челото и дланите му се стича пот. — Но и аз се справям, тоест може да не съм наясно какво, по дяволите, правя, но не бих ги наранил. Прегръщам ги и им пея и... и ако някой се опита да ги нарани... — Той сграбчи рамото ми: — Кой би дал на детето си отрова?

— Вината не е твоя — казах.

— Те не са знаели, че е отрова. Все още не знаят. — Дръпна ме към себе си и прошепна в ухото ми: — Чух ги да пеят.

Проклет да съм, ако не ме полазиха тръпки.

— Ще отида да проверя — казах му, грабнах от стената едно фенерче и тръгнах по пътеката между ковчезите.

Проверката беше наложителна. Като отговорник за товара знам, че необичайният шум веща беда. Бяха ми разказвали как един екипаж постоянно чувал мяукане във вътрешността на самолета. Отговорникът за товара не намерил нищо, но решил, че при разтоварването котката ще се появи. Оказало се, че „мяукането“ всъщност идва от отслабена крепежна скоба, която при приземяването поддала. Освободили се три тона експлозив, което направило кацането много интересно. Странните шумове значеха проблем и щеше да е глупаво от моя страна да не проверя.

Огледах всички скоби и мрежи, навеждах се и се заслушах, проверих за изместване, протрити ремъци, въобще нещо необичайно. Обиколих от единия край до другия, пробвах дори вратите, през които се вкарваше товарът. Всичко беше здраво, бях си свършил работата отлично, както обикновено.

Върнах се при тях. Ернандес хлипаше, скрил лицето си в ръце. Пембри седеше до него и гладеше гърба му, както майка ми някога.

— Чисто е, Ернандес. — Закачих фенерчето обратно на стената.

— Благодаря — отвърна вместо него Пембри. — Дадох му валиум, сега трябва да се успокои.

— Проверих за всеки случай — обясних. — Сега си починете и двамата.

Върнах се при койката си, която се оказа заета от Хедли, втория инженер. Легнах на койката под него, но не можах да заспя веднага. Опитах да не мисля за онова, което се бе случило, за да возя сега тези ковчези.

Думата „товар“ е евфемизъм. Кръвна плазма, силни експлозиви, лимузини на тайните служби, златни кюлчета — опаковаш ги и ги превозваш, защото това ти е работата, и всичко, което може да я ускори, е важно.

Просто товар, казах си, но цели семейства се бяха самоубили... Радвах се да ги измъкна от проклетата джунгла, да ги върна у дома при роднините им, но беше късно да сторим нещо повече — медиците, стигнали първи на произшествието, наземният персонал, дори моят екип. Имах смътно, колебливо желание да създам деца и се гневях при мисълта, че някой е наранил дете. А тези родители го бяха сторили на драго сърце, нали?

Не можех да се отпусна. На койката намерих сгънат стар брой на „Ню Йорк Таймс“. „Мир в Близкия изток още по наше време“, гласеше едно заглавие. Към статията имаше снимка на президента Картър и Ануар Садат как си стискат ръцете. Тъкмо задрямвах, когато ми се стори, че Ернандес отново извика.

Завлякох си задника при тях. Пембри стоеше с ръце, притиснати към устата. Помислих, че Ернандес я е ударил, затова бързо приближих и ѝ дръпнах ръцете, търсейки някакви поражения.

Такива нямаше. Над рамото ѝ видях Ернандес, прикован към седалката, с вперени в мрака очи, като изображение в негатив.

— Какво стана? Удари ли ви?

— Той... той отново го чу — заекна тя и пак вдигна ръце към лицето си. — Вие... вие трябва още веднъж да проверите. Трябва да идете да проверите...

Самолетът се наклони и Пембри се блъсна в мен. Хванах я за лакътя, за да запазя равновесие, но тя се стовари отгоре ми. Отвърнах невъзмутимо на погледа ѝ. Тя извърна очи.

— Какво стана? — попитах отново.

— И аз го чух — отвърна Пембри.

Погледнах към пътеката, потънала в сянка.

— Току-що ли?

— Да.

— Същото като него? Деца, които пеят? — Едва се съдържах да не я разтърся. Да не би и двамата да полудяваха?

— Деца, които си играят — каза тя. — Като... шум от детска площадка, нали се сещате? Хлапета, които си играят.

Помъчих се да се сетя за някакъв предмет или предмети, които, натъпкани в „С-141 Старлифтър“, на височина 12 000 метра над Карибско море, биха издавали звук на играещи си деца.

Ернандес се размърда и двамата със сестрата насочихме вниманието си към него. Той се усмихна печално:

— Казах ви.

— Ще отида да проверя!

— Оставете ги да си играят — рече той. — Те просто искат да си играят. Вие не искайте ли същото като дете?

В ума ми изникнаха детски спомени: безкрайните лета, каране на колело, ожулени колене, прибиране по мрак и думите на майка ми: „Виж се какъв си мръсен.“ Зачудих се дали спасителният екип е измил телата, преди да ги положи в ковчезите.

— Ще разбере какво е — казах и посегнах за фенерчето. — Вие стойте тук.

Възползвах се от тъмнината, за да изключа зрението си и да дам предимство на слуха. Вече нямаше турбуленция и използвах светлината на фенерчето само за да не се спъна в мрежите, придържащи товара. Бях нащрек за всеки нов или необичаен звук. Не беше само един, трябваше да е комбинация — шумове като онзи не спират и не започват просто така. Теч на гориво? Нелегален пътник? Мисълта, че в металните контейнери може да дебне змия или друг тропически хищник, изостри сетивата ми и ми напомни за съня.

Близо до товарните врати изключих фенерчето и се заслушах. Сгъстен въздух. Четири турбовитлови двигателя „Праг и Уитни“. Потракване на нещо счупено. Скърцане на ремъците, придържащи товара.

И тогава го чух. Отначало глух и смътен, сякаш идващ от пещера, после чист и непринуден, като за изненадан подслушвач.

Деца. Смях. Като междучасие в училище.

Отворих очи и зашарих с фенерчето по сребристите контейнери. Сякаш ме чакаха, сгушени до мен, почти нетърпеливи.

Деца, казах си, просто деца.

Изтичах към санитарната кабина. Не знам какво изражение са видели на лицето ми Ернандес и Пембри, но ако е приличало поне малко на онова, което видях аз в огледалцето над умивалника, трябва да съм изглеждал едновременно ужасен и облекчен.

Погледнах към интеркома. Всеки проблем в товарното помещение трябва да се докладва незабавно, така изисква протоколът, но какво да кажа на командира? Идеше ми да зарежа всичко, да изхвърля ковчезите и да се свършва. Ако им кажех, че в товарното има пожар, щяхме да слезем под три хиляди метра височина, щях да разкача товара и да го пратя целия на дъното на Мексиканския залив, без после да ми задават въпроси.

Изправих се и опитах да помисля. *Деца, казах си. Не чудовища, не демони, просто шум*

от играещи си деца. Не нещо, което да те нападне. Игнорирах полазилите ме тръпки и реших да потърся помощ.

Отидох в спалното помещение, където Хедли още спеше. На гърдите му лежеше разтворена книга с подгънати краища, с две жени в страстна прегръдка на корицата. Поразклатих ръката му. Той се събуди и седна в койката. Не продумвахме. Хедли разтърка лице с една ръка и се прозя.

После ме погледна и се намръщи тревожно. Следващата му реакция беше да грабне преносимия си кислороден апарат. После моментално си възвърна хладнокръвното изражение.

— Какво има, Дейвис?

Затърсих подходящите думи.

— Товарът — започнах. — Възможно е... товарът да се е разместил. Трябва ми помощ, сър.

Притеснението му веднага беше заменено от раздразнение.

— Каза ли на командира?

— Не, сър. Не искам... не искам да го притеснявам засега. Може да няма нищо.

Лицето му се изкриви неприятно и реших, че ще се сдърпаме, но той дойде с мен в задната част на самолета. Самото му присъствие беше достатъчно да събуди инстинкта и професионализма ми. Походката ми стана по-енергична, очите ми се разшириха, стегнах се.

Пембри и Ернандес седяха един до друг, и двамата наглед невъзмутими. Хедли не им обърна внимание, а ме последва по пътеката между ковчезите.

— А главните светлини? — попита.

— Не помагат. Ето — отвърнах и му подадох фенерчето. — Чувате ли го?

— Какво да чувам?

— Само слушайте.

Отново се чуваха само двигателите и въздушните течения.

— Нищо не...

— Шшш. Слушайте.

Устата му зяпна и остана така около минута, после се затвори. Двигателите утихнаха и звуците се появиха, поръсиха ни като капчици водна пара, обвиха ни като мъгла. Не си бях дал сметка колко ми е студено, докато не забелязах, че ръцете ми треперят.

— Какво, по дяволите, е това? — попита Хедли. — Прилича на...

— Не! — прекъснах го. — Не може да е това. — Посочих с глава металните контейнери. — Знаете какво има в ковчезите, нали?

Той не отговори. Звукът сякаш се процеждаше, първо някъде наблизо, после отдалече. Хедли се опита да следва шума с фенерчето.

— Можеш ли да кажеш откъде идва?

— Не. Просто се радвам, че и вие го чувате, сър.

Инженерът се почеса по главата. Лицето му беше изопнато, сякаш е ял нещо развалено и още не може да се отърве от лошия вкус в устата.

— Дяволите да ме вземат — провлече.

Изведнъж, както и преди, звукът спря и отново се чуваше само ревът на двигателите.

— Ще включа светлините. — Запътих се колебливо към ключа. — Ще се обадя на командира.

Хедли мълчеше съзаклятнически. Когато се върнах, го заварих да изучава през мрежата

един ред ковчези.

— Трябва да претърсиш товара — рече унило.

Не отговорих. И преди бях претърсвал товари по време на полет, но не и в подобен случай, дори не бяха тела на военни. Ако всичко казано от Пембри беше вярно, не можех да се сетя за нищо по-лошо от отварянето на някой от тези ковчези.

Чу се шум и двамата се стреснахме. Представете си мокра топка за тенис. Сега си представете звука от удара на тази топка в корта — едно тъпо ПЛЪОК — все едно птица се блъска в корпуса. Шумът се повтори и този път идваше от вътрешността на самолета. Последва турбулентен тласък, а след него ново тупване. Определено дойде от ковчеза до краката на Хедли.

Нищо сериозно, опитваше се да внуши изражението му. Само си въобразяваме. *Шумът от един ковчез не може да свали самолет*, казваше лицето му. *Призраци не съществуват*.

— Сър?

— Трябва да го видим — каза той.

Стомахът ми отново се сви. Да го *видим*, бе казал той. *Не исках нищо да виждам*.

— Предай на командира да не сменя рязко посоката — нареди Хедли.

Тогава разбрах, че ще ми помогне. Не че искаше, но щеше да го стори.

— Какво правите? — попита Пембри, изправила се до нас, докато аз свалях предпазната мрежа от ред ковчези, а инженерът разкопчаваше ремъците. Ернандес спеше с провиснала глава — успокоителното най-накрая беше подействало.

— Трябва да проверим товара — заявих делово аз.

— Може да се е разместил и равновесието да е нарушено.

Докато минавах край нея, тя ме хвана за ръката.

— Това ли беше? От разместване на товара?

В гласа ѝ се долавяше нотка на отчаяние. *Кажми, че ми се е сторило*, говореше изражението ѝ. *Кажми — и ще ти повярвам и ще ида да поспя*.

— Така смятаме — кимнах.

Раменете ѝ се отпуснаха и устните ѝ се извиха в усмивка, твърде широка, за да е искрена.

— Слава Богу! Мислех, че полудявам.

Потупах я по рамото:

— Закопчайте си колана и си починете.

Тя ме послуша.

Най-накрая правех нещо. Като отговорник за товара можех да сложа край на тази глупост. Така че свърших каквото трябваше — отвързах ремъците, качих се на ковчезите, избутах най-горния, пренесох го, закрепих го добре, свалих следващия, пренесох го, закрепих го добре и така. Радостта от обичайното повторение.

Чак когато стигнахме до най-долния, шумния, Хедли спря и ме загледа как го измъквам. Стойката му беше изправена, но въпреки това в нея личеше отвращение — нещо, което на по бира с наперените ветерани от Военновъздушните сили можеше да скрие. Но не и сега, не и от мен.

Огледах бегло платформата, на която ковчезът бе лежал, после тези до него, но не забелязах никаква повреда или очевиден дефект.

Чу се звук — едно мокро „плъок“. Отвътре. И двамата едновременно се сепнахме. За инженера беше невъзможно да скрие хладното си отвращение. Аз едва потиснах треперенето

си.

— Трябва да го отворим — казах.

Инженерът не възрази, но и той като мен се движеше бавно. Приклекна и притисна здраво с ръка капака на ковчега, като в същото време отвори закопчалките откъм своя край. Докато откопчавах моите, усещах как пръстите ми се хлъзгат по студения метал. Потреперих, но докоснах капака. С Хедли се спогледахме — сега или никога. Отворихме го.

Първо усетихме миризмата: смесица от разложени плодове, антисептик и формалдехид, изпразнения и сяра. Вонята залютя в ноздрите ни и изпълни помещението. Светлините горе осветиха два лъщящи черни найлонови чувала, хлъзгави от кондензацията и отпадните продукти. Макар да знаех, че това са тела на деца, изпитах страх, болка. Единият от чувалите частично закриваше другия и веднага разбрах, че в него има повече от едно дете. Очите ми пробягаха по влажния найлон — очертанията на ръка, после профил. В долния край, отделно от останалото, лежеше свито нещо малко. С размера на бебе.

Самолетът подскочи като подплашено пони и горният чувал се плъзна настрани, при което от него се показва тялото на малко момиче, не повече от осем-деветгодишно. Беше превито като някой откачен акробат, коремът му, по който се виждаха прободни рани, отново се бе подул, усуканите крайници бяха отекли. Кожата, вече на петна, се беше отделила навсякъде освен на лицето, чисто и невинно като на херувим.

Именно лицето ме разтърси, от вида му ме заболя. Миловидното ѝ лице.

Стиснах ръба на ковчега така, че кокалчетата ми побеляха до болка, но не посмях да я отдръпна. В гърлото ми заседна буца, ала се насилих да я преглътна.

Една самотна муха, голяма и лъскава, изпълзя от найлоновия плик и лениво литна към Хедли. Той се изправи бавно и се стегна, сякаш се готвеше да посрещне удар. Проследи с поглед хаотичния полет. После, излязъл от унеса, отстъпи, размаха ръце и я удари — чух плясването. От устните му се откъсна звук, изразяващ погнуса.

Когато се изправих, кръвта туптеше в слепоочията ми, краката едва ме държаха. Подпрях се на един ковчег. В устата си усещах вкус на гранясало.

— Затвори го — каза Хедли, сякаш говореше с пълна уста. — Затвори го.

Ръцете ми бяха като гумени. Събрах сили, вдигнах крак и ритнах капака. Металът прокътна като артилерийски снаряд. В ушите си усетих пулсиране като при рязко снижаване.

Хедли сложи ръце на кръста и сведе глава, дишаше тежко през устата.

— Иусе — възкликна прегракнало.

Усетих движение — Пембри застана до редицата ковчези с изкривено от погнуса лице.

— Каква... е тази... миризма?

— Няма нищо. — Установих, че мога да движа едната си ръка, и се опитах да докарам небрежен жест. — Намерих проблема. Но трябваше да го отворя. Вървете да седнете.

Тя обви ръце около себе си и се върна на седалката си.

Оказа се, че след още няколко дълбоки вдишвания, миризмата не се усеща толкова и можем да действаме.

— Трябва да го закрепим на мястото му — обърнах се към Хедли.

Той вдигна очи от пода — бяха като тесни цепки. Ръцете му бяха свити в юмруци, широкият му торс беше яростно изпънат. В ъгълчетата на очите му проблясваше влага. Не каза нищо.

Докато закопчавах ковчега, отново започнах да гледам на него просто като на товар. Напрегнахме сили да го върнем на мястото му. Само след няколко минути другите ковчези бяха подредени, външните ремъци — затегнати, обезопасителната мрежа — спусната.

Хедли изчака да приключа, после тръгна с мен.

— Ще кажа на командира, че си решил проблема — рече той.

Аз кимнах.

— И още нещо — продължи той. — Ако видиш онази муха, убий я.

— Не я ли...?

— Не.

Не знаех какво да кажа, затова отвърнах: „Да, сър.“

Пембри седеше на мястото си със сбърчен нос и се преструваше, че спи. Ернандес седеше изправен, с притворени клепачи. Направи ми знак да се приближа и да се наведе към него.

— Пусна ли ги да си играят? — попита.

Не отговорих. В сърцето си усетих същата болка, която изпитвах като дете, когато лятото свършеше.

След като се приземихме в Доувър, специален наряд в парадни униформи свали ковчезите, застана мирно и отдаде чест. После обаче ми казаха, че при следващите курсове взели да пропускат формалностите и самолетите били посрещани от един-единствен военен свещеник. В края на седмицата отново бях в Панама, със стомах, пълен с пуешко и евтин ром. После — на път за Маршалските острови за доставка на провизии за ракетната база там. Във Военновъздушните сили товари не липсват.

Ужас във висините от Сър Артър Конан Дойл

Освен историите за Шерлок Холмс Дойл написва повече от 100 други разказа, десетки от които за свръхестественото. Не всички провокират онова нетърпение да разберем какво ще стане по-нататък като историите за Холмс, а описват почтени млади англичани, които се сблъскват с нещо свръхестествено и ужасно и успяват да надделаят благодарение на своя кураж и находчивост. Част от тези истории са наистина страшни. Такава е „Парцел № 249“, както и публикуваната тук. Подобно на своя съвременник Брам Стокър Дойл бил запленил от новите изобретения (купил си автомобил през 1911-а, без преди това да е шофирал), самолетът също го вълнувал. Докато четете „Ужас във висините“, помнете, че разказът е излязъл през 1913-а, само десет години след като край градчето Кити Хоук, Северна Каролина, братята Райт успяват да вдигнат своя „Флайър“ във въздуха за 59 секунди. Когато разказът на Дойл е публикуван в списание „Странд“, повечето самолети се издигали едва на 5000 метра височина. Дойл си представил какво би било да летиш още по-високо, далеч над облаците, и така създал най-страшния си разказ.

Идеята, че необикновеният разказ, наречен „Откъсът на Джойс-Армстронг“, е добре изпитана шега, сътворена от някой е извратено и зловещо чувство за хумор, вече е изоставена от всички, проучили случая. Дори интригантът с най-страховито въображение би се поколебал, преди да свърже болните си фантазии с неоспоримите и трагични факти, подкрепящи теорията. Въпреки че нейните твърдения са поразителни и дори чудовищни, налага се човешкият разум да ги приеме за верни и да адаптира представите си според новата ситуация. Тънка и несигурна е границата на безопасност, която дели този наш свят от най-странната и неочаквана опасност. В този разказ, който възпроизвежда оригиналния документ, ще се опитам да изложа пред читателя всички известни досега факти. Като предисловие ще кажа, че макар някои да оспорват разказа на Джойс-Армстронг, няма никакво съмнение във фактите, отнасящи се до лейтенант Мъртъл от Кралската флота и г-н Хей Конър, които безспорно са загинали по описания начин.

Откъслечният текст на Джойс-Армстронг е намерен на поляната, наречена Лоуър Хейкок, на километър и половина западно от селцето Уидихем, на границата между Кент и Съсекс. На 15 септември миналата година Джеймс Флин, земеделски работник на фермера Матю Дод от Чонтри Фарм, Уидихем, забелязал лула, лежаща близо до пътеката край плета на Лоуър Хейкок. Няколко крачки по-нататък намерил счупен бинокъл. Накрая, наред копривата край канала, зърнал подвързана с плат книжка, която се оказала бележник с късащи се листове, някои от които се ветреели край плета. Той ги събрал, но част от тях, включително първият, така и не били открити, което оставя плачевна празнота в това толкова значимо изложение. Работникът занесъл бележника на стопанина, който го показал на д-р Дж. Х. Атертън от Хартфийлд. Споменатият джентълмен веднага осъзнал необходимостта от експертна оценка и ръкописът бил изпратен на Авиоклуба в Лондон, където е и сега.

Първите две страници от ръкописа липсват. Има и две откъснати в края на записките, но това не нарушава смисловата им свързаност. Предполага се, че липсващите встъпителни думи споменават квалификацията на г-н Джойс-Армстронг като пилот, за която има доказателства от други източници и която била призната за ненадмината сред английските летци. Години наред е бил считан за един от най-дръзките и интелигентни летци, комбинация, която му позволява да изобрети и тества няколко нови устройства, включително разпространеното жироскопично приспособление, носещо неговото име. Основната част от ръкописа е ясно написана с мастило, но последните няколко реда са с молив, трудно се разчитат — изглеждат точно както биха изглеждали, ако са надраскани набързо на седалката на летящ аероплан. В допълнение, върху последната страница и върху корицата има петна, които според експерти на вътрешното министерство са от кръв — по всяка вероятност човешка и със сигурност от бозайник. Фактът, че в кръвта е намерен малариен микроорганизъм, както и това, че Джойс-Армстронг е страдал от хронична треска, са забележителни примери за новите оръжия, които съвременната наука предоставя на нашите следователи.

А сега нека кажем няколко думи за личността, написала това епохално изложение. Според малкото приятели, които на практика са знаели нещо за него, Джойс-Армстронг бил поет и мечтател, но също така — и механик и изобретател. Притежавал значително богатство, от което голяма част харчел за въздухоплавателното си хоби. Разполагал с четири частни аероплана в хангарите си близо до Дивайзис и се твърди, че само през последната година е направил сто и седемдесет полета. Бил затворен човек и изпаднал ли в някое от мрачните си настроения, избягвал компанията на познати. Капитан Дейнджърфийлд, който го познавал по-добре от всеки друг, казва, че на моменти ексцентричността му заплашвала да се превърне в нещо по-сериозно. Като навика му да носи пушка в борда.

Друга негова странност била свързана с болестното въздействие, което оказала върху разума му гибелта на лейтенант Мъртъл. Лейтенантът паднал от над 9000 метра, докато се опитвал да подобри рекорда за височина на полета. Било ужасно за описване — тялото било намерено, но главата липсвала. Според Дейнджърфийлд на всяко събиране на пилоти Джойс-Армстронг питал със загадъчна усмивка: „А къде, моля, е главата на Мъртъл?“

В друг случай, след вечеря в столовата на Авиационното училище в Солзбъри, той започнал спор за най-честата опасност, пред която са изправени летците. След като изслушал мненията за въздушни ями, конструктивен дефект и остър вираж, Джойс-Армстронг само свил рамене и отказал да изрази мнение, макар да било видно, че то се различава от становището на другарите му.

Струва си да отбележим, че след изчезването му личните му вещи били открити подредени така прилежно, сякаш е имал силно предчувствие за гибелта си.

След тези крайно необходими обяснения ще предам разказа точно както си е — започващ от трета страница на окървавения бележник:

Въпреки това, когато вечерях в Реймс с Козели и Густав Реймонд, разбрах, че никой от двамата им не знае за конкретна опасност във високите слоеве на атмосферата. Не споделих какво мисля, но намекнах за това дотолкова, че ако те имаха подобни идеи, със сигурност щяха да ги изразят. Но пък те са празноглави и тщеславни човеци, които искат само да видят глупавите си имена във вестника. Интересно е да се отбележи, че нито един от тях не е бил на над шест хиляди метра. Разбира се, хората са се издигали и по-високо с балони и при

изкачване в планините. Аеропланите вероятно навлизат в опасна зона доста над тази точка — ако допуснем, че предчувствията ми са верни.

Въздухоплаването съществува повече от двайсет години и човек може да попита: Защо тази опасност излиза най-вече сега? Отговорът е очевиден. При някогашните слаби двигатели — Ноум и Грийн с техните 100 конски сили се считали за достатъчни за тогавашните нужди — полетите са били много ограничени. Сега, когато триста конски сили са правило, а не изключение, издигането в по-високите слоеве е по-лесно и по-често. Някои от нас си спомнят как в младежките ни години Гаро се прочу по света с достигането на 5000 метра височина, а прелитането над Алпите се смяташе за забележително постижение. Сега стандартът се е вдигнал неизмеримо и височинните полети са двайсет пъти повече. Много от тях протичат безнаказано. Точката от 10 000 метра беше достигана неведнъж, като единствените неудобства са студът и астмата. Какво доказва това? Някой пришълец може да слезе на тази планета хиляда пъти и никога да не види тигър. Но тигрите съществуват и ако гостът попадне в джунгла, може да бъде разкъсан. Във висините също има джунгли, обитавани от по-страшни същества от тигрите. Вярвам, че с времето тези джунгли ще бъдат прецизно картографирани. Понастоящем дори мога да назова две от тях. Едната е над района По-Биариц във Франция. Другата се намира точно над главата ми, докато пиша тези редове в къщата си в Уилтшър. Предполагам, че има и трета — в района на Хомбург-Висбаден.

Онова, което ме накара да се замисля, бе изчезването на летците. Естествено всички казваха, че са паднали в морето, но това обяснение изобщо не ме удовлетвори. Да вземем първо Верие във Франция; машината му беше намерена близо до Байон, но не и тялото му. После — случая с Бакстър, който изчезна, макар че двигателят и някои метални прибори бяха намерени в една гора в Лейчестършър. Д-р Мидълтън от Еймсбъри, който наблюдавал полета с телескоп, твърди, че точно преди облаците да закрийт гледката, видял как аеропланът, намиращ се на огромна височина, внезапно се заиздигал с подскоци, и то перпендикулярно, както не бихте сметнали за възможно. Повече никой не видял Бакстър. Отпечатаха дописки във вестниците, но не се стигна до нищо. Имаше още няколко други подобни случая, а после дойде смъртта на Хей Конър. Какви приказки се изприказваха за неразгаданата мистерия във въздуха, колко мастило се изля по евгините вестници, а колко малко се свърши за достигане до истината! Беше паднал от неизвестна височина. Не слязъл от машината си и умрял на пилотската седалка. Умрял от какво? От „сърдечно заболяване“, казаха лекарите. Глупости! Сърцето на Хей Конър беше здраво като моето. Какво каза Венъбълс? Венъбълс единствен бил до него, когато умрял. Той каза, че Конър треперел и изглеждал много уплашен. „Умря от страх“, каза Венъбълс, но нямаше представа от какво се е боял Конър. Изрекъл само една дума, която прозвучала като „чудовищно“. Следователите не знаеха как да го тълкуват. Но аз знаех. Чудовища! Това е била последната дума на Хари Хей Конър. И той наистина е умрял от страх, както си е помислил Венъбълс.

После, да вземем главата на Мъртъл. Наистина ли вярваш — въобще някой вярва ли, че главата на човек може да бъде вкарана в тялото му от силата на удара при падането? Е, може и да е възможно, но аз поне никога не съм вярвал, че с Мъртъл е станало така. А мазнината по дрехите му? „Целите мазни и хлъзгави“ — спомена някой при разследването. Странно, че по-нататък никой не се замисли! Аз се замислих, но пък аз разсъждавам по това отдавна. Имам три такива полета — как ме подкачаше Дейнджърфийлд за пушката, — но никога не съм стигал достатъчно високо. Сега с тази нова, лека машина на Пол Вероне и нейния двигател „Робур“ със 175 конски сили утре би трябвало лесно да стигна 10 000 метра.

Прицелил съм се в рекорда. Може да се прицеля и в нещо друго. Естествено, че е опасно. Ако някой иска да избегне опасността, най-добре да си седи у дома по чехли и халат. Но аз утре ще посетя джунглата — и има ли нещо там, ще разбере. Ако се завърна, ще се окажа знаменитост. Ако не, този бележник може да обясни какво се опитвам да направя и как съм загинал при опита. Но без празни приказки за инциденти и мистерии, ако обичате!

За целта избрах моя моноплан „Пол Вероне“. Нищо не може да се сравни с моноплана, когато трябва да се свърши истинска работа! Бомон го е разбрал още в началото. Ако не друго, се държи добре при влага, а, изглежда, ще сме в облаците през цялото време. Сладък малък модел и слуша ръката ми като кон с мека захапка. Двигателят е десетцилиндров ротационен „Робур“, мощност 175 конски сили. Последната дума на техниката е — затворен фюзелаж, извито шаси, надеждни спирачки, жироскопични стабилизатори, три скорости, като скоростта се контролира чрез промяна в ъгъла на крилата, на принципа на венецианските щори. Взел съм пушка и дузина патрони с едри сачми. Трябваше да видите физиономията на Пъркинс, стария ми механик, когато му казах да ги качи на борда. Бях облечен като арктически изследовател — с два пуловера под гащеризона, дебели чорапи във ватираните ботуши, ушанка и авиаторски очила. Извън хангара беше задушно, но аз се бях отправил към Хималаите и трябваше да съм подготвен. Пъркинс знаеше, че подготвям нещо, и ме умоляваше да го взема с мен. Може би щях да го включа, ако се канех да летя с биплана, но монопланът е за един човек — особено ако се каниш да му вземеш душата. Сложих в аероплана и контейнер с кислород; този, който атакува рекорда за височина без това приспособление, ще замръзне или ще се задуши — или и двете.

Преди да се кача в аероплана, огледах добре крилата, руля и подемния лост. Всичко изглеждаше наред. После включих двигателя, който заработи гладко. Аеропланът се издигна при ниска скорост. Направих един-два кръга над полето, за да загрее машината, после помахих на Пъркинс и останалите, изправих крилата и ускорих. Първите 10–15 километра машината ми се носеше като лястовица с вятъра, докато вдигнах носа, при което се заизкачвах в широка спирала към ниската облачна маса над мен. Жизненоважно е да се издигаш бавно и да се адаптираш постепенно към налягането.

Беше почивен ден, топъл за септември в Англия, задухата вещаеше дъжд. Един силен порив на югозападния вятър ме хвана неподготвен и ме завъртя на деветдесет градуса. Не съм забравил времето, когато поривите на вятъра, завихрянцията и въздушните ями бяха опасни неща — преди да направим двигателите толкова мощни, че да надделяват над стихииите. Точно когато стигнах ниските облаци, на 1000 метра височина според висотомера, дъждът заваля. Как само се лееше! Барабанеше по крилата, очилата ми се замъглиха, едва виждах. Намалих скоростта, защото да се лети срещу дъжда, е мъчително. На по-голяма височина валежът премина в град и се наложи да се обърна с гръб към него. Един от цилиндрите ми беше извън строя, вероятно заради замърсена свещ, но въпреки това продължавах да се издигам на пълна мощност. Скоро проблемът, какъвто и да беше, изчезна и чух дълбокото, звучно бръмчене — десетте цилиндъра пееха в един глас. Ето го чудото на съвременните заглушители! Най-сетне можем да чуваме как работят двигателите. Как само пищят, скърцат и хълцат, когато са в беда! Някога тези викове за помощ бяха напразни, тъй като ревят на аеропланите поглъщаше всичко. Да можеха само първите авиатори да съзрат красотата и съвършенството на механизма, разработен с цената на живота им!

Около девет и половина наближих облаците. Под мен, замъглена и помрачена от дъжда, се ширеше Солзбърийската равнина. На триста метра височина пет-шест машини летяха

насам-натам като малки черни лястовици на зеления фон. Бих казал, че сечудят какво ли правя аз във владенията на облаците! Внезапно под мен се разстла сива завеса и мокри вълма пара се завихриха около лицето ми. Беше влажно, студено и отвратително. Поне се бях озовал над градоносната буря — и това беше нещо. Облакът бе мрачен и плътен като лондонската мъгла. Загрижен да се измъкна, започнах да издигам носа на машината, докато автоматичната аларма зазвъня и започнах да се плъзгам назад. Заради подгизналите ми крила, от които се стичаше вода, бях по-тежък от очакваното, но след малко навлязох в полек облак и скоро преминах първия слой. Имаше и втори — пухкав и с цвят на опал, безкраен бял таван високо над мен и безкраен тъмен под отдолу, а монопланът ми се издигаше с мъка в широка спирала между тях. Ужасно самотно е сред тези облачни пространства. Веднъж край мен премина голямо ято дребни птици, отправили се на запад. Свистенето от крилето им и мелодичното им крякане ме ободриха. Мисля, че бяха водни патици, но аз съм окаян зоолог. Сега, когато хората станахме птици, трябва да се научим да различаваме своите събратя.

Вятърът под мен въртеше и люшкеше огромния килим от облаци. През въртоп от пара, като през фуния, зърнах далечния свят. Голям бял биплан летеше далеч под мен. Предполагам, че е носел сутрешната поща между Бристъл и Лондон. После течението отново се завихри навътре и се възцари дълбока, непрекъсната самота.

Малко след десет докоснах долния край на горния облачен слой, който се състоеше от фина, прозрачна мъглица, понесла се бързо от запад. Вятърът непрекъснато се усилваше и сега духаше остър бриз — 45 км в час според моя измервателен уред. Вече беше много студено, макар че висотомерът показваше едва 3000 метра. Двигателите работеха гладко, продължавах да се издигам с монотонно бръмчене. Облаците бяха по-гъсти, отколкото очаквах, накрая се превърнаха в златиста мъгла. После изведнъж изскочих от мъглата и над себе си видях безоблачно небе и искрящо слънце — синьо и златно отгоре, блестящо сиво отдолу, обширна светла равнина, докъдето ми стигаше погледът. Беше десет и четвърт и стрелката на барографа сочеше 12 800. Издигах се все по-високо, съсредоточен в ниското бръмчене на двигателя, очите ми неотлъчно следяха часовника, оборотомера, индикаторите за горивото и маслото. Нищо чудно, че авиаторите се славят като безстрашно племе. Трябва да мислиш за толкова нещо, че не остава време да се тревожиш за себе си. Тогава забелязах колко ненадежден е компасът на определена височина. На 5000 метра над земята моят сочеше изток и едно деление на юг. Слънцето и вятърът ме ориентираха за истинското ми местоположение.

На тази надморска височина се бях надявал да достигна безконечен покой, но с всеки неколкостотин метра изкачване бурята се усилваше. Всяка сглобка и всеки нит стенеха и трепереха, а при един вираж машината ми бе пометена, сякаш е лист хартия. Вероятно се плъзгах по вятъра по-бързо, отколкото който и да е смъртен някога се е движил. И въпреки това се налагаше да обърна и да се насоча директно срещу вятъра, тъй като не гонех само рекордна височина. Според изчисленията ми моята въздушна джунгла лежеше над малкото графство Уилтшър и целият ми труд щеше да отиде нахалост, ако атакувах външните слоеве в някоя странична точка.

Когато достигнах 6000 метра, някъде около обяд, вятърът стана толкова яростен, че погледнах тревожно подпорите на крилата в очакване да се счупят или разхлабят. Дори освободих парашута зад мен и закачих куката за токата на кожения си колан, за да съм готов за най-лошото. Именно в такива моменти, ако механикът е претупал работата, пилотът

плаща с живота си. Но машината ми издържа. Всички възета и подпори бръмчаха и вибрираха като струни на арфа, но беше великолепно да видиш как въпреки ударите и плесниците тя покорява природата и става владетелка на небесата. У човека със сигурност има нещо божествено, щом може да се издигне над ограниченията, наложени му от Съзиданието — да се издигне чрез тази себеотрицателна, героична отдаденост, за която свидетелства това покоряване на небесата. И ще ми говорят за човешки упадък! Къде в анализите на нашия вид фигурира история като тази?

Такива мисли ме вълнуваха при изкачването на тази чудовищна наклонена равнина, докато вятърът ту ме шибаше в лицето, ту ми свиреше в ушите, а облаците под мен останаха толкова далеч, че сребристите гънки и извивки се сляха в едно блестящо равно поле. Внезапно обаче ми се случи нещо ужасно и безпрецедентно. Знаех какво е да попаднеш в това, което нашите съседи, французите, наричат *tourbillon*, вихрушка, но не и с такъв размер. Изглежда, в онази буйна река от вятър, за която споменах, имаше „течения“, чудовищни като нея самата. Без никакво предупреждение бях завлечен в сърцето на едно такова „течение“. Една-две минути се въртях със скорост, от която почти обезумях, после внезапно се сринах с лявото крило напред във вакуумната фуния в центъра. Пропаднах като камък и загубих близо 300 метра. Единствено коланът ме държеше за седалката, увиснал през фюзелажа, в полусъзнание от уплаха, без да мога да си поема дъх. Но аз винаги съм бил способен на върховно усилие — това е най-ценното ми качество на авиатор. Осъзнах, че се спускам по-бавно. Вихърът представляваше по-скоро конус и вече бях стигнал върха му. Като използвах тежестта на тялото си, се извих с всички сили настрани, изравних крилето и отклоних носа от вятъра. Вече бях извън вихрите и се носех надолу. После, разтърсен, но въодушевен от победата, вдигнах носа и започнах отново мъчителното изкачване по спирала. Описах голям полукръг, за да избегна опасната зона, и скоро бях над вихрушката. Малко след един часа летях на 7000 метра над морското равнище. За моя голяма радост вече бях над бурята и с всеки петдесет метра изкачване въздухът ставаше по-спокоен. От друга страна обаче, беше много студено и усетих онова гадене, предизвикано от разреждането на въздуха. За първи път отвих запушалката на контейнера за кислород и вдишах няколко пъти от фантастичния газ. Усещах как той се стича по вените ми като стимулант и изпаднах в приповдигнато настроение. Крещях и пеех, докато се издигах наред студения, неподвижен, открит свят.

Беше ми напълно ясно, че безчувствеността, обзела Глейшър и в по-малка степен Коксуел при изкачването им с балон на 10 000 метра през 1862-ра, се е дължала на прекомерната скорост на перпендикулярно издигане. Ако го правиш постепенно и се настроиш към пониженото налягане, такива ужасни симптоми няма. На същата голяма височина аз дишах сравнително спокойно и без кислородния инхалатор. Но беше много студено, термометърът ми показваше -17. В един и половина бях на почти 12 000 метра над морското равнище и продължавах да се изкачвам. Установих обаче, че разреженият въздух оказва значително по-малко съпротивление на крилата, и се наложи да намаля силно ъгъла на изкачване. Вече беше ясно, че въпреки ниското ми тегло и мощността на двигателя пред мен има предел, който няма да мога да премина. На всичкото отгоре отново имаше проблем с една от свещите и моторът прекъсваше. Сърцето ми беше натежало от страх да не се проваля.

Точно тогава преживях удивителна случка! Покрай мен профуча нещо, оставяйки след себе си диря от пушек, изсвистя силно и изгърмя, при което изпусна облак пара. Не можах веднага да си обясня какво става. После си спомних, че Земята непрекъснато е бомбардирана

от метеори и едва ли щеше да е обитаема, ако те почти винаги не се превръщаха в пара в горните слоеве на атмосферата. Ето още една опасност за издигналия се на голяма височина — когато приближавах 12 000 метра, край мен преминаха още два. Не се съмнявах, че в края на атмосферния слой рискът ще е съвсем реален.

Когато стрелката на барографа показваше 12 500, си дадох сметка, че няма как да продължа. Аз можех да понеса още физическо напрежение, но машината беше достигнала предела си — в разредения въздух монопланът реагираше бавно на командите. Ако двигателят беше в най-добрата си форма, може би щяхме да се издигнем с още 300 метра, но той продължаваше да прекъсва и два от десетте цилиндъра, изглежда, бяха извън строя. Ако не бях достигнал зоната, към която се стремях, едва ли щеше да стане при този полет. Но не беше ли възможно да съм я достигнал? Оставих аероплана да се носи в кръг на 12 000 метра височина като чудовищен ястреб, и огледах внимателно обстановката през манхаймското стъкло. Небесата бяха съвсем спокойни, без никакъв знак за опасностите, които си бях представял.

Споменах, че се носех в кръг. Изведнъж ми хрумна да опиша по-широка крива и да проуча нова зона. Когато един ловец отиде в земната джунгла, той ще я преброди, за да намери плячка. Бях решил, че небесната джунгла, която си представях, лежи някъде над Уилтшър. Това трябваше да е на югозапад от мен. Ориентирах се по слънцето, тъй като компасът беше безнадежден, а от земята нямаше и следа — нищо освен далечната сребриста облачна равнина. Набелязах си посоката, доколкото можах, и обърнах носа натам. Смятах, че горивото ще ми стигне за не повече от час, но можех да си позволя да го използвам до последната капка предвид възможността да стигна до земята с планиране.

Внезапно забелязах нещо ново. Въздухът пред мен вече не беше кристалночист. Беше прорязан от дълги, накъсани ивици, които можех да оприлича единствено на много фин цигарен дим, носещ се на вълма и спирали, които бавно се извиваха под ярката слънчева светлина. Когато аеропланът прелетя през тях, усетих по устните си лек вкус на мазнина, а по дървените части на машината имаше мазна пяна. В атмосферата се носеше някаква безкрайно фина органична материя. Там нямаше живот. Беше безформена и разлята, простираше се на множество акри, а после се губеше в пространството. Не, това не беше живот. Но не можеше ли да са останки от живот? И най-вече не можеше ли да е храната на живота, на чудовищните животни, както скромният планктон е храна на могъщия кит? Докато си мислех за това, вдигнах очи и видях най-прекрасната гледка, зървана някога от човек. Мога ли да се надявам да ви я опиша такава, каквато я видях миналия четвъртък?

Представете си медуза като тези в южните морета: с формата на камбана и огромна по размер — по-голяма, струва ми се, от купола на катедралата „Св. Павел“. Беше бледорозова с нежни зелени жилки, огромна тъкан, но толкова фина, че приличаше на вълшебна паяжина на фона на тъмносиньото небе. Пулсираше нежно и равномерно. От нея излизаха две дълги, провиснали зелени пипала, които се полюшваха бавно напред-назад. Това великолепно видение прелетя над мен с тихо достойнство, леко и деликатно като сапунен мехур, и тържествено се отдалечи.

Направих лек завой, за да погледам след това красиво създание, когато, само миг по-късно, се оказах наред цяла флотилия от подобни нему, всякакви по размер, но по-малки. Някои бяха съвсем мънички, но повечето — колкото среден балон, с почти същата извивка в горната част. Нежната им текстура и цветът им напомняха на най-финото венецианско стъкло. Преобладаваха оттенъците на розово и зелено, но там, където слънцето осветяваше

изящните им форми, цветовете се преливаха. Край мен преминаха стотици, подобно на вълшебна небесна флотилия — същества, чиято форма и материя бяха така пригодени към тези непоковарени височини, че човек не можеше да си представи нещо толкова деликатно в близост до земята.

Скоро обаче вниманието ми беше привлечено от друго явление — създанията на горния въздушен слой. Представяваха дълги, тънки фантастични спирали, като от пара, които се въртяха и извиваха стремително и летяха наоколо с такава скорост, че беше трудно да ги проследиш с поглед. Някои бяха дълги осем или десет метра, но ширината им трудно можеше да се определи, защото очертанията им бяха толкова смътни, та се сливаха с въздуха наоколо. Тези въздушни „змии“ бяха много светлосиви или с цвят на дим, с по-тъмни линии във вътрешността, което създаваше впечатление за осезаем организъм. Една от тях профуча досами лицето ми, при което усетих студен, влажен допир, но материята им беше толкова ефимерна, че не можех да ги свържа с каквато и да било физическа опасност — нито тях, нито красивите, подобни на камбани създания, които бях срещнал преди. „Змиите“ имаха плътността на пяната на разбила се о брега вълна.

Мен обаче ме очакваше друго, ужасно преживяване. От голяма височина към мен се спусна лилаво кълбо пара, което отначало ми се стори малко, но с приближаването си бързо се разрасна до няколко десетки квадратни метра. Въпреки че се състоеше от някакво прозрачно желеобразно вещество, то беше с много по-ясни очертания и по-голяма плътност от предните създания. Освен това имаше по-изявена физическа структура — два големи тъмни диска от всяка страна, може би очи, и съвършено плътна издатина между тях, извита и жестока като клюн на лешояд.

Всичко във външността на това чудовище беше страшно и заплашително, а и непрекъснато променяше цвета си от бледовиолетово до тъмно, сърдито-лилаво, толкова плътно, та хвърляше сянка при преминаването си между моноплана ми и слънцето. Върху горната извивка на огромното му тяло имаше три големи издатини, които мога да, оприлича само на грамадни балони. Бях убеден, че са пълни с някакъв изключително лек газ, който служи да изтласква нагоре тази безформена, полуплътна маса наред разредения въздух. Създанието се движеше бързо и с лекота следваше темпото на моноплана. В продължение на трийсет километра ме съпровождаше като някакъв ужасен ескорт, летейки над мен като хищна птица, дебнеща подходящия момент да нападне. Придвижваше се, като изхвърляше пред себе си дълга лепкава лента, която сякаш изтегляше напред остатъка от гърчещото се тяло, и то така бързо, та едва успях да проследя движението с поглед. Съществото бе толкова еластично и подобно на желатин, че не запазваше формата си и две минути, а всяка промяна го правеше да изглежда още по-заплашително и отвратително.

Знаех, че има лоши намерения. За това говореше всеки устрем на грозното му тяло. Мътните изпъкнали очи, обърнати непрестанно към мен, бяха студени и безмилостни, пълни с полутечна омраза. Насочих носа на аероплана си надолу, за да му избягам. Тогава, бързо като светкавица, от тази желеобразна маса изскочи дълго пипало, което се приземи върху предната част на машината ми, леко и змиевидно като камшик. За момент попадна върху горещия двигател, при което се чу съскане, после пипалото отскочи, а огромното плоско тяло се сви, сякаш пронизано от болка. Пикирах, но върху моноплана отново падна пипало, което перката отсече така лесно, все едно мина през облак дим. После една дълга, плъзгаща се, лепкава змиевидна спирала ме сграбчи отзад през кръста и ме измъкна от фюзелажа. Понечих да го разкъсам и пръстите ми потънаха в гладката, подобна на лепило маса. За

момент се освободих, но друга спирала ме сграбчи за ботуша и така ме разтърси, че почти ме повали по гръб.

Стрелях едновременно с двете цеви на пушката, макар че да атакуваш това мощно туловище с човешко оръжие, е като да опиташ да убиеш слон с плюкало. И все пак явно съм се прицелил добре, защото един от големите мехури на гърба на създанието се пръсна шумно. Очевидно предположението ми бе вярно и огромните прозрачни балони бяха пълни с някакъв подемен газ, тъй като в следващия момент подобното на облак тяло се наклони и се загърчи отчаяно в опит да си върне равновесието, а белият клон се отваряше и затваряше с ужасна ярост. Но аз вече бях планирал под най-острия ъгъл, под който дръзнах да наклоня машината, с двигател на пълна мощност, и благодарение на витлото и гравитацията се спусках надолу като метеорит. Далеч зад себе си съзрях как едно мътнолилаво петно бързо се смалява и изчезва на фона на синьото небе. Бях се измъкнал от смъртоносната въздушна джунгла.

Вече въвн от опасност, намалих скоростта, защото нищо не съсипва машината така бързо, както спускането на пълна мощност. Последва едно славно спираловидно планиране от близо 13 километра надморска височина — първо до нивото на сребристите ниски облаци, после до буреносните под тях и накрая, под пороен дъжд, до земната повърхност. Когато излязох от облаците, видях Бристълския канал, но понеже все още имах малко гориво, продължих още трийсетина километра, докато заседнах наред едно поле на около километър от село Ашкоум. Взех три тенекии бензин от един минаващ автомобил и в шест и десет вечерта се приземих леко на ливадата пред къщи, в Дивайзиз. Никой смъртен не е преживял такова пътуване, за да го разкаже. Станах свидетел и на красотата, и на ужаса на висините — а по-голяма красота и по-голям ужас човек не е познал.

А сега възнамерявам да отида там още веднъж, преди да покажа постиженията си на света. Причината е, че ми трябва някакво доказателство, за да изложа такъв разказ пред другарите си. Вярно, че скоро ще ме последват други, които ще потвърдят казаното от мен, но все пак искам да съм убедителен. Онези прелестни въздушни мехури с цветовете на дъгата едва ли са трудни за улавяне. Те се движат бавно и бързият моноплан лесно може да им препречи пътя. Най-вероятно ще се разтворят в по-тежките слоеве на атмосферата и ще донеса на земята само шепа аморфно желе. Но ще имам нещо, с което да подплатя историята си. Да, ще отида, независимо от риска. Виолетовите чудовища едва ли са много. Вероятно няма да видя друго. Ако пък видя, веднага ще се спусна. В най-лошия случай разполагам с пушката и с познанията си по...

За съжаление тук липсва страница от ръкописа. На следващата, с едър, неравен почерк, е написано:

15 000 метра. Никога няма да зърна земята. Те са под мен, три на брой. Господ да ми е на помощ! Какъв ужасен начин да умреш!

Това е цялото изложение на Джойс-Армстронг. Повече никой не е видял пилота. Парчета от разбития му моноплан са намерени в имота на г-н Бъд-Лъшингтън на границата между Кент и Съсекс, на няколко метра от мястото, където е открит бележникът. Ако теорията на злочестия авиатор се окаже вярна и тази въздушна джунгла, както той я нарича, съществува само над Югозападна Англия, значи той е бягал от нея с пълна скорост, но е бил настигнат и

разкъсан от онези ужасни създания някъде в атмосферата над мястото, където са намерени зловещите останки. Картината на моноплана, спускащ се от висините, докато безименни чудовища летят над него и му отрязват пътя към земята, като постепенно приближават жертвата си, е такава, че здравомислещият човек предпочита да не си я представя в подробности. Зная, че мнозина все още гледат с насмешка на изложените тук факти, но дори те трябва да признаят, че Джойс-Армстронг е изчезнал. Предавам им неговите собствени думи: „Този бележник може да обясни какво се опитвам да направя и как съм загинал при опита. Но без празни приказки за злополуки и мистерии, ако обичате.“

Кошмари на 7000 метра височина от Ричард Матисън

Това ли е най-добрият разказ за страха от летене? Може би. Не искам да говоря като създателя на „Зоната на здрача“ Род Сърлина, но чуйте какво казва някой си Артър Джефри Уилсън, когато самолетът DC-7, с който той пътува, излита: „И ето че сме на 7000 метра над земята, затворени в една виеща черупка на смъртта.“

Публикуван за пръв път през 1961 г., когато пътниците са могли не само да пушат на борда, но и да пхнат пистолет в ръчния си багаж, „Кошмар на 7000 метра височина“ се движи по острието между две възможности: или г-н Уилсън преживява нервен срив в резултат на стрес, или на крилото до прозореца му наистина има нещо грозно и ненормално, което се опитва да свали самолета. И в двата случая ви очаква неприятен полет. По-добре затегнете коланите.

— Колана, моля — изчурулика стюардесата, докато минаваше покрай него.

В същия момент светна надписът ЗАКОПЧАЙТЕ ПРЕДПАЗНИТЕ КОЛАНИ наред с предупреждението ПУШЕНЕТО ЗАБРАНЕНО отдолу. Уилсън си пое дълбоко въздух, издиша на пресекулки, след което ядно угаси цигарата в пепелника на подлакътника.

Отвън единият от двигателите се закашля страховито и изплю облак дим, който се разнесе в нощта. Фюзелажът взе да се тресе и през илюминатора Уилсън видя белите отработени газове от двигателя. После вторият мотор се закашля, изрева, витлото му се завъртя и се превърна в размазано петно. Уилсън примирено затегна колана си.

Вече работеха всички двигатели и главата му се тресеше в унисон с фюзелажа. Седеше изопнат, загледан в седалката пред него, докато DC-7 рулираше и загаряваше нощния въздух с яростно изхвърляните изгорели газове.

В края на пистата самолетът спря. Уилсън погледна през илюминатора към огромния бляскав терминал. Късно същата сутрин, изкъпан и облякъл чисти дрехи, щеше да седи в офиса на поредния клиент и двамата щяха да обсъждат поредната измамно привлекателна сделка, чийто резултат нямаше да има никакво значение за историята на човечеството. Цялото това проклето...

Уилсън изпъшка, когато двигателите увеличиха оборотите преди излитането. И без това силният шум стана оглушителен — все едно удряха тъпанчетата му със стик за голф. Той отвори уста — беше чувал, че така ще облекчи налягането върху тъпанчетата си. Очите му се оцъклиха като на мъченик, пръстите му се свиха като нокти на птица.

Някой го докосна по рамото и той се стресна. Рязко извъртя глава и съзря стюардесата, която го беше посрещнала на вратата. Усмиваше му се.

— Добре ли сте?

Едва я чу. Стисна устни и размаха ръка, все едно искаше да я отпрати. Усмивката ѝ стана още по-бляскава, после, щом жената се извърна и продължи нататък, помръкна.

Самолетът потегли — отначало тромаво, като праисторическо създание, едва

помествашо тежкото си тяло, после по-бързо, постепенно преодолявайки триенето.

Уилсън извъртя глава и погледна към тъмната писта, летяща под тях все по-бързо и по-бързо. Предкрилките се спуснаха с механичен вой. После гигантските колела едва забележимо се отделиха от настилката и земята започна да се отдалечава. Под него се мяркаха дървета, сгради, стрелкащите се сребристи светлини на колите. Самолетът се наклони надясно и пое нагоре към хладния блясък на звездите.

Накрая застана хоризонтално и двигателите сякаш спряха. Уилсън наостри уши и долови равномерния звук на крайцерската скорост. Обзе го облекчение, мускулите му се отпуснаха, почувства се добре. После усещането за покой изчезна. Уилсън седеше неподвижен, втренчил поглед в надписа ПУШЕНЕТО ЗАБРАНЕНО, докато бе включен, после бързо запали цигара. Пресегна се към джоба на седалката отпред и извади вестника си.

Както обикновено, светът беше в състояние, подобно на неговото. Търкания в дипломатическите кръгове, земетресения и престрелки, убийства, изнасилвания, торнадо, сблъсъци, бизнес конфликти, гангстерски войни. „Господ си е на небето, всичко е наред със света“ — каза си Артър Джефри Уилсън.

Петнайсет минути по-късно захвърли вестника. Беше му ужасно зле на стомаха. Хвърли поглед към двете тоалетни — и на двете светеха надписите ЗАЕТО. Загаси третата си поред цигара от излитането насам, изключи лампичката над главата си и се загледа през илюминатора.

Пътниците вече загасяха светлините и спускаха седалките си, за да поспят. Уилсън погледна часовника си. Единайсет и двайсет. Въздъхна уморено. Както и очакваше, хапчетата, които беше изпил, преди да се качи на борда, нямаха никакъв ефект.

Видя една жена да излиза от тоалетната и бързо се изправи, грабна чантата си и се запъти натам.

Както се очакваше, организъмът му отказваше да се подчини на фармацевтичните средства. Уилсън се изправи с уморено стенание и си оправи дрехите. Изми си ръцете и лицето, после извади тоалетния несесер от чантата и изстиска паста върху четката си.

Докато си миеше зъбите, опрял ръка на студената стена, погледна навън. Само на метри от него се намираше бледосиньото въздушно витло. Уилсън си представи какво би станало, ако то се откъсне и полети към него като триостра секира.

Стомахът му се сви. Той преглътна машинално и погълна паста за зъби. Призля му, изплю се в умивалника, припряно изплакна устата си и отпи глътка вода. За Бога, само ако можеше да пътува с влак; да се настави сам в купе, да се разходи безгрижно до вагон-ресторанта; да се отпусне на удобната седалка с питие и списание в ръка. За съжаление вече беше късно за подобни мечти.

Тъкмо се канеше да прибере несесера, когато погледът му попадна върху найлоновия плик в чантата. Поколеба се, остави несесера на мивката, извади плика и го отвори в скута си.

Загледа се в лъскавата повърхност и симетричната форма на пистолета. Носеше го със себе си вече почти година. В началото си казваше, че е заради парите, които са у него, да се защити при грабеж или от младежки банди в градовете, до които пътува. Но дълбоко в себе си знаеше, че има само една основателна причина. Причина, за която мислеше всеки ден. Колко щеше да е просто... тук, сега...

Уилсън затвори очи и преглътна. Още усещаше вкуса на пастата в устата си, лекото щипане на ментата. Седеше, превит надве, в студената тоалетна, с добре смазания пистолет в

ръце. Изведнъж се разтрепери неконтролируемо. „Пуснете ме да изляза!“ — изкрещя внезапно умът му.

— *Пуснете ме да изляза* — захленчи едва чуто.

После рязко се изправи. Със стиснати устни прибра пистолета в плика и го мушна в чантата, сложи несесера най-отгоре и затвори ципа. Отвори вратата, бързо се върна на мястото си и пъкна чантата точно където си беше преди. Спусна облегалката си назад. Той беше бизнесмен, на сутринта го чакаше работа. Тялото му имаше нужда от сън, щеше да му го даде.

Двайсет минути по-късно Уилсън се пресегна и натисна копчето, за да изправи облегалката. На лицето му беше изписано примирение. Защо да се бори? Очевидно щеше да остане буден. Това е положението.

Като попълни половината кръстословица, остави вестника в скута си. Очите му вече бяха твърде уморени. Поизправи се и раздвижи рамене, изпъна гръб. Сега какво? запита се. Не му се четеше, не можеше да спи. А оставаха още — погледна си часовника — седем-осем часа до Лос Анджелис. Какво да прави през това време? Огледа се и видя, че всички с изключение на един пътник в предната част на салона спят.

Внезапно го обзе ярост и му се прииска да изкрещи, да хвърли нещо, да удари някого. Стиснал зъби така ожесточено, че го заболяха челюстите, Уилсън рязко дръпна сенника и впи убийствен поглед в мрака.

Светлините на крилото премигнаха, двигателите бълваха пепеляви изгорели газове. Ето че беше на 7000 метра над земята, затворен в ревяща черупка на смъртта, носеща се през полярната нощ към...

Уилсън потръпна, когато светкавица запали небето и погълна фалшивата светлина под крилото. Той преглътна. Буря ли приближаваше? Мисълта за дъжд, за силни ветрове и за самолета като тресчица в небесното море не беше приятна. Уилсън не обичаше да лети. От високата скорост му прилошаваше. Трябваше да вземе още няколко хапчета против повръщане за всеки случай. И естествено седалката му беше до аварийния изход. Представи си как вратата случайно се отваря, как въздухът го засмуква навън и той пада с писъци.

Премигна и поклати глава. Усети леко изтръпване във врата. Притисна лице към малкия илюминатор и се загледа навън. Седеше неподвижен и се взираше. Можеше да се закълне, че...

Изведнъж коремните му мускули яростно се свиха и очите му се напрегнаха. Нещо пълзеше по крилото.

Стомахът му се обърна. „Мили Боже, да не би някое куче или котка да се е вмъкнала в самолета преди излитането и някак да е успяла да се задържи?“ Каква ужасна мисъл. Горкото животно сигурно е обезумяло от страх. Но как би могло да се вкопчи върху гладката, брулена от вятъра повърхност? Невъзможно! Вероятно беше птица или...

Проблесна светкавица и Уилсън видя човек.

Вцепенен, гледаше как черната фигура пълзи по крилото. *Невъзможно*. Някъде в него, под покривалото на шока, прозвуча глас, но Уилсън не го чу. Не забелязваше нищо, освен неударимото биене на сърцето си, което сякаш щеше да изскочи от гърдите, и... мъжа отвън.

Изведнъж, като залят с леденостудена вода, умът му потърси убежище в логичното обяснение. В резултат на невероятна небрежност някакъв механик е останал върху самолета и е успял да се закрепил на него въпреки вятъра, отнесъл дрехите му, въпреки разреждения

мразовит въздух.

Уилсън не си даде време за опровержение. Скочи на крака и изкрещя: „Стюардеса! Стюардеса!“ Гласът му отекна глухо. Яростно занатиска бутона за повикване.

— *Стюардеса!*

Тя се втурна към него с изопнато от безпокойство лице. Когато видя изражението му, се закова на място.

— Навън има човек! Човек! — извика Уилсън.

— *Какво?* — Очите ѝ се присвиха.

— Вижте, *вижте!* — Уилсън се отпусна безпомощно на седалката и махна с трепереща ръка към илюминатора. — Пълзи по...

Думите секнаха с хрип в гърлото му. На крилото нямаше нищо.

Уилсън трепереше. Зърна отражението на стюардесата в стъклото. Тя го гледаше неразбиращо.

Накрая той се обърна и вдигна очи към нея. Червените ѝ устни се отвориха, сякаш се канеше да заговори, но не каза нищо, само ги затвори и преглътна. Лицето ѝ се разтегли — опитваше да се усмихне.

— Съжалявам — каза Уилсън. — Сигурно е било...

И млъкна, като че бе казал, каквото бе искал да каже. Младо момиче го зяпаше със сънено любопитство от другата страна на пътеката.

Стюардесата се прокашля:

— Желаете ли да ви донеса нещо?

— Чаша вода — отвърна Уилсън.

Тя се обърна и се отдалечи.

Уилсън бавно си пое въздух и се извърна, за да избегне изпитателния поглед на момичето. И той се чувстваше така. Точно това го шокира най-много. Къде бяха виденията, кръсърците, удрянето с юмруци по главата, скубането на косите?

Внезапно затвори очи. „Там имаше човек — каза си. — Там наистина имаше човек.“ Затова и той се чувстваше така. И все пак нямаше как да е имало. Знаеше го много добре.

Докато седеше със затворени очи, Уилсън се запита какво щеше да стори Жаклин, ако беше на седалката до него. Щеше ли да мълчи, загубила ума и дума? Или, както беше по-прието, щеше да се суети около него, да се усмихва, да бърбори и да се преструва, че нищо не е видяла? Какво биха си помислили синовете му? В гърдите му се надигна сухо ридание. О, Господи...

— Ето водата, господине.

Уилсън се сепна и отвори очи.

— Искате ли одеяло? — попита стюардесата.

— Не, благодаря — поклати той глава, като се чудеше защо е толкова учтив.

— Ако имате нужда от нещо, просто позвънете — каза тя.

Уилсън кимна.

Докато седеше с недокоснатата чаша вода в ръце, чу зад себе си приглушените гласове на стюардесата и един от пътниците. Уилсън се сви от обида. Наведе се внезапно, като внимаваше да не разлее водата, и измъкна пътната си чанта. Отвори ципа, извади кутийка с хапчета за сън и изпи две. После смачка празната чаша, натика я в джоба на предната седалка и спусна сенника. Ето, край. Една халюцинация не означава лудост.

Уилсън се извърна на дясната си страна и опита да не обръща внимание на

спазматичните движения на самолета. Трябваше да забрави за станалото, това беше най-важното. Не биваше да мисли за него. Неочаквано усети, че се усмихва иронично. Ей Богу, поне никой не можеше да го обвини в банални халюцинации. Почнеха ли, бяха първокласни. Гол мъж, който пълзи по крилото на самолет на 7000 метра височина — химера, достойна за най-благородния лунатик.

Забавното му настроение бързо се изпари. Усети как изстива. Беше го видял така ясно, така живо. Как могат очите да видят нещо, което не съществува? Как може умът да накара зрението му да работи за него в такава степен? Не беше пийнал или замаян — нито пък видението беше безформено и ефимерно. Беше ясно, триизмерно, част от видените неща, които *знаеше*, че са реални. Ето това го плашеше. Въобще не беше като сън. Беше погледнал към крилото и...

Без да се замисля, той дръпна сенника.

Не знаеше дали ще оживее. Сякаш цялото съдържание на гърдния кош и стомаха му се издуваше ужасяващо, притискаше гърлото и главата му, задушаваше го, очите му се изцъклиха. Затворено в тази отекла маса, сърцето му пулсираше мъчително, заплашвайки да се пръсне, докато Уилсън седи като парализиран.

На сантиметри от него, отделен само от стъклото, мъжът го гледаше вторачено.

Лицето беше отвратително-злостно, нечовешко. Кожата беше мръсна, с разширени пори; носът — топчест, грапав; устните — безформени, напукани, разделени от гротескно големи криви зъби; очите — малки, хлътнали, немигащи. Лицето беше оброчено от сплъстена коса, косми стърчаха и от ушите и носа, кичури се спускаха покрай страните му.

Уилсън седеше като закован. Времето спря и изгуби значение. Всички процеси и анализи секнаха, сковани в ледената прегръдка на шока. Само сърцето продължаваше да бие — самотно, подскачащо като обезумяло в мрака. Уилсън не можеше дори да премигне. С безжизнени очи, бездиханен, той отвърна на празния поглед на съществото.

Внезапно затвори очи и изключи съзнанието си, забрави за видението, освободи се. Няма го, каза си наум. Стисна зъби, дъхът едва преминаваше през ноздрите му. Няма го, *просто го няма*.

Вкопчил побелелите си пръсти в облегалките, Уилсън се стегна. „Там няма никакъв човек“ — каза си. Няма как някой да се спотайва на крилото и да го наблюдава.

Отвори очи...

...и се сви в седалката, като едва си пое дъх. Мъжът не само че беше там, но и се хилеше. Уилсън заби нокти в дланите си до болка. Остана така, докато се увери, че е в пълно съзнание.

После бавно, с трепереща ръка посегна към бутончето за повикване на стюардесата. Нямах да повтори грешката си — да изкрещи, да скочи и да подплаши съществото. Той приближи още повече ръка, тръпнещ от вълнение и ужас, защото мъжът го гледаше, малките му очи следяха движението му.

Натисна внимателно бутона веднъж, после втори път. Ела сега, каза си. Ела да видиш с обективния си поглед онова, което виждам аз — обаче *побързай*.

Чу отмятането на завеса в задната част на пътническия салон и изведнъж се скова. Мъжът бе обърнал натам калибанското ^ш си лице.

Уилсън го гледаше парализиран. „Побързай — помисли си. — За Бога, побързай!“

Всичко приключи за секунда. Мъжът погледна отново към Уилсън с чудовищно лукава усмивка. После скочи и изчезна.

— Кажете, господине.

За момент Уилсън изпита болката на лудостта в пълната ѝ сила. Погледна към мястото, където бе стоял мъжът, после озадаченото лице на стюардесата, после обратно. Отново стюардесата, крилото, стюардесата. Дишането му беше замряло, очите му бяха изпълнени с ужас.

— Какво има? — попита младата жена.

Изражението ѝ го убеди. Уилсън потули чувствата си.

Тя нямаше да му повярва, осъзна веднага.

— Ъъъ... Съжалявам — запъна се той и преглътна мъчително. — Няма нищо... Извинете ме.

Тя очевидно не знаеше какво да каже. Беше се хванала за седалката пред Уилсън, за да запази равновесие в накланящия се самолет. Устните ѝ бяха полуотворени, сякаш се канеше да заговори, но не намираше подходящите думи.

— Добре тогава — промърмори накрая и се прокашля. — Ако... имате нужда от нещо...

— Да, да. Благодаря ви. В буря ли навлизаме?

Стюардесата побърза да се усмихне:

— Нищо особено. Няма за какво да се тревожите.

Уилсън закима. Когато стюардесата се обърна, той рязко пое въздух през ноздрите. Сигурен беше, че тя вече го смята за луд, но не знае как да реагира, защото обучението ѝ не включва инструкции относно пътниците, на които им се привиждат дребни мъже, приклепнали върху крилото на самолета.

Да им се *привиждат*?

Уилсън веднага обърна глава да погледне навън. Загледа се в тъмното крило, огнените кълба отработени газове, примигващите светлини. Наистина беше видял мъжа — можеше да се закълне. Как би могъл да осъзнава всичко около себе си — да е напълно нормален, и въпреки това да си въобрази такова нещо? Логично ли беше, вместо да изкривява всичко, умът да запази непокътната подредбата на детайлите, но да вмъкне някакво странично видение?

Не, изобщо не беше логично.

Неочаквано Уилсън се сети за войната, за вестникарските публикации, според които някакви небесни същества тормозели американските пилоти. Наричаха ги гремлини, спомни си той. Съществуваха ли в действителност такива създания? Тук, в небесата, без да падат, яхнали вятъра, с реален размер и тегло, но въпреки това неподвластни на гравитацията?

Размишляваше върху това, когато мъжът се появи отново.

В един момент на крилото нямаше никого. В следващия мъжът скочи върху него, описвайки дъга във въздуха. Удар не се чу. Съществуването се приземи почти плахо, разперило късите си космати ръце, сякаш да запази равновесие. Уилсън се сви. Да, в погледа му се четеше, че е наясно. Мъжът — ако приемеше нещото за мъж — някак разбираше, че е подлъгал Уилсън да извика напразно стюардесата. Уилсън се разтрепери от притеснение. Как да докаже на другите, че човекът съществува? Огледа се отчаяно. Младата жена на съседния ред. Ако я събудеше внимателно, щеше ли тя да...

Не, онзи щеше да избяга, преди тя да погледне навън. Сигурно щеше да се качи на фюзелажа, където никой не можеше да го види, дори пилотите в кабината. Уилсън се ядоса на себе си, че не е взел фотоапарата, който поиска Уолтър. Мили Боже, само да можеше да

заснеме мъжа!

Наведе се към илюминатора. Какво правеше онзи?

Внезапно мълния проряза мрака и освети крилото. Уилсън го *видя*. Подобно на любопитно дете, мъжът стоеше приклеknал върху вибриращия край на крилото, протегнал дясната си ръка към въртящото се витло.

Докато Уилсън го наблюдаваше, едновременно прехласнат и ужасен, ръката на онзи все повече се приближаваше към завихрената спирала. Изведнъж мъжът я дръпна рязко, а устните му се свиха в беззвучен вик. Загуби си пръста, ужаси се Уилсън. Но мъжът веднага протегна отново чепатия си пръст, подобно на уродливо дете, което се опитва да улови въртящата се перка на вентилатор.

Ако всичко не беше така гротескно не на място, щеше да е забавно, защото, обективно погледнато, мъжът представляваше комична гледка — оживял трол от някоя приказка, с козина, брулена от вятъра; трол, чието внимание беше изцяло приковано от витлото. „Нима полудявам?“ — запита се Уилсън. Какво говореше за самия него този страховит малък фарс?

Мъжът отново и отново протягаше ръка, после рязко я отдръпваше, като от време на време лапваше пръстите си, сякаш да ги охлади. И непрекъснато поглеждаше назад към Уилсън, явно да го провери. „*Той знае* — каза си Уилсън. — Знае, че това е игра помежду ни. Ако успея да накарам някой друг да го види, той губи. Ако остана единственият свидетел, печели.“ Леката развеселеност, която го беше обзела, изчезна. Той стисна зъби. Защо, по дяволите, пилотите не го виждаха!

Загубил интерес към витлото, сега мъжът се канеше да яхне двигателя. Уилсън го зяпна. Тръпки го побиха. Дребосъкът се опитваше да пхне пръсти под обшивката на мотора.

Уилсън инстинктивно се протегна и натисна бутона за стюардесата. Чу я да се приближава откъм задната част и за момент реши, че е надхитрил мъжа, все така погълнат от заниманието си. В последния момент обаче, точно преди стюардесата да дойде, онзи погледна към Уилсън, после, като кукла на конци, се вдигна във въздуха.

— Да? — В погледа на стюардесата се четеше опасение.

— Бихте ли... седнали, моля? — попита той.

Тя се поколеба:

— Ами...

— Моля ви.

Тя седна предпазливо на седалката до него.

— Какви има, господин Уилсън?

Той се стегна, събра сили.

— Онзи мъж отвън...

Стюардесата се втренчи в него.

— Казвам ви това — побърза да обясни Уилсън, — защото той започна да бърника по двигателя.

Тя погледна машинално към илюминатора.

— Не, не, не гледайте — каза той. — Сега не е там. — Прокашля се. — Той... изчезва, когато вие дойдете.

Призля му, като си представи какво ли си мисли тя. Представи си какво самият той би заключил, ако някой му разкажеше нещо такова, и направо му се зави свят. „*Аз наистина полудявам!*“

— Работата е там — каза той, докато се бореше с тази мисъл, — че ако не си

въобразявам, то тогава самолетът е в опасност.

— Да — отвърна тя.

— Знам — продължи Уилсън. — Мислите, че съм си загубил ума.

— Разбира се, че не.

— Искам само едно — каза той, като се бореше с надигания се у него гняв. — Предайте на пилотите това, което казах. Кажете им да държат крилата под око. Ако не видят нищо, добре. Но ако видят...

Стюардесата седеше кротко до него и го гледаше. Уилсън сви ръце в юмруци, които затрепераха в скута му.

— Е? — попита той.

— Ще им кажа.

Стюардесата се изправи, обърна се и се отдалечи. Походката ѝ му се стори недобре отработена — твърде забързана, но в същото време овладяна, за да не реши той, че тя бяга от него. Уилсън погледна отново към крилото и усети, че му става зле на стомаха.

Мъжът стъпи върху крилото като гротескен балетист. Уилсън го гледаше как възсяда корпуса на двигателя, обхващайки го между дебелиите си голи бедра, и отново се заема да човърка панелите на обшивката.

За какво толкова се тревожа, запита се Уилсън. Онова окаяно същество не може да изтръгне нитовете с нокти.

На практика няма значение дали пилотите го виждат, или не — поне що се отнася до безопасността на самолета. Колкото до него лично...

Точно в този момент мъжът надигна края на една от плоскостите.

Уилсън ахна. „Бързо, елате!“ , изкрещя той към стюардесата и пилота, задаващи се откъм кабината.

Пилотът рязко вдигна поглед, изпревари стюардесата и се спусна към него.

— Бързо! — извика Уилсън. Погледна през илюминатора точно навреме, за да види как мъжът подскача нагоре и се изгубва от очи. Но сега това нямаше значение. Имаше доказателства.

— Какво става? — задъхано попита пилотът.

— Откъсна един от панелите на обшивката — потрепери гласът на Уилсън.

— Какво?!

— Мъжът отвън! — каза Уилсън. — Казвам ви, че откъс...

— Господин Уилсън, говорете по-тихо — нареди пилотът.

Челюстта на Уилсън увисна.

— Не знам какво става тук — започна пилотът, — но...

— Няма ли да погледнете? — изкрещя Уилсън.

— Господин Уилсън, предупреждавам ви.

— За Бога! — Уилсън преглътна, опита да потисне неописуемата ярост, която го обземаше. Облегна се назад и посочи към илюминатора със сгърчена ръка. — За Бога, няма ли да погледнете?

Пилотът нервно си пое дъх и се наведе. След секунда погледна студено Уилсън:

— Е?

Уилсън завъртя глава — плоскостите бяха на мястото си.

— О, не, чакайте! — извика той. Обзе го страх. — Видях го да дърпа онази плоскост.

— Господин Уилсън, ако не се...

— Казах, че го видях да я дърпа!

Пилотът го гледаше сдържано, поразен, както стюардесата преди малко. Уилсън се разтрепера неудържимо.

— Чуйте, *видях* го! — извика той. Внезапното секване на гласа му го ужаси.

Пилотът седна до него.

— Господин Уилсън, моля ви — каза. — Добре, видели сте го. Но на борда има и други хора. Не трябва да ги тревожим.

Уилсън не беше на себе си, затова в първия момент не го разбра.

— Значи... сте го *видели*? — попита.

— Разбира се — отвърна пилотът, — но не искаме да плашим пътниците. Нали разбирате?

— Естествено, естествено, не искам да...

Уилсън усети спазъм в долната част на корема. Сви устни и изгледа злобно пилота.

— Разбирам — изрече.

— Не бива да забравяме... — опита се да обясни пилотът.

— Да спрем дотук — прекъсна го Уилсън.

— Моля?

Уилсън потръпна.

— Махайте се!

— Господин Уилсън, какво...

— *Ще престанете ли?* — Уилсън извърна преbledнялото си лице и се загледа в крилото с каменно изражение.

След малко обърна глава и гневно се втренчи в пилота.

— Бъдете спокоен — няма да кажа и дума повече! — сопна му се.

— Господин Уилсън, опитайте се да разберете как...

Уилсън се извърна и се загледа в двигателя със злоба.

С периферното си зрение забеляза двама пътници, които стояха наред пътеката и го наблюдаваха. „Идиоти!“, избухна той наум. Ръцете му затрепериха и за момент помисли, че ще повърне. От движението е, каза си. Самолетът се тресеше като лодка, подмятана от вълните по време на буря.

Даде си сметка, че пилотът продължава да му говори, и съсредоточи поглед в отражението му в стъклото. До него, сериозна и безмълвна, стоеше стюардесата. Какви са слепи идиоти и двамата! Престори се, че не забелязва отдалечаването им. По отраженията им в стъклото разбра, че отиват към задната част на салона. Ще ме обсъждат, каза си. Ще решават какво да правят, ако стана агресивен.

Сега вече му се прииска мъжът отново да се появи, да изтръгне обшивката на двигателя и да го извади от строя. Мисълта, че само той може да предотврати катастрофата и смъртта на над трийсетте души на борда, го изпълваше със злорадство. Стига да пожелаеше, катастрофата щеше да е факт. Усмихна се безрадостно. Това се казва самоубийство.

Дребосъкът отново се приземи на крилото и Уилсън установи, че е бил прав — преди да отскочи встрани, съществото беше поставило плоскостта на мястото ѝ. Сега отново я повдигаше, а тя се отлепяше с лекота, като кожа, изрязана от някой извратен хирург. Крилото се тресеше, но за мъжа явно не беше проблем да пази равновесие.

У Уилсън отново се надигна паника. Какво да направи? Никой не му вярваше. Тръгнеше ли пак да ги убеждава, сигурно щяха да го възпрат със сила. Да помоли стюардесата да седне

до него, щеше да е само временно решение, в най-добрия случай. Веднага щом тя си тръгнеше или заспеше, мъжът щеше отново да се появи. Дори да останеше будна до него, какво щеше да попречи на онзи да повреди двигателите на другото крило? Полазиха го ледени тръпки.

Мили Боже, нищо не може да се направи.

В илюминатора, през който наблюдаваше дребосъка, видя отражението на преминаващия пилот и потръпна. Безумната ситуация замалко да го извади от релси — само крачки деляха мъжа и пилота, но никой от тях не подозираше за съществуването на другия, докато Уилсън виждаше и двамата. Не, не беше така. При преминаването на пилота дребосъкът беше погледнал през рамо. Сякаш знаеше, че вече няма нужда да скача и да се крие, че Уилсън вече няма как да се намеси. Потрепера от гняв. „Ще те убия! — каза си. — Ах, ти, мръсно дребно животно, ще те убия!“

Двигателят прекъсна.

Трая само секунда, но на Уилсън му се стори, че сърцето му също спира. Притисна се към стъклото и се вторачи навън. Застанал на колене, мъжът беше изкривил към себе си една от металните плоскости от обшивката и бъркаше любопитно там, където се намираше двигателят.

— Недей. — Уилсън чу собствения си умоляващ глас. — *Недей...*

Двигателят отново прекъсна. Уилсън се огледа ужасено. Глухи ли бяха всички? Протегна ръка към бутона за повикване на стюардесата, после рязко я отдръпна. Не, щяха да го заключат, щяха някак да го възпрат. А той единствен знаеше какво става, единствен можеше да помогне.

— *Господи!*

Прехапа до болка долната си устна. Обърна се и чак подскочи. Стюардесата бързаше към него по люлеещата се пътека. Беше го чула! Докато я гледаше втренчено, тя го отмина.

Спря на три седалки през него. И някой друг беше чул! Уилсън наблюдаваше как стюардесата се навежда и разговаря с някакъв пътник, който той не можеше да види. Двигателят отново се задави. Уилсън погледна навън, облещен от ужас.

— Проклет да си! — изхленчи.

Отново се обърна и видя, че стюардесата се връща. Не личеше да е разтревожена. Уилсън я изгледа невярващо. Не е възможно! Изви врат и проследи с поглед олюляващата се фигура, която зави към кухнята.

„*Не!*“ Той не можеше да престане да трепери. Никой не беше чул.

Никой не знаеше.

Наведе се рязко и извади пътната си чанта изпод седалката пред него. Отвори ципа, измъкна несесера и го пусна на мокета. После измъкна найлоновия плик и изпъна гръб. С крайчеца на окото видя, че стюардесата се връща, и избута с крак чантата под седалката, а плика пхна до себе си. Зачака сковано, със затаен дъх, тя да отmine.

Сложи плика на коленете си и го отвори. Движенията му бяха толкова трескави, че едва не изпусна пистолета. Успя да го хване за цевта, стисна приклада с побелели пръсти и вдигна предпазителя. Погледна навън и изстина.

Мъжът го гледаше.

Уилсън стисна треперещите си устни. Нямаше как мъжът да знае какво смята да прави той. Преглътна и опита да си поеме въздух. Погледна към стюардесата, която подаваше някакви хапчета на един пътник по-напред, после отново към крилото. Мъжът пак

протягаше ръка към двигателя. Уилсън стисна пистолета и бавно го вдигна.

После бързо го свали. Стъклото беше прекалено дебело. Куршумът можеше да рикошира и да убие някой от пътниците. Потрепери и се вгледа в дребосъка отвън. Двигателят отново прекъсна и фонтан от искри освети животинските черти на мъжа. Уилсън се стегна. Решението беше само едно.

Сведе поглед към бравата на аварийния изход. Върху нея имаше прозрачно защитно фолио. Уилсън го махна и го пусна на пода. Мъжът все още клечеше отвън и посягаше към двигателя. Уилсън си пое въздух на пресекулки. Постави лявата си ръка върху бравата и я натисна. Надолу не помръдна. Нагоре леко поддаде.

Внезапно я пусна и остави пистолета в скута си. Няма време за спорове, каза си. Стреперещи ръце закопча колана през бедрата си. Ако отвореше вратата, щеше да има страхотно всмукване. Заради безопасността на самолета не трябваше да се оставя да изхвърчи навън.

Сега. Уилсън отново стисна пистолета, сърцето му запрескача. Трябваше да действа внезапно и прецизно. Ако пропуснеше целта, мъжът можеше да скочи на другото крило — или, още по-зле, върху опашката, където необезпокоявано да прекъсне жици, да повреди задкрилките, да наруши равновесието на самолета. Не, това беше единственият начин. Щеше да стреля ниско и да се опита да уцели мъжа в гърдите или стомаха. Уилсън си пое дълбоко дъх. Сега, каза си той. *Сега.*

Точно когато натискаше бравата, стюардесата се зададе по пътеката. За миг тя се закова на място, неспособна да продума. Лицето ѝ се изкриви от ужас и изумление и тя вдигна ръка, сякаш го умоляваше. Пронизителният ѝ вик се извиси над бръмченето на двигателите.

— *Господин Уилсън, не!*

— Назад! — изкрещя той и рязко дръпна бравата нагоре.

Вратата сякаш изчезна. В един миг беше до него, държеше я. В следващия изсвистя силно и вече я нямаше.

В същия момент Уилсън усети как го засмуква чудовищно течение, което се опита да го откъсне от седалката. Главата и раменете му се оказаха извън самолета и белите му дробове поеха разреден, мразовит въздух. Ревът на двигателите едва не спуска тъпанчетата му, очите му ослепяха от арктическият вятър и за момент той забрави за мъжа. Насред водовъртежа дочу далечен пронизителен писък.

После видя мъжа.

Онзи вървеше по крилото, прегърбен, с ръце като на граблива птица, протегнати жадно напред. Уилсън рязко вдигна ръка, стреля. Изстрелът прозвуча като пукот насред рева на стихиите. Мъжът се олюля, залитна напред и Уилсън усети пронизваща болка в главата си. Стреля пак, вече съвсем отблизо, и видя как мъжът полита назад, размахал ръце, и изчезва като хартиена кукла, грабната от виелица. Уилсън усети внезапно изтръпване. Някой изтръгна пистолета от безсилните му пръсти.

После всичко потъна в зимен мрак.

Помръдна и измънка. Във вените му бавно струеше топлина, крайниците му бяха вдървени. Насред мрака чуваше шумолене, до него долитаха гласове. Лежеше по гръб върху нещо, което се движеше, подрусваше се. Лъхна го хладен ветреца, повърхността под него се наклони.

Въздъхна. Самолетът се беше приземил и го пренасяха на носилка. Сигурно заради раната в главата, плюс инжекцията, за да го усмирят.

— Най-откаченият опит за самоубийство, за който съм чувал — каза някой.

Уилсън се развесели. Който и да го беше казал, грешеше, естествено. Скоро щеше да им стане ясно — щом проверяха двигателя и прегледаха по-обстойно раната му. Тогава щяха да разберат, че ги е спасил. Всички до един.

Той заспа, без да сънува.

Летящата машина от Амброуз Биърс

Въпреки че Биърс доживява епохата на летенето със самолет (той умира през 1914-а), надали някога е летял. Литературният ескиз, който следва, не е толкова за самолети, а по-скоро за лековерието на хората, които са готови да инвестират в тях, и определено помага за обяснението на прякора му Хапливия. Любимата ми остроумна забележка на Биърс гласи: „Чрез войната Бог помага на американците да обогатят познанията си по география.“

Един изобретателен човек, който построил летяща машина, поканил множество хора да я видят как излита. В уречения час, когато всичко било готово, той се качил в машината и включил двигателя. Машината разбила солидната основа, върху която била сглобена, и потънала безследно в земята. Пилотът едва успял да изскочи навреме, за да се спаси.

— Е, това е достатъчно, за да покажа, че съм на прав път — рекъл, погледнал разрушения тухлен постамент и добавил: — Дефектите само доказват правотата на теоретичната ми постановка.

След това уверение хората се вгурнали да му предлагат средства за построяването на втора летяща машина.

Обработка: shadow, 2019

Луцифер! от Едуин Ч. Тъб

Ето какъв е проблемът с пътуването по въздуха: щом самолетът излети, ти си затворен в него. Тъб съчетава този елементарен, неоспорим факт с изключително оригинална — и зловеща — идея за пътуване във времето. Ако кажем още, ще развалим тази страшна, смразяваща кръвта, уникална история. Едуин Чарлс Тъб е един от най-плодовитите британски автори на научна фантастика. През близо шейсетгодишната си кариера той е написал най-малко сто и петдесет романа и повече от дузина сборници с разкази. През 50-те години на двайсети век редактира списание „Автентична научна фантастика“ и под различни псевдоними самият той написва един цял брой (включително рубриката с писмата на читателите). „Луцифер!“ е един от най-добрите му разкази, който получава Специалната награда на първия Еврокон през 1972-ра.

Устройството беше наистина голямо удобство и всички го използваха. „Всички“ в случая означаваше Специалните хора, до един богати, очарователни и успели. Онези, които бяха дошли, за да изучават една забавна примитивна култура, и онези, които по лични причини предпочитаха да останат в един свят, където можеха да бъдат много големи риби в много малко море.

Специалните хора, любители от Междугалактическата клика, галеници на науката, се забавляваха с местните, като внимаваха да запазят анонимността си. Нещастни случаи обаче стават дори със суперчовеците. Глупави неща, които поради ниската си степен на вероятност са статистически невъзможни.

Като например стоманеният кабел, скъсал се, докато сейфът, който държеше, висеше на шест-седем метра над земята. Сейфът се стовари с трясък на тротоара, но не нанесе други щети. Кабелът, изведнъж освободен от напрежението, изплющя като камшик и краят му описа произволна траектория, която бе невъзможно да се предвиди. Вероятността да удари точно определено място беше астрономически пренебрежима. Вероятността някой от Специалните да бъде точно на това място в този момент беше толкова малка, че отричаше нормалната вероятност. Но се случи. Откъсналият се край на кабела удари череп и раздроби кости, мозък и тъкани в неопикуема каша. Хирургично имплантиран механизъм изпрати обаждане за тревога. Приятелите на пострадалия получиха сигнала. Франк Уестън получи трупа.

Франк Уестън беше отживелица. В съвременната епоха никой не би трябвало да влачи изкривен крак двайсет и осем години от живота си. Особено когато има лице на ренесансов ангел. Но ако приличаше на ангел, той беше паднал ангел. На мъртвите не можеш да причиниш болка, но на роднините им можеш.

Кажете на баща на момиче, което се е самоубило, че дъщеря му е била бременна. И на любяща майка, че свидната ѝ рожба е била болна от срамна болест. Те не са си направили труда да проверят, а и защо? И дори да са го сторили, какво от това? Всеки може да сгреша, особено помощник в морга.

Франк Уестън безпристрастно огледа новата доставка. Кабелът беше обезобразил лицето и визуално идентифициране не беше възможно. Кръвта беше съсипала костюма, но беше останало достатъчно, за да стане ясно, че платът е скъп. В портфейла имаше малко банкноти, но много кредитни карти. Имаше и дребни монети, табакера, запалка, ключове, ръчен часовник, игла за вратовръзка... Предметите тихо шумоляха, докато Франк ги слагаше в плик. Замръзна, когато видя пръстена.

Някой безскрупулен би заделял понякога нещичко за себе си. Франк нямаше скрупули, само защитна предпазливост. Пръстенът можеше да се е изгубил, преди трупът да бъде докаран при него в моргата. Ръката беше изцапана със засъхнала кръв и може би никой не го беше забелязал. Дори да го бяха видели, щеше да бъде тяхната дума срещу неговата. Ако можеше да го извади, да измие ръката от кръвта, да го скрие и да се държи като невинен, пръстенът щеше да бъде негов. Злополуките понякога причиняват странни наранявания.

Час по-късно дойдоха да поискат тялото. Тихи мъже, двама, спретнато облечени, спокойни и решителни. Казаха името и адреса на мъртвеца, описание на костюма, с който беше облечен, и друга информация. Нямаше съмнение за извършено престъпление и причина трупът да бъде задържан.

Единият погледна изпитателно Франк.

— Това ли е всичко, което беше у него?

— Да — отговори Франк. — Това е всичко. Подпишете тук и е ваше.

— Един момент. — Двамата мъже се спогледаха и онзи, който беше задал въпроса, се обърна към Франк: — Нашият приятел носеше пръстен. Като този. — Той протегна ръка. С широка халка и камък. Може ли да ни го дадете?

Франк беше непреклонен.

— Не е у мен. Дори не съм го виждал. Той не носеше пръстен, когато го докараха тук.

Последва още едно безмълвно съвещание.

— Пръстенът не е ценен като вещ, но има сантиментална стойност. Готов съм да платя сто долара за него, без да задавам въпроси.

— Защо го казвате на мен? — с престорено равнодушие попита Франк и почувства как го изпълва усилващата се топлина, породена от садистичното удоволствие. Не знаеше как, но нараняваше този човек. — Ще подпишете ли, или не? — Той завъртя ножа в ръката си. — Ако мислите, че съм откраднал нещо, обадете се на ченгетата. И в двата случая — разкарайте се оттук.

По време на обяда Франк огледа онова, което беше откраднал, докато седеше прегърбен в обичайния си ъгъл в столовата, скрит зад вестник от останалите в помещението, същинска мебел. Завъртя пръстена. Халката беше дебела и широка, издута в едната част, изпъкналост, която можеше да се изглади с натискане с пръст. Камъкът беше плосък, матов, вероятно лошокачествен образец от категорията на полускъпоценните. Металът може би беше сплав, имитираща злато. Ако наистина беше така, със сто долара можеше да се купи подобен отвсякъде.

Но дали човек, облечен като мъртвеца, би носил такъв евтин пръстен?

Тялото направо вонеше на пари. Табакерата и запалката бяха платинени, инкрустирани със скъпоценни камъчета — твърде опасни за крадене. Кредитните карти биха разходили Франк по целия свят, при това в първа класа. Би ли носил скапан пръстен за сто долара човек като мъртвеца?

Франк се загледа безизразно в столовата. Срещу неговата маса седяха трима мъже и пиеха кафе. Единият изправи гръб, стана, разкърши се и се отправи към вратата.

Франк се намръщи и сведе поглед към пръстена. Беше ли отказал сто долара заради някаква евгина дрънкулка? Нокътят му докосна изпъкналостта, която леко хлътна, и Франк нетърпеливо я натисна.

Не се случи нищо.

Нищо, освен това, че мъжът, който беше станал от отсрещната маса и беше тръгнал към вратата, внезапно седеше отново на масата. Докато Франк гледаше, човекът стана, разкърши се и тръгна към вратата. Франк натисна издутината. Не се случи нищо.

Абсолютно нищо.

Той се намръщи и опита пак. Внезапно мъжът се оказа на масата. Стана, разкърши се и се отправи към вратата. Франк натисна изпъкналостта и задържа пръста си, като броеше. След петдесет и седем секунди мъжът изведнъж се озова на масата. Стана, разкърши се и се отправи към вратата. Този път Франк го остави да излезе.

Вече знаеше какво притежава.

Той се облегна назад, изпълнен с почуда. Не знаеше нищо за Специалните хора, но неговата раса беше отгледала учени и макар и садист, Франк не беше глупак. Човек би искал да има у себе си такова нещо. Да му е подръка по всяко време. Да е в такава форма, че да може да се използва бързо. В такъв случай — какво по-добро от пръстен? Компактен. Декоративен. Вероятно вечен.

Еднопосочна машина на времето.

Късметът е случайна комбинация от благоприятни обстоятелства. Но на кого му е притрябвал късмет, когато знае какво ще се случи след петдесет и седем секунди? Кажи го — една минута. Не е много?

Опитай се да затаиш дъх за толкова време. Опитай се да задържиш ръка върху нажежена до червено печка дори за половината от това време. За една минута можеш да извървиш почти сто метра или да пробягаш триста. Може да заченеш, да умреш, да се ожениш. Петдесет и седем секунди са достатъчни за много неща.

Да се обърне карта, топка да попадне в целта, зарчета да спрат да се търкалят. Франк беше сигурен победител, и не само в едно отношение.

Той се протегна с наслада под душа, горещата вода, пусната под налягане, барабанеше по гръба му. Завъртя копчето и хлъцна, когато водата стана леденостудена и кожата му настръхна. Студената баня през зимата е изпитание, когато нямаш друг избор, и разкош, когато имаш. Франк върна регулатора и зачака горещата вода, после спря струята, излезе от

душа и се избърса с пухкава хавлия.

— Франк, скъпи, ще се бавиш ли още?

Женски глас с особената интонация на наследствена висша класа; член на аристокрацията по брак и рождение. Лейди Джейн Смит-Конърс беше богата, любопитна, отегчена и нетърпелива.

— Един момент, мила — извика той и пусна на пода хавлията. Усмихна се и се погледна в огледалото. Парите се бяха погрижили за изкривеното ходило. Парите се бяха погрижили за много други неща, за дрехите, акцента, възпитаването на вкусовете му. Франк все още беше паднал ангел, но с чисто нова позлата върху счупените криле.

— Франк, скъпи!

— Идвам! — Стисна челюсти, докато мускулите го заболяха. Изисканата, високомерна кучка! Беше си паднала по неговото лице и по славата му и щеше да си плати за любопитството. Това обаче можеше да почака. Първо паякът трябваше здраво да оплете мухата в паяжината си.

Франк облече копrienен халат, за да прикрие голотата си. Среса косата си. Пръсна си спрей против лош дъх. Жребецът беше почти готов за изпълнение.

Банята имаше прозорец. Той дръпна завесите и се загледа навън в нощта. Мъгливата земя далеч долу беше обсипана със светлинки. Лондон беше хубав град. Англия беше хубаво място, особено за комарджиите — не плащаха данък върху печалбите. А тук, повече отколкото другаде, можеше да се печелят големи награди. Не само в пари, това е за плебеите, а и в създаването на правилните връзки така, че всеки ден да е Коледа.

Лондон. Град, който Специалните ценяха високо.

— Франк!

Нетърпеливост. Раздразнение. Арогантност. Жената чакаше да бъде обслужена.

Тя беше висока и странно ъгловата, израснала прекалено бързо ученичка, която би трябвало да носи костюми от туид и стик за голф. Поколенията бракове между близки родственици бяха направили повече, отколкото само да оформят плътта и костите. Бяха развили пълен упадък и създали маса безпомощни разочарования. Джейн беше клинично душевноболна, но хората от нейната класа никога не се мислеха за луди, а само за „ексцентрични“, не глупави, а само „безразсъдни“, никога зловни или жестоки, а просто „забавни“.

Франк протегна ръце, взе я в обятията си и притисна палци до очите ѝ. Тя се изви назад от внезапната болка. Той натисна по-силно и Джейн изкрещя от агония и обръщаш стомаха страх да не изгуби зрението си. Франк започна да брои наум секундите. Петдесет и една... Петдесет и две...

Стисна пръстена.

— Франк!

Той я притисна в прегръдките си. Сърцето му все още блъскаше в гърдите от удоволствието, че ѝ причинява болка. Целуна я с отработено умение и нежно захапа устните ѝ. Прокара ръце по тялото ѝ и тънкият плат изшумоля, когато се свлече от раменете ѝ. Захапа я по-силно и почувства как тя се стяга.

— Недей! — тросна се Джейн. — Мразя това!

Една черна точка, Франк отброи секундите, протегна ръка и угаси лампата. Джейн се извъртя и се отскубна от обятията му.

— Мразя тъмнината! Трябва ли да си като всички други?

Две черни точки. Оставаха двайсет секунди. Имаше време за още един бърз експеримент. Ръцете му потърсиха пипнешком, докоснаха и се задвижиха с вещина и решителност. Джейн изстена от удоволствие.

Той активира пръстена.

— Франк!

Той протегна ръце и я взе в обятията си. Този път не направи опит да я захапне. Дрехите ѝ изшумоляха на пода и кожата ѝ грейна с перлен блясък, Франк я погледна с дръзко възхищение и я докосна.

Тя затвори очи и впи нокти в гърба му.

— Говори! — настоя Джейн. — Говори ми!

Той започна да брой секундите.

По-късно, докато тя спеше задоволена, Франк си почиваше и размишляваше, странно развеселен. Той беше идеалният любовник. Беше казал и направил точните неща, които искаше тя, в точния ред, в който ги искаше тя, и най-важното от всичко, беше го сторил, без тя да го подтиква. Франк беше нейно отражение. Отзвук на потребностите ѝ — и защо не? Беше работил усилено, за да състави подробна карта на желанията ѝ. Проучи, изследва, отстрани всички фалстартове и грешки. Какво друго можеше да бъде освен съвършен?

Той се обърна и погледна жената. Видя я не като плът и кръв, а като стъпалото на стълба, водеща към приемането. Франк Уестън беше изминал дълъг път и възнамеряваше да продължи да се изкачва.

Джейн въздъхна, отвори очи и се вгледа в класическата красота на лицето му.

— Скъпа! — каза той това, което тя искаше да чуе.

Джейн въздъхна отново, същият звук, но с различно значение.

— Ще те видя ли довечера?

— Не.

— Франк! — У нея се надигаше ревност. — Защо? Ти каза...

— Помня какво съм казал и говорех сериозно — прекъсна я той, — но се наложи да летя за Ню Йорк. По работа — добави. — В края на краищата, трябва да си изкарвам прехраната.

Джейн се хвана на вдицата.

— Не е необходимо да се тревожиш за това. Ще говоря с татко и...

Франк затвори устата ѝ с целувка.

— И все пак трябва да отида — настоя, а под завивките ръцете му направиха онова, което тя искаше. — И когато се върна...

— Ще се разведе и ще се оженим — забъбри тя.

И ще дойде Коледа, мислеше си Франк, докато небето изсветляваше.

„Ела, лети с мен!“, се казваше в песента. Самолетът беше нов, лъскав „Комета“ с две стюардеси със стройни нозе и меки като коприна коси, с осанки, които говореха: „Може да ме гледаш, защото съм красива, но не и да ме докоснеш“, с екипаж и седемдесет и трима други пътници, от които само осемнайсет пътуваха в първа класа. Имаше предостатъчно място за всички и Франк бе доволен от този факт.

Чувстваше се уморен. Нощта бе лудешка и утрото не беше по-леко. Приятно бе да се отпусне в ергономичната седалка, докато самолетът гълташе въздух и го бълваше зад себе си в изкуствен ураган, който го изтласка по пистата и после нагоре в небето. Лондон остана далеч встрани, облаците връхлетяха като къдели мръсен памук и после остана само слънцето, зорко око в огромен син ирис.

Върви на Запад, младежо, самодоволно си каза Франк. Защо? Без друга причина, освен че обичаше да пътува, пък и краткото отсъствие щеше да засили копнежа на сърцето. А и в летенето имаше тръпка. Той обичаше да гледа надолу и да си мисли за празното пространство между него и земята. Да чувства как стомахът му се присвива от акрофобия, приятното усещане на страх, изпитван в условия на пълна безопасност. В самолета височината нямаше значение. Трябваше само да гледаш право напред и все едно си в луксозен „Мерцедес-Майбах Пулман“.

Франк разкопча предпазния колан, протегна крака и погледна през илюминатора. По интеркома прозвуча гласът на командира на полета, който съобщи, че летят на десет хиляди и триста метра височина със скорост осемстотин и шейсет километра в час.

През илюминатора се виждаше много малко. Небето, облаците долу и краят на потрепващата метална плоскост на крилото. Банални неща. Русокосата стюардеса обаче не беше нещо банално. Тя тръгна с полюшваща се походка по пътеката между седалките, видя, че Франк я гледа, и реагира с мигновено внимание. Удобно ли се е настанил? Искан ли възглавница? Вестник? Списание? Нещо за пиене?

— Бренди — отговори той. — С лед и газирана вода.

Франк седеше на вътрешната седалка, до илюминатора, затова стюардесата пристъпи към него, за да спусне сгъваемата масичка и да сложи питието. Той вдигна ръка, докосна коляното ѝ, плъзна пръсти по бедрото ѝ, почувства я, че се сковала, и видя изражението на лицето ѝ — смесица от отказ да повярва, гняв, интерес и размисъл. Не продължи много. Дясната му ръка се протегна и пръстите му се впиха в гърлото ѝ. Страните ѝ се зачервиха от притока на кръв, очите ѝ се изцъклиха и подносът се изплъзна от мъчително треперещите ѝ ръце.

Франк отброи наум секундите. Петдесет и две... Петдесет и три... Петдесет и четири...

И натисна изпъкналото място на пръстена.

Сгъваемата масичка се спусна с приглушен звук и брентито избълбука, докато се изливаше върху леда в чашата от миниатюрната бутилка. Стюардесата се усмихна и остави отворената кутия газирана вода.

— Това ли е всичко, господине?

Франк кимна и си спомни меката топлина на бедрото ѝ и допира до плътта ѝ. Знаеше ли тя, че той замалко не я уби? Възможно ли беше да си спомни?

Не, реши Франк, докато стюардесата се отдалечаваше. Как би могла? За нея не се беше случило нищо. Беше му поднесла питие и това беше всичко. Това *беше* всичко, но...

Той замислено се втренчи в пръстена. Активираш го и се връщаш петдесет и седем секунди назад във времето. Всичко, което си направил през този период, се заличава. Може

да убиеш, да откраднеш, да направиш куп поразии и нищо от това няма да има значение, защото не се е случило. Но всъщност *се е случило*. Можеше да бъде запомнено. Можеш ли да запомниш нещо, което не се е случило?

Например младата стюардеса. Франк беше почувствал бедрото ѝ, топлото място между краката ѝ, податливата мекота на шията ѝ. Можеше да ѝ извади очите, да я накара да се превие от болка и да пици, да обезобрази лицето ѝ. Бе правил това и още неща на други хора, отдавайки се на страстта да причинява болка. И беше убивал. Но какво е да убиеш някого, когато можеш да анулираш престъплението си? Когато видиш жертвата да се усмихва и да те отминава?

Самолетът леко се разтресе. Гласът на командира беше спокоен и премерен.

— Моля всички пътници да затегнат предпазните си колани. Навлизаме в зона на незначителна турбулентност. Може да видите мълнии, но няма абсолютно нищо, за което да се тревожите. Разбира се, ще прелетим високо над зоната на бурята.

Франк не обърна внимание на инструкциите, все още погълнат от пръстена. Нешлифованият камък приличаше на мъртво око, някак изведнъж бе започнал да изглежда зловещ и заплашителен, Франк раздражено изпи питието си. Пръстенът не беше нищо повече от машина.

Блондинката мина по пътеката между седалките, изсумтя, когато видя разкопчания му колан, и го затегна.

Франк махна с ръка да го остави, засуети се с механизма и отново разкопча колана. Не се нуждаеше от него и не го харесваше. Намръщи се, облегна се назад и се замисли.

Времето. Еднолинейно ли е, или има множество разклонения? Възможно ли е всеки път когато активира пръстена, да се създава алтернативна вселена? И някъде да има свят, в който той е нападнал стюардесата и трябва да плати за престъплението си? Но Франк я бе нападнал само защото знаеше, че ще заличи случилото се. Ако не беше пръстенът, не би я докоснал. С пръстена Франк можеше да прави каквото си поиска, защото винаги можеше да се върне назад и да избегне последиците. Следователно теорията за алтернативна вселена не можеше да се приложи. Какво тогава?

Не знаеше и всъщност нямаше значение. Притежаваше пръстена и това беше достатъчно. Пръстенът, за който му бяха предложили някакви си мизерни сто долара.

Нещо удари покрива на пътническия салон. Последва звук от разкъсване, силна въздушна струя и неустойима сила, която изтръгна Франк от седалката и го отнесе в пространството. Въздухът излезе от белите му дробове и той започна да пада. Помъчи се да си поеме дъх, да диша, да разбере какво става. Полярен студ скова тялото му. Той се завъртя и с насълзени очи видя, че едното крило на самолета се откъсва и летателният апарат го придружава в падането му към океана осем километра под тях.

Катастрофа, помисли Франк обезумял. Кълбовидна мълния, метеор, дори умора на метала. Пукнатина в стената на салона и вътрешното налягане свършваше останалата работа. И сега Франк падаше. Падаше!

Пръстите му трескаво стиснаха пръстена.

— Моля ви, господин Уестън. — Русокосата стюардеса пристъпи към него, когато той се надигна от седалката.

— Трябва да останете на мястото си и със закопчан предпазен колан. Освен ако... — Тя дипломатично изви очи към тоалетните.

— Чуйте! — Франк сграбчи двете й ръце. — Кажете на пилота да промени курса. Кажете му веднага. Побързайте!

Така можеше да избегнат кълбовидна мълния или метеор. Можеха да намерят безопасен курс, ако се отклоняха незабавно. Трябваше да стане бързо! Много бързо!

— Бързо! — Франк хукна към пилотската кабина. Стюардесата се завгече по петите му. Да я вземат дяволите проклетата кучка! Не разбираше ли? — Това е аварийна ситуация! — изкрещя той. — Пилотът трябва незабавно да промени курса!

Нещо удари покрива на пътническия салон. Багажното отделение се отвори. Металът се нави като обелена кора на банан. Блондинката изчезна. Пронизителният писък на разкъсващ се метал се изгуби в експлозивното свистене на освобождаващ се въздух, Франк отчаяно се вкопчи в една седалка, почувства как ръцете му се отскубват от тапицерията и тялото му бе изсмукано през отвора. Отново беше изстрелян във въздушното пространство, за да започне дългото си, обръщащо стомаха осемкилометрово падане.

— Не! — изкрещя той, обезумял от ужас. — Мили Боже, не!

Франк активира пръстена.

— Господин Уестън, наистина настоявам. Освен ако не желаете да отидете до тоалетната, трябва да ми позволите да закопча предпазния ви колан.

Франк стоеше до седалката си и блондинката показваше признаци на раздразнение. Беше ядосана!

— Това е важно — каза той, полагайки усилия да запази спокойствие. — След по-малко от минута самолетът ще се разпадне. Разбирате ли? Всички ще умрем, ако пилотът незабавно не промени курса.

Защо тя трябваше да стои там и да изглежда толкова тъпа? Франк й беше казал всичко това и преди!

— Глупава крава! Разкарай се от пътя ми! — Той я блъсна и отново се втурна към пилотската кабина. Спъна се, падна и веднага скочи на крака. — Променете курса! — изкрещя. — За Бога, чуйте ме и...

Нещо удари покрива. Отново воят, мощната въздушна струя и неустоимата сила. Нещо го халоса по главата и Франк се озова под облаците, преди да дойде на себе си. Активира пръстена, но пак се оказа във въздуха. Мъчеше се да си поеме глътка разреден въздух и трепереше от зверски студ. Разбитият самолет висеше на една страна, сякаш беше окачен на нещо, заобиколен от отломки. Наоколо летяха дребни парчета. Едното вероятно беше от русокосата стюардеса.

Облаците останаха над тях. Отдолу се ширна океанът, потрепващ блясък от светлина и вода. Стомахът на Франк се обърна от ужас. Спотайващата се в него акрофобия се надигна и обсеби всяка клетка. Падането във водата щеше да е като да се стовари върху под от твърд бетон и щеше да бъде в съзнание до самия край. Гърчейки се конвулсивно, той активира пръстена и мигом се пренесе високо във въздуха, оставаше му почти цяла милостива минута.

Петдесет и седем секунди същински ад.

Отново.

Пак.

И пак.

И това се повтаряше до безкрай, защото алтернативата бе да се разбие в очакващата го водна шир.

Петата категория от Том Бисъл

Том Бисъл е един от най-добрите и най-интересните американски писатели (невинаги е едно и също). Освен публицистика, като книгата с продължение „Живот плюс: Защо видеоигрите са важни“, Бисъл е автор и на сценарии за видеоигри като „Gears of War“ („Механизми на войната“) и е съавтор на възторжено приетата от критиката „Творецът провал: Моят живот в „Стаята“, най-слабия филм на всички времена“, която се превръща в кинолента, спечелила награди, с режисьор и изпълнител на главната роля Джеймс Франко. Бисъл, който като журналист е отразявал войната в Персийския залив, е намерил време да напише и няколко необикновени разказа. Историята за автора на няколко оспорвани доклада, който се събужда в изоставен самолет, излятал от Естония, е сред най-забележителните.

Джон се събуди, сепнат от сън, който не си спомняше. Примигна бързо-бързо, като картечница, за да се пренастрои. Мозъкът му изпитваше кислороден глад. Да заспиш в самолет, е като да платиш на някого да те нападне посред нощ. Странното обаче бе, че Джон не си спомняше да е заспивал. Не си спомняше да е искал да заспива.

Последният му спомен беше как пие диетична кока-кола и бъбри със съседката си по място Яника, висока естонка с дяволито лице на елф, която каза, че за пръв път отива в Съединените щати. Джон със сигурност не си спомняше да е дърпал одеялото до брадичката си, нито да е слагал чудно меката възглавница под главата си. Щеше да си спомни. Още от детството си имаше навик да запомня позата си — лъжица, ножица, мъртвец, зародиш, изтягане — точно преди да се унесе. Само два пъти в живота си се беше събуждал в същата поза, в която е заспал. Джон възприемаше съня като форма на пътуване във времето. Случваха се разни неща, имаше психическо напрежение, движеха се части на тялото и никога не се знаеше какво може да стане.

Яника беше изчезнала и затъмненият самолет сега летеше над Атлантическия океан, предположи Джон. Естонката вероятно беше станала да се поразтърче. „Европейците и техните физически упражнения по време на полет и аплодисменти при приземяване“ — помисли си презрително. Ромбовидните сенници бяха спуснати. Единственото осветление идваше от оранжевите елипси на аварийните лампички в пътническия салон. Джон вдигна сенника на илюминатора си. И не повярва на очите си. Самолетът му трябваше да кацне в Ню Йорк в шестнайсет часа. Не беше нощен полет. Въпреки това навън беше нощ. Джон осъзна, че не само седалката на Яника е празна. Останалите четирийсет и няколко места в бизнес класата също бяха празни. Той разхлаби предпазния си колан.

Удобно разположените по двойки луксозни седалки в бизнес класата бяха разпръснати из салона и нямаше отделения за багаж над главата, които да възпрепятстват движението между тях. На много от седалките имаше усукани одеяла. На други имаше слушалки, все още включени в жаковете на подлакътниците. На пода бяха разхвърляни дузина възглавници. Под няколко седалки бяха пъхнати пътни чанти. Малко по-нататък някой беше оставил несгънатата масичката си, върху която стояха бутилка червено вино с размера на шишенце за парфюм и

пластмасова чаша. Над всяка седалка бе надвиснало усещането за внезапно изоставяне.

Джон си каза, че се е случило нещо, което е събрало всички в туристическия салон. Пиян финландец е ощипал стюардеса. Сърдечен удар. Мислено елиминира — засега — всички други вероятности. Дръпна тънката синя завеса, която създаваше илюзията за уединение за пътниците в туристическата класа. Ръката му потърси успокояващата реалност на металния корниз, на който беше окачена завесата.

Пред него се простираха трийсет тъмни редици с незаети места. Джон стъписано пристъпи крачка напред. Посегна за айфона си и усети липсата му още преди ръката му да докосне джоба. Въпреки сумрака забеляза няколко неясни очертания на първата редица седалки: книги с меки корици, вестници, дипломатическо куфарче. Тъмнината между редиците се съгъстяваше, колкото по-навътре се придвижваше, сякаш навлизаше в синтетична джунгла.

По принцип беше странно да върви по тясната пътека между седалките на пътнически самолет. Когато стигна до малкото, тъмно пространство най-отзад, той се почувства като хванат в капан в озадачаващо непознат килер. Ръцете му потърсиха пипнешком Брайловата азбука на видимия свят. Съгъваемите седалки за стюардесите бяха вдигнати. До едната имаше фенерче, което Джон извади от гнездото му. Освети с лъча му кухнята. Дългите сребристи чекмеджета бяха като в подводница. В нишата стоеше количка с подредени съдове с храна върху нея. Той се обърна и освети контейнер с надпис ПЪРВА ПОМОЩ над главата си, премести лъча към един от изходите на самолета — огромна врата с прозорче, през което Джон зърна слоеве прерязани от крилото вихрушки от облаци в беззвездната нощ. Обърна се към пулта на стюардесите, състоящ се от сложна система бутончета. Надписите бяха на английски, макар авиокомпанията да бе финландска. Най-долу на панела имаше червен бутон ЕВАКУАЦИЯ. Джон докосна няколко бутона за повикване (всичките тъмни), зелено екранче с абсолютно неразбираема информация, бутон за радиоуредбата и накрая таблото за осветлението, което не беше с бутони, а с копчета, които той започна да завърта едно по едно.

Под ярката светлина отвори вратата на тоалетната, сякаш очакваше по чудо пред погледа му да се разкрие огромно помещение, където са се скрили неколкостотинте пътници на борда, с остри шапчици на главите и конфети в ръце. Но тоалетната бе празна. Помещението беше ужасно бяло и миризмата на изпражнения вътре се смесваше с ментов аромат. Прозрачни капчици вода украсяваха металния умивалник.

Джон се втурна обратно през пътническият салон и през бизнес класата и се озова пред вратата на пилотската кабина, дебела и подсилена. „Техническият термин е „заякчена“ — каза си. Не знаеше какво да прави оттук насетне. Нахлуването при пилотите му се струваше неразумно и потенциално незаконна постъпка. Почука на вратата и когато не получи отговор, опита да я отвори. Беше заключена. Почука още веднъж и чак тогава забеляза някакво ниско шкафче. Вътре имаше четири жълти спасителни жилетки и нещо като тежък метален компресор. Джон погледна предната врата на самолета, също огромна като глетчер. Не беше сигурен дали ще разбере как да я отвори, ако се опита. Но защо би искал да я отваря? Самата мисъл, че това е възможен изход, не предвещава нищо хубаво, осъзна той.

Потеше се. Тялото му, сякаш най-последно приело, анализиращо и отхвърлящо информацията, която бе изпратил мозъкът, предприе безсмислена контраатака. От стомаха, складовата зона, организъмът му избълва последното ядене в спиралите на червата му. Джон стоеше пред кабината, стискаше зъби и слушаше как сърцето му изпомпва кръвта и как

белите му дробове се пълнят с въздух и се изпразват. Завесата между волевата и неволевата функция се откъсна от корнизата си. Нервната му система, изглежда, беше на път да се изключи.

Той заудря по вратата на пилотската кабина и се развика, че се е случило нещо и че се нуждае от помощ. После млъкна, опря чело о тежката врата. Дъхът му беше кисел и пълен с микроби като петриево стъкло. Гадеше му се. Чувстваше се немощен и беззащитен. Изведнъж дочу нещо от другата страна на вратата и отскочи. Бавно се върна, сви шепа като фуния и долепи ухо до студения метал. От другата страна на вратата, в пилотската кабина на самолета без пътници, някой ридаеше.

Бяха го посъветвали да не пътува извън Съединените щати — и адвокатът му, и близки колеги от университета (той имаше повече, отколкото някой би предположил, направо беше душата на компанията, самата любезност), и малцината от Министерството на правосъдието, с които все още говореше. Но когато преди шест месеца му изпратиха покана да говори на конференция („Международното право и бъдещето на американско-европейските отношения“) в естонската столица Талин, той постъпи както винаги — проведе разговор със съпругата си.

Едно от нещата, които най-много харесваше, откакто напусна работата в правителството, беше, че отново може да говори с жена си за служебните си задължения. Всеки с неговата мисловна нагласа не искаше нищо по-идеално от спътник в живота, който е до него, когато е нужен, но който се оттегля, без да е необходимо да го молят. От две години тя беше негов довереник, пазител, медицинска сестра и източник на равновесие. Въпреки това една от най-дългите и трудни нощи в брака му беше, когато изтече информация за няколко негови доклада за изтезания, а по-късно, без да го предупредят, тези доклади бяха разсекретени и отречени. Съпругата му не беше единственият човек, пред когото Джон разкри намеренията си да ги напише. Всеки журналист, който отдели време да се срещне с Джон, признаваше, че предполагаемият издайник е свестен и почтен.

След като съобщи на съпругата си за поканата за конференцията, той призна:

— Първата ми мисъл беше да откажа, но реших, че може би искам да отида.

Две години по-рано в германски съд бе заведено дело, при което Джон бе обвинен във военни престъпления, но то не стигна доникъде. Преди шест месеца съд в Калифорния го призова по друга жалба, от страна на осъден американски терорист и майка му, които твърдяха, че докладите на Джон са довели до малтретирането на мъжа по време на задържането му. Джон не оспори (макар да можеше), че с нещастника са се държали зле, но хвърлянето на вината върху него беше наивен опит да го вкарат в юридически капан. Нямаше официална забрана да пътува, ала мисълта да напусне американското въздушно пространство го изпълваше с лошо предчувствие, каквото не бе изпитвал, досега. Това го потресе. И в същото време му вдъхна смелост.

— Не избирай маршрут през Германия — посъветва го жена му. — Нито през Франция. Или Испания. На твоето място бих избегнала и Италия.

Явно смяташе, че той се шегува, като твърди, че иска да пътува до Естония. Изчака малко, преди да й каже какво харесва в тази млада страна със спомени за истинско потисничество.

Открай време проявяваше интерес към народите от бившия съветски блок и посткомунистическите страни като цяло. (В края на краищата бягството на родителите му от корейския комунизъм беше единствената причина той да е американец.) Не смяташе, че има

причина да се страхува от Естония, която беше официален съюзник на Съединените щати във войната срещу тероризма. Знаеше ли съпругата му, че на света има само един милион естонци? Може би беше корейска черта, но Джон изпитваше странна близост с малки, често нападани и пренебрегвани нации. Някак високопарно твърдеше, че се възхищава от „провинциалните“ им амбиции. И сега безсрамно се възползваше от обърканите чувства на жена си за виетнамския ѝ произход.

Тя попита как може да е сигурен, че това не е капан, за да го унижат публично. Джон вече имаше отговор на този въпрос. Организаторите на събитието му бяха обещали, без да ги моли, че няма да бъдат обсъждани теми, които той не желае да бъдат повдигани. Те знаеха за съдебните дела и му обещаха „спасителна капсула“, ако бъдат зададени неудобни въпроси. („Спасителна капсула.“ Това бяха негови думи, не техни. Като всеки зубър от седемдесетте години на ХХ век Джон беше израснал с „Междузвездни войни“.) Нещо повече, американското посолство беше наясно, че той е бил поканен на конференцията. („Наясно.“ Техни думи, не негови. Персоналът на средно по големина посолство като това в Естония несъмнено се състоеше от лакеи на администрацията и професионални „курортисти“. Тъй като Джон беше единственият бивш член на американското правителство, настояващ да говори за решенията, които е взимал, докато е бил част от администрацията, за тях той беше по-страшен от прокажен.)

— Но това няма да те спре да съобщиш информацията, нали? — попита съпругата му.

Джон често докарваше до отчаяние и адвокатата си. Не се боеше да се защитава сам, стига разпитващият го да не го изтезаваше с горелка. След като даде интервю за „Ескуайър“, адвокатът му не му говори една седмица. После прочете отзивите, които представяха в неблагоприятна светлина Джон, и иронично подхвърли:

— Няма що, много те бива, колега.

Джон се усмихна на съпругата си. Разбира се, че щеше да говори за това. Знаеше какво може да каже и какво не. Беше юрист.

Когато съобщи на организаторите на събитието, че ще присъства, те бяха изненадани и радостни. Казаха, че Джон ще бъде единственият американец и че ще е безценна част от дискусиата. Споразумяха се, че той ще говори сам, на закриването на конференцията, един час, след което ще отговори на въпроси. Предупредиха го, че някои питання може да са враждебни. Джон им изпрати имейл, че всичко звучи чудесно. Беше виждал и по-кръвожадна аудитория, отколкото можеше да събере Естония, каза си. Преди да се съгласи, се обади в американското посолство в Талин. Те потвърдиха провеждането на конференцията и му пожелаха успешно пътуване. Джон заподозря, че повече няма да ги чуе.

Шест месеца по-късно той прекара два часа на летището в Хелзинки. Не знаеше защо се почувства толкова нервен, когато двама финландски полицаи спряха близо до неговия изход, за да побъбрят. Все пак Интерпол не беше издал заповед за ареста му. Но кой би се отпуснал, когато знае, че съдилища на два континента допускат той да е извършил престъпления срещу човечеството? Предполагаше, че е смел, защото бе тук. Всъщност не беше така. Мисълта го отвращаваше. Джон беше преподавател и адвокат, в този ред. Не си спомняше кога за последен път е повишавал тон. Не си спомняше да е наранил умишлено някого през четирите десетилетия на живота си. Финландските полицаи отминаха.

Качи се на самолета за Талин с подновено чувство за анонимност. До момента, в който зърна островърхите кули и червените покриви на крайморския град, вече беше сигурен, че е взел правилното решение. По обяд стигна до хотела си в Стария град на Талин.

Регистрирането беше сюрреалистично приятно. Организаторите на конференцията бяха изпратили цветя. Джон им се обади, за да поиска напътствия как да открие залата. Тя се намираше през три преки, в друг хотел, „Виру“. Каза им, че ще отиде сам дотам. Речта му беше планирана за двайсет часа. Това означаваше, че има на разположение един цял следобед в Талин. Прекара го, проспивайки „повредата“ в биологичния си часовник, причинена от пресичането на десет часови зони.

Събуди се в пет, изкъпа се, облече костюм с цвят на цимент и синя риза (без вратовръзка) и тръгна из Стария град да потърси къде да вечеря. Организаторите бяха предложили да изпратят някого да го придружава, но Джон отказа. Искаше да се появи на конференцията със същата мощна внезапност, с която влизаше в класовете си. Ако някой от участниците наистина искаше да го предизвика, щеше да е по-добре да го познават по-малко, така и конфликтните точки щяха да са по-малобройни.

Вълшебствата на Стария град бяха безчет, някои направо невероятни. Тук сякаш не живееха човешки същества. Приличаше на декор във филм за елфи. Калдъръмените улици сменяха имената си на всяка пресечка. Имаше ресторанти, магазини, където се продаваше кехлибар, и нищо друго. Туристите се различаваха лесно от местните хора. Всеки, който не работеше, беше турист. Пред ресторант в средновековен стил на малък площад млади естонци, облечени като дами и кавалери от Ханзейския съюз, гледаха, докато колегите им пресъздаваха битка с мечове. На една странична улица го блъсна миризма на метан. Тристагодишната канализация беше неизменна част от миналото на Талин, която не се нуждаеше от пресъздаване. Приликите между множеството богато украсени черни църковни кули го объркаха. Всеки път когато избереше някоя като ориентир, който да му посочи пътя обратно към „Виру“, Джон осъзнаваше, че е друга. Изгуби се и обикаля близо два часа.

Съдейки по височината и грубоватия дизайн, той предположи, че „Виру“ е бил хотел от веригата „Интурист“ през съветската епоха. Във фойето имаше Стена на славата, на която бяха изброени бележитите гости на хотела: олимпийци, музиканти, актьори, арабски принцове и самият американски президент. Имаше поставена в рамка бележка, написана от Белия дом до управителя на хотела: „Благодаря за хубавия пуловер и шапка.“ След запитване на рецепцията, пътуване с асансьора до етажа на конференцията и яростна атака върху обонянието му с любезното съдействие на обилно напарфюмирана жена, която пътуваше с него, Джон тръгна по коридор, застлан с дебел, мек килим. Младият мъж, който седеше на бюрото пред конферентната зала, посочи по-нататък по коридора към малка група хора, които учтиво чакаха поредният оратор да приключи речта си. Джон щеше да говори след половин час. Той се присъедини към чакащите слушатели пред залата — огромно помещение в златисто, с кристални полилеи.

Ораторът беше германка. От превода, който се прожектиреше на екран зад жената (на френски, естонски и английски — бяха помолили и Джон да изпрати предварително лекцията си на организаторите и той изкопчи от тях обещание, че ще бъде преведена от англоговорещи), Джон разбра, че го очаква малко по-трудна вечер, отколкото бе предполагал. Вече беше чувал всички тропи в беседата на германката. Тя приключи сред аплодисменти и отговори на въпроси, а след това беше обявена десет минути почивка. Докато хората ставаха от местата си, една жена от последните редове се обърна, забеляза Джон, усмихна се, сякаш го позна, и тръгна към него. Той я пресрещна, проправяйки, си път през човешкия поток.

Беше Илви, една от организаторите, с която бе контактувал, преподавателка по право в университета в Тарту. Много млада преподавателка, което мигом породило симпатии у все още

младоликкия Джон. Ръкуваха се и Илви взе да свива длани, сякаш оформя глинена топка. Размениха си любезности и след въпросите за полетите, съня и дали му е харесал Талин тя попита:

— Готов ли сте?

Джон се засмя и отговори, че така мисли. Илви също се засмя. Емайльт на зъбите ѝ беше с лек жълтеникав оттенък. Устните ѝ бяха напукани, буйната ѝ къдрава кестенява коса обрамчваше продълговатото ѝ, ъгловато лице, сякаш нарисувано от кубист. Трябваше време, за да откриеш необикновената ѝ хубост.

По някаква неясна причина Илви заведе Джон при лекторката, която току-що беше свършила да осъжда страната му. Тя разговаряше едновременно с четирима души, които я бяха заобиколили. Изглежда, беше свикнала да е център на внимание и те явно бяха свикнали да ѝ го предоставят. Тези конференции бяха едни и същи. Направо можеше да раздадат сценарии и роли на участниците. Илви съобщи името на Джон и всички се обърнаха към него. Той се усмихна и протегна ръка. Благоволи да я стисне само един човек, по-възрастен мъж с дебело вълнено сако, макар че го стори с покорния вид на затворник, който се среща с надзирателя си. Усмивката на Джон заприлича на опитите на умиращ да изобрази ведрост. След това никой не каза нищо.

Много по-дълго, отколкото на Джон му се стори, Илви — огорчена или разсеяна, нямаше как да разбере — стоя до него и после го придружи до няколко малки групи участници в конференцията. Приеха го с една идея повече калории топлина. Най-после тя го поведе към подиума. Джон седна на единствения стол и извади речта си от вътрешния джоб на сакото. Илви застана пред катедрата от кленово дърво и като учителка погледна часовника на китката си.

Джон беше свикнал да го отхвърлят, но не можеше да каже, че това не го наранява. Понякога студентите (никога неговите; неговите класове винаги бяха препълнени) носеха черни ленти на ръцете, стояха мълчаливо на стъпалата пред правния факултет и чакаха Джон да мине на път за кабинета си. На два пъти бяха облекли оранжеви затворнически гащеризони. Джон винаги ги поздравяваше с добро утро. Веднъж, само веднъж, спря да говори с тях. Недоволствата им бяха толкова многобройни и мултидисциплинарни, че беше все едно да спориш за поезията на битниците. След подобни преживявания Джон оставаше не толкова объркан, колкото разочарован. Не искаше те или някой друг да бъде съгласен с него. Уважаваше аргументираното несъгласие. Искаше само някой друг, не той, да признае, че е сложно.

В началото на войната бяха заловени двама души. Единият беше американски гражданин, другият — австралиеца. Какви закони бяха в сила за тях? Както Джон узна, човек трябваше да се върне много назад в историята на американското правораздаване — Индианските войни и Закона за пиратството, за да открие правно подходящи аналогии. В Министерството на правосъдието се чува гласове, че на задържания американец трябва да му бъдат прочетени правата, но всеки съд в света приемаше, че за поведение в условията на война важат по-„разтегливи“ закони. Третирането на двамата мъже като престъпници означаваше загуба на онова, което знаеха. Джон приведе доводи, че арестуваните американец и австралиеца не могат да се ползват от защитата, предвидена по член 3 на Женевската конвенция. Тъй като задържаните нямаха военни звания, не принадлежаха към определена армия и не бе известно на коя командна верига са подчинени — необходими условия, от които зависи защитата на военнопленниците според член 3, — тези мъже не можеше да се

смятат за военнопленници в правния смисъл на думата.

Когато в Пакистан заловиха третия най-високопоставен член в йерархията на „Ал Кайда“, Джон беше извикан да даде правни насоки на ЦРУ. Това отне по-голямата част на лятото на 2002 година и той не си спомняше да е работил по-усилено или по-задълбочено по друг доклад. Трябваше да прецени дали техниките на разпит, използвани от ЦРУ извън Съединените щати, нарушават американските задължения, произтичащи от Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание от 1984 година. Затова той провери какво включват тези задължения. Първото, което научи, беше, че терминът *изтезание* означава „всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице“. По онова време „силно“ беше част от правната дефиниция. Съединените щати бяха добавили към документа си за ратификация допълнителна дефиниция за изтезанието като „специално предназначено да причини силна физическа или психическа болка“. Какво означаваше „силна болка“? Какво означаваше „специално предназначено“? Джон провери в съответната медицинска литература. Можеше ли лекар да даде определение за „силна болка“? Лекар не можеше. Ами законът? Законът не предоставяше такава дефиниция. Фактът беше, че може да се ровиш колкото си щеш в правни документи за определение на понятието „силна болка“ и никога да не го откриеш. Затова Джон, макар да не му се нравеше, създаде дефиниция: за да представлява изтезание, „силната болка“ трябва да е достигнала „до ниво, което обикновено се свързва със сериозно физическо състояние като смърт, поражения на органи или сериозно разстройство на телесните функции“. Колкото до „трайно психическо увреждане“, друг необяснен израз в Конвенцията против изтезанията, той не се срещаше никъде в американското законодателство, медицинската литература или международните доклади за човешките права. Джон отново трябваше да даде своя дефиниция. Той отсъди, че за да бъде смятана за изтезание или страдание и да отговори на правното изискване за „трайно психическо увреждане“, крайният резултат от чисто психическата болка трябва да бъде сходен с посттравматично стресово разстройство или хронична депресия със значително времетраене — месеци или години. Джон възнамеряваше тези насоки да се прилагат само за ЦРУ и само за така наречените „разузнавателни мишени с висока стойност“, никога за обикновени затворници и в никакъв случай в Ирак, където с пълна сила важеше член 3 на Женевската конвенция. Поради ограниченията за разпитите, за които настояваха агентите на ФБР в Гуантанамо — те искаха всичко, иззето от пленниците, да важи като доказателство в съда, забравяйки (или избирайки да забравят), че задържаните ще бъдат съдени от военни трибунали, — на затворниците не можеше да предложат дори кексче, без да се смята за принуда. Преди докладите на Джон. Скоро след като насоките му станаха известни и за негова изненада, главният адвокат на ФБР написа докладна записка, където се твърдеше, че разпитите, които агентите им виждат в Гуантанамо, са незаконни. В деня, в който докладите на Джон бяха разсекретени, Гонзалес ги отрече на пресконференция, твърдейки, че те „не отразяват политиката на правителството“. Джон така и не можа да му прости за това.

Публиката ръкопляска, поне след представянето на Илви, което не бе нищо друго освен сухата автобиография, която ѝ беше изпратил. Той отиде до катедрата, наведе се към микрофона, погледна екрана зад себе си, пак се наведе към микрофона и пак погледна екрана. Наведе се към микрофона за последен път, погрижи се и без това тихият му глас да бъде благ като аспириин за деца, и каза, че не е сигурен с коя реч да започне. Чу се кикот тук-

там, последван от истински смях. Джон се обърна към екрана за последен път и видя, че там услужливо се е появил първият параграф на преведения текст на речта му. Добре, помисли си, добре.

Той приглади първата страница на лекцията, която беше изнасял няколко пъти, и огледа лицата на присъстващите. Триста души? Каза си, че израженията им са по-скоро любопитни, отколкото враждебни. И после, когато думите се появиха на екрана зад него, внезапно му хрумна нещо: Тази история отиде твърде далеч. Джон беше преподавател по право на постоянен договор в голям американски университет. Той отново се зачуди защо е толкова твърдо решен да се защитава. Толкова важна ли беше утехата да знае, че може?

В началото на септември 2001 година Джон беше на трийсет и четири и разглеждаше договор, чийто най-значителен в правно отношение въпрос касаеше полярни мечки.

Преди да се върне на мястото си, той опита две неща.

Удари вратата на пилотската кабина с металния компресор приблизително четирийсет пъти. След това се върна в задната част на самолета, натисна бутона за интеркома на пулта на стюардесите и изкрещя. Проявата на истерия не реши нищо. Вече по-спокоен и седнал, Джон се опита да формулира логично обяснение за случващото се. Не мислеше, че е бил упоен. Не беше ял нищо през деня и изпи само кутия диетична кока-кола малко след като се качи на борда на самолета. Стюардесата му даде кутията и той я отвори.

Джон извика в съзнанието си късчета от краткотрайната си памет. Сутрешният полет от Талин. Четирийсет и пет минути в Хелзинки. Мъчително бавното качване в самолета. Припомни си колкото можа повече пътници. Бъбривата Яника, естонката, която отиваше в Съединените щати. Мъжът без врат и с лице като на жаба, до когото седеше, докато чакаше да ги извикат. Младата жена с дебели вежди и яке с емблемата на Оксфордския университет, която му се усмихна, докато минаваше покрай седалката му на път за мястото си. (Никой азиатец не забравя бяло момиче, което му се е усмихнало, било то със сключени вежди, или не). Младият мъж, когото си спомняше само защото беше чернокож. Ученолюбиво момиче със сплетени на тънки плитчици коси и широка бяла риза. Млад мъж на двайсет и няколко години с тениска с надпис НЕ СТРУВАШ. Стюардесите с техните светло-сини костюми с панталон. Спомни си, че ясно съзнаваше азиатския си произход на този полет на „Финеър“, в този северен климат, в очакване на облекчението да се върне в Калифорния, града, където беше университетът му, улиците с пъстрите тълпи от хора, музикалните магазини, закусвалните и разнообразностите канабис.

Но айфонът му? Някой очевидно го беше взел. Джон го търси под неговата седалка и под всички други седалки в бизнес класата. Какво да направи? Какво можеше да направи? Компресорът беше вдлъбнат на няколко места от заякчената врата на пилотската кабина и бе избил дръжката ѝ, която сега беше в джоба му, в случай че по-късно се наложеше да я поправи, въпреки че нямаше представа как. Беше открил инструменти в едно шкафче отзад, които сега се намираха на седалката до него. Самата врата не беше помръднала.

Изпитал внезапна потребност да внесе реалността на външна вещ, Джон извади списание от мрежестия джоб отстрани на седалката. Ламинираната корица беше студена и хлъзгава като стъкло. Каталог със стоки, предлагани от „Финеър“. Привлекателността на пазаруването на борда на пътнически самолет бе пълна загадка предвид обстоятелствата. Джон прелисти чистите, дебели страници. Перлени огърлици за петдесет евро. Стикове дезодорант „Долче и Габана“ за двайсет евро. Фон дьо тен „Бронзов залез“ и „Очарователен

блясък“ на „Л’Ореал“ за петдесет евро. Шоколади. Сладки. Джон стигна до последните страници с електрониката и спря на смартфон „Блекбъри Кърв 8310“ със соларно зарядно за двеста четирийсет и пет евро. Със сигурност десетки пътници на борда на този самолет носеха мобилни телефони, които можеше да са в ръчния им багаж. Докато беше малко вероятно да има покритие, Джон можеше да намери устройство, което да му позволи да изпрати запаметен имейл или есемес, когато самолетът стигне на по-ниска височина.

Когато се изправи, самолетът се разтресе, сякаш се съпротивляваше срещу навлизането в плътните слоеве на атмосферата. Джон седна отново и закопча предпазния колан. Страхът му, приглушен от надеждата, отново се развихри. Той си пое дъх. Не знаеше колко е часът, нито от колко време е в самолета, но сенникът на прозорчето му, като всички други в бизнес класата, сега беше вдигнат, и Джон отново се втрени в смразяващия мрак на тропосферата. Замисли се за съпругата си, за студентите си и тяхната загриженост за него и отново стана.

Почувства се някак странно по-добре, след като събра около седалката си всичкия ръчен багаж в бизнес класата. Да остане на мястото си, изглеждаше важно, въпреки че не можеше да обясни защо. Той се зае да преравя чантите, повечето от които бяха малки. Хората, които плащаха за бизнес класа, не се колебаеха да чекират багажа си. Те не трябваше да се редят на опашка за такси и когато кацнеха, виждаха йорданци, които държат бели табелки с фамилиите им имена. Джон дърпаше циповете на чантите, мушваше ръка в отделенията, опипваше, търсеше. Не искаше излишно да разбърква нечии вещи. Изваждаше всичко, което поне малко му се струваше обещаващо на допир. В края на търсенето се оказа сред комплекти за бръснене, дигитални фотоапарати, айподи, безмитни бутилки водка с надписи на кирилица, няколко писалки „Монблан“ и гладко розово пластмасово торпедо, за което постепенно осъзна, че е секс играчка. Имаше и половин дузина калъфи за лаптопи, до един празни.

Джон продължи към пътническия салон, но преди да успее да опразни и едно багажно отделение, стомахът му изпрати още една доза огнени отпадъци към изходната точка. Той се запрепъва към тоалетната, разкопча панталона си и изхвърли силна струя, преди да успее да седне върху пластмасовия обръч на металната тоалетна чиния. Миризмата беше неопишуема. Напомняше миризма на портокал. Кранчето на червата му се отвори отново и избълва порой отпадъци. Догади му се и му се зави свят. Мозъкът му беше като изоставен болник. Когато свърши, изми ръцете си.

Вече не го беше грижа за благоприличието. Тръгна по първата пътека между седалките, като отваряше багажните отделения и трескаво изхвърляше съдържанието им на пода. Натрупаните чанти скоро стигнаха до коленете му. Наистина ли щеше да ги прерови всичките? Не. Сега гневът му беше твърде силен и трябваше да възстанови грижливостта и вниманието, които изискваше претърсването на багаж. Джон тръгна по втората пътека, като натискаше бутоните за отваряне на багажните отделения над седалките. След удовлетворяващо изщракване капациите бавно се вдигаха. Много неща в самолета се крепяха на пластмасови панти. Джон се намираше в метална тръба, която летеше точно под границата с космоса, и огромните мотори на петнайсетина метра от него бълваха невидим огън с температура над петстотин градуса. Не беше ли това забележително като реалността, че е затворен в капан?

Откри Яника в предпоследното багажно отделение. Заемаше трите свързани места, напъхана там горе. При вида на насиненото ѝ лице с обърнати очи и залепената с тиксо уста той се строполи на пода като ударен. Когато най-после вдигна глава и я погледна, той видя,

че едната ѝ ръка се е измъкнала от багажното и леко вибрира от турбуленция, която Джон вече не усещаше. Той внимателно заизмъква Яника. Когато освободи тялото ѝ, тя сякаш изведнъж натежа с трийсет килограма. Джон се отдръпна, а тя падна върху него на постелята от ръчен багаж с подаващи се от него предмети.

Очите на Яника бяха близо до него, но той не беше в състояние да ги погледне, разтревожен от окончателното, нежелано познание. Ноздрите ѝ бяха пълни с парченца засъхнала кръв. Страните ѝ бяха осеяни с паяжини от спукани капилляри, а вените на челото и слепоочията ѝ — с подкожни синини. Джон я избута настрани с дълбок, отчаян стон. Опита се да махне лепенката от устата ѝ, но джвакащият звук на мъртва кожа, която опъва мускулите, беше толкова кошмарен, че той спря и с писък хукна обратно към бизнес класата.

Реши отново да блъска вратата на пилотската кабина с компресора. Този път обаче нямаше да спира. Вече в бизнес салона, видя, че екранът, който беше показвал информацията за полета, потъмнява. Осветлението угасна. Обзе го паника, той се извъртя, побягна, направи две крачки, спъна се и падна. Невъзможността да вижда и пълзенето обратно към пътническия салон по неравен риф от ръчен багаж върнаха мисленето му към праисторически измерения. Назад, назад, към убежището. Убежище обаче нямаше. Онова, което изпитваше досега, не беше страх. Страхът беше течен, бе се придвижил по кръвоносните му съдове, бе открил резервоара на мозъка. Джон разбра, че истинският страх черпи енергия не от онова, което може да се случи, а от онова, което съзнаваш, че ще се случи. Над него се разнесе бръмчене. Джон го позна: по-малките екрани в пътническия салон се спускаха на местата си. Погледна към най-близкия. Беше включен, но празен, и проблясваше като винил: по-тъмен от мрака.

После се появи изображение с качеството на дигитален видеозапис, макар че в долния му край трептяха неясни вълни. Джон беше твърде далеч, за да види какво има на записа. Изправи се, приближи и съзря малка стая с шперплатови стени, заснета отвисоко, като от охранителна камера. В стаята имаше двама души. На стол, зад масичка, седеше жена. Около нея обикаляше мъж с ботуши, широк черен панталон, черна тениска и черна скиорска маска на лицето. Звукът беше някак далечен, кънтящ. На осеяния със „снежинки“, слабо осветен видеозапис Джон не позна Яника веднага. Изглежда, беше вързана за стола; ридаше безспир, тихо и безнадеждно. Мъжът тръгна към камерата, приближи и посегна към нея. Изображението се завъртя, после застина, само потрепваше леко, защото камерата беше вече в ръката му.

Втори мъж, облечен като първия, влезе в стаята през незабелязана дотогава врата. Погледна право в камерата и учудващо внимателно затвори вратата. Изведнъж кадърът показа в едър план лицето на първия. Скиорската му маска изпълни екрана, не, завладя го. Джон се втренчи в мъжа, който също го гледаше. Това бе пътуване във времето. Сега Яника бе извън кадър, но тихите ѝ ридания станаха по-остри и пронизителни. Може би реагираше на влизането на втория мъж.

Самият мъж не каза нищо. Очите му бяха живи, но някак ненатрапчиво живи. Когато най-сетне се извърна, се видя, че прави нещо на масата. Джон осъзна, че мъжът пише. Когато приключи, той отново се обърна към камерата и показа бяло картонче, изпълнено с гъсто изписани букви. Джон не очакваше онова, което беше написано там, но въпреки това се почувства благодарен, защото разбра какво се случва и защо. Мъжът сложи картончето на масата и се съсредоточи върху Яника, която изпищя. Джон все още виждаше какво пише на картончето: КАТЕГОРИЯ I.

След речта му Илви го покани заедно с няколко души, сред които и лекторът преди него, да изпият по едно в Стария град. Наистина ли беше толкова глупава тази жена? Джон се измъкна с дълбок поклон, оправдание, че е изтощен, и многобройни благодарности. Започваше да се чувства като призрак, нежелан, не човек, а по-скоро неприятна мисъл. Докато се придвижваше към изхода, хората се отдръпваха от пътя му, сякаш ръцете му бяха пълни с пиратки. Зачуди се още колко време животът ще продължи така.

Няколко от въпросите, които му зададоха, наистина бяха враждебни. Най-острият беше отправен от по-възрастна жена с изопнато лице, седнала на първия ред. Тя раздражено го попита какво би направил в случай на официално обвинение във военни престъпления от Международния наказателен съд. Джон отвърна, че не очаква това да се случи, и излъга:

— Откровено казано, не се тревожа.

По програма трябваше да прекара още един ден в Талин. При мисълта за това се шмугна в мъжката тоалетна пред залата за конференции и влезе в интернет през айфона. Конференцията беше платила за полета му, но по негова молба беше оставила отворен билета за връщане. За две минути обратният полет бе сменен. Магия. Не толкова магичен беше фактът, че сега беше по-беден с хиляда и петстотин долара. Трудно беше да се гледа на това по друг начин, освен като на сделка.

Джон излезе от тоалетната и видя, че го чака гладко избръснат мъж. Беше издокаран с нещо като хелюински вариант на изпълнителен директор от технологичната индустрия: морскосиньо сако, без вратовръзка, джинси и маратонки. Очевидно беше американец. Като видя Джон, лицето му засия — явно го беше познал. Тази усмивка предполагаше взаимност. Този човек го познаваше, следователно Джон би трябвало да се зарадва, че го вижда. Всеки беше звезда в собствената си история.

Мъжът произнесе името му и протегна ръка. Отнякъде се материализира визитна картичка с печата на американското посолство. РЪСЕЛ ГАЛАХЪР, АТАШЕ ПО КУЛТУРНИ ВРЪЗКИ. Според неговия опит на Джон израз като „културни връзки“ обикновено служеше за прикритие на разузнавателна дейност.

Джон понечи да върне визитната картичка, но Галахър настоя да я задържи. Джон я сложи в джоба си:

— Вие сте агентът, който отговаря за мен ли?

Галахър имаше момчешки смях, все едно го гъделичкат, въпреки че годините бяха положили отпечатъка си край очите му и челото му бе започнало да се уголемява.

— Не, за съжаление. Вие не сте много популярен в тази дипломатическа мисия. Вероятно знаете, но те се опитаха да попречат да бъдете поканен на тази конференция.

Джон съзнаваше, че не може да очаква благоразположение от страна на верноподаници на правителството. Но някое посолство да блокира появата му на международна конференция, бе изненадващо. Нямаха ли друга работа тези хора?

— Всъщност не знаех — уточни.

Недискретността му отново предизвика смях на Галахър. Джон си помисли, че човекът се престаравя.

— Оказва се, че приятелката ви, професор Армастус, не обича да я командват. И има

връзки. Колкото по-усилено лобираше посолството, толкова по-твърдо решени бяха да ви доведат тук. Между другото, страхотна реч.

— Тази вечер видях професор Армастус за пръв път. Но благодаря.

— Вижте — започна Галахър, съзнавайки, че е назрял моментът да каже онова, което иска да каже. — Тук съм по свое желание, за да ви заявя, че мнозина от нас са ви признателни за това, което направихте.

— Благодаря още веднъж.

Галахър го погледна. Лицето му беше приятно дръзко.

— Баща ми беше ветеран от Виетнам, 1971-1972-ра. Едно от нещата, с които се занимаваше, беше програмата „Феникс“. Все казваше, че причината за лошата ѝ слава е, че е създадена от гении и осъществена от идиоти. Но дори тогава това беше най-ефективното, което хвърлихме във Виетконг. Комунистите го признаха след войната. Баща ми е бил в Сайгон и твърдеше, че към 1972-ра средната продължителност на живота на един лидер на комунистическа клетка в града била около четири месеца. И нищо, за което вие приведохте доводи, не е по-лошо от онова, което той е направил по „Феникс“. Само исках да знаете, че много от нас ви се възхищават.

Докато подготвяше докладите си, Джон бе прегледал програмата „Феникс“. Узна, че ЦРУ е обещало във вътрешен кръг, че „Феникс“ ще работи „при нормалните закони на войната“. Освен това научи, че няколко американски офицери, свързани с „Феникс“, са поискали да бъдат освободени от задълженията си, защото смятали, че онова, което правят, е неморално. Джон погледна Галахър. Назначението му в бедната на мишени Естония говореше само по себе си. Баща му беше преследвал комунисти. Най-вълнуващата акция, която синът можеше да си издейства, беше да предизвика посолството, като каже на Джон: „Горе главата!“ Консерватизмът, на който Галахър несъмнено бе последовател, не беше истинска философия, а лошо настроение. И двамата мълчаха.

— Искате ли да пийнем? — попита накрая Галахър. — Имате вид, сякаш се нуждаете от питие.

Джон не искаше да пийне, но се нуждаеше от питие. Напуснаха „Виру“ и се озоваха посред светлата талинска лятна вечер в десет вечерта. Джон попита Галахър от колко време работи тук.

— Преди това бях в Гърция. Общо десет години. А преди това — в Морската пехота. Станах капитан през 1998 година. Уволних се твърде рано и пропуснах най-забавното.

Отправиха се към центъра на Стария град. На фона на чезнещата светлина сградите изглеждаха като блестящи килийки. Хората пиеха в кафенетата на тротоарите, пиеха, докато вървяха и докато чакаха банкоматите да им пуснат пари. Джон забеляза групи млади руснаци с неумолими очи и несигурни походки, пеещи, прегърнати шотландци и олюляващи се пушачи, които стояха пред всяка кръчма. Забеляза и дребнички просякини тук-там, облечени в дрипави, неподходящи за сезона дрехи. Имаха вид, сякаш ги бе застигнало неотменимо циганско проклятие.

— Какви културни връзки осъществявате в тази страна? — обърна се Джон към Галахър.

— Може да се изненадате. Тук е забавно да се живее, въпреки че естонците са неразгадаеми. Един приятел, баскитарист, твърди, че навсякъде по света е свирил на отворени сцени. Всеки се нуждае от баскитарист. Когато дошъл в Талин, също отишъл да свири на отворена сцена и там имало петима естонци с баскитари, които търсели солокитарист. Това е нация на баскитаристи.

Погледът на Джон беше привлечен от две красиви като скандинавска богиня жени с високи токчета и тесни, впити панталонки, които вървяха към него. Държача се със самочувствието на жени, които тайно жадуват за малко насилие, което всъщност получаваха. След тях се разнасяха молби на руски.

Галахър също ги забеляза.

— И това, разбира се. В Талин дори грозните момичета са някак хубави. Това се компенсира с факта, че дори интелигентните са малко глупави.

Говоренето за жени се превърна в говорене за Финландия, след това — за съветските специални сили, и после — в кратка история за деветдесетте години на ХХ век. Галахър не млъкваше. Скоро монологът се върна към баща му. Джон вече не слушаше. Замисли се за Галахър. Косата му беше рядка, изтощена и увиснала, с цвета на ръж, и той често я пригладяваше напред — нервен тик на палав ученик, активирал се отново на средна възраст, — за да прикрие оплешивяването си. Докато говореше за баща си, Галахър отново се заоплакваше, въпреки че все така се хилеше на всяко трето изречение.

— Все това повтаряше баща ми — приключи той.

Джон, който не бе успял да схване същността (може и да не беше само една), кимна.

Галахър също кимна и добави:

— Той почина миналата година.

— Съжалявам за загубата ви.

— Когато изтече информацията за докладите ви, двамата разговаряхме за това. Попитах го за мнението му. Той прогнозира, че терористите ще използват нашите съдилища срещу нас. Рече: „Мамка му, лично аз съм нарушавал член 3 на Женевската конвенция. Няколко пъти!“

Тревожни бръчици набраздиха челото на Джон. Това беше грешка.

— Пристигнахме. — Галахър посочи входа на подземен бар на „Пик“, невероятно красива улица, по която Джон се беше разхождал по-рано през деня. На прозорците в сутерена бяха закачени гирлянди от коледни светлини, но нямаше табела. Джон не пиеше алкохол, поне не в смисъла, който хората обикновено влагаха в думата „пиене“. Чаша вино понякога, винаги с вечерята; от време на време вносна бира в горещи неделни следобеди; хубаво малцово уиски след вечеря в скъп ресторант. Когато Галахър предложи да пийнат по нещо, Джон си представи да се почерпят с по чашка коняк. Това бе един от светските закони, които нарушаваш, поемайки огромен риск: Никога не отивай някъде с някого, когото не познаваш добре.

Джон последва Галахър надолу по бетонни стъпала като на бомбоубежище. Неудобството му се засили още повече, когато Галахър отвори вратата — явно беше добре дошъл редовен клиент — и мигновено се отправи към бара, където заговори с прелестното създание, което работеше от другата страна. Джон реши да изпита себе си колко време ще издържи. Намери маса и зачака Галахър да седне при него, но когато погледна към бара, видя, че спътникът му държи ръката на барманката. Обърна дланта ѝ и с показалец проследи линиите като гадател. Барманката се усмихна, дръпна ръката си и се зае да налива бира, а Галахър самодоволно се огледа наоколо. Тя му изпрати въздушна целувка, докато му подаваше две халби. Галахър ги вдигна като наздравица. Веднага щом се обърна с гръб към нея, барманката престана да се усмихва.

Колкото до други редовни клиенти на бара, изглежда, такива нямаше. Джон беше избрал да седне на най-централно разположената от четирите маси в заведението. В трагично

тапицирано сепаре покрай едната стена седяха пет-шест млади жени със скръстени ръце и чанти в скута и се бяха втренчили в тавана. В другия край на помещението жена танцуваше на сцена, не по-голяма от масата, на която седеше Джон. За щастие не беше стриптийзъорка, а само се поклащаше мудно и отегчено в ритъма на музиката, толкова тиха, та Джон едва я чуваше. Стените и мокетът бяха яркочервени — единственият открояващ се мотив. Джон си представяше ада точно така и гледката не промени убеждението му. Галахър се настани на стола срещу него и му подаде едната халба.

— Тук обикновено се оживява едва към един-два часа.

Джон махна с ръка.

— Какво е това място?

Галахър повдигна вежди, докато отпиваше от бирата си. После свали халбата и езикът му пъргаво обръсна мустаците от пяна.

— Място за изискани джентълмени. Не се тревожете. Не е нищо, което не искате да бъде.

Танцуващата жена дойде и седна при Джон. Беше невероятно красива и носеше черна рокля, която можеше да се вмести в портмоне. Беше потна, кожата ѝ лъщеше, същинска миниатюрна екосистема.

Джон жално погледна домакина си:

— Галахър, моля ви!

Галахър отново се засмя.

— Едно питие, адвокат. Това е хубаво място да се отпуснете, ако си позволите — каза той и се обърна към танцъорката: — Скъпа, ела да седнеш до мен.

Тя го послуша. Той опита да отпрати следващата жена, която се приближи до тях, но тя седна до Джон.

Джон се ръкува с нея. Краката ѝ бяха болезнено тънки. Клинт ѝ беше плътно прилепнал о бедрата, но губеше форма около прасците ѝ. Шията ѝ беше осеяна с венички. Жената изсумтя превзето и извади две сребърни шноли от черната си коса. Те бяха само за ефект, защото нито един кичур не падна върху лицето ѝ. Тя огледа внимателно шнолите, сякаш ги беше извадила от дъното на река. Чакаше Джон да заговори. Остави шнолите и се вгледа в крака си, докато потрепваше върху червения мокет, който имаше вид, сякаш е поел множество стомашни страдания. Ноктите на краката ѝ имаха цвета на алуминиево фолио. Джон все още не казваше нищо. В това време Галахър явно се спогаждаше добре с танцуващата. Двамата бяха погълнати от сериозен разговор. Жената до Джон запали цигара и вдиша дима с такава наслада, та като я гледаше човек, би си казал, че пушенето е привлекателно. От ъгълчетата на устата ѝ излезе дим. След минута тя си тръгна и остави Джон сам с халбата бира.

Онова, което никой не го попита след речта, беше дали е имал съмнения, когато е писал докладите. Джон наистина имаше съмнения. Всички имаха. Преди всичко той се тревожеше дали провеждащите разпитите няма да се чувстват ограничени от същите морални угризения, които щеше да изпитва той. Освен това се тревожеше за така наречения в психологията „дрейф на силата“, когато разпитваният неуспешно упражнява сила и няма друг избор, освен да приложи още по-голяма сила, тоест да прибегне към изтезаване на обекта. В края на краищата „усъвършенстваните техники на разпит“ са оправдани само когато се предполага, че разпитваният знае нещо. Ето защо Джон не си и помисли, че тази техника може да бъде приложена спрямо друг освен спрямо членове на „Ал Кайда“.

Даваше си сметка, че доводите му са противоречиви и понякога дори отблъскващи, но те бяха по-скоро правни, не морални преценки. Не създаваше политики, нито изнамираше „усъвършенствани техники на разпит“. Той само съпоставяше законността със съответните правни норми. В докладите му се разглеждаха осемнайсет метода, разпределени в три категории. Първата категория се ограничаваше до две техники: крещене и заблуда. Втората категория се състоеше от дванайсет техники: стресираща обстановка, изолация, принудително стоене прав до четири часа, използване на фобии, фалшиви документи, преместване от обичайните места за разпит, двацет и четири часови разпити, промяна в храната, събличане, принудително обръсване или подстригване, лишаване от светлина, силна музика. Третата категория, предназначена за прилагане само в най-тежките случаи, включваше четири техники: умерен физически контакт, сценарии, в които се заплашва със смърт задържаният или семейството му, излагане на екстремни климатични условия и симулиране на удавяне. Имаше и четвърта категория, за която за щастие не бяха искали преценката му. Единствената техника тук беше принудително предаване на задържания — без да бъде съден, на чужда правителствена организация, за да бъде разпитван.

Докато обмисляше да напусне правосъдното министерство, Джон си каза, че извън него ще е по-добре. Есенни разходки във вътрешния двор на университета, боготворящи го студенти, които чакат пред кабинета му, атмосфера, която Вашингтон не предлага, освен с користна цел. Министерството беше като музей, студените му мраморни коридори водеха до нещо като интелектуална прогерия: тук дори младите остаряваха бързо. Адингтън беше най-тъжен от всички, когато Джон напусна. Попита го дали наистина иска да преподава на разглезени богаташки хлапета, които възхваляват пролетарски масови убийци.

Няколко месеца след напускането на Джон много от преценките му бяха оттеглени и после отменени. По-късно научи, че Адингтън е протестираше, като е казал, че президентът е разчитал на възгледите на Джон. В отговор дойде реакция, че президентът може би нарушава закона. Пет месеца по-късно — скандалът с изтезанията в затвора в Абу Граиб. Седем месеца по-късно докладите на Джон бяха разсекретени. На пресконференцията Гонзалес твърдеше, че иска да покаже на медиите, че всяка стъпка в процеса на усъвършенстване на техниките на разпит е била съпроводена от надлежни проверки и правни консултации. Той смяташе, че това е проблемът.

Джон никога нямаше да забрави онази мощ като на гърмяща змия, стаена в съвещанията на Военния съвет. Всички присъстващи бяха самоуверени като маоисти. Фийт, Хейнс, Адингтън, Гонзалес, Фланиган — хора, приближени на президента. Адвокатите на адвоката. Нацията беше претърпяла сърдечен удар и те държаха дефибрилатора и импровизираха правни стратегии за нещо, неподчиняващо се на нито един съществуващ закон. Срещаха се в кабинета на Гонзалес, понякога в министерството. Тайни срещи, неотразени в нито един официален протокол, на които най-големият лукс за присъстващите бяха диетичните кока-коли. Джон беше първо поколение американец, а Гонзалес — син на толкова бедни имигранти, че дори нямали телефон. Въпреки това сега същият този син на имигранти направляваше политиката по време на най-сериозната криза в националната сигурност от половин век насам и беше личен съветник на най-силния човек в света. Това беше онази Америка, за която Джон бе готов да стори всичко в границите на закона, за да я защити.

Фийт и Адингтън бяха машини, които гледаха на другите човешки същества почти като на сбирки от интересни умствени недостатъци. Трапчинките на сбръчканото лице на Фийт бяха хранилище за отрова. Той разпращаше доклади, без да ги адресира, така че никой не

знаеше за кого са предназначени, или ги препращаше по имейла на хора, които никога не ги получаваха, Фийт произнасяше речи за светостта на Женевската конвенция само за да подсили нелепицата, че терористи са осквернили свещения ѝ покров. Който чуеше объркващите му брътвежи, започваше да вярва, че член 3 ще бъде приложен за всеки задържан в Съединените щати. Със свой монолог Фийт бе убедил един от членовете на Генералния щаб да повярва, че всички осемнайсет техники на усъвършенствания разпит са разрешени от Военновременния устав. Всъщност нито една не беше одобрена. Чия бе идеята да се създаде нова разузнавателна агенция под името „Пълна осведоменост“ с безумно масонско око за лого? На Фийт, разбира се.

Колкото до Адингтън, той имаше очите на руска икона, обноските на Линкълн и избухливостта на ръчна граната. След атаките Адингтън започна да носи издание на Конституцията в джоба си, толкова омачкано и тънко, та сякаш служеше за носна кърпа или подложка за хранене, или и за двете. Когато някой не бе съгласен с него, той изваждаше Конституцията и започваше да я чете. Имаше специфичната дарба да облича всеки правен и морален довод във военни термини, а доказателствата за военни действия да обвива в прозрачни евфемизми. Може би затова от всички тях само Адингтън се измъкна. Единствено той успя да изключи името си от всеки свързан с въпроса документ.

Бяха опитали да коват закони в атмосфера, в която тиктакането на бомби с часовников механизъм беше обосновано предположение, а не очевиден статистически Плутон. Сега Джон го разбираше, ала това бе само един начин да бъде възприето. Можеше да се тълкува и другояче: разузнаването е способността да преценяваш как да приложиш постъпващата отвън информация. Още по-добре бе да си наясно какво ти е позволено да забравиш.

Три души бяха подложени на „потапяне“. Трина. И затова Джон трябваше да отговаря за военни престъпления. Той чу, че наследникът му е позволил да бъде „потопен“, преди да реши дали методът преминава границите. Отговорът? Да, преминаваше ги. Въпреки това обаче, въпреки всичките дебати и посечени кариери на ЦРУ все още му беше разрешено да използва симулирано даване (Джон предпочиташе този по-пряк термин), мнение, което самият бе изказал още в началото. Основните му аргументи си бяха в сила. Разбира се, никой в правосъдното ведомство не искаше да одобри официално използването на метода, но президентът намери свой човек. Както винаги. Това обаче беше проява на огорчение. Джон не таеше огорчение. Искаше му се да види Фийт, Гонзалес или Ашкрофт, който и да било от тях, сам в европейски град, да отговаря на въпроси за политиката, която е подкрепил и от която сега се срамува.

Джон погледна в халбата си, сега празен стъклен кладенец. Някак бе съумял да изпие бирата. Знаеше, че може да седи така цяла нощ, потънал в мрачни мисли.

— Готов съм да тръгваме — обърна се към Галахър, който все още водеше поучителен разговор с танцьорката.

— Надявам се, че утре ще имате време да разгледате Музея на окупацията — каза той.

— Няма да мога. Заминавам сутринта. — Джон погледна часовника си. Минаваше полунощ.

Галахър се облегна назад.

— Жалко. Талин е хубаво място да прекараш един ден.

— Благодаря за питието — изправи се Джон. — Чувствайте се свободен да останете. Ще намеря пътя до хотела.

Без да се надига от мястото си, Галахър протегна ръка.

— Надявам се, че някой ден ще се срещнем отново. Приятен полет утре.

Джон стигна до вратата и се обърна да погледне Галахър за последен път. Той вече говореше по мобилния си телефон, приведен на стола, а танцьорката тъкмо ставаше. Галахър забеляза, че Джон се бави на изхода, и небрежно отдаде чест. Трудно беше да се повярва, че този човек е бил морски пехотинец. Джон се зачуди, макар и само за миг, с кого разговаря Галахър.

Видеозаписът с разпита на Яника беше свършил преди двайсет минути; или преди два часа. Невъзможно беше да се ориентира в мрака. Светлината придава ориентири на времето. В тъмнината времето е като да шофираш през царевична нива — навсякъде около теб едно и също, при това изпълнено с незрими неща.

Джон не знаеше какво трябва да провокира у него това упражнение. Не изпитваше нито повече, нито по-малко съчувствие към онези, които бе спомогнал да бъдат изтезавани, отколкото, когато започна всичко. Бяха го разбрали погрешно. Не разбираха за какво пледира. Онези, които командваха самолета и сега живота му, нямаше какво да вземат от него, освен да подхранят садизма си. Той на свой ред нямаше какво да им даде освен страданието си. Джон беше написал, че изтезанието е въпрос на намерение. Сега знаеше, че е много повече. Размяна на тъмни знания, разбулване на скрити способности, унищожаване на връзката.

Изведнъж се втрени в тавана на самолета. От почти невидими, хирургически дюзи струеше въздух. Лампите отново светнаха. Джон се извъртя на мястото в пътническия салон, което бе заел, и се оказа малко неподготвен да съзре осакатеното тяло на Яника, все още омотано в чужд багаж. Когато стана, през отворите на дрехите му се процедиха струи въздух, наситен с миризма на повърнато.

След като инквизиторът на Яника бе минал през Категория I и през повече зрелищните техники на Категории II и III, в стаята бяха влезли още няколко мъже. Последва нещо ужасяващо, каквото Джон не беше виждал. Той отказа да гледа повечето от случващото се и отвори очи едва след като писъците на Яника стихнаха. Докато мъжете потвърждаваха спирането на жизнените ѝ функции, видеозаписът прекъсна.

Джон се върна на мястото си. На седалката беше айфонът му, бял като нафора. Порой от безмълвни мисли се втурна по низините на съзнанието му. Сети се за Галахър, единствения, който знаеше, че е сменил полета си. Визитната му картичка все още беше във вътрешния джоб на самото на Джон. Той я извади и се вгледа в нея. Прокара палец по релефната емблема на посолството. Запита се откъде Галахър е знаел, че няма да изхвърли визитната му картичка. Запита се как така на видеозаписа Яника носи същите дрехи, с които беше в самолета. Запита се колко време е бил в безсъзнание и дали това е самолетът, на който се бе качил. Запита се къде в самолета се крият онези, които му причиняват това. Запита се също така как айфонът му има обхват — на дисплея имаше две чертички. Хрумна му отговор на единия от въпросите: Галахър не е очаквал, че Джон ще запази визитната му картичка. Набра първите четири цифри на Галахър, когато номерът се появи. Беше добавен в телефона му.

Галахър отговори след третото позвъняване.

— Талин е хубаво място да прекараш един ден. Трябваше да ме послушате.

Какво можеше да каже Джон? Те имаха всичко, което искаха.

— Не питате нищо? Не ви обвинявам. Имате по-големи проблеми, господин адвокат. Може би сега трябва да се обърнете.

Джон се обърна. Мъж с черна скиорска маска и тениска с надпис НЕ СТРУВАШ го удари в лицето с огромен и тъп метален предмет. Когато коленете му докоснаха мокета,

Джон ясно видя предмета: беше същият компресор, с който бе блъскал по вратата на пилотската кабина. Главата му запулсира от болка. Не си спомняше да са го ударили втори път, но сигурно се беше случило, защото се свести, отново внезапно, в стая с шперплатови стени, завързан за стол. Едното му око беше извън строя. Имаше няколко избити зъба и езикът му беше подут като пиявица. Той сведе поглед — ризата му приличаше на касапска престилка. В ушите му все още ехтеше бученето на самолета. Турбуленция разтресе помещението. Наблизо някой плачеше. Срещу Джон седеше Галахър, ръцете му бяха скръстени върху друга картонена табелка. Не я показа на Джон, но Джон се досещаше какво е написано на нея. Галахър каза, че може да му обещае въпроси, но не и отговори. Добави, че това е нова територия за всички замесени. Дори не бил сигурен къде ще ги отведе.

— Готов ли сте? — попита накрая. — Държа да чуя дали сте готов.

Джон само кимна, защото устата му бе пълна с кръв. Вратата зад него се отвори. Чу стъпки. Сграбчиха го ръце като беззъби вълчи челюсти. Петата категория беше започнала.

Две минути и четирийсет и пет секунди от Дан Симънс

Дан Симънс е автор на научнофантастични разкази, носители на награди („Хиперион“), наградени фентъзи/хорър романи („Лешояди“) и разкази, които съдържат елементи и на двата жанра. Това е един от най-хубавите му разкази, забележителен с яснотата и краткостта си. Симънс разсъждава, че две минути и четирийсет и пет секунди може да е времетраенето на популярна песен... пътуване със скоростно влакче... или достатъчно време да си представи връхлитащата смърт.

Роджър Колвин затвори очи. Стоманената преграда се притисна до скута му и отвесното изкачване започна. Той чуваше тракането на тежката верига и свиренето на стоманените колела върху стоманените релси, докато скоростното влакче се издигаше. Някой зад него се изсмя нервно. Ужасен от височината, със сърце, болезнено заблъскало в ребрата му, Колвин надникна между разперените си пръсти.

Металните релси и бялото дървено скеле се извисяваха пред него. Той беше в първото вагонче. Отпусна ръце, сграбчи металната преграда и усети засъхналата пот на хиляди длани, които я бяха стискали. Във вагончето зад него някой се изкикоти. Колвин извърна глава само колкото да надзърне над релсите.

Бяха много високо и продължаваха да се издигат. Шосето и паркингите се смаляваха, хората ставаха твърде мънички, за да ги видиш, тълпите се превръщаха в пъстроцветни килими, избледняващи до огромна мозайка от геометрично разположени улици и светлини, докато се видя целият град, а после и целият район. Влакчето се изкачваше с трополене. Небето помръкна, стана по-тъмносиньо. Колвин видя извивката на земята в забулената със синкава мъгла далечина. Осъзна, че се намират високо над брега на езеро, когато съзря отблясъци върху гребените на вълни на километри под него. Затвори очи, докато преминаваха през хладното дихание на облак, и отново ги отвори, когато грохотът на веригата зазвуча някак различно и наклонът намаля, щом стигнаха най-високата точка.

И продължиха нататък.

Отвъд нямаше нищо. Двете релси извиха встрани и надолу и свършиха във въздуха.

Когато вагончето се стрелна напред и излетя, Колвин се вкопчи в предпазната преграда. Отвори уста да изпищи. Падането започна.

— Хей, най-лошото свърши.

Колвин отвори очи и видя, че Бил Монтгомъри му подава питие. Звукът на реактивните двигатели на самолета „Гълфстрийм“ представляваше приглушен тътен на фона на лекото свистене на въздуха от отвора на вентилационната система над главата му. Колвин взе питието, намали въздушната струя и погледна през илюминатора.

Международното летище „Лоугън“ вече не се виждаше и той забеляза плажа „Нантаскет“ долу и десетина малки бели триъгълника на платна в обширния залив и океана отвъд. Продължаваха да се издигат.

— По дяволите, радвам се, че този път реши да дойдеш с нас, Роджър — каза Монтгомъри. — Хубаво е, че отново се събрахме целият екип. Като едно време. — Монтгомъри се усмихна и тримата други мъже в пътническия салон вдигнаха чаши.

Колвин се заигра с калкулатора в скута си и отпи малка глътка водка. Пое си дъх и затвори очи.

Боеше се от височини. *Винаги* се беше страхувал от високото. Беше на шест, падаше от тавана в хамбара. Падането изглеждаше безкрайно, времето сякаш се разтягаше и остриетата на вилата се издигаха към него. Приземяваше се, дъхът напускаше белите му дробове. Едната му страна и дясното му око се озоваваха върху сламата, на седем-осем сантиметра от стоманените зъбци на вилата.

— Компанията е готова за по-добри дни — каза Лари Милър. — Две години и половина лош късмет стигат. Ще бъде хубаво да видим изстрелването утре. Да започнем наново.

— Наздраве — рече Том Уейскът. Още нямаше пладне, а Том вече беше пил твърде много.

Колвин отвори очи и се усмихна. Заедно с него в самолета имаше четирима корпоративни вицепрезиденти. Уейскът все още беше мениджър проекти. Колвин допря лице до илюминатора и се загледа в залива Кейп Код под тях. Предположи, че се намират на височина три-четири хиляди метра, продължаваха да се издигат.

Колвин си представи сграда, висока четиринайсет хиляди метра. От застлания с мокет коридор на последния етаж той се качва в асансьора. Подът на асансьора е от стъкло. Асансьорната шахта се спуска четири хиляди и шестстотин етажа под него. Всеки етаж е обозначен с халогенни лампи и успоредните светлинни линии се приближават една до друга през четиринайсетте хиляди метра мрак под него, докато се сливат в неясно петно долу.

Колвин поглежда нагоре навреме, за да види как кабелът се скъсва. Той пада, вкопчил се напразно във вътрешните стени на асансьора, които са станали хлъзгави като пода от прозрачно стъкло. Покрай него летят светлини, но бетонният под на шахтата вече се вижда на километри надолу — мъничък синкав квадрат, който се уголемява, докато кабинката стремглаво пада. Колвин знае, че има почти три минути да гледа как синият квадрат се приближава и се издига, за да го смаже. Той изпищява и във въздуха пред него се разхвърчат слюнки, които падат със същото ускорение и увисват там. Светлините прелитат бързо покрай него. Синият квадрат расте.

Колвин взе питие, сложи чашата върху широкия подлакътник и затрака по калкулатора.

Падащите предмети в условия на гравитация следват точни математически формули, точни като вектора и скоростта на изгаряне на кумулативните заряди и междуконтинентални ракети, които Колвин беше проектирал в продължение на двайсет години; обаче също както кислородът въздейства на скоростта на изгаряне, така и въздухът контролира скоростта на падащо тяло. Пределната скорост зависи от атмосферното налягане, разпределението на масата, площта на повърхността и гравитацията.

Колвин притвори клепачи, сякаш да подремне, и видя онова, което виждаше всяка нощ, когато се преструваше, че спи: огромния бял облак, който расте сякаш на забавен каданс, слоесто-купест, разцъфнал на тъмносиньото небе, червеникаво-кафявото сърце на пламъка от азотен тетраоксид и — едва видим под двете инверсионни следи на ракетните ускорители — премятащия се неясен куб на предния корпус с пилотската кабина. Дори най-увеличените изображения не му бяха показали детайлите отблизо — херметичната кабина на екипажа, обгорена отдясно, където я бе улучил зарядът, която се въртеше и влачеше кабели и парчета

от корпуса след себе си като пъпна връв след раждане. Предишните снимки не бяха запечатали тези подробности, но Колвин ги беше видял и докоснал след сблъсъка с безмилостното синьо море. Върху разкъсаната обшивка растяха пластове морски жълъди. Той си представи мрака и студа, които чакаха в края на падането. И хранещите се дребни рибки.

— Роджър, откъде ти е този страх от летене? — попита Стив Кахил:

Колвин сви рамене и допи водката:

— Не знам.

Във Виетнам, на място, за което Колвин все още искаше да мисли като за *място*, не за *обстоятелство*, където беше летял. Вече експерт по кумулативни бойни глави и ракетни двигатели, той беше изпратен в долината Бонг Сон, близо до крайбрежието, за да провери защо пратка стандартен пластичен експлозив С-4 за Армията на Република Виетнам не се детонира, когато носещият винт се откъсна и техният „Хюи“, останал без витло, падна в джунглата от осемдесет и пет метра височина, вряза се в гъста растителност и спря надолу с главата в лианите на три метра над земята. Пилотът замалко не бе пронизан от клон, пробил пода на хеликоптера. Черепът на втория пилот се разби о предното стъкло. Артилеристът изхвърча навън, счупи си врата и гръбнака и на другия ден умря. Колвин се отърва само с навехнат глезен.

Той погледна надолу, докато прекосяваха Нантъкет, и пресметна, че се намират на височина пет хиляди и петстотин метра и продължават равномерно да се издигат. Знаеше, че височината на полета ще бъде десет хиляди метра. Много по-ниско от четиринайсет хиляди, особено при липса на вертикална тяга, но много зависеше от площта на повърхността.

Като дете, през петдесетте години на ХХ век, Колвин видя в „стария“ „Нешънъл Инкуайърър“ снимка на жена, която беше скочила от Емпайър Стейт Билдинг и бе паднала върху покрива на кола. Краката ѝ бяха кръстосани небрежно в глезените и на пръста на единия ѝ найлонов чорап имаше дупка. Покривът на колата беше смачкан, огънат навътре, като голям пухен дюшек, приел формата на спящия. Главата на жената сякаш беше хлътнала дълбоко в мека възглавница.

Колвин продължи да трака на калкулатора си. Жена, която скача от Емпайър Стейт Билдинг, пада приблизително за четиринайсет секунди, преди да се стовари на улицата. Някой, който пада в метална кутия от четиринайсет хиляди метра височина, ще падне за две минути и четирийсет и пет секунди, преди да се разбие във водата.

За какво ли е мислела тя? За какво ли са мислели те?

Повечето популярни песни и клипове са дълги около три минути, помисли си Колвин. Добро времетраене, не твърде дълго, за да ти доскучае, и с достатъчна продължителност, за да разкаже история.

— Адски се радваме, че си с нас — повтори Бил Монтгомъри.

— Мамка му! — беше прошепнал Бил Монтгомъри на Колвин пред стаята за телеконференции на компанията двамайсет и седем месеца по-рано. — С нас ли си, или си против нас по този въпрос?

Конференцията напомняше спиритически сеанс. Членовете на групата седяха в сумрачни помещения на стотици километри един от друг и разговаряха с гласове, които идваха от нищото.

— Е, това е атмосферната ситуация тук — чу се гласът от Центъра за управление на полетите. — Какво да бъде?

— Видяхме онова, което сте ни пратили по факса — каза гласът от Маршал, — но пак не разбираме защо да използваме скруберна очистка на димни газове въз основа на такава незначителна аномалия. Вие ни уверихте, че това нещо е толкова сигурно, че може да го риташ по улицата като топка.

Фил Макгуайър, главният инженер в проектантския екип на Колвин, се размърда неспокойно на мястото си и заговори твърде силно. Четириканалните телефони имаха високоговорители близо до всеки стол и долавяха и най-тихите звуци.

— *Не разбирате*, нали? — извика. — Именно *комбинацията* от ниските температури и вероятността от електрическа активност в слоя облаци причинява проблемите. При последните пет полета имаше три краткотрайни събития в проводниците, които свързват зарядите на ускорителите с контролните антени...

— Краткотрайни събития — прекъсна го гласът от Центъра за управление на полетите, — но в параметрите на летателния сертификат?

— Ами... да — отговори Макгуайър. Звучеше така, сякаш всеки момент ще се разплаче. — Но са в параметрите, защото продължаваме да подписваме документи и да пренаписваме проклетите параметри. Просто *не знаем* защо електрониката в зарядите регистрира преходен ток, когато не са предадени функции за активиране. Роджър мисли, че може би зарядите активират проводниците или въглеродът в двигателя може да допусне разреждане на статично електричество, за да симулира команден сигнал... О, по дяволите, ти им *обясни*, Роджър.

— Господин Колвин? — попита гласът от Маршал.

Колвин се прокашля.

— Точно това наблюдаваме от известно време. Предварителните данни показват, че температури под двайсет и осем градуса по Фаренхайт позволяват на остатъците от цинков оксид в партидите С-12В да подадат фалшив сигнал... ако има достатъчен статичен заряд... теоретично...

— Но все още няма солидна база данни? — попита гласът от Маршал.

— Няма — отговори Колвин.

— И сте подписали с отказ докладите за летателна готовност за последните три полета?

— Да — отвърна Колвин.

— Ами, чухме инженерите от „Боне“ — каза гласът от Центъра. — Какво ще кажете? Имаме ли препоръки от управлението им?

Бил Монтгомъри беше обявил пет минути почивка и управителният екип се срещна в коридора.

— По дяволите, Роджър — с нас ли си, или си против нас по този въпрос?

Колвин беше отместил поглед встрани.

— Говоря сериозно — троснато добави Монтгомъри. — Отдел „Линейни насочени заряди“ донесе на компанията двеста и петнайсет милиона долара *печалба* тази година и твоята работа беше важна част от успеха, Роджър. Сега, изглежда, си готов да плюеш на всичко заради някакви проклети краткотрайни телеметрични данни, дето не означават *нищо*, когато се сравнят с работата, която свършихме като екип. След няколко месеца ще се отвори свободно място за вицепрезидент, Роджър. Не прецаквай шансовете си, като се паникьосваш като онзи истеричен Макгуайър.

— Готови? — попита гласът от Центъра, когато изтекоха петте минути.

— Давай — каза вицепрезидентът Бил Монтгомъри.

— Давай — каза вицепрезидентът Лари Милър.

— Давай — каза вицепрезидентът Стив Кахил.

— Давай — каза мениджърът на проекта Том Уейскът.

— Давай — каза Роджър Колвин.

— Чудесно — рече гласът от Центъра. — Ще предам препоръката. Жалко, че няма да бъдете тук утре да наблюдавате изстрелването.

Колвин извърна глава, когато Бил Монтгомъри извика от мястото си:

— Хей, мисля, че виждам Лонг Айлънд!

— Бил, колко спечели компанията тази година от усъвършенстването на С-12В?

Монтгомъри отпи от питието си и протегна крака в просторния „Гълфстрийм“.

— Мисля, че около четиристотин милиона, Роджър. Защо?

— Агенцията помисли ли сериозно да се обърне към някой друг след...

— Мамка му! — обади се Том Уейскът. — Към кого друг биха могли да се обърнат?

Хванали сме ги за топките. Хрумна им такова нещо преди няколко месеца, но после пак допълзяха при нас. Ти си най-добрият в страната разработчик на системи за сигурност и ракетни двигатели със самозапалващи се горивни смеси, Роджър.

Колвин кимна, поработи с калкулатора още минута и затвори очи.

Стоманената преграда се притисна до скута му и вагончето, в което се возеше, продължи да се издига. Въздухът вече бе разреден и студен и свистенето на колелата по релсите намаля до тънък писък, докато влакчето се носеше тежко над означението за девет хиляди и петстотин метра.

В случай на нарушаване на налягането в пътническия салон от тавана ще се спуснат кислородни маски. Поставете ги плътно върху устата и носа си и дишайте нормално.

Колвин надникна напред и нагоре към ужасяващата крива, по която се изкачваше влакчето, с предчувствие за най-високата точка и за празното пространство отвъд нея.

Малките кислородни маски с резервоари се наричат „Лични аварийни въздушни пакети“. От дъното на океана бяха извадени четири от петте маски на членовете на екипажа. Всички бяха активирани. От запаса с въздух за пет минути на всяка бяха използвани две минути и четирийсет и пет секунди.

Колвин гледаше как скоростното влакче се приближава към първата връхна точка.

Чу се пронизителен звук, усети се разтърсване в мига, в който влакчето излетя от релсите. Хората във вагончетата зад Колвин пищяха. Той се наведе напред и се вкопчи в предпазната преграда, когато влакчето се устреми право надолу в четиринайсет хиляди метра празно пространство. Колвин отвори очи. Един поглед през илюминатора на гълфстрийма му показва, че слабите кумулативни заряди, които беше сложил там, са отрязали цялото ляво крило с хирургическа точност. Скоростта на падане предполагаше, че е останало достатъчно от дясното крило, за да осигури площта, която да поддържа пределната скорост малко по-ниска от максималната. Две минути и четирийсет и пет секунди, плюс-минус четири секунди.

Колвин понечи да вземе калкулатора, но той изхвърча в салона, като се блъскаше в летящи бутилки, чаши, възглавници и хора, които не бяха закопчани с предпазни колани. Пищенето беше пронизително.

Две минути и четирийсет и пет секунди. Време да помислиш за много неща. И може би след две години и половина кошмарни сънища щеше да дремне за малко, без да сънува. Колвин затвори очи.

Диаблитос от Коуди Гудфелоу

Има ли нещо по-лошо от това да те спрат на митницата в южноамериканска страна, докато се опитваш да изнесеш контрабандна стока? Ами да си затворен в „Бойна 727“ на височина десет хиляди метра с дяволски жив откраднат артефакт в ръчния багаж? В този разказ Райън Рейбърн Трети е изправен и пред двете. Авторът Коуди Гудфелоу е мистерия. Наистина ли е учил литература в Калифорнийския университет? Живее ли в Бърбанк? Изкарвал ли си е прехраната като „посредствен композитор на музика за порнографски филми“? Може би нещо от гореизброеното е вярно, а може би не. Две неща са сигурни: че той знае как да ви смрази кръвта и че ще благодарите на Бога, задето Райън Рейбърн не седи до вас в самолета.

Невидим и непобедим, Райън Рейбърн Трети не показваше признаци на безпокойство, докато префучаваше през проверката за сигурност и през паспортната проверка на летище „Гуанакасте“ в Никоя, Коста Рика. Беше самоуверен американски турист до момента, в който го подбраха от опашката пътници, чакащи да се качат в самолета, заведоха го зад параван и му заповядаха да отвори чантата си.

Райън се усмихна невинно, показа бордната си карта, декларацията и паспорта си на гузния митнически служител. *Няма проблем, само си вършиш работата.* Никой от другите пътници не погледна към него, докато опашката се придвижваше към изхода. Сигурно го бяха избрали произволно, но той беше бял човек, който пътуваше сам. Сигурно не се готвеше да взриви самолета, но имаше голяма вероятност да пренася контрабандна стока или дори да е муле.

Това не беше бананова република, където изчезваха туристи. Коста Рика бе почти цивилизована държава — даже повече от цивилизована, защото дори нямаха армия, а вместо полиция използваша „охранителни патрули“. Навсякъде обаче властваше *la maldada*, корупцията. Райън се огледа за някой контрольор или камера, усмихна се, правейки се на непукист, и извади пет двацетачки от чантичката на кръста си. Митничарят надяна бебешко сини гумени ръкавици и започна да прави аутопсия на брезентовия чувал на Райън.

„Гуанакасте“ беше малко по-хубаво от повечето латиноамерикански летища, но пак имаше атмосферата на футуристичен затвор от евтин научнофантастичен филм от седемдесетте години на миналия век. Навсякъде висяха табла с изображения на затворници с качулки и белезници и с терзаещите ги мисли в „балончета“ над главите: *Защо се опиташ да пренесеш контрабандна стока?*

Не падай духом. Не се усмихвай и не повеждай разговор с него. Не върши работата му. Кретените, които залавяха, излъчваха вина на зловещи, токсични вълни, които можеха да убият канарче. Райън не правеше нищо лошо. Митничарите даже не знаеха какво търсят и дори този тип да знаеше, едва ли си заслужаваше да забавят полета. Райън не пренасяше наркотици или оръжия. Той беше само турист и носеше туристически пособия.

Митничарят извади дрехите, фотоапарата и тоалетните му принадлежности със

странната изтънченост на иконом, който приготвя нещата за пикник. Изпразни чувала, бръкна вътре, разпра подплатата и дръпна ципа на фалшивото дъно.

— Това е само сувенир, господине. — Райън се задави, сякаш дишаше през мокра хавлия. — Има ли проблем? Купих го от магазин за сувенири...

Митничарят се вгренчи в чантата, подпрял ръце на издрасканата маса от неръждаема стомана, без да му обръща внимание. После се изкашля в шепа.

Райън се огледа, разпери банкнотите като ветрило и ги поднесе към митничаря. През детектора за метал преминаваше постоянен поток от пътници и се насочваше към изхода.

— Самолетът ми излита след десет минути, приятелю.

Все още кашляйки, митничарят пусна документите на Райън и му махна да тръгва, сякаш пъдеше рояк комари. Около свитата му в юмрук ръка се разхвърчаха пръски слуз.

Райън бързо натъпка нещата си обратно, пъкна парите в джоба си, обърна се и се качи на разнебитен ескалатор към дълъг, в по-голямата си част неосветен терминал към изхода, а после внезапно забеляза, че документите лепнат от слюнка, примесена с кръв.

Божже, каква охрана... Опитва се да те изнуди и те заразява с туберкулоза. Не беше смешно, но Райън се засмя, за да не изкрещи. Бяха го хванали на местопрестъплението. Изразът в очите на митничаря, когато отвори фалшивото дъно точно преди да му стане лошо... Смуглото му лице беше преbledняло, с нездрав вид, очите му се бяха втренчили в предмета в торбата с дрехите за пране.

Нещастното копеле разбра какво вижда. *Разбра*, но не каза нищо и не докосна парите.

Ако на света имаше нещо, което да накара Райън да се прекръсти и да каже молитва, това беше предметът в торбата, но не защото вярваше в магии. Пренасянето на килограм чиста колумбийска кока можеше да ти донесе печалба от трийсет бона. За единия килограм ръчно издялано дърво в чантата си Райън можеше да получи два пъти повече пари, но ако го бяха арестували, най-доброто, за което можеше да се моли, беше екстрадиране и излежаване на присъда във федерален затвор в Съединените щати.

Райън Рейбърн Трети нямаше за цел да предизвика живота, който живее. Той случайно се поддаваше на изкушението и се оставяше да го завладее. Похарчи попечителския си фонд за бакалавърска степен по история на изкуството и прахоса парите, които му дадоха родителите му, в скитания из Южна Америка, вместо да се хване на работа. След три години на несполуки и трудно постигнати открития в най-забутаните краища на света той най-после усвои урока, който родителите му се опитваха да му преподадат, в Пало Алто. Да си беден, е гадно.

Когато се върна в Калифорния, Райън реши да превърне неприложимото си образование в кариера. Завъртя се из галериите, завърза контакти с частни колекционери и попадна в затворената среда на чудаците, запалени по доколумбови артефакти. Пътуваше, за да купува ценни предмети, от Мексико до Огнена земя, елиминирайки посредниците, докато събра дузина забогатели от интернет милионери в списъка с клиентите си. Половината древни артефакти в южноамериканските музеи бяха фалшификати и археолозите работеха тайно, за да държат на разстояние мародерите. ООН и митническите власти на Съединените щати разбиха няколко групировки, действащи около Пало Алто и Станфорд, но Райън не движеше в кръговете, които се фукаха. Клиентите му не се перчеха с трофеите си от ограбени гробове на благотворителни галавечери и той не търгуваше с боклуците, които може да видиш в „Нешънъл Джиографик“.

Племето хорокуа обитаваше високопланинските долини на Кордилера де Таламанка, на

триста километра от столицата, но само на ден пеша от най-близкия път. Хорокуа бяха смятани за недокоснато от цивилизацията племе от каменната ера до 1950 година, когато бяха документирани от фотограф на музея „Смитсониън“.

Снимките на ритуала на жътвата на хорокуа разказваха трагичната история на предишен изследовател, погребан при странна церемония. Мъж с примитивен костюм на бик вилнее из колибите на селото цяла нощ и малко преди разсъмване пристига шествие от духове пазители, които побеждават бика, като плюят върху него кръв, докато той губи сили и умира. Духовете пазители, наречени дяволчета, или *диаблитос*, бяха като *дуендес*, легендарни дребнички същества, защитници срещу испанските колонизатори, погубили голяма част от хорокуа с болестите, които донесли, и прогонили оцелелите в най-затънтените краища на тъмните гори на Таламанка.

Хорокуа бяха примитивни по всички стандарти и бяха водили твърде дълга и трудна борба за оцеляване, та да оставят някакво културно наследство. Приветствието им към чужденеца бе церемониална молба за храна. Но маските за фестивала на жътвата бяха безценно откритие.

Всяка маска беше рисувана с бои, издухвани през тръстиково стъбло, с матови, опушени цветове и сложни мотиви, по-скоро напомнящи руни, а не абстрактни рисунки. Макар че хорокуа враждебно отричаха външния свят, маските им предизвикаха лудост сред колекционерите през седемдесетте години. Към 1982 година беше умрял от грип и последният хорокуа. Съседните племена обаче все още се страхуваха от маските им.

Те нямаха аналог в региона и бяха по-странни, сложни и страшни от божествата на майте и ацтеките, приличаха повече на полинезийските с преплитането на черти на човешки същества, насекоми, цветя и животни, наситени с диво зло, пред което и най-суровите готически творения изглеждаха като плюшени мечета.

От онова, което откри в печата, Райън научи, че те са злият вариант на латиноамериканските феи, известни като *дуендес*. Думата произлизаше от испанската *dueños* — собственици, защото бяха истинските притежатели на местообитанията, които споделяха с хората. Но испанското наименование, което съседните племена използваха за тях и за самите хорокуа, беше по-подходящо за невидимите духове, от които всички се бояха — *диаблитос*, дяволчета.

Райън беше извадил късмет с невероятни погребални амулети на племето моче, докато обикаляше Колумбия и Перу, и успешно ги беше предал на контакта си в Калифорния. После отлетя за Панама Сити и отиде с джип до Кордилера де Таламанка само за да изкачи Серо дела Муерте и да си почине. Не очакваше да намери следи от хорокуа в бедните музеи и туристически „капани“ в безименните планински села и наистина не откри. Имаше само фалшификати и имитации, издялани от балсово дърво и напръскани как да е с акрилни бои от местните метиси, които знаеха за хорокуа по-малко и от най-тъпите клиенти на Райън.

Райън Рейбърн Трети никога не насилваше успеха. По този път се стигаше до лудост и язва. Попитайте Райън Втори и Райън Първи. Той оставяше хубавите работи сами да дойдат при него. Една сляпа старица пред колиба с хладилна чанта, пълна с топла „фанта“, направи странен жест и се изкашля в шепа, когато той попита внучката ѝ за хорокуа. Старицата се изкашля, разтвори отеклите си от артрит пръсти и от ръката ѝ излетя червена пеперуда.

Момичето се правеше на глухонямо и докато пиеше третата си фанта, Райън се помота наоколо. Всички мъже бяха отишли на лов или да секат дърва за огрев и не го видя никой освен едно голо момче, чиито тестиси още не бяха слезли в скротума. Колибите бяха стусени

една до друга във формата на осмоъгълник около кладенец до висок до кръста идол от сапунен камък, толкова ерозирал, че издяланите му черти се бяха превърнали в неясни вдлъбнатини.

Райън замалко да изкрещи и да захвърли фантата.

Беше село на хорокуа или пък възстановка, което обаче бе малко вероятно. Много племена в района погребваха мъртвите под домовете си и заминаваха надалеч. Мястото, където бе живяло изчезналото племе, напомняше някакъв Чернобил от каменната ера.

И тогава се появи сляпата старица и му продаде маската за двеста долара. Това щеше да каже Райън на всеки, който попиташе. Беше си повтарял историята толкова много пъти, че почти бе повярвал в нея. Случилото се в действителност не беше най-лошото нещо, което бе правил, и нямаше смисъл да го преживява отново.

Маската беше автентична. На вид тежеше петдесетина килограма, но всъщност беше издялана от някакво неизвестно меко тъмнопурпурно дърво, което бе много леко. Боите бяха естествени — индиговосиньото беше извлечено от листата на юстиция, светлорозовото — от люспите на лука, огненооранжевото — от ачиоте, бледовиолетовото — от жлезите на застрашен вид морски охлюв. Няколкото матовочервени пръски от вътрешната страна на маската не изглеждаха случайни, а по-скоро напомняха подпис, което вероятно щеше да ѝ вдигне цената.

Райън имаше редовен купувач, чакащ на опашката, всъщност двама, при това ожесточено мразещи се конкуренти. Когато самолетът му кацнеше на Международното летище в Лос Анджелис, той можеше да продаде маската за петдесет хиляди, може би и за двойно повече, ако я задържеше достатъчно дълго, така че дискретно разпространени слухове да разпалят война на наддаване.

Изтощеният служител на изхода му отвори вратата, без да провери документите му. Излизането на пистата беше като попадане във вихрушка от животински дъх. Джунглата го притисна от всички страни, издигнала „стени“ от изумруден огън. Боингът на „Пура Вида Еър“ бръмчеше на едно място, докато закъснелите пътници бързаха нагоре по подвижната стълба.

Самолетът беше наполовина пълен. Имаше петдесетина пътници, от които две трети американци. Повечето бяха угасили лампите си и се опитваха да заспят, завити с одеяла от изкуствена материя, положили глави върху възглавници от рециклирана хартия.

Райън изпъшка, когато намери мястото си. 11 А, до прозореца, точно зад крилото, до дългокос брадат бял мъж и закръглена азиатка, която се беше сгушила уютно и човъркаше повредените вентилатори, вградени в тавана. Мъжът се размърда разтревожено, когато двамата станаха, за да позволят на Райън да се вмъкне на мястото си, и се представи като Дан. Съпругата му бе Лори.

— Искате ли нещо за четене? — попита Дан и вдигна книга с меки корици. — Аз я написах.

— Престани да досаждаш на хората, скъпи — измърмори жена му.

Райън поклати глава и се настани на свободните седалки от другата страна на пътеката.

Стюардесите започнаха обичайната пантомима за извънредни ситуации, като сочеха кислородните маски и аварийните изходи в унисон с пукащия аудиозапис на испански, когато и последният пътник се запрепъва по тясната пътечка между седалките и едва не се стовари върху чантата на Райън.

Той я сграбчи и точно навреме я измъкна от сянката на грамадния, спускащ се задник.

Отвори уста да каже: „Внимавай къде сядаш бе, идиот“, когато видя белия бастун в ръката на пълната жена.

Райън замръзна. Притисна се до прозорчето; ако се намираше до аварийния изход, щеше да го отвори и да скочи на крилото.

Опита да се измъкне от седалката. Сляпата се блъсна в стюарда, който ѝ беше помогнал да се настани, удари се в облегалката за ръце на място 11С, понечи да се подпре и падна в ръцете му.

Райън я погледна отново и видя, че на седалката до него седи момиче, вероятно на тринайсетина години, с продълговато конско лице и ужасяващи белези от акне. Очите ѝ бяха изпъкнали като незавинтени електрически крушки. Зениците ѝ се завъртяха и се втренчиха в тавана, премрежени от натежали лениви клепащи. Белият ѝ бастун се вдигна рязко и се заби в глезена му.

Райън отдели секунда, за да си поеме дъх, и още малко, за да събере мислите си. При наличието на толкова много свободни места, защо, за Бога, я бяха сложили до него? Млад американец, който пътува сам, да седи до млада сляпа чужденка, беше да си търсиш белята.

— Няма ли предостатъчно други места в самолета?

Стюардът се върна на опашката на самолета, за да се включи в синхронните указания за сигурност.

Момичето вероятно беше и глухонямо — или не говореше испански, — защото се смъкна на седалката на място 11D и седна с плътно долепени едно до друго колене, стиснала ръчно тъкана индианска торба в ръцете си.

Самолетът се върна назад, после пое по пистата неуверено и Райън се зачуди кой пилотира. Сигурно сляпото момиче би могло да отиде в кабината да му помогне.

Двигателите ръмжаха. Той забеляза, че момичето не е закопчало предпазния си колан.

— Сеньорита, трябва да затегнете...

Тя се заклати леко, но не отговори. В пръстите си стискаше малко разпятие и светеща в сумрака броеница, които често повдигаше към дебелиите си, напукани устни и ги целуваше.

Стюардесата бе седнала най-отпред и бе закопчала колана си. Явно Райън трябваше да поеме задълженията ѝ. За дълга и човечеството, помисли си той и протегна ръка да затегне колана на момичето.

— Нека ви помогна...

Изпотените ѝ, треперещи пръсти сграбчиха ръцете му като менгеме. Тя извика, сякаш Райън я бе събудил от дълбок сън и бе открила, че я опипват. Безизразните ѝ очи бяха втренчени, сякаш можеше да види лицето му, реещо се сред мрака, в който тя живееше.

Райън отскубна ръце от хватката ѝ и опита да я успокои, без да я докосва отново, но безуспешно. Момичето, изглежда, не го чуваше и не го разбираше, а и вече бе изпаднала в паника заради полета и задето някакъв непознат я опипва. Райън се почувства малко засрамен и се огледа за помощ, но никой не забелязваше нищо. Засилващият се вой на моторите заглуши писъците ѝ, после пиянският наклон на внезапното ускорение ги прикова към седалките.

Когато самолетът полетя хоризонтално, момичето се върна към безмълвните си молитви. Райън извърна лице и си направи възглавница от суичъра си. Примигващата червена светлина на крилото отвън танцуваше и кървеше, докато по стъклото бързо се стичаха пръски дъжд. Крайбрежното градче беше погълнато от талази мъгла, същински гигантски хвърчила, заплетени в дървета. Само няколко разпръснати светлини, вероятно

кораби в морето, свидетелстваха, че градът, от който беше избягал Райън, все още е там долу.

Райън беше опитен пътник. Можеше да спи навсякъде и във всякакви условия. Стисна брезентовия чувал между краката си и опита да опразни съзнанието си. Това обаче му отне известно време, защото всеки път когато задрямваше, сляпото момиче шумно се закашляше в юмрук.

Мислите му продължаваха да се въртят около маската. Митничарят беше започнал да кашля кръв, когато я видя, но не го задържа и го пусна да се качи на самолета. Някакво откачено случайно съвпадение ли беше това? Племето хорокуа беше измряло от болест, затова беше логично фолклорът им да е създал духове за защита или отмъщение, но това не им беше помогнало... Те бяха изчезнали отдавна и странната им, тъжна религия беше само културологична бележка под линия, която интригуваше милионери, нуждаещи се от кръвожадни езически богове като партньори за покер. Бяха ли маските нещо като носител за разпространението на вирус? Това би обяснило нещо, ако Райън се беше разболял, но с изключение на обичайните тропически обриви и страдания, той се чувстваше отлично. Не вярваше в проклетия, ако изключим бедността.

Летяха на височина десет хиляди метра, когато Райън реши, че няма да спи, а ще опита да се напие. Потърка очи с длани. Може би трябваше да се извини на сляпото момиче или още по-добре — да се премести на друга седалка. Обърна се към момичето и се озова очи в очи с маска на хорокуа.

Беше си я сложила. Бялото на незрящите ѝ очи блескаше през процепите, изрязани в изпъкналото чело с шарки на ягуар. Всяка плоскост на ъгловатото лице беше изрисувана с окраската на различно животно, сякаш да се свърже целият живот в джунглата в отмъстителния ѝ лик. Сега обаче, на лицето на сляпото момиче, маската оживя.

Стилизираните разклонени рога, които стърчаха от челюстта и слепоочията, светеха в кобалтовосиньо, като струи газова пламъци. Преплетените зъби в озъбената уста се разтвориха като шлюз и от изкривените устни бликна поток черна, гранясала кръв, която се изплиска върху ризата му.

Райън скочи, удари главата си в багажното отделение и отново се стовари на мястото си. Кръвта върху него беше студена и лепкава и гъмжеше от гърчещи се, пълпещи неща, които изчезваха под дрехите му, преди да успее да ги откъсне. Другите пътници не чуха писъците му. Костеливите ръце на сляпото момиче препречиха пътя му за бягство. Тя се наведе още по-близо до него и продължи да изкашля съсиреци гъмжаща от нещо кръв. Райън се давеше. Протегна ръце, за да свали маската от лицето ѝ.

Маската се смъкна с писък на ръждясали гвоздеи, които се изнизват като червеи от изгнило дърво, и изтръгна лицето ѝ. Момичето блъсна Райън към стената. Студената ѝ, хлъзгава скула удари силно гърдите му.

Може би беше изкрещял, когато се събуди. Лицето му беше долепено до студения илюминатор. Останалата част от тялото му бе плувнала в пот. Главата му беше замаяна, сякаш бе изпил две сънотворни и няколко шота текила.

Бавно и предпазливо, той се обърна и погледна сляпото момиче. Тя седеше с изправен гръб на мястото си, облегла глава на твърдата седалка. Равномерното ѝ дишане беше като водопровод, който клокочи, мъчейки се да преодолее задръстване.

Масичката ѝ беше разгъната и на нея имаше полупразна чаша от стиропор, станиолено пликче с някакви сушени плодове и пластмасовата ѝ броеница, чиито мъниста блестяха като плутоний в синкавия сумрак. Стюардесите бяха разнесли храна и напитки, докато Райън бе

спал.

Роклята на момичето беше от ръчнотъкан памук с богати бродерии на ярки пеперуди и птици. Докато Райън я оглеждаше, борейки се с подтика да се ошипе, тялото ѝ се разтресе от задушаваша, влажна кашлица. *Мамка му, какъв звук*, помисли си той и грабна чантата си. Внимателно почисти боклуците от сгъваемата ѝ масичка, натъпка ги в мрежичката на гърба на място 1 °C и разкопча предпазния си колан.

В пътническия салон беше по-горещо от проклетия Юкатан. Тъпанчетата му пулсираха, както винаги, когато летеше със самолет, но сега имаше чувството, че е дълбоко под вода, а не в горните слоеве на атмосферата. Единствената светлина идваше от фиброоптичните ивици по пътеката между седалките и от няколко лампички като малки прожектори над пътници, които клюмаха над лаптопите си или четяха е-книги, пъхнали слушалките на айподите в ушите си.

Напълно съсредоточен, Райън стана от мястото си и прехвърли крак над коленете на момичето, за да стъпи на пътеката. Планът му беше добър и той беше адски внимателен, но стъпалото му се подхлъзна в нещо и Райън падна, като извика сподавено.

Коленете на момичето се забиха в задника му. Той се подготви за писъци и размахващи се юмруци, но не стана нищо. Момичето се закашля толкова силно, че Райън усети влажния ѝ дъх през ризата си. Борейки се с паниката, той я прескочи и стъпи на пътеката, като провлачи брезентовия чувал и го преметна над главата на спящата пътничка на място 1 °C, дебела мустаката жена с две въртящи се неспокойно в скута ѝ деца.

Вероятно бе спал около два часа. Самолетът подскочаше във въздушните ями някъде над неосветената вътрешна част на Мексико. На пътеката между седалките нямаше нищо освен няколко чаши, които се търкаляха в неправилни кръгове с всяко издигане и снишаване на машината. Стюардесата не се виждаше никъде.

Райън забърза по пътеката, като се стараеше да не се блъска във висящите ръце и изпружените крака на пътниците. Последната редица седалки преди тоалетната беше празна и той се отправи към тях като пияница, страдащ от морска болест.

Самолетът пропадна обезпокоително точно когато Райън стигна до седалките и падна върху тях. Сърцето му препускаше като бясно и мускулите му потръпваха от силни приливи на пропилян напразно адреналин. Багажът му бе лек като перце и той го пусна на седалката до прозореца. Мамка му, вълнуваше се прекалено много и се беше изнервил. Нуждаеше се от пиетие. Може би стюардесата щеше да му разреши да си купи бутилка твърд алкохол. По дяволите, можеше дори да я сподели с него. Райън заслужаваше нещо хубаво след всичко, което беше преживял.

Той притисна брезентовия чувал до хълбока си. Беше лек като перце, защото беше празен.

Разтърси го шок. Дръпна ципа, бръкна вътре и погледна ръката си, която извади от разкъсаната дупка в дъното на торбата. Имаше само няколко чифта навити на руло чорапи и боксерки, мокри и залепнали за стените. Дупката не беше само разкъсване в двойната найлонова подплата, а зеещ кръг, сякаш материята се бе разтопила... или бе отхапана.

— Мамка му! — изруга Райън гневно през стиснати зъби и погледна към пътеката, където беше оставил дияря от разпръснати вещи до предишното си място. Тръгна да събира лепкавите купчини дрехи. Ръката му най-последно докосна нещо голямо и твърдо. Райън го сграбчи и изсумтя благодарно, но предметът се оказа комплектът му за бръснене.

Той почувства, че го наблюдават, и изпита непогрешимото усещане, че някой се

надсмива на тежката му участ, но всички лица бяха извърнати настрана, подпрени на рамото на съседа или облеgnати назад с отворена уста.

Воят на моторите сякаш утихна, самолетът се разтресе и чашите на пътеката се търкулнаха към носа. Приземяваха ли се вече?

Райън най-после стигна до предишното си място. Дан и Лори спяха дълбоко. Мокетът беше подгизнал от насъбрала се локва около сляпото момиче на място 11Д. Сигурно е повърнала, помисли си с погнуса Райън, или се е подмокрила. Маската не беше на пътеката, вероятно бе паднала под седалката, когато беше избягал. Оттам можеше да се е търкулнала от турбуленцията и кой знае къде в проклетия самолет се намираше. Нямаше какво друго да направи, освен да я търси.

Райън се наведе, за да коленичи до сляпото момиче. Самолетът се наклони напред и той се просна на пода. Вдигна ръка да предпази главата си и облегалката за ръце се заби в окото му. Той падна и се засмя на непохватността си, но в същия миг нещо го прободде.

Изпита адска болка, щом отпусна тежестта си върху десния крак и капачката му изскочи през нежната плът между сухожилията и мускулите в коленната ямка.

Помъчи се да изпъне крака си и онова, което се беше забило в крехкия механизъм на коляното му, се прекърши вътре и целият му свят се превърна в болка.

Нададе вой, падна на пода и притисна коляното си към гърдите. Продължаваше да пищи, обаче изобщо не му хрумна да се запита защо никой не му обръща внимание.

Протегна ръка към двойката на места ИВ и С и издърпа одеялото им. Романът на Дан падна на пътеката. Двамата съпрузи блъснаха главите си и мъжът се захлупи върху съгваемата масичка. От лявата му ноздра потече струйка тъмночервена кръв и се подаде дръжката на бъркалка за кафе. Съпругата му се оригна и от отворената ѝ уста изпълзя нещо, червена сянка, обляна в ярка артериална кръв.

От потръпващите му устни се изтръгна стенание. Райън се олюля и беше пронизан от нов пристъп на нетърпима болка. В десния му крак беше забит нож. Той запретна крачола на джинсите си и видя бяла пластмасова дръжка, която стърчеше от раната във вдлъбнатината под капачката на коляното му.

Повдигна му се, пред очите му причерня, замалко щеше да припадне, но се овладя... защото онова, което виждаше, бе невероятно. Продължи да се визира в коляното си. Беше наръган с пластмасов нож. Върхът се подаваше от другата страна, издялан или сдъвкан, докато стане остър като скалпел.

Райън се обърна и побутна сляпото момиче с надеждата да я накара да се разпищи като пожарна аларма, но тя се отпусна върху облегалката за ръце и удари продълговатия си череп в челото му. Устата ѝ се отвори. Устните ѝ бяха осеяни с лъскави червени петънца, същите като влажното петно, в което Райън седеше. Кожата ѝ беше студена като мрамор, крайниците ѝ — отпуснати и неподвижни като на кукла, но тя трепереше, разтърсена от следсмъртен пристъп на кашлица.

Излязоха от устата ѝ. С раздиращата кашлица изпълзяха по устните ѝ и надолу по хлътналата долчинка на скута ѝ, за да втренчат злобни погледи в него над подлакътниците.

Приличаха на бръмбари или насекоми, наподобяващи пръчици, с издутите си гръдни кошове и изтънените екзоскелетни крайници. Телата им бяха заимствали безразборно от различни насекоми, влечуги и земноводни, но грозните им, страшни лица представляваха (или бяха скрити зад) миниатюрни маски на жертвата на хорокуа.

Най-голямото нямаше и двайсет сантиметра, но така както го наблюдаваха от високо, те

господства над него.

Райън запълзя по пътеката към пилотската кабина. Накъдето и да погледнеше, ги виждаше да лазят по труповете и да надничат към него над облегалките. Той мина покрай майката с децата — подпухнали и почернели от асфиксия, и бизнесмена, приведен над лаптопа си — в очите му бяха забити химикалки, и стюардесата — от шията ѝ стърчеше счупеното гърло на бирена бутилка. Пълзя, докато го спря солидната, бронирана врата на пилотската кабина.

Всички в самолета бяха мъртви, но в днешно време пилотските кабинни са непристъпни като банкови трезори. Райън заудря по вратата и закрепя да му отворят, преди да бъде убит, и че нещо е умъртвило всички на борда, но не е той, и че е невинен и не заслужава да умре.

— *Госпожи и господа, благодарим ви, че летите с „Пура Вида Еър“.* Моля, останете по местата си до окончателното спиране на самолета, не включвайте електронните си устройства и не сваляйте ръчния си багаж...

Гласът беше спокоен, почти сънен, отпускащ... и предварително записан. По разписание трябваше да бъдат над Лос Анджелис чак след час.

Вратата остана затворена. Членовете на екипажа от другата страна можеше също да са мъртви или изобщо да не знаят какво става. Райън се обърна да потърси телефон.

Мракът изскочи от седалките, изпълни пътеката и се насочи към него като армия от мравки. Райън заблъска по вратата и се разкрепя, но те не идваха да го убият.

Искаха той да вземе маската. Донесоха му я и я оставиха на пода.

Искаха да си я сложи.

Задкрилките се спуснаха, самолетът се разтресе. Пътническият салон все още представляваше неосветена пещера, но през илюминаторите, като в препълнен писоар, се изля противният бяло-оранжев блясък на Тихуана.

Докато Райън седеше свит до вратата, лека-полека го осени прозрението, че не е необходимо да умира. Той вцепенено взе маската и твърде късно я видя с нови очи. Това не беше дрънкулка или съкровище, нито дори маска.

Беше врата.

Кръвта, която той беше пролял, я бе отворила. За да им позволи да напуснат това място, вратата трябваше да бъде отворена отново. Беше просто, когато нямаш друг избор, освен да приемеш.

Райън сложи маската на лицето си. Грубата вътрешна повърхност го погали с тресчици, които нараснаха и се впиха под кожата му.

Те се покатериха едно върху друго, за да стигнат до устните му. През тясната уста, украсена със зъби, можеше да се провира само по едно, а те бяха безброй. Запълниха нагоре по треперещото му тяло и нахлуха през портата от зъби, но Райън ги почувства, че се струпват в корема му, неспокойни, жадни за пакости, и усети вътре в себе си един цял нов свят, студен, тъмен и безкраен.

Преди и последното да изчезне в устата му, боингът се приземи, като се разтресе силно и се втурна по пистата, сякаш бе камениста равнина.

Самолетът най-после направи пирует и спря. Лампите в пътническия салон светнаха. Нито един пътник не се размърда, за да включи мобилния си телефон или да извади ръчния си багаж от отделенията над главите. Райън се изправи и почука още веднъж на вратата на пилотската кабина, но каквото и да имаше от другата страна, беше щастливо да си остане там.

Той дръпна резето на вратата и завъртя колелото. Двама носачи долепиха любопитни лица до стъклото и почукаха. Забравил, че е с маската, Райън им се усмихна и отвори вратата.

Опита се да обясни, но те не го видяха. Свлякоха се на колене и се задавиха с червени храчки слуз. Той мина покрай тях, слезе по стълбата, коленичи и с раздвоения си черен език целуна бетона.

Чудесно бе след толкова странствания най-сетне да е у дома...

Въздушно нападение от Джон Варли

Джон Варли е роден в Тексас и е учил в Университета на Мичиган с Национална стипендия за заслуги — вероятно защото от учебните заведения, които е можел да си позволи, Мичиганският университет е най-далеч от Тексас. Има автори на научна фантастика с гениални идеи и други, които са чудесни стилисти. Варли е сред малцината щастливци, които са и двете. „Въздушно нападение“ е публикуван през 1977-ма (под псевдонима Хърб Бем, комбинация от второто му име и моминското име на майка му, защото в същия брой на „Азимов“ бил публикуван друг негов разказ). „Въздушно нападение“ е номиниран за наградите „Хюго“ и „Небула“, през 1983-та се превръща в романа „Хилядолетие“, а през 1989-а е филмиран. Започнете ли да го четете, няма да спрете, докато не стигнете до края. Добре дошли на борда на Полет 128 на „Сън Белт Еърлайнс“, който излита от Маями на път за Ню Йорк. Пасажерите обаче може би се отправят към съвсем друга дестинация.

Събудих се внезапно от безшумната аларма, вибрираща в черепа ми. Не се изключваше, докато не станеш, затова се изправих. В тъмното помещение Похитителите, по един или по двама, спяха. Прозях се, почесах се по ребрата и потупах косматия хълбок на Джийн. Той се обърна на другата страна. Дотук с романтичното изпращане.

Разтърках очи, за да прогоня съня, посегнах към пода за крака си, закрепих го и го включих. Хукнах между редиците койки към Оперативния отдел.

Контролното табло блестеше в мрака. Полет 128 на „Сън Белт Еърлайнс“, Маями — Ню Йорк, 15 септември 1979 година. Чакахме го три години. Трябваше да съм щастлива, но кой може да си го позволи веднага щом се събуди?

Лиза Бостън измърмори нещо, докато минаваше покрай мен на път за отдел „Подготовка“. Измъкнах отговор и я последвах. Около огледалата светнаха лампи и аз се приближих пипнешком до едното от тях. След мен, залитайки, влязоха още трима. Седнах, включих се и най-после можех да се облегна назад и да затворя очи.

Но не останах дълго в покой. Бързай! Изправих гръб, когато мътилката, която използвам вместо кръв, беше заменена със суперсилна енергийна напитка. Огледах се и видях серия идиотски ухилени физиономии. Лиза, Пинки и Дейв. До отсрещната стена Кристабел вече бавно се въртеше пред аерографа, преобразявайки се в жена от бялата раса. Екипът изглеждаше добър.

Издърпах чекмеджето и започнах предварителната работа върху лицето си. Всеки следващ път работата е все повече. С прелята кръв или не, приличах на смъртник. Дясното ми ухо го нямаше. Не можех да затворя устните си и венците ми бяха постоянно оголени. Преди една седмица, докато спях, падна един от пръстите ми. Но какво значи всичко това за теб, тъпако?

Докато работех, единият от екраните край огледалото светна. Усмивната млада жена, русокоса, с високо чело и овално лице. В близък кадър. Под нея течеше надпис: *Мери*

Катрина Зондергард, родена в Трентън, Ню Джърси; възраст през 1979 година: двайсет и пет. Скъпа, днес е щастливият ти ден.

Компютърът разтопи кожата на лицето ѝ, за да ми покаже структурата на черепа, завъртя го и ми даде напречен разрез. Разгледах сходствата с моя череп и отбелязах разликите. Не беше зле. По-добре от някои, които бях получавала.

Сглобих комплект зъбни протези с малко разстояние между горните предни зъби. Попълних страните си с кит. От разпределителя паднаха контактни лещи и аз си ги сложих. Подплънките в носа разшириха ноздрите ми. Уши не ми бяха необходими, защото перуката ги покриваше. Надянах безцветна, еластична, прилепваща като кожа маска на лицето си и я изчаках да се разтопи. Маската прилегна идеално само за минута. Усмихнах се. Колко хубаво бе да имам устни.

Процепът изтрака и пусна в скута ми руса перука и розов тоалет. Перуката още беше гореща. Сложих си я, после обух чорапогашника.

— Манди? Профилът на Зондергард ли получи?

Не вдигнах глава. Познах гласа.

— Да.

— Засякохме я близо до летището. Можем да те вмъкнем преди излитането, затова ще бъдеш жокерът.

Изпъшках и погледнах лицето на екрана. Елфреда Болтимор-Луисвил, директорът на оперативните екипи: безжизнено лице, очи — тънки цепки. Какво можеш да направиш, когато мускулите са мъртви?

— Добре. — Взимаш каквото ти дадат.

Тя се изключи и през следващите две минути аз опитвах да се облека, без да откъсвам очи от екраните. Запаметявах имена и лица на членове на екипажа и фактите, известни за тях. След това забързах навън и настигнах другите. От първия сигнал бяха изминали дванайсет минути и седем секунди. Трябваше да тръгваме.

— Проклетите „Сън Белт“ — измърмори Кристабел, закопчавайки сугиена си.

— Поне махнаха високите токчета — изтъкна Дейв.

Година по-рано бихме се клатушкали по пътеките между седалките на осемсантиметрови платформи. Всички носехме къси розови роклички на сини и бели райета, напомнящи нощници, и чанти с дълги дръжки в тон с „тоалетите“. Засуетих се, докато успешно закрепих на главата си шапчицата без периферия.

Втурнахме се в тъмния команден център на Оперативния отдел и се строихме пред портала. Сега нещата бяха извън контрола ни. Докато порталът станеше готов, можехме само да чакаме.

Аз бях първа, на няколко крачки от портала. Извърнах се. Причиняваше ми световъртеж. Съсредоточих се върху гномовете, които седяха в конзолите си, окъпани от жълтата светлина на екраните. Никой от тях не ме погледна. Те не ни харесват много. И аз не ги харесвам. Всичките са съсухрени и мършави. Пищните ни крака, задници и гърди са натякване към тях, напомняне, че Похитителите ядат пет пъти повече от техните дажби, за да се поддържат представителни за маскарада. В това време ние продължаваме да се разлагаме. Един ден и аз ще седя в конзола. Един ден и аз ще бъда *вградена* в конзола. Вътрешностите ми ще бъдат навън и от тялото ми няма да е останало нищо освен смрад. Да вървят по дяволите.

Зарових пистолета си под купчина хартиени кърпи и червила в чантата си. Елфреда ме гледаше.

— Къде е тя? — попитах.

— В мотелска стая. Беше сама от десет вечерта до обяд в деня на полета.

Самолетът излиташе в тринайсет и петнайсет. Тя нямаше време и щеше да бърза. Хубаво.

— Можете ли да я хванете в банята? Най-добре във ваната?

— Работим по въпроса. — Елфреда изобрази усмивка, като прокара пръст по безжизнените си устни. Тя знаеше как обичам да действам, но ми казваше, че ще получа каквото искам. Никога не вреди да попиташ. Хората са най-беззащитни, когато са се отпуснали и са до шията във вода.

— Тръгвай! — извика тя.

Пристъпих през портала и нещата започнаха да се объркват.

Бях обърната в погрешна посока, когато излязох през вратата на банята и гледах към спалнята. Извъртях се и съзрях Мери Катрина Зондергард през мъглата на портала. Нямаше начин да стигна до нея, без да се върна. Не можех дори да стрелям, без да улуча някого от другата страна.

Зондергард беше пред огледалото, възможно най-лошото място. Малцина се разпознават веднага, но тя гледаше право в себе си. Видя ме и ококори очи. Отстъпих встрани, извън полезрението ѝ.

— Какво, по дяволите, е... Хей? Коя, по дяволите...

Обърнах внимание на гласа, който беше най-трудно да се имитира.

Реших, че тя е повече любопитна, отколкото уплашена. Преценката ми беше правилна. Зондергард излезе от банята, мина през портала, сякаш го нямаше, и наистина беше така, тъй като има само една страна. Беше увита с хавлия.

— Боже Господи! Какво правиш в ста... — В такива моменти не намираш думи. Тя знаеше, че трябва да каже нещо, но какво? *Извинявай, не те ли видях в огледалото?*

Лепнах на лицето си заучена усмивка и протегнах ръка.

— Извинявай за нахлуването. Мога да обясня. Виж, аз... — фраснах я по главата и Зондергард се олюля и се строполи на пода. Хавлията ѝ се смъкна. — Работя, за да се издържам, докато уча в колежа.

Тя се понадигна, затова я сригах под брадичката с изкуственото си коляно. Зондергард остана да лежи на земята.

Разтрих натъртените си кокалчета. Нямаше време. Коленичих до нея и проверих пулса ѝ. Тя щеше да е добре, но мисля, че разклатих предните ѝ зъби. Замислих се. Боже, да изглежда така без грим и протези! А пък аз замалко щях лудо да се влюбя в нея...

Сграбчих я под коленете и я довлякох до портала. Беше се отпуснала като чувал с картофи. Някой протегна ръце, хвана я за краката и я издърпа. *Сбогом, любов! Искаш ли да заминеш на дълго пътуване?*

Седнах на леглото да си поема дъх. В чантата ѝ имаше ключове за кола и цигари, истински тютюн, който струваше теглото си в кръв. Запаших шест, защото реших, че имам пет минути на свое разположение. Стаята се изпълни със сладък дим. Вече не правят такива.

Автомобилът под наем от „Херц“ беше на паркинга на мотела. Качих се и се отправих към летището. Вдишвах дълбоко богатия на въглероден въздух. Виждах на разстояние стотици метри. Замалко да ми се завие свят, но аз живея за тези моменти. Няма как да се обясни какво беше преди автоматизацията. Слънцето беше ярко жълто кълбо в мъглата.

Другите стюардеси се качваха на борда. Някои познаваха Зондергард, затова не говорех много и се оправдавах с махмурлук. Извинението се посрещна добре, с многозначителен

смях и закачливи подмятания. Очевидно не беше нещо необичайно. Качихме се на боинга и се приготвихме за смотаняците.

Всичко изглеждаше наред. Четиримата командоси от другата страна бяха абсолютни копия на жените, с които работех. Нямаше какво друго да правя, освен да бъда стюардеса до момента на излитане. Надявах се, че няма да има повече засечки. Да преобърнеш портал за влизане на жокер в мотелска стая беше едно, но в „Боинг 707“ на шест хиляди метра височина...

Самолетът беше почти пълен. Жената, за която щеше да се представя Пинки, затвори предната врата. Рулирахме до края на пистата и се отделихме от земята. Започнах да приемам поръчки за напитки.

Смотаняците бяха обичайната тълпа за 1979 година. Всичките дебели и нахални и несъзнаващи, че живеят в рай като рибите в морето. *Какво ще кажете, госпожи и господа, за едно пътуване в бъдещето? Не? Не съм изненадана. Ами ако ви разкроя, че този самолет ще...*

Ръката ми изпиука, когато достигнахме полетна височина. Проверих индикатора под часовника си „Булова“ и погледнах към вратата на едната тоалетна. Усетих, че през самолета преминава вибрация. *По дяволите, не толкова скоро.*

Порталът беше там, вътре. Излязох бързо и направих знак на Даяна Глийсън — момичето на Дейв — да мине отпред.

— Виж това — казах с погнуса.

Тя пристъпи към тоалетната и спря, когато видя зелената светлина. Сложих крак на задника ѝ и я бутнах. Идеално. Дейв щеше да има възможност да чуе гласа ѝ, преди да влезе. Въпреки че тя нямаше да стори нищо друго, освен да пици, когато се огледа...

Дейв мина през портала, оправяйки глупавата си шапчица. Даяна сигурно се беше борила.

— Бъди отвратен — прошепнах.

— Каква гадост — каза той, когато излезе от тоалетната. Беше добра имитация на тона на Даяна, въпреки че Дейв не успя да докара акцента. Но това нямаше да има значение още дълго.

— Какво има? — попита една от стюардесите от туристическата класа.

Отстъпихме встрани, за да ѝ дадем възможност да погледне, и Дейв я бутна през портала. Пинки изскочи много бързо.

— Нямаме време — каза тя. — Изгубихме пет минути от другата страна.

— Пет? — изписка Дейв-Даяна.

И аз се чувствах притисната. Трябваше да обработим сто и трима пътници.

— Да. Те загубиха контрол, след като ти бутна през портала моето момиче. Толкова време отне да се подравним.

Свикваше с това. Времето минава с различна скорост от двете страни на портала, въпреки че винаги се движи в една посока, от миналото към бъдещето. Веднъж щом започнахме вмъкването ми в стаята на Зондергард, нямаше как да се върнем в по-ранен момент и от двете страни. Тук, през 1979 година, имахме точно деветдесет и четири минути да свършим всичко. От другата страна порталът никога не можеше да остане отворен по-дълго от три часа.

— Когато тръгна, колко време беше минало от алармата?

— Двайсет и осем минути.

Това не звучеше добре. Щеше да ни отнеме най-малко два часа да обработим смотаняците. При положение че нямаше повече отклонения във времето през 1979 година, можеше да успеем. Но винаги имаше отклонения. Потреперих при тази мисъл.

— Тогава нямаме време за повече игри — отсякох. — Пинки, върни се в туристическата класа и повикай тук двете други момичета. Кажи им да дойдат една по една и им кажи, че имаме проблем. Знаеш упражнението.

— Да стисна зъби и да преглътна сълзите. Ясно. — Тя забърза към задната част на самолета. За нула време се появи първата. На лицето ѝ беше залепена дружелюбната усмивка на стюардесите на „Сън Белт Еърлайн“, но стомахът ѝ щеше да се обърне. *О, Боже, това е!*

Хванах я за лакътя и я дръпнах зад завесата. Тя дишаше тежко.

— Добре дошла в зоната на здрача — рекох и допрых пистолета до главата ѝ. Тя се свлече и аз я хванах. Пинки и Дейв ми помогнаха да я бутна през портала.

— По дяволите! Проклетото нещо проблясва!

Пинки беше права. Много злокобен знак. Но зелената светлина се стабилизира с кой знае колко отклонения от другата страна. Кристабел се шмугна през портала.

— Наваксахме трийсет и три секунди — каза тя. Нямаше смисъл да говорим за това, за което мислехме всички: нещата не вървяха добре.

— Върни се в туристическата класа — казах. — Бъди смела и се усмихвай на всеки, но нека изглежда малко прекалено добре.

— Ясно — отвърна Кристабел.

Обработихме бързо другата, без произшествия. После вече нямаше време да говорим. След осемдесет и девет минути Полет 128 щеше да бъде разпръснат над планината, независимо дали ще сме приключили, или не.

Дейв влезе в пилотската кабина, за да не позволи на екипажа да ни пречи. Двете с Пинки трябваше да се погрижим за първа класа и после да помогнем на Кристабел и Лиза в туристическата. Използвахме стандартната маневра „кафе, чай или мляко“, разчитайки на своята бързина и тяхната мудност.

Наведох се над първите две седалки вляво.

— Наслаждавате ли се на полета? — Пук, пук. Натиснах два пъти спусъка близо до главите им, скришом от погледите на останалите смотаняци. — Здравейте. Аз съм Манди. Летете с мен. — Пук, пук.

На половината разстояние до кухнята няколко души ни наблюдаваха с любопитство. Един на задната редица се изправи и аз го повалих. Вече бяха останали само осем будни. Заряхах усмивката и стрелях бързо четири пъти. Пинки се погрижи за останалите. Втурнахме се в туристическата точно навреме.

В задната част имаше суматоха. Там вече бяха обработени близо шейсет процента. Кристабел ме погледна и аз кимнах.

— И така! — изрева тя. — Искам да млъкнете. Успокойте се и слушайте. Ти, дебелако, *затвори си устата*, преди да те сритам в задника.

Стъписването им беше достатъчно, за да ни спечели малко време. Бяхме застанали в редица, бяхме извадили пистолетите и ги бяхме насочили към развълнуваната, объркана група от трийсет обекта.

Пистолетите са достатъчни, за да уплашат всички освен най-безразсъдно смелите. Стандартният шок пистолет представлява пластмасов стик с две енергийни мрежи, монтирани на петнайсет сантиметра една от друга. В него няма достатъчно метал, за да

задейства аларма за похищение. И за хората от каменната ера до 2190 година pistolетът не прилича на оръжие, а на химикалка. Отдел „Оборудване“ ги поставя в корпуса на истински pistolети, с десетина копчета и лампички, които проблясват, и дуло като свинска зурла.

— Намираме се в голяма опасност и нямаме време. Всички трябва да правите точно каквото ви казвам и ще бъдете в безопасност.

Не бива да им даваш време да мислят и трябва да разчиташ на статута си на авторитет. Те *няма* да проумеят ситуацията, колкото и да се мъчиш да им я обясниш.

— Един момент. Мисля, че ни дължите...

Адвокат в самолета. Бързо взех решение, натиснах с палец бутончето за фойерверки на pistolета и го поразих.

Pistolетът издаде звук като летяща чиния с хемороиди, изплю искри и малки реактивни струи пламък и протегна лазерен пръст към челото му. Той падна.

Беше само зашеметяване, но определено бе зрелищно.

И адски рисковано. Трябваше да избирам между паника, ако тъпакът ги накараше да разсъждават, и възможна паника от проблясъка на pistolета. Когато обаче човек от XX век заговореше за неговите „права“ и какво му „Дължим“, нещата можеше да излязат от контрол. Това е заразно.

Успяхме. Разнесоха се викове и хората се скриха зад седалките, но нямаше хаос. Можехме да се справим, ала ни бяха нужни неколцина в съзнание, ако искахме да довършим Похищението.

— Ставайте! Станете, *охлюви!* — изкрещя Кристабел. — Само е зашеметен. Но *ще убия* следващия, който не се подчини. А сега, *станете* и правете каквото ви казвам. *Първо децата!* Бързо, колкото можете по-бързо, идете в предната част на самолета. Правете каквото ви казва стюардесата. Хайде, деца, *по-живо!*

Изтичах в първа класа преди децата, обърнах се към отворената врата на тоалетната и се свлякох на колене.

Децата бяха вцепенени от ужас. Бяха пет и някои плачеха, което винаги ме кара да се задавя, озъртаха се наляво-надясно към мъртвите хора по седалките в първа класа и се препъваха паникьосано.

— Хайде, деца — извиках и им отправих специалната си усмивка. — Родителите ви ще дойдат след минутка. Всичко ще бъде наред, обещавам ви. Хайде, елате.

Прекарах три през портала. Четвъртото се заинати. Момиченцето беше твърдо решило да не минава през вратата. Разпери крака и ръце и не можах да го бутна вътре. Никога няма да ударя дете. Одра с нокти лицето ми. Перуката ми падна и момичето зяпна голата ми глава. Блъснах го вътре.

Номер пет седеше на пътеката и ревеше. Момченцето беше може би на седем години. Втурнах се към него, прегърнах го, целунах го и го хвърлих вътре. Боже, нуждаех се от почивка, но им трябвах в туристическата класа.

— Ти, ти, ти и ти. Добре, и ти. Помогнете му. — Пинки имаше набито око за онези, които нямаше да са от полза за никого, дори за себе си. Насочихме ги към предната част на самолета и се наредихме покрай лявата страна, за да прикриваме помагачите. Не отне много време да ги подтикнем към действие. Накарахме ги да влачат напред отпуснатите тела колкото могат по-бързо. С Кристабел бяхме в туристическата класа, другите — отпред.

Адреналинът вече се беше разградил в организма ми. Усетих умора. На този етап на играта неизбежно ме обземаше съчувствие към горките глупави обекти. Вярно, щяха да

умрат, ако не ги свалихме от самолета. Когато обаче видяха другата страна, щеше да им бъде трудно да повярват.

Първите се връщаха за втори товар, стъписани от онова, което току-що бяха видели: десетки хора, вкарвани в кабинка, която беше тясна дори когато бе празна. Един студент имаше вид, сякаш го бяха ударили в стомаха. Спря се до мен. Очите му умоляваха.

— Вижте, искам да ви *помогна*, но какво *става* тук? Това някакъв нов вид спасителна операция ли е? Ако предстои самолетът да се разбие...

Превключих pistolета на режим „убождане“ и докоснах с него страната му. Той изохка и падна по гръб.

— Затваряй си шибаната уста и се размърдай, или ще те убия!

Щяха да минат часове, докато устата му си възвърнеше способността да задава тъпи въпроси.

Разчистихме туристическата класа и продължихме нататък. Дотогава двама от помагачите бяха доста изтощени. Всичките с мускули като на коне, а не могат да тичат по стълби! Оставихме неколцина да минат през портала, включително двама, които бяха най-малко на петдесет години. *Божже!* Петдесет! Стеснихме кръга до четирима мъже и две жени, които изглеждаха силни, и ги накарахме да работят, докато едва не припаднаха, но успяхме да обработим всички за двайсет и пет минути.

Портативният модул се появи, докато си свалихме дрехите. Кристабел почука на вратата на пилотската кабина и Дейв излезе, вече гол. Лош знак.

— Наложил се да им запуша устата — каза той. — Проклетият командир настояваше да направи обичайния тур за овации. Опитах всичко.

Понякога се налага. Самолетът се движеше на автопилот, както бе нормално по това време. Ако обаче някой от нас причинеше някаква повреда и променеше по някакъв начин определения ход на събитията, това щеше да бъде краят. Цялата работа отиваше на вятъра и Полет 128 ставаше недостъпен за нас за вечни времена. Не знам нищо за теорията на времето, но познавам практическите аспекти. Ние можем да правим неща в миналото само по време и на места, където няма да се промени нищо. Трябваше да заличаваме следите си. Има гъвкавост. Веднъж една Похитителка забрави pistolета си, който падна със самолета. Никой не го намери и дори да го бяха открили, нямаше да имат ни най-малка представа какво е, затова всичко беше наред.

Полет 128 претърпя техническа повреда. Това беше най-доброто и означаваше, че не е необходимо да държим пилота в неведение до самото падане. Можахме да го фраснем и да управляваме самолета, тъй като и бездруго не бяхме в състояние да го спасим. Разбиване заради пилотска грешка е почти невъзможно за Похитителите. Ние работим предимно във въздуха, с бомби и структурни повреди. Ако има дори един оцелял, не можем да пипаме самолета. Това не би се вместило в тъканта на континуума пространство-време, който е непроменяем (въпреки че може да се разтегли малко), и всички бихме изчезнали и бихме се появили в стаята за подготовка.

Главата ме болеше. Умирах за модула.

— Кой има най-много часове на „Боинг 707“?

Беше Пинки, затова я изпратих в пилотската кабина заедно с Дейв, който умееше да имитира гласа на пилота. Трябваше да има достоверен запис за черната кутия. Прокараха две дълги тръби от модула и ние, останалите, се свързахме. Заставахме там и всеки от нас изпуши по шепа цигари. Искахме да ги свършим, но се надявахме, че няма да има време.

Порталът беше изчезнал веднага щом хвърлихме дрехите и екипажа през него.

Не се тревожихме дълго. В Похищаването има и други хубави неща, но нищо не можеше да се сравни с бързането да се включиш в портативен модул. Събуждащата трансфузия не е нищо повече от свежа кръв, богата на кислород и въглехидрати. Сега приемахме безумна смес от концентриран адреналин, свръхнаситен хемоглобин, метадрин, алкохол, ТНТ и безалкохолно с аромат на лимон. Това беше като фойерверк в сърцето; ботуш в задника, който те съживява и зарежда с енергия.

— На гърдите ми растат косми — мрачно каза Кристабел и всички се изкикотихме.

— Някой би ли ми подал очните ябълки?

— Сините или червените?

— Мисля, че задникът ми току-що падна.

Бяхме чували всичките тези приказки, но пак ревахме от смях. Ние бяхме *силни* и в един щастлив момент няхме грижи. Всичко беше веселба. Можех да разкъсам метална плоскост с миглите си.

Но ставаш хиперактивен от тази смесица. Когато измервателният уред не показва и продължаваше да не показва нищо, всички започнахме да обикаляме насам-натам. Птицата нямаше да лети още дълго.

И след това се появи и ние се включихме. През портала мина първият смотаняк, облечен с дрехите, които беше взел от пътника, на когото беше избран да прилича.

— Изминаха два часа и трийсет и пет минути от преобърнатото време — съобщи Кристабел.

— *Боже!*

Рутината е убийствена. Сграбчваш сбруята около раменете на смотаняка и го повличаш по пътеката между седалките, след като провериш номера на мястото, написан на челото му. Боята трае три минути. Настаняваш го да седне, слагаш му колана, разкопчаваш сбруята, занасяш я обратно, хвърляш я през портала и грабваш следващия. Трябва да приемеш за нещо неизменно, че от другата страна са свършили добре работата: пломби на зъбите, отпечатъци, правилния ръст, височина и цвят на косата. Повечето от тези неща нямат голямо значение, особено на Полет 128, който щеше да се разбие и изгори. Щеше да стане на големи и малки парчета, които щяха да изгорят до овъглени частици. Но не можеш да рискуваш. Спасителите от аварийните екипи са много щателни с частите, които намират. Особено важна е работата по зъбите и отпечатъците.

Мразя смотаняците. Наистина ги мразя. Всеки път когато грабна сбруята на някой, ако е дете, се чудя дали не е Алис. *Моето дете ли си, вегетиращо човече, гол охлюв, хлъзгав червей?* Присъединих се към Похитителите веднага след като мозъчните бръмбари изядоха главата на бебето ми. Не понасях мисълта, че тя е последното поколение и че последните човешки същества на Земята ще живеят с празни глави, клинично мъртви по стандартите дори през 1979 година, и компютри ще раздвижват крайниците им, за да поддържат тонуса им. Порастваш, достигаш пубертета все още фертилна — една на хиляда — и бързаш да забременееш при първото разгонване. След това откриваш, че майка ти или баща ти са умрели от някакво хронично заболяване, вкоренено в гените, и никое от децата ти няма да бъде застраховано. *Знаех* за парaproказата. Израснах с пръсти на краката, които се разлагаха. Това обаче беше прекалено. Какво правиш?

Само един от десет смотаняци има изработено по поръчка лице. Отнема време и много умения да направиш ново лице, което ще издържи на аутопсия. Останалите идват

предварително осакатени. Имаше милиони от тях. Не е трудно да намериш подобно тяло. Повечето продължават да дишат, прекалено тъпи да спрат, докато отидат в самолета.

Машината се разтресе. Погледнах часовника си. До сблъсъка оставаха пет минути. Би трябвало да имаме достатъчно време. Занимавах се с последния смотаняк. Чух, че Дейв трескаво вика Контрола на въздушния трафик. През портала се появи бомба и аз я хвърлих в пилотската кабина. Пинки включи сензора за налягане на бомбата и аз изскочих оттам, последвана от Дейв. Лиза вече беше минала през портала. Грабнах отпуснатите кукли с униформи на стюардеси и ги хвърлих на пода. Двигателят се откачи и парче от него проби пътническият салон. Самолетът започна да се разхерметизира. Бомбата взриви част от пилотската кабина (надявахме се аварийният екип на земята да реши, че част от двигателя е паднала и е убила екипажа: нямаше повече думи от пилота, записани в черната кутия) и ние бавно се обърнахме и тръгнахме. Дупката в страничната част на самолета ме засмука, но успях да се задържа за една седалка. Кристабел не извади такъв късмет и беше издухана назад.

Започнахме полека да се изправяме на крака. Самолетът губеше височина. Изведнъж мястото между седалките, където Кристабел лежеше, рязко се извиси. От слепоочието ѝ струеше кръв. Погледнах назад. Всички бяха изчезнали и трима смотаняци с розови костюми бяха струпани на пода. Самолетът започна да губи скорост и носът му се наклони надолу. Стъпалата ми се откъснаха от пътеката.

— Хайде, Бел! — изкрещях.

Порталът беше само на три крачки от мен, но започнах да се изтласквам към мястото, където тя се рееше. Самолетът се разтресе и Бел падна на пода. Не беше за вярване, но ударът я свести. Тя се понесе към мен и аз хванах ръката ѝ, когато подът отново се вдигна и ни блъсна. Запълзахме, докато самолетът преживяваше последната си предсмъртна агония, и стигнахме до вратата. Порталът беше изчезнал.

Нямаше какво да си кажем. Трябваше да минем през портала. Трудно е да го държиш на едно място в самолет, който лети по права линия. Когато обаче птицата се върти спираловидно и се разпада, става страшно. Така съм чувала.

Прегърнах Кристабел и повдигнах окървавената ѝ глава. Тя беше зашеметена, но се поусмихна и сви рамене. Взимаш, каквото ти дават. Забързах към тоалетната и двете легнахме на пода. Обратно към предната преграда, Кристабел между краката ми, с главата назад. Също като на тренировките. Притиснахме стъпала към другата стена. Прегърнах я силно и заплаках.

И порталът се появи. Зелена светлина вляво от мен. Хвърлих се към него, като повлякох Кристабел. Наведох се, когато двама смотаняци бяха хвърлени през портала над главите ни. Сграбчиха ни ръце и ни дръпнаха вътре. Пълзах цели пет метра, вкопчаха нокти в пода. Кракът ти може да остане от другата страна, а аз нямах излишни крайници.

Надигнах се и седнах, докато отнасяха Кристабел към болницата. Потупах я по рамото, когато носилката се изравни с мен, но тя беше изгубила съзнание. Нямах нищо против и аз да припадна.

Известно време не можеш да повярваш, че всичко това наистина се е случило. Понякога се оказва, че *не* се е случило. Връщаш се и откриваш, че всичките мишени в кошарата леко и изведнъж са изчезнали, защото континуумът не търпи промените и парадоксите, които въвеждаш в него. Хората, за които си работил толкова усилено да спасиш, са разпръснати като доматено пюре по целия проклет планински склон в Каролина и са ти останали само

купчина осакатени смотаняци и изтощен екип Похитители. Но не и този път. Виждах „обектите“ да се мотаят из „кошарата“, голи и по-озадачени отвсякога. И вече ги обземаше истински, *неподправен* страх.

Елфреда ме докосна, докато минавах покрай нея, и кимна, което означаваше „Браво“ в ограничения ѝ репертоар от жестове. Повдигнах рамене, чудейки се дали ми пука, но свръхколичеството адреналин още бушуваше във вените ми и ѝ се ухилих и също кимнах.

Джийн стоеше до „кошарата“. Отидох при него и го прегърнах. Почувствах как соковете потичат. *По дяволите, хайде да прахосаме малка дажба и да се позабавляваме.*

Някой удряше по стерилната стъклена врата на „кошарата“. Жена. Викаше гневно срещу нас. Защо? Какво ни направихте? Беше Мери Зондергард. Тя умоляваше своята плешива, еднокрака близначка да я разбере. Мислеше, че има проблем. Боже, колко беше хубава! Мразех я и в червата.

Джийн ме дръпна от стената. Ръцете ме боляха и си бях счупила всички изкуствени нокти, без да одраскам стъклото. Сега Мери седеше на пода и ридаше. Чух гласа на инструктора по високоговорителя.

„Кентавър Три е гостоприемна планета, с климат като на Земята. Имам предвид вашата Земя, не онова, в което се е превърнала. Ще видите повече от второто. Пътуването ще продължи пет години. Когато се приземим, ще имате право на един кон, един плуг, три брадви, двеста килограма зърно за посев...“

Облегнах се на рамото на Джийн. Дори сега, в заника си, те бяха много по-добре от нас. Пред мен бяха десет години, половината от които като жив труп. Те са нашата най-голяма, най-светла надежда. Всичко зависи от тях.

„Никой няма да бъде принуден да отиде. Искаме да подчертаем още веднъж, не за последен път, че всички щяхте да сте мъртви, ако не беше нашата намеса. Трябва обаче да знаете някои неща. Не можете да дишате нашия въздух. Ако останете на Земята, никога няма да напуснете тази сграда. Ние не сме като вас. Ние сме резултат на генетичен подбор, процес на мутация. Ние сме оцелелите, но враговете ни еволюират заедно с нас. Те побеждават. Вие обаче сте имунизирани срещу болестите, които измъчват нас...“

Трепнах и се извърнах.

„От друга страна, ако емигрирате, ще получите шанс за нов живот. Няма да е лесно, но като американци трябва да се гордеете с наследството си като първи заселници. Прадедите ви са оцелели и вие също ще оцелеете. Изживяването може да си заслужава, затова ви приканвам...“

Разбира се. С Джийн се спогледахме и се засмяхме. *Чуйте това, хора. Пет на сто от вас ще получат нервни кризи през следващите няколко дни и няма да заминат. Горедолу същият процент ще се самоубият, тук и по пътя. Когато стигнете там, шейсет-седемдесет на сто ще загинат през първите три години. Ще умрете при раждане, ще бъдете изядени от животни, ще погребете две от трите си бебета и бавно ще умираете от глад, ако не завалят дъждове. Ако оцелеете, ще се скъсате от работа зад плуга, от изгрев до залез. Новата Земя е рай, хора!*

Боже, как исках да замина с тях!

Джо Хил започва кариерата си с разказ, озаглавен „По-добре от дома“, преди двацет години и публикува първия си роман — бестселъра „Кутия с форма на сърце“ — през 2007 г. Той е написал още три високо оценени от критиката романа, сборник с новели („Странно време“), десетки разкази (много от тях публикувани в „Призраци от ХХ век“) и поредицата графични романи, носители на награди, „Ключалка и ключ“. Той е син на скромния редактор на тази книга, който много се гордее с роднинската си връзка с него. Тук, написан специално за този сборник, е един от най-страшните му разкази. Нека всички да се молим това никога да не се сбъдва.

Грег Холдър в бизнес класата

Холдър пие третото си уиски и се прави, че приема хладнокръвно присъствието на известната жена, която седи до него, когато всички телевизионни екрани в салона помръкват и на тях се появява с големи бели букви: ПРЕДСТОИ СЪОБЩЕНИЕ.

От уредбата изсъсква статичен шум. Пилотът има глас на несигурен тийнейджър, който се обръща към тъпа опечалени на погребение.

— Драги пътници, аз съм командир Уотърс. Получих съобщение от наземния екип и след като го обмислих, струва ми се правилно да го споделя с вас. Във военновъздушната база „Андерсън“ на остров Гуам е имало произшествие и...

Уредбата прекъсва и следва дълга, изпълнена с напрежение тишина.

— Казаха ми, че Стратегическото командване на Съединените щати — изведнъж продължава Уотърс — вече не е във връзка с нашите сили там, нито с кабинета на губернатора. От крайбрежието съобщават, че е имало... блясък. Някакъв блясък.

Холдър несъзнателно притиска гръб в седалката, сякаш очаква турбуленция. *Имало блясък.* Какво, дявол да го вземе, означава това? Блясък от какво? Много неща блестят. Проблясва нечий влюбен поглед. Лъч надежда проблясва. Светкавицата също. Идея може да блесне в съзнанието ти. Може ли Гуам да блесне? Цял остров?

— Само кажи дали са били ядрени ракети, моля те — измърморва известната жена вляво от него с благовъзпитания си, богаташки и гальовен глас.

Командир Уотърс продължава:

— Съжалявам, но не знам повече и това, което знам, е толкова... — Гласът му отново заглъхва.

— Ужасяващо? — предполага известната жена. — Обезсърчаващо? Смайващо? Стъписващо?

— ...тревожно — завършва Уотърс.

— Добре — кимва с подчертано недоволство известната жена.

— Това е всичко, което знам в момента — продължава Уотърс. — Ще споделим с вас повече информация, когато я получим. Летим на височина единайсет хиляди и двеста метра и сме изминали половината разстояние. Ще пристигнем в Бостън малко преди разписанието.

Чува се стържене и остро изщракване и мониторите отново започват да предават филми. Половината пътници в бизнес класата гледат един и същ филм за супергерой. Капитан Америка хвърля щита си като стоманено фризби и прерязва някакви неща, които имат вид, сякаш току-що са изпълзели изпод леглото.

От другата страна на пътеката седи чернокожо момиче на девет-десет години. Тя поглежда майка си и гласчето ѝ се разнася наоколо:

— Къде по-точно е Гуам?

Употребата на думата „по-точно“ развеселява Холдър, толкова е учителска и нетипична за дете.

— Не знам, миличка. Мисля, че е близо до Хавай — отговаря майката, без да поглежда дъщеря си. Очите ѝ се стрелкат насам-натам, лицето ѝ е озадачено, сякаш чете невидимо упътване. *Как да обсъдиш размяна на ядрени удари с детето си?*

— По-близо е до Тайван — казва Холдър, като се навежда през пътеката към момиченцето.

— На юг от Корея — добавя известната жена.

— Чудя се колко ли хора живеят там — казва Холдър.

Знаменитостта повдига вежди.

— В момента ли? Въз основа на съобщението, което току-що чухме, мисля, че много малко.

Арнолд Фидълман в пътническия салон

Цигуларят Фидълман мисли, че много красивата и много болната на вид тийнейджърка, която седи до него, е корейка. Всеки път, когато тя смъкне от ушите си слушалките, за да каже нещо на стюардесите или да чуе съобщението преди малко, той чува нещо, което звучи като корейска попмузика от телефона ѝ „Самсунг“. Самият Фидълман няколко години беше влюбен в кореец, десет години по-млад от него, който обичаше комикси и свиреше гениално на цигулка и който се самоуби, като се хвърли пред влак в метрото. Името му беше Со, като в *соната*. Дъхът на Со беше приятен, като бадемово мляко, очите му — свенливи, и нещо му пречеше да бъде щастлив, Фидълман все си мислеше, че Со е щастлив — до деня, в който Со скочи като балетист на пътя на локомотив с тегло петдесет и два тона.

Фидълман иска да предложи на момичето утеха и в същото време не му се ще да се натрапва. Той се бори наум какво да каже и накрая я бута леко. Тя изважда слушалките от ушите си и Фидълман пита:

— Искаш ли нещо за пиене? Имам половин кутийка кока-кола, която не съм докосвал. Няма микроби. Пих от чашата.

Тя се усмихва плахо:

— Благодаря. Стомахът ми се е свил.

Взема кока-колата и отпива една глътка.

— Ако стомахът ти е разстроен, газираното ще помогне. Винаги съм твърдял, че на

смъртното си легло последното, което искам да вкуся, преди да напусна този свят, е кока-кола. — Фидълман го е казвал на други хора, много пъти, но веднага щом го изрича сега, иска да си го вземе обратно. В дадените обстоятелства думите му се струват доста неуместни и зловещи.

— Семейството ми е там — казва тя.

— В Гуам?

— В Корея. — Момичето отново се усмихва нервно. Пилотът не спомена нищо за Корея в съобщението си, но всеки, който е гледал Си Ен Ен през последните три седмици, знае за какво става дума.

— Коя Корея? — пита дебелият мъж от другата страна на пътеката. — Добрата или лошата?

Дебелият мъж е с отвратително червен пуловер поло, на фона на който изпъква цветът на пъпеш на лицето му. Толкова е огромен, че прелива от седалката. Жената до него — дребна чернокоса дама, напрегната и възбудена като породиста хрътка — е сбутана до прозореца. На ревера на сакото ѝ има емайлирана значка, изобразяваща американското знаме, Фидълман веднага разбира, че никога няма да станат приятели.

Момичето поглежда стреснато дебелия мъж и приглажда роклята на бедрата си.

— Южна Корея — отговаря тя, отказвайки да играе играта му на добрата срещу лошата. — Брат ми току-що се ожени в Чезу. Връщам се в университета.

— Къде учиш? — пита Фидълман.

— В Масачузетския технологичен институт.

— Изненадан съм, че си влязла там — казва дебелият мъж. — Те трябва да приемат известен брой неподготвени хлапета от щата, за да попълнят квотата си. Това означава по-малко места за хора като теб.

— Какви хора? — пита Фидълман, изговаряйки бавно и натъртено думите. *Какви? Хора?* Петдесетте му години като гей го бяха научили, че е грешка да подминаваш някои изказвания.

Дебелият мъж не се засрамва.

— Хора, които са подходящи. Хора, които са го заслужили. Хора, които знаят аритметиката. Математиката е много повече, отколкото само да пресметнеш рестото, когато си купуваш пакетче марихуана. Много от образцовите имигрантски общности страдат заради квоти. Особено хората от Изтока.

Фидълман се смее — пронизителен, напрегнат, невярващ смях. Студентката обаче затваря очи и седи неподвижно. Фидълман отваря уста, за да натрие носа на дебелия кучи син, и после отново я затваря. Няма да е любезно към момичето да направи сцена.

— Става дума за Гуам, не за Сеул — казва ѝ той. — И не знаем какво се е случило там. Може да е какво ли не. Експлозия в атомна централа. Обикновена авария, не... някаква катастрофа. — Първата дума, която му хрумна, беше *холокост*.

— Мръсна бомба — казва дебелият мъж. — Обзалагам се на сто долара. Той е ядосан, защото замалко не го уцелихме в Русия.

Той е Върховният ръководител на Корейската народнодемократична република. Носят се слухове, че някой го е прострелял, докато е бил на официално посещение в руската страна на езерото Хасан, на границата между двете държави. Има непотвърдена информация, че е ранен в рамото, улучен в коляното или че изобщо не е пострадал; че дипломатът до него е улучен и убит; и че е убит един от двойниците на Върховния ръководител. Според интернет

убиецът е или радикален анархист, противник на Путин, или агент на ЦРУ, маскиран като кореспондент на „Асошиейтед Прес“, или корейска попзвезда на име Голямо меню. Американският Държавен апартамент и севернокорейските медии, в рядък случай на единодушие, настояват, че не е имало изстрели по време на посещението на Върховния ръководител в Русия и никакъв опит за убийство. Като мнозина, които следят историята, Фидълман мисли, че всичко това означава, че Върховният ръководител е бил много близо до смъртта.

Освен това е вярно, че преди осем дни американска подводница, патрулираща в Японско море, свали севернокорейска изпитателна ракета в севернокорейското въздушно пространство. Говорителят на КНДР го нарече военно действие и обеща възмездие. Не. Той обеща да напълни с пепел устата на всеки американец. Самият Върховен ръководител не каза нищо. Не се е появявал след опита за покушение, който не се е случил.

— Няма да са толкова глупави — казва Фидълман на дебелия мъж. — Помислете си какво би станало.

Дребната, жилава, тъмнокоса жена се втрещва в дебелия мъж до нея с робска гордост и Фидълман изведнъж осъзнава защо тя търпи корема му да нахлува в личното ѝ пространство. Те са заедно. Жената го обича. Вероятно го обожава.

— Сто долара — спокойно отговаря дебелият мъж.

Ленард Уотърс в пилотската кабина

Някъде под тях е Северна Дакота, но Уотърс вижда само хълмисто пространство от облаци, което се простира до хоризонта. Той никога не е ходил в Северна Дакота и когато се опита да си я представи, вижда ръждясали земеделски сечива, Били Боб Торнтън и тайни хомосексуални действия в хамбари. По радиото диспечерът на въздушния трафик в Минеаполис дава инструкции „Боинг 737“ да се спусне до ниво три-шест-нула и да увеличи скоростта на седем-осем.

— Ходил ли си в Гуам? — пита помощник-пилотът с престорено весел глас.

Уотърс никога не е летял с жена помощник-пилот и едва се сдържа да не я зяпа, защото тя е невероятно красива. С такова лице трябва да е на кориците на списания. До момента, в който я среща в залата за конференции на Международното летище на Лос Анджелис, два часа преди полета, не знаеше нищо за нея, освен че името ѝ е Бронсън. Уотърс си представи мъж като Чарлс Бронсън в „Смъртоносно желание“.

— Ходил съм в Хонконг — отговаря Уотърс. Искането му се е тя да не е толкова страхотно красива.

Уотърс е на четирийсет и пет години, но изглежда на деветнайсет, слаб, с червеникава, късо подстригана коса и осеяно с лунички лице. Беше се оженил наскоро и скоро щеше да стане баща. На командното табло е закрепена снимка на бременната му съпруга с лятна рокля. Той не иска да го привлича никоя друга. Чувства се засрамен дори ако само погледне красива жена. В същото време не иска да бъде студен, официален и сдържан. Гордее се, че авиолинията назначава повече пилоти жени, и иска да одобри и подкрепи това. Всички прелестни жени са бедствие за душата му.

— Сидни. Тайван. Но не и Гуам.

— Навремето с приятелките ми се гмуркахме на плажа „Фай фай“. Веднъж се

приблизих толкова много до чернопера акула, че можех да я погала. Да сегмуркаш гол, е единственото нещо, по-добро от летенето.

Думата „гол“ преминава през него като електрически удар. Това е първата му реакция. Втората му реакция е, че тя, разбира се, знае за Гуам. Бронсън е служила в армията. Там се е научила да пилотира. Уотърс я поглежда косо и се стъписва, когато вижда сълзи по миглите ѝ.

Кейт Бронсън улавя погледа му и смутено се ухилва, разкривайки малката пролука между предните си зъби. Уотърс се опитва да си я представи с обръсната глава и военна униформа. Не е трудно. Въпреки красотата ѝ в нея има нещо малко диво, жилаво, издръжливо и безразсъдно.

— Не знам защо плача. Не съм била там от десет години. Нямам приятели там.

Уотърс се сеща за няколко окуражителни изречения и ги отхвърля до едно. Няма да е любезно, ако ѝ каже, че положението може да не е толкова лошо, колкото мисли тя, когато в действителност по всяка вероятност е много по-лошо.

На вратата на пилотската кабина се почуква. Бронсън скача, избърсва страните си с опакото на ръката, поглежда през шпионката и отключва.

На прага е Ворстенбош, старшият стюард, пълен, превзет, женствен мъж с вълниста руса коса, припрени обноски и малки очи зад очилата с дебели стъкла и позлатени рамки. Той е спокоен и се държи професионално и педантично, когато е трезвен, и нахалник с голяма уста, когато е пиян.

— Ядрена бомба ли са хвърлили над Гуам? — пита той направо.

— От Контрол на въздушния трафик казаха само, че сме изгубили връзка — отвърща Уотърс.

— Какво означава това? — пита Ворстенбош. — Имам самолет, пълен е много уплашени хора, и нямам какво да им кажа.

Бронсън отмята глава, навежда се над командното табло, после се обляга назад. Уотърс се преструва, че не вижда това и че не забелязва как ръцете ѝ треперят.

— Означава, че... — започва Уотърс, но се разнася сигнал и пристига съобщение до всички във въздушното пространство, обслужвано от Кулата в Минеаполис. Гласът от Контролния център е твърд, равен и спокоен. Все едно не говори за нищо по-важно от зона на високо атмосферно налягане. Учат ги да звучат по този начин.

— Говори Центърът в Минеаполис. Високоприоритетни инструкции за всички самолети на тази честота. Уведомяваме ви, че получихме инструкции от Стратегическото командване на Съединените щати да разчистим това въздушно пространство за операции от „Елсуърт“. Ще започнем да пренасочваме всички полети към съответното най-близко летище. Повтарям, приземяваме всички пътнически самолети. Моля, бъдете готови да реагирате незабавно на инструкциите ни. — Следва съскане, после с глас, изпълнен с тъга, Минеаполис добавя: — Съжалявам за това, госпожи и господа. Чичо Сам се нуждае от небето този следобед за непредвидена световна война.

— Летище „Елсуърт“? — пита Ворстенбош. — Какво има на летище „Елсуърт“?

— Двайсет и осми отряд бомбардировачи — отговоря Бронсън, като търка главата си.

Самолетът се накланя внезапно и Вероника д'Арси поглежда право надолу в омачкания юрган от облаци. Снопове ослепителна слънчева светлина проникват през илюминаторите от другата страна на салона. Готиният на вид пияница до нея — с паднал на челото кичур черна коса, който ѝ напомня на Кари Грант и Кларк Кент — несъзнателно стиска облегалката ѝ за ръце. Тя се пита дали той се страхува от летенето, или е просто любител на алкохола. Мъжът изпи първото си уиски веднага щом достигнаха полетна височина, три часа по-рано, малко след десет сутринта.

Екраните потъмняват и се появява надписът ПРЕДСТОИ СЪОБЩЕНИЕ. Вероника затваря очи и се съсредоточава като на репетиция на маса, когато актьорите четат репликите си за първи път.

Командир Уотърс (глас)

— Здравейте, пътници. Отново говори командир Уотърс. Боя се, че получихме неочаквано искане от Контрола на въздушния трафик да променим маршрута към Фарго и да кацнем на Международното летище „Хектор“. Помолени сме незабавно да освободим това въздушно пространство...

(неловка пауза)

...за военни маневри. Очевидно ситуацията в Гуам е създала... хм... усложнения за всички в небето днес. Няма причина за тревога, но ще трябва да се приземим. Очакваме да кацнем във Фарго след четирийсет минути. Ще ви информирам, когато узнаем подробности.

(пауза)

Моите извинения, драги пътници. Това не е следобедът, на който се надявахме.

Ако беше филм, командирът нямаше да звучи като хлапак, който преживява най-лошия период на пубертета. Щяха да изберат някой с дрезгав и авторитетен глас. Може би Хю Джакман. Или някой британец, ако искаха да внушат ерудиция, нюанс на придобита в Оксфорд мъдрост. Вероятно Дерек Джейкъби.

Вероника си партнираше с прекъсвания с Дерек близо трийсет години. Той я държа в прегръдките си зад кулисите вечерта, когато почина майка ѝ, и ѝ говори тихо, нежно и окуражително. Час по-късно двамата бяха облечени като римляни и играха страхотно пред четиристотин и осемдесет зрители. Онази вечер тя разбра, че може да се справи с всичко. Можеше да се справи и сега. Вътрешно вече се успокоява и се освобождава от всички грижи и притеснения. Бяха минали години, откакто бе чувствала нещо, което предварително не е решила да чувства.

— Мислех, че пиете твърде рано — казва тя на мъжа до нея. — Оказа се, че аз започвам да пия твърде късно. — Вероника вдига малката пластмасова чаша с вино, което ѝ бяха поднесли с обяда, казва „чин-чин“ и я пресушава.

Мъжът се обръща към нея с очарователна усмивка.

— Не съм бил във Фарго, въпреки че гледах сериала. — Той присвива очи. — Вие участвахте ли във „Фарго“? Имам чувството, че участвахте. Направихте нещо с

криминолозите и после Юън Макгрегър ви удуши.

— Не, скъпи. Мислите за онзи филм, в който Джеймс Макавой ме удуши с гарота.

— Да. Знаех си, че съм ви виждал да умираете. Често ли умираете?

— О, непрекъснато. Играх в един филм с Ричард Харис. Отне му цял ден да ме пребие до смърт със свещник. Пет сцени, четирийсет дубъла. Горкият човечец беше грохнал от умора накрая.

Мъжът до нея ококорва очи и Виктория разбира, че е гледал филма и си спомня ролята ѝ. Тогава тя беше на двайсет и две години и гола във всяка сцена, наистина във всяка. Веднъж дъщеря ѝ я попита: „Мамо, кога по-точно откри дрехите?“ „Веднага след като ти се роди, мила“, отговори ѝ Вероника.

Дъщеря ѝ е достатъчно красива, за да играе във филми, но изработва шапки. Когато Вероника си помисли за нея, дъхът ѝ спира от щастие. Не заслужава да има такава разумна, щастлива и сериозна дъщеря. Когато Вероника се замисли за себе си, за егоизма и нарцисизма си, безразличието си към майчинството и обсебеността си от кариерата, струва ѝ се невъзможно да има такъв добър човек в живота си.

— Аз съм Грег — казва съседът ѝ. — Грег Холдър.

— Вероника д'Арси.

— Какво ви доведе в Лос Анджелис? Роля? Или живеете там?

— Трябваше да бъда там за апокалипсиса. Играя мъдра старица в пустошта. Предполагам, че ще бъде пустош. Видях само зеления екран. Надявам се, че истинският апокалипсис ще се забави достатъчно дълго, докато пуснат филма по екраните. Вие как мислите?

Грег поглежда облачния пейзаж.

— Разбира се, че ще се забави. Това е Северна Корея, не Китай. С какво могат да ни поразят? Няма апокалипсис за нас. За тях може би.

— Колко души живеят в Северна Корея? — пита момичето от другата страна на пътеката, онова с комично огромните очила. Тя слуша внимателно разговора им и сега се привежда към тях с жест на възрастен човек.

Майка ѝ се усмихва сковано на Грег и Вероника и потупва дъщеря си по ръката.

— Не безпокой другите пътници, мила.

— Не ме безпокои — отговоря Грег. — Не знам, хлапе. Но много от тях живеят във ферми, разпръснати из страната. Мисля, че има само един голям град. Каквото и да се случи, сигурен съм, че повечето ще са добре.

Момичето се обляга назад и се замисля върху думите му, а после се завърта на седалката и прошепва нещо на майка си, която затваря очи и поклаща глава. Вероника се чуди дали жената съзнава, че все още потупва ръката на дъщеря си.

— Имам дъщеря на нейните години — казва Грег.

— Аз пък имам дъщеря на *вашите* години — казва Вероника. — Тя е най-любимото ми нещо на света.

— Да. И на мен. Имам предвид моята дъщеря, не вашата. Сигурен съм, че и вашата е страхотна.

— У дома при нея ли отивате?

— Да. Съпругата ми се обади да се върна по-рано от командировката, ако мога. Тя е влюбена в един мъж, с когото се запознала чрез фейсбук, и иска да се грижа за хлапето, за да отиде в Торонто да се срещне с него.

— О, Боже мой! Не говорите сериозно. Не се ли досетихте какво става?

— Забелязах, че тя прекарва твърде много време онлайн, но откровено казано, аз прекарвах твърде много време в пиене. Предполагам, че съм алкохолик. Може би трябва да спра да пия. След като довърша това. — Той гаврътва остатъка от уискито си.

Вероника е разведена — два пъти — и винаги ясно е съзнавала, че самата тя е основната причина за семейната разруха. Когато се замисли колко лошо се е държала и как е използвала Робърт и Франсоа, тя се чувства засрамена и ядосана на себе си и затова естествено се радва да предложи съчувствие и солидарност на съгрешилия мъж до нея. Използва всяка възможност, и най-малката, да изкупи вината си.

— Съжалявам. Взривила е страховита бомба.

— Какво? — пита момичето от другата страна на пътеката и отново се навежда към тях. Дълбоките ѝ кафяви очи зад очилата, изглежда, никога не мигат. — Ще взривим атомна бомба ли?

Звучи по-скоро любопитна, отколкото уплашена, но като чува това, майка ѝ рязко въздъхва.

Грег се навежда към момичето, усмихва се мило и същевременно иронично и Вероника изведнъж изпитва желание да е двайсет години по-млада. Вероятно би се държала добре с мъж като него.

— Не знам какви са военните възможности, затова не мога да кажа със сигурност. Но...

Преди да довърши, самолетът се изпълва с късащ нервите свръхзвуков вой.

Покрай тях лети друг самолет, следват го още два. Единият е толкова близо, че Вероника съзира мъжа в пилотската кабина — с шлем и кислородна маска. Самолетите не приличат на боинга, който ги носи на изток... те са огромни метални птици, сиви като оловния връх на куршум. Въздушната струя от преминаването им разтърсва боинга. Пътниците пишат и се вкопчват един в друг. Оглушителният рев на бомбардировачите, които пресичат пътя им, се усеща чак в стомаха. После те изчезват от поглед, оставяйки дълги инверсионни следи в яркосиньото небе.

Настъпва стъписано, потресено мълчание.

Вероника д'Арси поглежда Грег Холдър и вижда, че той е стиснал пластмасовата чаша в юмрука си и я е строшил на парченца. Грег забелязва какво е направил, смее си и слага остатъците на облегалката за ръце.

След това се обръща към момичето и довършва изречението си, сякаш не са го прекъсвали:

— Но бих казал, че всички знаци сочат към „да“.

Джени Слейт в пътническия салон

— **В-1 S** — казва нейната любов със спокоен, почти доволен глас. — Американски свръхзвукови стратегически бомбардировачи. По-рано носеха ядрени заряди, но ги забраниха. Все още обаче имат достатъчно огнева мощ на борда, за да изпържат всяко куче в Пхенянь. И това е странно, защото ако искаш стотвено куче в Северна Корея, трябва да си направиш резервация.

— Те трябваше да се разбунтуват — казва Джени. — Защо не се вдигнаха, когато имаха възможност? *Искаха ли* трудови лагери? *Искаха ли* да гладуват?

— Това е разликата между мисловната нагласа на западняка и възгледа за света на хората на изток — коментира Боби. — Там индивидуализмът се смята за отклонение. В тяхното мислене има нещо от мравешкия манталитет — добавя той шепнешком.

— Извинете — обажда се евреинът на средната редица, който седи до азиатското момиче. Изглежда като типичен евреин, въпреки че няма брада и не е наметнал молитвено шалче на раменете си. — Бихте ли говорили по-тихо? Съседката ми е разстроена.

Боби *беше* понижил тон, но дори когато се опитва да говори тихо, гласът му гърми. Не за пръв път тонът му им създава неприятности.

— Не трябва да се тревожи — отговаря Боби. — Утре сутрин Южна Корея най-после ще престане да се безпокои за психопатите от другата страна. Семействата ще се съберат отново. Е, някои семейства. Бомбите не различават военното от цивилното население.

Боби говори с небрежната убеденост на човек, който двамаст години е правил новини за медийна компания, която притежава седемдесет канала и разпространява съдържание, различно от това на големите телевизии. Бил е в Ирак и Афганистан. Отиде в Либерия по време на епидемията от ебола, за да разследва планове на „Ислямска държава“ да превърне вируса в оръжие. Нищо не плаши Боби. Нищо не го стряска.

Джени беше неомъжена бременна жена, прокудена от родителите си, и спеше в склада на бензиностанция между смените до деня, когато Боби ѝ взе голямо меню и ѝ каза, че не му пука кой е бащата. Заяви, че ще обича бебето като свое. Джени вече беше насрочила дата за аборт. Тихо и спокойно, Боби я увери, че ако тръгне с него, ще осигури на нея и детето хубав, щастлив живот, но ако отиде в клиниката, ще убие дете и ще погуби душата си. Джени тръгна с него и той изпълни обещанието си. Обичаше я, дори я обожаваше. Боби беше нейното чудо, по-голямо от чудото с хляба и рибите. Понякога Джени си фантазираше, че някоя правозащитничка или пък някой от хората на Бърни Сандърс ще опита да го убие и тя ще успее да застане между Боби и оръжието и ще поеме куршума. Джени искаше да умре за него. Да го целуне с вкуса на собствената си кръв в устата си.

— Искан ми се да имам телефон — неочаквано казва красивото азиатско момиче. — На някои от тези самолети има телефони. Искан да има начин да се обадя... на някого. Кога ще стигнат бомбите дотам?

— Дори ако можем да се обадим от самолета — казва Боби, — ще е трудно да се свържем. Едно от първите неща, които ще направят Съединените щати, ще бъде да прекъснат комуникациите в региона и може да не се ограничат само с КНДР. Няма да искат агентите в Южна Корея — спящото правителство — да координират контраудар. Освен това всеки със семейство на Корейския полуостров ще се обажда в момента. Ще бъде все едно се опитваш да се свържеш с Манхатън на 11 септември, само че този път е *техният* ред.

— Техният ред? — пита евреинът. — *Техният* ред? Сигурно съм пропуснал репортажа, в който са съобщили, че Северна Корея е отговорна за взривяването на Кулите. Мислех, че са „Ал Кайда“.

— Северна Корея им продаваше оръжия и разузнавателни данни години наред — уведомява го Боби. — Всичко е свързано. Северна Корея от десетилетия е играч номер едно в играта „Да унищожим Америка“.

Джени бута с рамо Боби и казва:

— Или поне беше. Мисля, че са заменени с хората от движението „Животът на чернокожите има значение“. — Тя всъщност повтаря нещо, което Боби е казал на приятели само преди няколко вечери. Мисли, че думите са остроумни, и знае, че той обича да повтарят

най-хубавите му реплики.

— Ооо! — възкликва евреинът. — Това беше най-расисткото нещо, което съм чувал в реалния живот. Ако милиони хора умрат, ще е, защото милиони като *вас* издигат на власт неподходящи, изпълнени с омраза тъпацы.

Момичето затваря очи и се обляга назад.

— *Какъв* човек е жена ми? — повдига вежди Боби.

— Боби! — предупреждава го Джени. — Всичко е наред. Не се обиждам.

— Не питах дали си обидена. Попитах господина за какви хора мисли, че говори.

На лицето на евреина избиват болезнено червени петна.

— Хора, които са жестоки, самодоволни и невежи.

Разтреперан, той се извърща настрана.

Боби целува жена си по слепоочието и разкопчава предпазния колан.

Марк Ворстенбош в пилотската кабина

Ворстенбош десет минути успокоява хората в пътническия салон и още пет минути бърше бирата от главата на Арнолд Фидълман и му помага да смени пуловера си. Той казва на Фидълман и Робърт Слейт, че ако още веднъж ги види да стават от местата си, преди самолетът да е кацнал, и двамата ще бъдат арестувани на летището. Слейт приема това спокойно, затяга предпазния си колан, слага ръце на коленете си и се втренчва право напред. Фидълман има такъв вид, сякаш иска да протестира. Той трепери безпомощно и цветът на лицето му е нездрав. Успокоява се едва когато Ворстенбош завива коленете му с одеяло, навежда се към него и прошепва, че когато самолетът се приземи, двамата заедно ще напишат оплакване и Слейт ще бъде обвинен в словесно и физическо нападение, Фидълман го поглежда изненадано и признателно, две сродни души, които се грижат един за друг в свят, пълен с такива като Робърт Слейт.

На самия главен стюард му се гади. В пътническия салон мирише на повърнато и страх. Деца плачат безутешно. Ворстенбош вижда две жени да се молят.

В тоалетната той пригладва косата си, измива ръцете си и диша дълбоко. Примерът му за поведение винаги е бил героят на Антъни Хопкинс от „Остатъкът от деня“, филм, който Ворстенбош никога не е възприемал като трагедия, а като възхвала на един живот на дисциплинирано служене. Понякога му се иска да е британец. Ворстенбош веднага позна Вероника д'Арси в бизнес класата, но професионализмът му изисква да не показва, че е разпознал известната актриса.

Когато се успокоява, той се отправя към пилотската кабина да каже на командир Уотърс, че щом се приземят, ще им трябва летищната охрана. Спира в бизнес класата, за да се погрижи за жена, която диша тежко. Хваща ръката ѝ и си спомня за последния път, когато държа ръката на баба си. Тогава тя беше в ковчег и пръстите ѝ бяха също така студени и безжизнени. Разтреперва се от възмущение, когато се сеща за бомбардировачите — онези идиотски кренвирши, които прелетяха толкова близо до самолета. Повръща му се от липсата на елементарно съобразяване с хората. Ворстенбош упражнява дълбоко дишане заедно с жената и я уверява, че скоро ще бъдат на земята.

Пилотската кабина е изпълнена със слънчева светлина и спокойствие. Ворстенбош не е изненадан. Работата им е да се справят с кризи — а това е криза, въпреки че никога не са я

тренирали, — и всичко е въпрос на рутина и процедура.

Помощник-пилотът е съвсем млада жена, която си е донесла кафяв хартиен плик с обяд. Когато левият ѝ ръкав се надига, Ворстенбош съзира част от татуировка, бял лъв, точно над китката. Той я поглежда и в миналото ѝ вижда паркинг за каравани, брат, пристрастен към опиати, разведени родители, първа работа в „Уолмарт“ и отчаяно бягство при военните. Ворстенбош я харесва страшно много. И как няма да я харесва? И неговото детство беше почти същото, само че вместо в армията, отиде в Ню Йорк да бъде гей. Когато му отвори последния път, тя се опитваше да скрие сълзите си — факт, от който сърцето му се сви. Нищо не го натъжаваше повече от страданията на другите.

— Какво става? — пита Ворстенбош.

— Кацаме след десет минути — отговаря Бронсън.

— Може би — добавя Уотърс. — Пред нас има опашка от пет-шест самолета.

— Някакви новини от другия край на света? — иска да знае Ворстенбош.

Никой не отговаря. След малко с приповдигнат, разсеян глас Уотърс казва:

— Геоложкия институт на САЩ съобщава за сеизмично явление в Гуам със степен шест цяло и три по скалата на Рихтер.

— Това съответства на двеста и петдесет килотона — отбелязва Бронсън.

— Било е бойна глава — казва Ворстенбош. Не е въпрос.

— Нещо се е случило в Пхенян — казва Бронсън. — Един час преди Гуам държавната телевизия е започнала да излъчва „таблицата“. Има разузнавателни данни, че са убити неколцина високопоставени длъжностни лица, през няколко минути един след друг. Затова или говорим за дворецов преврат, или сме се опитали да свалим правителството с няколко хирургически извършени политически убийства и те не са го приели добре.

— Какво можем да направим за теб, Ворстенбош? — пита Уотърс.

— В пътническия салон имаше скарване. Един мъж изля бира върху друг...

— Мамка му — вмята Уотърс.

— Предупредих ги, но може би ще искаме полицията на Фарго да ни чака. Мисля, че потърпевшият желае да подаде оплакване.

— Ще се обадя във Фарго, но не обещавам нищо. Имам чувството, че на летището ще е пълна лудница. Охраната сигурно ще има много работа.

— Освен това една жена в бизнес класата има пристъп на паника. Мъчи се да не уплаши дъщеря си, но ѝ е трудно да диша. Накарах я да диша в пликче за повръщане. Искам обаче да я посрещне линейка с кислородна маска, когато кацнем.

— Добре. Нещо друго?

— Развиват се още десетина миникризиса, но стюардесите овладяха положението. Предполагам, че има и нещо друго. Някой от вас иска ли чаша бира или вино в нарушение на всички правила?

Те го поглеждат през рамо. Бронсън се ухилва.

— Искам да имам бебе от теб, Ворстенбош — казва тя. — Бихме създали чудесно дете.

— Аз също — казва Уотърс.

— Това „да“ ли означава?

Уотърс и Бронсън се споглеждат.

— По-добре не — решава Бронсън и Уотърс кима.

— Но ще изпия най-студената бира „Дос Екуис“, която можеш да намериш, веднага щом спрем — добавя командирът.

— Знаете ли какво обичам най-много в летенето? — пита Бронсън. — Тук, горе, денят винаги е слънчев. В такъв слънчев ден изглежда невъзможно да се случи нещо ужасно.

Тримата се любуват на облачния пейзаж. Белият, пухкав пласт под тях е пронизан от стотици слънчеви лъчи. В небето се издигат колони от бял дим. Невероятно е, сякаш облаците са с таралежови бодли, които внезапно са показали. Миг по-късно се чува тътен и следва турбуленция. Самолетът се мята насам-натам. На командното табло проблясват десетина червени светлини. Пищят аларми. Ворстенбош вижда всичко това за секунда, преди да бъде повдигнат във въздуха. За момент той се понася като парашут — човек, направен от коприна, пълен с въздух. Главата му се удря в стената. Ворстенбош се сгромолясва тежко, струва му се, че в пода на пилотската кабина се отваря люк и той пропада в ярките дълбини на небето под тях.

Джанис Мъмфорд в бизнес класата

— **Мамо!** — вика Джанис. — Мамо, виж! Какво е това?

Това, което се случва в небето, не е толкова тревожно, колкото онова, което става в самолета. Някой пици — пронизителен звук, забиващ се направо в мозъка на Джанис. Възрастни хора стенат като призраци.

Боингът се накланя на една страна и изведнъж се мята силно надясно. Понася се през лабиринт от огромни стълбове, същинска колонада на някаква невъзможно грамадна катедрала. На регионалното състезание по правопис в Енгълууд ѝ се падна КОЛОНАДА (лесна дума).

Майка ѝ Мили не отговаря. Тя диша равномерно в бял хартиен плик. Мили никога преди това не е летяла със самолет и не е напускала Калифорния. Нито пък Джанис, но за разлика от майка си тя очакваше с нетърпение и двете. Джанис винаги е искала да се издигне в небето с голям самолет. Освен това иска някой ден да се гмурне с подводница, въпреки че би склонила и на плаване с лодка с прозрачно дъно.

Оркестърът на отчаяние и ужас заглъхва в декресчендо (Джанис *замалко* не се провали с правописа на кресчендо още в първия кръг). Тя се навежда към симпатичния мъж, който пие студен чай през цялото пътуване.

— Ракети ли бяха това? — пита Джанис.

Жената от филмите отвръща с очарователния си британски акцент. Джанис е чувала британски акцент само във филми и много го харесва.

— МКБР — казва кинозвездата. — Отиват в другия край на света.

Джанис забелязва, че кинозвездата и много по-младият мъж, който изпи всичкия студен чай в самолета, се държат за ръце. Чертите на актрисата са застинали в ледено спокойствие. Мъжът до нея, от друга страна, има вид, сякаш иска да повърне. Той стиска ръката на по-възрастната жена толкова силно, че кокалчетата на пръстите му са побелели.

— Вие роднини ли сте? — пита Джанис. Не може да си представи защо иначе биха се държали за ръце.

— Не — отговаря хубавият мъж.

— Тогава защо се държите за ръце?

— Защото се страхуваме — казва кинозвездата, въпреки че не изглежда уплашена. — И това ни кара да се чувстваме по-добре.

— О — казва Джанис и хваща свободната ръка на майка си. Мили я поглежда с благодарност над кесията, която продължава да се издува и да спада като хартиен бял дроб.

Джанис поглежда мъжа.

— Искаш ли да хванеш ръката ми?

— Да — отвърща той и двамата хващат ръцете си над пътеката между седалките.

— Какво означава МКБР?

— Междуконтинентална балистична ракета — отговаря мъжът.

— Това е една от думите, които ми се паднаха на регионалното състезание!

Междуконтинентален!

— Наистина ли? Мисля, че няма да се справя с „междуконтинентален“ колкото и да се мъча.

— О, лесно е! — казва Джанис.

— Вярвам ти. Ти си експертът.

— Отивам в Бостън на състезание по правопис. Това са международни полуфинали и ако се представя добре, ще замина за Вашингтон и ще ме дават по телевизията. Не мислех, че някога ще отида на тези две места. Но, от друга страна, не мислех, че ще отида и във Фарго. Във Фарго ли ще кацнем?

— Не знам какво друго бихме могли да сторим — отговаря симпатичният мъж.

— Колко МКБР бяха? — пита Джанис и извива врат да види колоните от пушек.

— Всичките — отговаря кинозвездата.

— Чудя се дали няма да изпусна състезанието.

Този път отговаря майка ѝ. Гласът ѝ е дрезгав, сякаш я боли гърлото или е плакала.

— Боя се, че може да го изпуснеш, милинка.

— О, не! — възкликва Джанис. Чувства се както когато в училище си разменяха подаръци за Коледа и тя беше единствената, която не получи подарък, понеже ѝ се падна Мартин Кохаси, а той отсъстваше, защото беше болен от мононуклеоза.

— Щеше да победиш — казва майка ѝ и затваря очи. — И не само на полуфиналите.

— Те са чак утре — казва Джанис. — Може да хванем друг самолет сутринта.

— Не съм сигурен дали някой ще лети утре сутринта — с извинителен тон казва симпатичният мъж.

— Защото в Северна Корея се случва нещо ли?

— Не — отговаря приятелят ѝ от другата страна на пътеката. — Не заради нещо, което ще се случи там.

Мили отваря очи:

— Ще я уплашите!

Джанис обаче не се бои. Тя не разбира. Мъжът от другата страна на пътеката залюлява ръцете им и пита:

— Коя е най-трудната дума, която ти се е падала?

— Антропоцен — веднага отговаря Джанис. — Заради нея се провалих миналата година на полуфиналите. Означава „епохата на човешките същества“. Например: „Антропоценът изглежда много кратък в сравнение с другите геоложки периоди.“

Мъжът се втренчва в нея за миг, после избухва в смях.

— Много добре го каза, хлапе.

Кинозвездата гледа през илюминатора огромните бели колони.

— Никой не е виждал такова небе. Тези кули от облаци. Ясният, ведър ден, затворен в

клетка с решетки от пушек. Изглеждат така, сякаш крепят небето. Какъв прекрасен следобед. Може скоро да ме видите пак да играя в сцена с умирање, господин Холдър. Но не мога да обеща да изиграя ролята с обичайната си убедителност. — Тя затваря очи. — Дъщеря ми ми липсва. Мисля, че няма да стигна до... — Актрисата отваря очи, поглежда Джанис и млъква.

— И аз си мисля същото за моята дъщеря — казва господин Холдър, а после се обръща и наднича покрай Джанис към майка ѝ: — Знаете ли каква сте късметлийка? — Той поглежда Мили, после Джанис и после пак Мили. Джанис също го поглежда, а майка ѝ кима в знак на признателност.

— Защо си късметлийка, мамо? — пита Джанис.

Мили я притиска до себе си и я целува по слепоочието.

— Защото сме заедно днес, умнице.

— О! — казва Джанис. Трудно ѝ е да види някакъв късмет в това. Те са заедно *всеки* ден.

По едно време Джанис осъзнава, че симпатичният мъж е пуснал ръката ѝ и когато поглежда към него, вижда, че той е прегърнал кинозвездата и тя него и се целуват нежно. Джанис е *втрещена*, защото актрисата е много по-възрастна от мъжа до нея. Те се целуват като влюбени в края на филм, точно преди да започнат надписите и всички да си отидат у дома. Толкова е скандално, че Джанис не може да не се разсмее.

А Ра Лий в пътническият салон

На сватбата на брат си в Чезу на А Ра за миг ѝ се стори, че видя баща си, мъртъв от седем години. Церемонията и приемът се състояха в огромна и прекрасна частна градина, пресечена по средата от дълбока, хладна изкуствена река. Децата пускаха листенца по течението и гледаха водата, пълна с дъгова пъстърва, стотици лъскави риби в цветовете на скрито съкровище: златисторозово, платинено и ярко медночервено. А Ра отмести поглед от децата към богато украсеното мостче над потока и видя там баща си, облечен с един от евтините си костюми, облегал се на стената. Усмиваше се и едрото му, приятно лице бе прорязано от дълбоки бръчки. Тя се стресна толкова силно, щом го видя, та трябваше да отмести поглед. За миг остана без дъх от стъписване. Когато погледна отново, той беше изчезнал. Докато заемаше мястото си за церемонията, А Ра стигна до извода, че е видяла Юм, малкия брат на баща си, който подстригваше косата си като него. В такъв емоционален ден не беше трудно да ги обърка... особено като имаше предвид решението си да не носи очила на сватбата.

На земята студентката по еволюционна лингвистика в Масачузетския технологичен институт вярва в това, което може да бъде доказано, регистрирано, опознато и изучено. Сега обаче тя е във въздуха и се чувства по-разкрепостена. Техният „Боинг 777“ — всичките му триста и няколко тона — лети в небето, издигнат от неизмерими, невидими сили. Нищо не носи всичко на гърба си. Така е с мъртвите и живите, с миналото и настоящето. Сега е крило и историята е под него и го държи. Бащата на А Ра обичаше забавленията. Управява фабрика за играчки в продължение на четирийсет години, забавленията бяха неговият занаят. Тук, в небето, тя е готова да повярва, че той не би позволил смъртта да застане между него и такава щастлива вечер.

— Много ме е страх, мамка му — казва Арнолд Фидълман.

А Ра кима. И тя се бои.

— И съм бесен от гняв!

А Ра спира да кима. Тя не е ядосана и предпочита да е така. Точно в този момент А Ра избира да не се гневи.

— Онзи скапаняк — Господин Да направим Америка шибано велика, ей там. Иска ми се да върнем изтезанията, само за един ден, за да могат хората да го замерят с нечистотии и зелки. Мислиш ли, че това щеше да се случи, докато Обама беше президент? Цялото това... безумие. *Слушай!* Когато кацнем — ако кацнем, ще дойдеш ли с мен? Да докладваме какво се случи? Ти си безпристрастен глас във всичко това. Полицията ще те послуша. Ще арестуват онзи дебел мръсник, защото изля бирата си върху мен, и той ще може да се наслаждава на края на света от влажна малка килия, претъпкана с мръсни, бълнуващи алкохолици.

Тя е затворила очи и се опитва да си представи, че отново е в сватбената градина. Иска й се да застане до изкуствената река, да обърне глава и пак да види баща си на мостчето. Този път не иска да се бои от него. Иска да го погледне в очите и да му се усмихне.

А Ра обаче няма да остане в сватбената градина, Фидълман повишава глас, истерията му расте. Дебелият мъж от другата страна на пътеката, Боби, чува последните му думи.

— Докато даваш показания пред полицията, надявам се, че няма да пропуснеш онази част, когато нарече жена ми самодоволна и невежа — казва Боби.

— Боби — казва съпругата на дебелия мъж, дребничката жена с пълните с обожание очи. — Недей.

А Ра въздиша продължително и бавно и промълвя:

— Никой няма да докладва нищо на полицията във Фарго.

— Грещиш — възразява Фидълман с треперещ глас. Краката му също треперят.

— Не — заявява А Ра. — Не греша. Сигурна съм.

— Защо си толкова сигурна? — пита съпругата на Боби. Очите й са бляскави, движенията — бързи, като на птица.

— Защото няма да кацнем във Фарго. Самолетът спря да кръжи над летището няколко минути след като бяха изстреляни ракетите. Не забелязахте ли? Сега летим на север.

— Откъде знаете? — пита дребничката жена.

— Слънцето е от лявата страна на самолета. Движим се на север.

Боби и жена му поглеждат през илюминатора. Съпругата тихо изсумтява с интерес и одобрение.

— Какво има на север от Фарго? — пита тя. — И защо отиваме там?

Боби бавно вдига ръка към устата си — жест, който може би показва, че мисли по въпроса, но А Ра го възприема по фройдистки. Той вече знае защо няма да кацнат във Фарго, но няма намерение да го казва.

А Ра трябва само да затвори очи, за да си представи точно къде са в момента балистичните ракети — извън земната атмосфера, вече преминали връхната точка на смъртоносната си парабола и спускащи се обратно в кладенеца на гравитацията. Остават вероятно по-малко от десет минути, преди да ударят обратната страна на планетата. А Ра видя най-малко трийсет изстреляни ракети — с двайсет повече, отколкото са необходими да унищожат страна, по-малка от Нова Англия. И трийсетте, които всички видяха да се издигат в небето, със сигурност са само част от арсенала, който е отприщен. Такава яростна атака може да бъде посрещната само с пропорционална реакция и американските ракети несъмнено са срещнали стотици ракети, летящи в противоположната посока. Нещо се е

объркало ужасно, както беше неизбежно, когато бе запален фитилът на поредицата от геополитически фойерверки.

А Ра обаче не затваря очи, за да си представи удар и контраудар. Тя предпочита да се върне в Чежу. Изобилието от риба в реката. Вечерните ухания на пищни цветя и прясно окосена трева. Баща ѝ опира лакти о каменната стена на мостчето и се усмихва дяволито.

— Онзи тип... — казва Фидълман. — Онзи тип и проклетата му жена. Обижда хората от Изтока. Нарича твоя народ „мравки“. Тормози хората, като ги залива с бира. Този тип и проклетата му жена издигат на власт в страната безразсъдни, глупави хора като тях. И ето докъде я докарахме. Ракетите летят. — Гласът му трепери от напрежение и А Ра усеща, че той ще се разплаче.

Тя отново отваря очи.

— Онзи тип и проклетата му жена са в самолета с нас. *Всички* сме в този самолет. — А Ра поглежда Боби и съпругата му, които я слушат. — Както и да сме стигнали дотук, сега *всички* сме в този самолет. Във въздуха. В беда. Бягаме с всички сили. — Тя се усмихва. Има чувството, че все едно баща ѝ се усмихва. — Следващия път, когато изпитате желание да изливате бира, дайте я на мен. Ще ми се отрази добре, ако пийна нещо.

Боби се втренчва в нея замислено, заинтригувано, после се засмива.

Съпругата му го поглежда и казва:

— *Защо* летим на север? Наистина ли мислиш, че Фарго може да е ударен? Наистина ли мислиш, че може да ни ударят *тук*? Насред Съединените щати?

Съпругът ѝ не отговаря и тя отново поглежда А Ра.

А Ра претегля в сърцето си дали истината ще бъде милост, или насилие. Мълчанието ѝ говори вместо нея.

Жената свива устни. Поглежда съпруга си:

— Ако ще умирам, искам да знаеш, че се радвам, че ще бъда до теб. Ти беше добър с мен, Робърт Джеръми Слейт.

Той се обръща към жена си, целува я, отдръпва се и казва:

— Шегуваш ли се? Не мога да повярвам, че дебелак като мен се ожени за красавица като теб. По-лесно би било да спечеля един милион от лотарията.

Фидълман се втренчва в тях, после се извърща.

— О, за Бога. Не започвайте да ми се правите на човешки същества точно сега.

Смачква напоена с бира салфетка и я хвърля към Боб Слейт.

Салфетката отскача от слепоочието на Боби. Дебелият мъж обръща глава, поглежда Фидълман... и се засмива. Сърдечно.

А Ра затваря очи и обляга глава назад.

Баща ѝ я гледа как се приближава към мостчето в меката пролетна нощ.

Тя стъпва на каменната арка, той хваща ръката ѝ и я повежда към овощна градина, където танцуват хора.

Кейт Бронсън в пилотската кабина

Кейт привършва с превързването на раната на главата на Ворстенбош. Стюардът охка, прострян на пода на кабината. Тя мушва очилата му в джоба на ризата му. Лявото стъкло се е напукало при падането.

— За двайсет години работа *ниито веднъж* не съм губил равновесие — казва Ворстенбош. — Аз съм Фред Астер на небесата. Не. Грейс Кели. Мога да върша работата на всички други стюарди и стюардеси със завързани очи.

— Не съм гледала нито един филм с Фред Астер — казва Кейт. — Падам си повече по Силвестър Сталоун.

— Роб съм му — казва Ворстенбош.

— До мозъка на костите — кимва Кейт и стиска ръката му. — Не се опитвай да ставаш още.

Тя скача леко на крака и сяда на седалката до Уотърс. Когато бяха изстреляни ракетите, системата показва стотици светещи червени точки, но сега няма нищо освен другите самолети в непосредствена близост. Повечето са зад тях и все още кръжат над Фарго. Уотърс се е отправил в нова посока, докато Кейт се грижеше за Ворстенбош.

— Какво става? — пита тя.

Лицето му я разтревожава. Толкова е бледо, че е почти безцветно.

— Случва се — отговаря Уотърс. — Президентът е закаран на сигурно място. По кабелните новини съобщиха, че Русия е изстреляла ракети.

— Защо? — пита Кейт, сякаш това има някакво значение.

Той повдига безпомощно рамене, но после отговаря:

— Русия или Китай, или и двете са изстреляли ракети, за да пресрещнат нашите, преди да стигнат до Корея. Подводница в Южния Тихи океан е поразила руски самолетносач. И така нататък. И така нататък.

— Е, и? — пита Кейт.

— Не отиваме във Фарго.

— А къде? — Кейт, изглежда, не може да изрече повече от една-две думи наведнъж. В гърдите ѝ се е затаило задушаващо, напрегнато усещане.

— На север трябва да има място, където можем да се приземим, далеч от... онова, което става зад нас. Трябва да има място, което не е заплаха за никого. Може би Нунавут, Северна Канада. Миналата година в Икалуит, столицата на тази територия, приземиха „Боинг 777“. Това е малка, къса писта на края на света, но технически е възможно и може да имаме достатъчно гориво да стигнем дотам.

— Колко съм глупава. Не се сетих да си взема зимно палто.

— Сигурно си нова в полетите на дълги разстояния. Никога не знаеш къде ще те изпратят, затова винаги слагаш бански костюм и вълнени ръкавици в чантата си.

Кейт Бронсън наистина е нова в полетите на дълги разстояния — получи сертификат за „Боинг 777“ само преди шест месеца, — но не мисли, че трябва да взема присърце съвета на Уотърс. Не смята, че някога ще пилотира отново пътнически самолет. Уотърс също. Няма да има *закъде* да летят.

Кейт няма да види отново майка си, която живее в Пенсълтъки, но това не е голяма загуба. Майка ѝ ще се изпържи заедно с втория ѝ баща, който се опита да пхне ръка в джинсите на Кейт, когато беше четиринайсетгодишна. Когато Кейт каза на майка си какво е искал да стори, майка ѝ отвърна, че вината е нейна, защото се облича като курва.

Кейт няма да види отново и дванайсетгодишния си природен брат и това вече я натъжава. Лиъм е сладък, хрисим и аутист. Кейт му подари дрон за Коледа и любимото му нещо е да го пуска в небето да прави снимки отвисоко. Тя разбира това привличане. И за нея най-хубавото, когато се издигаш във въздуха, е моментът, в който къщите се смаяват, сякаш

са от комплекта с влачето играчка. Проблясват камиони, големи колкото калинки, докато плавно се движат по магистрали. Височината смалява езерата до размера на сребърни джобни огледалца. От километър и половина височина целият град долу изглежда толкова малък, сякаш може да се побере в дланта ти. Природеният ѝ брат Лиъм казва, че иска да бъде малък като хората, които снима с дрона си. Казва, че ако е дребничък като тях, Кейт ще може да го сложи в джоба си и да го вземе със себе си.

Самолетът се издига над най-северния край на Северна Дакота, като се плъзга във въздуха така, както Кейт се гмурваше в топлите води край плажа „Фай фай“, в гладкия като огледало, зелен Тихи океан. Чувстваше се страхотно, докато се носеше, сякаш в безтегловност, над океанските дълбини. Кейт мисли, че да си свободен от гравитацията, сигурно е като да си само дух, да избягаш от плътта.

Чува се повикване от Минеаполис.

— Делта две-три-шест, отклонили сте се от курса. Скоро ще напуснете нашето въздушно пространство. Накъде сте се отправили?

— Минеаполис — отговаря Уотърс, — отправили сме се към нула-шест-нула. Искаме разрешение да се пренасочим към Янки фокстрот Браво, летището в Икалуит.

— Делта две-три-шест, защо не можете да се приземите във Фарго?

Уотърс дълго седи приведен над контролното табло. Капка пот се разплисква върху табло. Той отмества поглед за миг и Кейт вижда, че Уотърс гледа снимката на съпругата си.

— Минеаполис, Фарго е мястото, където ще нанесат първия удар. Имаме по-добър шанс на север. На борда има двеста четирийсет и седем души.

Предавателят пращи. Минеаполис мисли.

Изведнъж зад тях блясва силна, ярка, почти ослепителна светлина, сякаш някъде в небето е избухнала електрическа крушка с големината на слънцето. Кейт извърща глава и затваря очи. Разнася се плътен, приглушен тътен, който по-скоро се усеща, отколкото се чува, някакво екзистенциално разтърсване на корпуса. Когато Кейт поглежда отново, пред очите ѝ танцуват зелени петна. Все едно отново се гмурка на „Фай фай“ и е обградена от неонов водорасли и гърчещи се флуоресцентни медузи.

Тя се навежда напред и извива врат. Нещо свети под булото от облаци, може би на сто и петдесет километра зад тях. Самият облак започва да се изкривява и уголемява и да се издува нагоре.

Кейт се обляга на седалката. Чува се още един плътен, разтърсващ, приглушен тътен и пак блясва ярка светлина. За миг вътрешността на пилотската кабина се превръща в негативно изображение. Този път Кейт усеща гореща вълна от дясната страна на лицето си, сякаш някой включва и изключва кварцова лампа близо до нея.

— Прието, Делта две-три-шест — отговаря Минеаполис.

— Свържете се с Центъра в Уинипег едно-две-седем-точка-три. — Диспечерът говори небрежно и безразлично.

Ворстенбош се надига.

— Виждам блясък.

— Ние също — отговаря Кейт.

— О, Боже мой! — възкликва Уотърс с треперещ глас.

— Трябваше да се свържа със съпругата си. Защо не се опитам да ѝ се обадя? Тя е бременна в петия месец и е съвсем сама.

— Не можеш — казва Кейт. — Не можеше.

— Защо не й се обадох да й *кажа*? — пита Уотърс, сякаш не я е чул.

— Тя знае — казва Кейт. — Вече знае. — Не може да прецени дали говорят за любов, или за апокалипсиса.

Още един блясък. Още един резониращ, красноречив тътен.

— Обадете се на Уинипег — казва Минеаполис. — Обадете се на Навигационния център в Канада. Делта две-три-шест, имате разрешение.

— Прието, Минеаполис — отговаря Кейт, защото Уотърс е закрил лицето си с длани, издава тихи, изтерзани звуци и не е в състояние да говори. — Благодаря. Грижете се за себе си, момчета. Това е Делта две-три-шест. Изчезваме.

Джо Хил

Ексетър, Ню Хампшър

3 декември 2017 г.

Бележка на автора: *Благодаря на пенсионирания пилот от гражданската авиация Брус Блек, че ми обясни процедурата в пилотската кабина. Всички технически грешки са мои и само мои.*

Обработка: shadow, 2019

Бойни птици от Дейвид Дж. Шоу

Дейвид Шоу е може би най-известен с работите си в поджанра сплатърпънк (самата дума е изкована от него), но е писал и белетристика, криминални разкази и сценарии за филми, сред които „Гарванът“ и най-добрият от поредицата нови версии на „Тексаско клане“ („Тексаско клане: Началото“ за онези, които водят статистика). „Бойни птици“ е поразително и изумително детайлно пресъздаване на бомбардировките над Германия по време на Втората световна война. Разказът е и внушително изображение на силите, които се отрищват, когато хората отидат на война. „Мисля, че тогава събудихме нещо с целия онзи конфликт — казва старият Йоргенсен. — Всичката онази омраза. Толкова много животи...“ Това може би обяснява (а може би не) какво вижда екипажът на „Подлата лейди“, докато летят куришуми и въздухът експлодира.

— Бойните птици бяха истински — каза старецът, седнал от другата страна на масата. — Виждал съм ги. По-реални, да речем, от гремлини, дето носят лош късмет на летците; и по-малко реални от тежестта на пистолет в ръката ти.

Бях пропътувал неколкостотин километра, за да чуя спомените на този човек за покойния ми баща, а той ми разправяше врели-некипели за летящи чудовища. Тънките му бели вежди преценяваха на колко глупости може да повярвам. Не се бяхме срещали преди и цялото доверие, подразбиращо се безмълвно между нас, беше само любезност, команда „Свободно!“, докато го заместеше нещо по-съществено.

Трябваше да обърна повече внимание на думите му за пистолета.

— Баща ти беше добър човек — каза Йоргенсен — отличен артилерист.

В кулата „Мартин“ на „В-24Д Либърейтър“, имаше предвид. Бях си написал домашното. Познавах всеки член на екипажа по позицията му. Основавах голяма част на очакванията си на фотография от 1943 година, която бях открил — един от малкото случаи, когато екипажът е бил заедно достатъчно дълго, за да си направи снимка. Бях прикрепил само фамилно име към всеки, не пълните имена и прякорите, а тогава всички са имали прякори, обикновено умалителни от кръщелните им имена: Боби, Уили, Франки — не по-различни от прозвищата на хлапетата в махалата. И те наистина са били хлапета. Когато седях там и пиех кафето, поднесено от сестрата на Йоргенсен — Кати, размазаната черно-бяла снимка беше на шейсет и пет години и повечето от лицата на нея бяха на младежи, едва излезли от юношеството. Най-малко двама от екипажа бяха излъгали за възрастта си, за да се запишат в армията. Днес Йоргенсен приближаваше деветдесетте. Още един недостатък. Артритът бе сковал пръстите му и те изглеждаха като нокти на граблива птица. Не искаше да признае, че е възглух, въпреки че слуховият му апарат се виждаше (беше от по-старите, по-големите модели — зад ухото, със сплетена жичка с така наречения „телесен цвят“, която се виеше до кутийка, мушната в джоба на ризата му). Очите му бяха сини, изглеждаха избледнели заради патината на жълтеникавата еклера. Лъснати очила. Беше прегърбен, но не и пречупен от времето и очакваше да повярвам на онова, което ми разказваше, защото — в края на краищата — е по-

възрастен от мен, пък и какво ли знаят хлапетата?

Брет Йоргенсен, като повечето мъже в екипажите на бомбардировачите по време на Втората световна война, изкарал обучението и пристигнал в Европа като сержант. Пошегува се, че преди десанта в Нормандия германските военнопленнически лагери били претъпкани с хиляди простреляни сержанти. От време на време пускаше по нещо такова, за да разузнае — сериозен ли съм, наясно ли съм за какво става дума, или съм поредният щабен плъх, решил просто да изхвърли последната световна война от историята и паметта.

— Сержанти и лейтенанти — рекох и сипах изкуствен подсладител на прах в изстиналото си кафе. Йоргенсен пиеше своето чисто. Ама разбира се. Ако повториш онова, което хората ти казват, те обикновено ти го разясняват.

Той се отдръпна от масата и се придвижи напред. Не знаеше какво да прави с ръцете си, заприличали на щипки на рак. Изпитах угризение, не за пръв път.

— Баща ти също беше сержант, от Чикаго. Опита се да тренира на АГ-6, но не беше много добър пилот. Стана картечар. — Йоргенсен изсумтя, ухили се и потърси салфетка. — Веднъж осколка от германски противовъздушен снаряд проби фюзелажа и му поизпържи задника.

— Да, той ми разказа за този случай. Летище Бернберг, част от външния кръг от защитни бази на Берлин, мисия Три, март 1944-та.

— Слушал си какво ти говори — кимна Йоргенсен. — Хубаво, тогава тази история може да не ти се стори толкова странна. Гледал си военни филми. Участвал ли си в битка?

— Не, господине. — Още бях в гимназията, когато започна мобилизацията и на първия подбор изтеглих доста голям номер.

— Е, не е същото. Въздушната битка е нещо съвсем различно. Предимно много шум и паника и ако я преживееш някак, по-късно се опитваш да проумееш защо не си мъртъв. Всичко е адреналин и страх, от които направо се насираш. Около теб се разпадат самолети, падат бомби, вражески изстребители изстрелват двайсетмилиметрови снаряди срещу муцуната ти и навсякъде около себе си виждаш как машините на момчета, които познаваш, горят, избухват и се устремяват към земята. Искаш да потърсиш парашут, но няма време. Слушаш ли онази музика — хеви метъл?

Бе обрисувал картината толкова образно, че за миг се обърках.

— Какво? А, да, някои парчета.

— Никога не съм я харесвал. — Йоргенсен замълча, за да ми даде време да си го представя как се е настанил удобно и слуша диск с най-големите хитове на „Блек Сабат“. Или траш с „Мъдхъни“. Или малко норвежки спийдметъл. — Знаеш ли защо? Звучи като сражение, затова.

„В-24 Либърейтър“ — „Палавник“, както пише на носа му, заора в земята и избълва горящи части по пистата, а остатъците от екипажа се разпръснаха. Двама членове, все още в огнеупорни гащеризони, бяха повалени на земята от експлозията. Единият не стана. Пожарникари бързаха от един непогасен напълно пожар към новия, докато други осакатени

самолети се опитваха да избегнат отломките и да кацнат. Самолетите „Либърейтър“ — деветнайсет тона всеки, празен — бяха подредени в бойни формации и буквално падаха от небето. Наблюдателят от кулата беше зает да брой завръщащите се машини и жертвите.

Времето, типично за Англия, беше потискащо мъгливо и облачно. Горящи самолети пробиваха болезнено ярки дупки в сивотата, горещи точки, от които се издигаха спирали черен пушек.

Уйтроу, пшениченорус артилерист, току-що пристигнал от Оклахома Сити, се втурна към Хари Марс, лейтенанта, помощник-пилот на „Подлата лейди“. Марс стоеше с ръце, пъхнати в задните джобове — поза, която заемаше, когато нямаше представа кое да поправи първо.

— Исусе! — възкликна Уйтроу. — Какво го е ударило?

— Дойде с изкривен преден колесник и предполагам, че не е гледал филма на ужасите — отговори Марс. — Добре дошъл в Шипдъм, момко.

Шипдъм се намира в Норфолк, на североизток от Лондон; сега бе дом на Четирийсет и четвърти отряд бомбардировачи и един от крайбрежните сборни пунктове на Съюзниците за мисии в Европа. Пейзажът, като на британска пощенска картичка с кръчми и селски къщи, бе загрозен от военни постройки „Нисен“ и писти, опасани от зенитни батареи, и газен от дръзки американски пилоти, които настояваха да знаят какво става. Обикновено — шумно и с подчертана липса на такт — очебиен и скандален културен шок.

Да гледаш как улучен В-24 се плъзга към земята, бе ужасяващо-драматично. „Либърейтър“ са самолети с големи търбуси и не изглеждат тромави само в полет. Когато паднат в канал, оцеляването е десет пъти по-малко вероятно, отколкото, ако се разбиеш с „летяща крепост“. Командирът на „Палавник“ изигра като по учебник взе скапаната ръка, която му бяха раздали — използва двата работещи двигателя, овладя елероните и задържа носа над пистата колкото бе възможно по-дълго. Заключеното дясно колело се счупи при удара, заби се в калта и срязва дясното крило точно между огромните двигатели „Прат-Уитни“. И после нещо се запали. Нямаше бомби, имаше малко амуниции и още по-малко гориво, но нещо на борда взриви звяра по средата като фойерверк в бирена бутилка.

Всичко на тези самолети бе запалимо и пожарът нямаше да бъде спрял от вездесъщия, студен, пълен със сива мътилка и влага британски въздух.

Получиха още лоши новини от Мадсън в столовата, която служеше и като помещение за инструктаж. Уйтроу провери таблото с мисиите за „Подлата лейди“. Беше празно. Мадсън бе сдържан британец, който накуцваше и си помагаше с бастун, служещ му като показалка, за да удря до картата, докато говори на неспокойните офицери в бараката от гофрирана ламарина.

— ...общо сто и девет тона 225- и 450-килограмови бомби с отложена детонация, една десета от секундата носовите, четвърт от секундата опашните, бяха пуснати от 3300–3600 метра височина. Освен завода „Месершмит“ в Регенсбург...

Бастунът на Мадсън фрасна картата и всички извикаха одобрително.

— Да, да — продължи той, след като глъчката утихна. — бяха поразени и други две мишени в околността и успешно прекъснати въздушните, водопроводните и електрическите линии. Фабрика за витла и завод за каучук. Разбира се, някои части бяха опазени, но ще се нуждаят от проверки и ремонт.

Близо деветстотин запалени цигари образуваха инверсионен слой от пушек под купола на бараката. Уйтроу познаваше няколко лица, наскоро завършили обучението си в Каспър,

Уайоминг, момчета, с които беше пристигнал с кораба, момчета с незапомнящи се имена. Сега обаче той беше свързан с новия си екипаж, свежата кръв в самолета им. Уийтроу седеше до сержант Йоргенсен, който се полюшваше на сгъваемия си стол.

— Проклети английски приказки... витла и каучук — подхвърли Йоргенсен.

Алвин Тюкс, каубой от Калифорния, се наведе от далечната страна на Йоргенсен и вдигна палец към навигатора на „Подлата лейди“:

— Лейтенант Макс се ожени за проклета англичанка почти веднага щом се приземи на брега. Бууум!

И веднага се сви под изпитателния поглед на лейтенант Кийт Стакпол, предния артилерист. В края на краищата, говореше за офицер.

— По дяволите — каза Тюкс. — Съжалявам, сър.

Стакпол, един от „старите“, на двацет и две години, вдигна ръка. *Спри да дрънкаш глупости*. Точно когато нападаха Оста, цял „контингент“ британки атакуваха обзетите от носталгия янки сред атмосферата на материални лишения и надвиснала смърт. Макс Джентри, зеленоокият им навигатор, твърдеше друго. Той се беше влюбил. Естествено. Освен това си беше купил двойна порция ребърца и други щуротии и Стакпол му се възхищаваше, че се държи спокойно и с уважение, което предполагаше, че се приспособява към местния манталитет да проявява твърдост и да не се оплаква. Стига Джентри да не започнеше да носи пилотско шалче или да говори носово, Стакпол нямаше нищо против човека, който отговаряше за навигацията на „Лейди“.

Стакпол подаде цигара на сержант Джоунс, радиста, който я скъса надве и даде едната половина на сержант Смит, най-добрия си приятел, инженер и страничен стрелец. Смит и Джоунс. Понякога трябваше да се смееш, за да не се разплачеш.

— По дяволите всички резултати — измърмори Джоунс. — Колко?

— Четирийсет-петдесет, нещо такова — отговори Смит. Двамата запалиха цигарите си от една клечка.

Уийтроу се намръщи.

— От колко?

— Двеста, нещо такова. — Джими Бек се изправи зад тях, понеже нямаше повече свободни места. Стрелецът от опашката носеше военни очила и прехвърляше цигарата си от ръка в ръка, за да позволи на лейтенант Марс и техния пилот лейтенант Когинс да се мушнат в тълпата. Всички статистически данни, колкото и ясни да бяха, си оставаха *нещо такова*.

Дъхът на Уийтроу секна.

— Двеста...?!

— От общо сто седемдесет и седем В-24 — прогърмя гласът на Мадсън от малката сцена отпред, — най-малко сто двацет и седем, вероятно сто трийсет и три са стигнали до целта и са я бомбардирани. Четирийсет и два самолета бяха свалени или преследвани en route ^[2].

— Ан Рут? — повтори Тюкс, все още с интереса на новодошлия към склонността на британците да не говорят английски.

— От които петнайсет са изчезнали над целта, по наша преценка.

— А нас отново ни няма на таблото с мисиите — обърна се Когинс към Стакпол.

— Освен това — продължи Мадсън — осем самолета са се приземили в неутрална Турция и са били върнати. Сто и четири се завърнаха в базата и двацет и три в други приятелски бази, със загуба общо петдесет. Жертвите до момента са четиристотин и

четирийсет души, убити или изчезнали по време на акция. Информираха ни, че Оста държат двайсет от изчезналите екипажи.

Стомахът на Уийтроу се сви. Една мисия, близо четиристотин и петдесет загинали. Екипажите на четирийсет и пет изгубени самолета. *Нещо такова.*

— Проклети шваби — измърмори Йоргенсен.

Мадсън продължи с утешителната част на инструктажа.

— Свалени са общо петдесет и един вражески изстребителя.

— Чудесно — рече Тюкс. — Приблизително един изстребител за всеки бомбардировач, пълен с наши момчета.

Въпреки това няколко души изръкопляскаха.

Лейтенант Марс не се сдържа и се пошегува с Бек:

— Хей, Джими, знаеш ли каква е средната продължителност на живота на опасния стрелец в битка?

Това беше стара закачка с младоците. Най-малко трима от тях отговориха:

— Девет секунди!

— Благодаря, момчета — рече Бек, като издуха дима от цигарата си. — Чувствам се много по-добре. Сгряхте душата ми.

Когинс безмълвно прецени реакцията на екипажа си. Добре. Големият брой жертви щеше да ги накара да мразят фюрера малко повече утре и може би омразата щеше да им помогне да се върнат живи, а не изпържени в обстрелвани развалини като горките копелета на борда на „Палавник“, чийто командир в момента беше в болница с обгоряла лява ръка и строшен на четири места крак.

Това беше войната. Това беше важно. През 1941-ва, шест месеца преди Пърл Харбър, Военновъздушният корпус на САЩ беше преименуван на Военновъздушни сили на САЩ под командването на Хап Арнълд и войнствено настроените американци в тази барака имаха много неща, за които да се сражават. Да доказват тонове неща. Сега гордостта им понасяше удари всеки ден. Воините на облаците бяха почти толкова узаконени и автономни, колкото флотът или танковите части. След като Съединените щати се включиха в конфликта, военното министерство реорганизира Сухопътните сили и Военновъздушния корпус, които преминаха под обединено командване, но промяната щеше да доведе до нещо, наречено Военновъздушни сили на САЩ, едва след края на войната. Много от пилотите ветерани все още носеха отличителните си знаци от Военновъздушния корпус с разбираемо самочувствие.

Гордостта обаче не означаваше много, когато те измъкнеха от походното легло в един през нощта. Половината момчета в бараката усетиха натрапника още преди той да щракне фенерчето си. Беше Карлайл, командирът, и лъчът на фенерчето му срещна плешивия череп на Когинс в хладния мрак.

— Когинс — прошепна Карлайл. — Събуди се!

— Буден съм — изръмжа Когинс и се претърколи на една страна.

Карлайл седна на ръба на леглото.

— Слушай, неприятно ми е, че те будя, но...

— Колко е часът?

Сега всички с изключение на Тюкс бяха будни.

— Един и петнайсет. Виж... мисията. Ще се справите ли?

— Разбира се — отвърна Когинс, сякаш беше сигурен във всичко.

— Тази сутрин ще водим Осми и цялата група трябва да положи максимални усилия.

— Какво казва? — попита Уийтроу и потърка лице, за да се разсъни.

— Шшт — рече Бек. — Изненада е.

— Ще бъде нещо голямо — каза Карлайл по-високо, за да чуят всички. — Има противовъздушна артилерия и изстребители. Стара рафинерия. Знаем, че екипажът ти не е много готов за битка, но не можем да ти дадем по-опитен помощник-пилот, защото...

— Екипажът ми е напълно готов, сър — отвърна Когинс и никои не възрази.

Това беше. И после се стигна до нещо, което по-късно Когинс щеше да опише като „сеч“.

„Подлата лейди“ беше написано на самолета, докато Когинс беше в Северна Африка.

Новобранците от екипажа спяха в барака, в която допреди няколко дни беше настанен друг екипаж, изчезнал при акция. А утре? Кой знае? На практика бяха вдигани на четири от двайсет и петте мисии, но все бяха отзовавани. Все още не бяха преминавали Ламанша. Жадуваната им първа мисия беше помрачена от адски неудобно положение — изгубиха компресор на височина четири хиляди и петстотин метра и се наложи да се върнат и да хвърлят бомбите в Северния Атлантук. Стрелецът отдясно, тексасец на име Маккардъл, беше преместен в екипажа на „Съседското момиче“, на негово място дойде Уийтроу.

Артилеристът на „Двойният диамант“ разказа на Когинс за мисията: „Видях, че „Компанията“ получи снаряд точно в пилотската кабина. Целият му товар от бомби се освободи и преряза надве „Съседското момиче“. Не видях парашути.“ Беше ли жив Маккардъл, или бе мъртъв? Никои не знаеше и като изключим минимална загриженост, бе лоша идея да се тревожат прекалено много.

Бяха там: горещо кафе, ставите щракат от проклетата британска влага, навличат екипировката си, зрението им още замъглено от съня, стават истински летци. Електрически костюми, защитни жилетки, скатани парашути — на гърбовете на пилотите, на останалите — прикрепени към гърдите, надуваеми спасителни пояси, шлемове, очила, кислородни маски. Всичките миришеха на овча кожа.

— Проклетата мъгла — каза Тюкс в камиона. — Твърде рядка за ядене и твърде гъста за пиене.

Видимостта беше нулева.

— Ще трябва да следваме джипа само за да намерим пистата — рече Стакпол. — Къде сме в бойната формация?

— В ъгъла на ковчега — отвърна Когинс, опитвайки се да звучи нормално.

— О, отлично — изръмжа Бек.

— Какво? — попита Уийтроу. Влажната му руса коса се беше залепила за главата под кепето.

Лейтенант Марс издекламира присъдата:

— Извън ковчега, в тила.

— За да ни улучат по-лесно — отбеляза Бек.

Йоргенсен потупа Уийтроу по дебело подплатената ръка.

— Това е позиция за новодошли. За девственици.

— Ще се влачим отзад, докато прекратят мисията — рече Когинс. — Можем да изпълним такава задача. — Бяха се специализирали в прекратени мисии. Когинс беше измъкнал с клещи теления обръч на фуражката си, за да си слага слушалките.

Стакпол си подсвиркваше с уста „Колко си красива тази вечер“.

И „Подлата лейди“ изведнъж се извиси застрашително пред тях и изпълни света им. Матовозелена, кучка майка, небесна любовница, тяхна утроба, тяхна съдба.

Четирийсет и четвърти отряд бомбардировачи, известен като „Летящите осем топки“, беше първото поделение самолети „Либърейтър“ във Военновъздушните сили, макар и не първото в Европа. „Осемте топки“ бяха вдигнати за пръв път в подкрепа на „летящите крепости“ през ноември 1942 година и за разлика от другите отряди, изпълняващи нощни мисии, бяха оставени в неизбежната позиция да са единственият отряд, състоящ се от „Либърейтър“, предназначен за бомбардировки през деня. Много се говореше за един „Либърейтър“, наречен „Бумеранг“, участник във въздушното нападение на Лил на 9 октомври в състава на Деветдесет и трети отряд бомбардировачи. Беше се върнал надупчен и бе определен за скрап, но пилотът му и командир на екипажа се бори за него и закърпи пробойните с алуминий и самолетът стана първият В-24 в „Осемте“, който изпълни петдесетте си мисии. Членовете на екипажа му защитиха честта му и той им се отплати, като запази живота им. Шегата настрана, мисията в Лил бе повратна точка и за командването, принудено да докладва, че В-24 е по-добър бомбардировач от В-17 „Чаровното момиче“. „Либърейтър“ бяха по-бързи, по-далекобойни и способни да носят по-тежки товари и по-добро въоръжение. Историята на „Осемте топки“ беше сагата на „Либърейтър“ във военно време. Въздушните стълкновения го бяха родили и до Деня на победата над Япония самолетът щеше да е на практика излязъл от употреба. Много от В-24 в Шипдъм бяха пристигнали с по-нови защитни обшивки, samozапечатаващи се резервоари, турбокомпресори и прибираща се сферична кула „Спери“.

Точно натам се беше отправил Уийтроу тази сутрин.

— Кучка с грамаден търбух — подхвърли Марс, повтаряйки думите на един капитан на име Кийт Шуилър.

— Харесвам едри жени — каза Тюкс. — Имат повече за хващане.

— Движи се бързо за дебелана — рече Когинс. „За съпругата си ли говори, или за самолета“, зачуди се Йоргенсен. Сякаш имаше някакво значение.

Екипажът беше приключил с товаренето на 226-килограмовите бомби в товарното отделение на „Лейди“ и за 50-калибровите картечници бяха качени общо единайсет хиляди патрона.

Хората на Когинс започнаха да се вмъкват в корема на самолета. Там щяха да прекарат следващите дванайсет часа, натъпкани в почти непоносимо тясно пространство, да пикаят в торбички, да дишат изкуствен въздух и да се борят да не умрат. Бог да ти е на помощ, ако те хване диария посред мисията.

Марс се покатери на мястото на помощник-пилота вдясно от Когинс и забеляза, че командирът, както обикновено, е изтеглил седалката си максимално напред. Човек би си помислил, че по-ниските мъже са идеални за бомбохвъргачи, но шегаджиите в Сан Диего или Форт Уърт обичаха да избутват педалите така, че да са недостъпни за обикновено човешко същество.

— Може да е разходка в парка — каза Марс и се намести на седалката.

— Може да е кошмар, ако ни обстрелват изстребители — отвърна Когинс, без да го поглежда, и нахлупи фуражката, за да си сложи слушалките.

Двамата с инженера започнаха проверката. Марс прибра нагоре заключващия механизъм (та да не го прасне в лицето по-късно) и отвори люка, за да провери движението на елероните, хоризонталните стабилизатори и руля. Почнаха от акумулатора, затова той изключи лостчетата на запалването. Инженерът провери витлата ръчно, по шест завъртания във всяка посока, като започна от номер три. Процедурата беше досадна, административна и

рутинна, но дори една погрешна стъпка на този етап можеше да предизвика експлозия от затворен вътрешен охладител или пренебрегнат превключвател на компресор. Инженерът запръ колелата и застана близо до преносим пожарогасител за запалването на мотора, първо номер три, за да задвижи хидравликата. На хиляда оборота в минута уредите отчетоха, както е редно:

Двайсет-двайсет и два килограма за налягането на горивото, единайсет сантиметра за вакуумните помпи, около четиристотин и четирийсет килограма налягане в акумулаторите, за мощността на спирачките. Когинс подаде една трета тяга, а Марс увеличи горивната смес. Когато започнеха да рулират, Макс щеше да форсира всичките четири енергийни източника, за да „упражни“ витлата.

— Проверявам интеркома — обади се Когинс.

— Боже, не виждам нищо отвъд носа на самолета — отговори Марс, когато членовете на екипажа започнаха да се обаждат от позициите си. Както обикновено, мъглата щеше да се разсее едва когато се издигнеха над нея.

— Прието, бомбохвъргач — чу се гласът на Стакпол, който беше долу, в краката им, близо до Джоунс на радиостанцията.

— Радистът, готов — докладва Джоунс.

След него винаги се обаждаше Смит:

— Прието, ляв стрелец.

— Прието, чудато старче — каза Тюкс, артилерист отдясно.

— Кула готова, тук Йоргенсен.

Ако Марс или Когинс се обърнеха, щяха да видят ботушите на Йоргенсен.

— Уийтроу, сферична кула окей. — Горкото момче трябваше да бъде спуснато там без парашут. Нямахме място за парашут. За да използва парашут, той трябваше да изпълзи навън — с нечия помощ — и да го надене, на теория, докато самолетът пада във вид на огнено кълбо. Фасулска работа.

Лейтенант Джентри изскочи от станцията си и вдигна палци. По процедура трябваше да го чуят. Чуха го.

— Внимание, Джими — рече Когинс.

— Опашката е готова, капитане — каза Бек от „задната седалка“, както се бе изразил Йоргенсен.

В същия момент Когинс сякаш се сви под въображаемата тежест на ярема си. Марс повдигна вежди. Когинс най-последно се усмихна накриво и рече:

— Проклетата седалка е твърде къса.

Въпреки обемистата екипировка и недоспиването, когато „Лейди“ се издигна нагоре, имаха чувството, че се возят в лимузина. Най-последно щяха да видят дневна светлина и синьо небе. Всяка малка награда беше изключително важна.

На хиляда метра всички запалиха цигари, защото на три хиляди метра щяха да си сложат кислородните маски. И после щяха да се обливат в пот, докато обърнеха, хвърлили товара си от бомби, и покажеха на континента опашката си.

— Започнаха да ни обстрелват германски изстребители „Фоке-Вулф 190“ — каза Йоргенсен. — Бяха навсякъде. След като зенитните установки си свършат работата, се вдигат изстребителите. Чух, че Марс крещи по интеркома, че „Куклата от Варгас“ се е запалил, близо до лявото ни крило. Не можех да не го видя от моята кула. Улучиха кислородна бутилка близо до главата на Джоунси и взривиха радиостанцията му. Електрическият костюм на Уйтроу даде на късо и го изгори. Всички крещяха, трещяха картечници и „Фоке-Вулф“ прелитаха толкова близо до нас, че можехме да ги заплуем. Тюкс неволно простреля десния ни стабилизатор, докато се опитваше да уцели едното копеле, и взехме да се тресем като пияна стара курва. И тогава я видях за пръв път.

— Бойната птица — рекох.

Кати послушно ни беше донесла още кафе. Голямата сестра на Йоргенсен също беше на осемдесет и няколко. Последната госпожа Йоргенсен беше починала преди десетилетие.

— Отначало помислих, че е „Щука“ — продължи Йоргенсен. — Когато пикират, издават специфичен вой. И после видях, че размахва криле, и си помислих: Това не е самолет. Беше голяма колкото изстребител. Крила като на прилеп, муцуна като човка. Очи като от оникс и оловно-калаена сплав. — Той се закашля. — Вече си мислиш: „Дъртият е превъртял“, нали? — Оределите му вежди се извиха обвинително.

— Съвсем не. Така и не можах да накарам татко да говори за войната, но други членове на екипажа на „Подлата лейди“ ми разказаха някои неща през годините, когато ги намерих. Чувал съм и по-странни работи.

Йоргенсен, изглежда, взе някакво решение.

— Е, добре тогава, стига Кати да е в кухнята или да гледа сълзливи сериали, или каквото там прави през свободното си време. — Не се чува възражения от задната част на къщата и той остана доволен, че сме насаме. — Помислих си същото, което вероятно и ти си помислил — продължи Йоргенсен. — Че това е халюцинация. Не смятам така. Видях грамадното, невероятно нещо да идва право към мен, извадило нокти. Следващото, което осъзнах, бе, че плексигласа го няма и съм проснат на пода с разбита глава. Още имам белег. — Той приглади назад косата си и ми показа бяла линия, която минаваше зигзагообразно от лявата му вежда нагоре към скалпа. Приличаше на рана от нож. — По дяволите, едва не загубих окото си. Докато се върнем в базата, бях в шок от загуба на кръв. Не си спомням как се прибрахме. По-късно, когато кацнахме, ми казаха, че сферичната кула е унищожена, както и Уйтроу, новото момче.

— Кулата е била изчезнала?

— Да. Доста трудно е да го постигнеш само с оръдеен или картечен огън. И всички щяхме да усетим директен обстрел. Швабите имаха 128-милиметрови установки, така че ако Уйтроу е бил отнесен от пряко попадение, щяхме да разберем, защото половината самолет щеше да е в пламъци. Имахме 3175 кила запалителни вещества и крилата ни бяха пълни с висококачествено гориво.

— Мислите, че...

— Не мисля — прекъсна ме той. — Подозирам. Знам някои неща. Подозирам какво се е случило с горкия Уйтроу, но ще ти кажа какво мисля — такава голяма война не свършва само защото си стискате ръцете и подписвате някакви документи.

— Или изпарявате два града някъде далеч. — Не исках да прозвуча толкова лековато, но Йоргенсен или не ми обърна внимание, или прояви учтивост.

— Само си помисли: целият свят е във война. Години на война. Всеки рожден ден, всяка

Колета, все във война. И после изведнъж ставаме цивилизовани и се съгласяваме да се преструваме, че няма война. Понякога си мисля... Понякога... — Йоргенсен млъкна. Защо да си прави труда? Той едва ме познаваше и аз бях само неопереното отроче на един от старите му бойни другари, Джими Бек, който беше починал преди пет години, без да му изпрати нито една поздравителна картичка. — Не става дума за героизъм или слава — атакува Йоргенсен по фланга. — Когато си там, горе, и наоколо стрелят, хора кървят и крещат и се разнасят експлозии, става дума да запазиш кожата си. Чисто оцеляване. Ако вярваш в Бога, непрекъснато се молиш безмълвно: Боже, моля те, не позволявай да умра на тази мисия. Ако вярваш в амулети, носиш талисман. Стакпол имаше една малка кукла Килрой, която жена му беше направила, и по-добре повярвай, че всички се държахме с Килрой като с член на екипажа ни и се грижехме да бъде включен във всяка мисия. Джентри имаше медал „Свети Кристофър“. Уийтроу дойде със заешко краче, но амулетът не му помогна. А баща ти имаше ритуал. Преди да провери картечниците, той изваждаше първия патрон от лентата, написваше датата на него и го слагаше в джоба си до сърцето си.

Патронът петдесети калибър е дълъг петнайсет сантиметра и тежи повече от шепи монети. Баща ми беше летял най-малко на осем успешни мисии над вражеска територия. Зачудих се какво ли е станало с колекцията.

— Всички правят такива неща — рекох, въпреки че приумицата на татко беше нещо ново за мен. — Не ти трябва битка, за да вярваш в малки ритуали и схеми. На кого вреди?

— Не разбираш смисъла. — Йоргенсен махна пренебрежително с ръка.

Изглежда, бях част от по-голяма картина, която се намираще точно зад мен, част от далечна перспектива, която Йоргенсен виждаше, а аз — не.

— Онова чувство, онова бойно чувство се завръща — каза той. — Всеки ден. Отначало малко по малко. Все повече всеки път. Не откъслечни спомени, не нерви или паника. Не съм изкуфял, дявол го взел! Реално е като пътя в косата ти. Сега ще споделя с теб какво мисля и ще те нарека лъжец, ако кажеш на някой друг, но го правя от уважение към баща ти.

Той ми предаваше нещо — бreme, по-голямо, отколкото очаквах, и единственото, което можех да сторя, бе да не го прекъсвам с цялата си мъдра съвременност.

— Мисля, че тогава събудихме нещо — с онзи конфликт. Всичката онази омраза. Животът на толкова много хора, който подхранваше войната. Такова голямо нещо не спира ей така. Един ден е там, а на другия го няма. Мисля, че може би се е натъпкало и е надебеляло и е заспало за малко. Водихме други войни тук-там, но не бяха същите. Тази война имаше дете. Тя роди нещо лошо. Нещо, което се събуди от дрямката и осъзна, че отново е гладно и че не е грабнало всички ни от въздуха, където се храни.

— Бойната птица. Но защо вас? Защо сега, след толкова много време?

— Искаш логика от мен? Нямам. Имам само мисълта, че може би някои от нас трябваше да умрат тогава, но не умряха. И то знае кои бяхме и има списък, нещо като меню. И сме лесни жертви, защото то чака, а ние вече не сме пълни със сперма и сила. Не можем да избягаме и не можем да стреляме. Бойната птица отново е на крилото и яде остатъци и нищо от това няма значение, защото кой, по дяволите, ще повярва на сприхав дърт пръдльо като мен?

— Господин Йоргенсен, баща ми почина от сърдечен удар. Тромбоза. Той всъщност умря четири пъти, преди да умре наистина и да остане мъртъв. Имаше четири байпаса. Ангиопластика. Имаше два пейсмейкъра в гърдите си, когато най-последно издъхна. Нямахме по-голям инат от него, когато се стигнеше до умирање. И не почина в страх или болка. Прие

смъртта. Не се държеше като... — Беше ми неприятно, че трябва да търся подходяща дума. — Обсебен.

— Да — рече Йоргенсен. Изразът в очите му намекваше: „Хванах те“, покрай сълзите, които мъжки преглъщаше. Мъжете от неговото поколение никога не трябваше да плачат. — Но ти току-що каза, че баща ти не ти е говорил за войната, нали?

— Но вие ми казахте за Бойната птица.

Йоргенсен не ми се присмиваше като смахнат дядка.

Беше адски сериозен и изповедта му бе струвала много в емоционално отношение, изтръгната и неелегантно изложена на обстойно проучване. Независимо дали заслужавах доверие, или не, бях попаднал в онази странна бездна, която позволява на хората да доверяват на непознат интимни неща, които никога не биха разкрили на най-близките си. Бях получил обяснение. Сега изглеждаше несправедливо да налагам предварителни условия със задна дата.

— Да, казах ти, нали? — попита той, идвайки на себе си. — Беше глупаво от моя страна. Съжалявам, млади човече. Съжалявам за баща ти и че изтърсих всичко това. Виждаш ми се свестен. Щях да се гордея, ако служех с теб. Но моля те, не позволявай тази глупост да те плаши или тормози. Аз я надраснах. В края на живота си съм и от време на време чувам разни неща. И за да се пошегувам, вече дори не чувам добре. Стареенето може да бъде освобождаващо.

По някое време по-късно вечерта Брет Йоргенсен постави дулото на стар немски пистолет „Люгер“ под брадичката си и пръсна черепа си с патрон калибър девет милиметра с кух връх.

Бях го оставил да го стори. Извиних се, казах довиждане и искрено обещах, че ще поддържам връзка. После осъзнах, че съм го изоставил.

От онова, което можах да сглобя по-късно, той имаше пистолета от повече от половин век.

Брет Йоргенсен, мъжът, с когото току-що бях разговарял, беше син на имигранти от Осло, Норвегия. Второто му име беше Ерик. След войната бе завършил политология в Университета на Мисури благодарение на Закона за привилегиите на ветераните от войната. Имаше два брака и три деца. Беше работил в брокерска фирма и се бе пенсионирал със сваятна пенсия. Южняшкият му говор беше предимно преструвка. На никого не му пукаше, че той е рискувал живота си всеки ден, за да бомбардира военната машина на Оста. От 1939 година Йоргенсен пушеше по две кутии „Лъки Страйк“ на ден, без да се разболее от рак.

Очевидно бе направил няколко опита да напише предсмъртни писма и ги бе изгорил всичките в пепелник с големината на купа за пунш като самосъжалителни глупости. До пепелника и фасовете имаше метална рамка с фотография на Тереза, първата му съпруга, голямата му любов по време на войната, съседското момиче. Йоргенсен я беше погребал пред 1981 година, след като патолозите извадили от нея тумор с големината на спукана волейболна топка. Напук на всичко, отново се влюбил и по-късно бе погребал и втората си съпруга, Милисънт, в същото гробище в Ню Джърси.

Люгерът не беше военна плячка. Йоргенсен се бе сражавал срещу Германия „отдалеч“, защото всъщност никога не беше виждал нацист, с изключение на един-единствен път, когато се закле, че вижда лице, изкриви физиономия зад кръглите пилотски очила и кожения боен шлем и изстреля залпове от двайсет и два милиметров канонаден огън право в мутрата му на височина три хиляди метра, забулен от чуждестранни облаци. Това стана по време на

шестата им мисия, железопътни възли в Бремен. Или пък беше в Хамбург, фабрика за муниции. Или друга фабрика, *нещо такова*.

Йоргенсен не мислеше, че ще доживее до стари години. И все пак, докато чакаха в Шипдъм, всички говореха само за това: ожени се за онова момиче у дома. Създай семейство. Отрежи това парче от американския пай. Оцелей, за да го постигнеш.

Той нямаше доверие на никой политик след Кенеди. Помнеше гнева от това политическо убийство, помнеше къде е бил и какво е правил, когато е чул новината. В днешно време хората знаеха само, че Кенеди е бил някаква похотлива, долна шега. Безсрамни статии, мръсни разкрития. Джон Ф. Кенеди беше герой от войната, дявол го взел! Ако ревизионизмът беше истина, тогава за какво се беше сражавал навремето Йоргенсен? Беше гледал анимационния филм „Ние срещнахме врага и той сме ние“ и мислеше: *Иска ми се да можех да кажа кога се е състояла тази среща, защото съм я пропуснал*. Националното знаме на страната му все още беше същото, но Йоргенсен бе видял твърде много лицемери да лъжат пред това знаме. Дори специалността му, политологията, отвори му очите за много неща, изглеждаше като жесток номер и той престана да храни представа, че се е сражавал за страна, в която, изглежда, вече няма място за него.

Йоргенсен беше заредил пистолета в три и половина сутринта, сам в стаята си, на няколко метра от мястото, където бяхме пили кафе. Той познаваше звуците на бойните самолети във въздуха, нашите и техните. Онова, което бе чул, не беше полицейски хеликоптер или ремарке, пълзящо по магистралата. За да е сигурен, Йоргенсен беше извадил слуховия си апарат и бе останал само пронизителен звук, който не идваше от никакъв вид самолет, нито дори от бомбардировач „Щука“.

Знам, че това са догадки, но сега го виждам, ясно и прозрачно като скъпа стъклена чаша: Един старец измъква слуховия си апарат и светът утихва. Часовникът на камината спира да тиктака, външният свят изчезва, скърцането на дъските у дома замлъква и той остава сам със звука на Бойната птица. Йоргенсен изпива бърбъна си, угася цигарата „Лъки Страйк“ и натиска спусъка със затворени и сухи очи, с надеждата, че сестра му ще го разбере и ще му прости. Следва силен шум и войната изтича от главата му.

Поредният самоунищожил се дъртак.

Само че сега и аз чувам звуците. Звуци, които не могат да бъдат сбъркани с нищо друго. Сега виждам странни черни очертания в нощното небе. Гладни, все още незаситени, връщащи се за още.

Летящата машина от Рей Бредбъри

След като създава сполучливи (понякога и страшни) разкази на ужасите, Рей Бредбъри става един от великаните на научната фантастика на XX век. Написва един класически роман, „Нещо зло се задава“, а разказите му, в които действието се развива в Грийнтаун, Илинойс, съперничат на творбите на Шъруд Андерсън за Уайнсбъра, Охайо. В този разказ обаче Бредбъри ни отвежда в древен Китай и ясно очертава тъмната страна на полета само с 1500 думи. „Това е човек, който е направил машина — казва императорът, — и въпреки това ни пита какво е създал. Той самият не знае.“ Историята за летящата машина на Амброуз Биърс е иронична, а на Бредбъри е алегорична и задава един измамно елементарен въпрос: Разбираме ли последиците от нещата, които създаваме? А има и друг въпрос: Веднъж създадено, може ли нещо да бъде унищожено?

През 400 г. пр. Хр. император Юан владее земята до Великата китайска стена. Земята се беше раззеленила от дъжда и спокойно се подготвяше за жътва. Народът в страната му не беше нито много щастлив, нито много тъжен. Рано сутринта в първия ден на първата седмица на втория месец на новата година император Юан посрббваше чай и си вееше с ветрило срещу топлия бриз, когато един слуга се втурна по градинските плочки в алено и синьо с викове:

— О, императоре, императоре, чудо!

— Да — отвърна старият владетел. — Въздухът е благоуханен тази сутрин.

— Не, не, чудо! — повтори слугата и се поклони.

— И този чай в устата ми е хубав. Това със сигурност е чудо.

— Не, не, Ваше превъзходителство.

— Тогава нека отгатна — слънцето е изгряло и ни предстои нов ден. Или морето е синьо. Сега това е най-хубавото от всички чудеса.

— Ваше превъзходителство, един човек лети!

— Какво? — Императорът престана да си вее с ветрилото.

— Видях го във въздуха, човек, летящ с крила. Чух Глас да вика от небето и когато погледнах нагоре, той беше там — дракон в небесата с човек в устата, дракон от хартия и бамбук, оцветен като слънцето и тревата.

— Рано е — каза императорът — и ти току-що си се събудил.

— Рано е, но наистина го видях! Елате и ще го видите и вие.

— Седни тук, до мен — рече императорът. — Пийни чай. Сигурно е странно нещо, ако е истина, да видиш човек да лети. Трябва ти време да помислиш и на мен ми трябва време да се подготвя за гледката.

Двамата пиха чай.

— Моля ви — каза накрая слугата, — иначе той ще отлети.

— Сега може да ми покажеш какво си видял.

Те тръгнаха през градината, минаха през тучна ливада, по мостче, през горичка и се

изкачиха на едно хълмче.

— Ето там! — каза слугата.

Императорът погледна към небето.

И в небето, смеещ се така тъничко, та едва го чуваш, че се смее, имаше човек. Беше облечен с ярки хартии и бамбук, за да си направи криле, и красива жълта опашка. Извисяваше се като най-голямата птица във вселена от птици, като нов дракон в земя на древни дракони.

Човекът им извика отвисоко посред хладните утринни ветрове:

— Летя, летя!

Слугата му помахаше:

— Да, да!

Император Юан не помръдваше. Гледаше как Великата китайска стена придобива очертания в мъглата над далечните зелени хълмове, онази великолепа змия от камъни, която величествено се виеше по цялата земя. Тази чудесна стена ги предпазваше от незапомнени времена от вражески орди и съхраняваше мира от неизброими години. Той видя града, сгушен до реката, и път, и хълм, започнали да се събуждат.

— Кажете ми — рече императорът на слугата си, — някой друг видя ли летящия човек?

— Аз съм единственият, Ваше превъзходителство — отвърна слугата, като се усмихваше нагоре и махаше с ръка.

Старият владетел погледа още малко небето и каза:

— Повикай го при мен.

— Хей, слез на земята, слез на земята! Императорът иска да те види! — извика слугата, свил ръце в шепи като фуния.

Императорът се огледа във всички посоки, докато летящият човек се спускаше заедно с утринния вятър. Видя един селянин, подранил на нивата, който гледаше към небето, и запомни къде стои селянинът.

Летящият човек кацна сред шумолене на хартия и скърцане на бамбук. Гордо се приближи до императора, движенията му в приспособлението бяха тромави, и се поклони на стария владетел.

— Какво си направил? — поиска да знае императорът.

— Летях в небето, Ваше превъзходителство — отвърна човекът.

— Какво си направил? — повтори императорът.

— Току-що ви казах! — отговори летящият.

— Не ми каза абсолютно нищо. — Императорът протегна тънката си ръка и докосна красивата хартия и подобния на птица кил на летателното устройство. Миришеше на хлад, на вятър.

— Не е ли красив, Ваше превъзходителство?

— Да, твърде красив.

— Този е единственият в света! — усмихна се мъжът. — И аз съм изобретателят.

— Единственият в света?

— Да, кълна се!

— Кой друг знае за това?

— Никой. Нито дори жена ми, която ще си помисли, че съм слънчасал. Тя мислеше, че правя хвърчило. Станах през нощта и отидох на далечните скали. И когато задуха утринният бриз и слънцето изгря, събрах смелост, Ваше превъзходителство, и скочих от скалата.

Полетях! Но съпругата ми не знае за това.

— Толкова по-добре за нея — каза императорът. — Ела.

Те се върнаха в голямата къща. Сега слънцето грееше ярко на небето и ароматът на тревата беше освежаващ. Императорът, слугата и летящият човек спряха сред огромната градина.

Старият владетел плесна с ръце.

— Стража!

Стражите дотичаха веднага.

— Хванете този човек. И извикайте палача — заповяда императорът.

Стражите хванаха летящия човек.

— Какво е това! — озадачено извика летящият. — Какво съм направил? — Той се разплака и красивото хартиено устройство зашумоля.

— Това е човек, който е направил машина — каза императорът — и въпреки това ни пита какво е създал. Той самият не знае. Необходимо е само да създава, без да знае защо го е сътворил или какво ще прави това нещо.

Палачът дотича, понесъл остра сребърна секира, и застана пред тях. Голите му мускулести ръце бяха готови. Лицето му беше покрито с бяла маска.

— Един момент — каза императорът и се обърна към една маса наблизо, на която имаше машина, създадена от самия него. Той взе мъничък златен ключ, окачен на верижка на врата му, пъкна го в малката, изящна машина и я нави. След това я включи.

Машината представляваше градина от метал и скъпоценни камъни. Когато беше приведена в движение, птиците пееха на мънички метални дръвчета, вълци бродеха из миниатюрни гори и дребнички хора тичаха насам-натам на слънце и на сянка, вееха си с миниатюрни ветрила, слушаха мънички изумрудени птички и стояха до невъзможно малки, но бликащи фонтани.

— Не е ли красива? — попита императорът. — Ако ме попиташ какво съм направил, мога да ти отговоря съвсем точно. Направих така, че птиците да пеят, гората да шуми, хората да вървят и да се наслаждават на листа, сенки и песни. Това направих.

— Но, императоре! — замоли се летящият човек и падна на колене. По лицето му се стичаха сълзи. — Аз направих нещо подобно! Открих красота. Летях с утринния вятър. Гледах спящите къщи и градини. Усетих аромата на морето и дори видях морето, отвъд хълмовете, отвисоко. И се извисих като птица. Не мога да опиша колко красиво е там, горе, с вятъра около мен, който ме носеше като перце, като ветрило, и как ухае небето сутрин! И колко свободен се чувства човек! Това е красиво, императоре, това също е красиво!

— Да — тъжно каза старият владетел. — Знаем, че това е истина. Защото почувствах, че сърцето ми лети с теб във въздуха, и се зачудих какво ли изпитваш. Какво е усещането? Как изглеждат от толкова високо далечните езера? И къщите, и слугите ми? Като мравки? И как изглеждат далечните градове, които още не са се събудили?

— Тогава ме пощадете!

— Понякога обаче — продължи императорът още по-тъжно — човек трябва да загуби малко красота, ако иска да запази красотата, която вече има. Не се страхувам от теб, а от някой друг човек.

— Кой?

— Някой друг, който, като те види, ще направи нещо подобно от шарена хартия и бамбук. Другият човек обаче ще има зло лице и зло сърце и красотата ще изчезне. От този

човек се страхувам.

— Защо? Защо?

— Кой може да каже, че някой ден един такъв човек, със същото съоръжение от хартия и бамбук, няма да полети в небето и няма да пусне огромни камъни върху Великата китайска стена? — попита императорът.

Никой не помръдна и не пророни и дума.

— Отрежи главата му — заповяда императорът.

Палачът замахна със сребърната секира.

— Изгорете хвърчилото и трупа на изобретателя и заровете пепелта им на едно място — добави старият владетел.

Слугите се оттеглиха, за да изпълнят заповедта му.

Императорът се обърна към слугата си, който беше видял летящия човек:

— Дръж си устата затворена. Всичко беше сън, много тъжен и красив сън. А на онзи селянин в далечната нива, който също го видя, кажи, че ще му платя, за да мисли, че е било само видение. Ако слухът се разчуе, ти и селянинът ще умрете до един час.

— Милостив сте, императоре.

— Не, не съм милостив — отговори старият владетел. Той видя, че отвъд оградата стражите изгарят красивата машина от хартия и бамбук, която миришеше на утринния вятър, и как тъмният пушек се извисява към небето. — Не, само съм много озадачен и уплашен. — Императорът видя, че стражите копаят малка яма, за да заролят пепелта. — Какво е животът на един човек срещу живота на милиони други? Трябва да намеря утеха в тази мисъл.

Старият владетел свали ключето от верижката на врата си и отново нави красивата миниатюрна градина, а после зарея поглед над земята, ширнала се към Великата китайска стена, спокойния, мирен град, зелените ниви, реките и потоците, и въздъхна. Скрытият изящен механизъм на мъничката градина бръмчеше и я задвижваше. Дребни хора се разхождаха в гората, на слънчеви поляни и покрай искрящи фонтани и между дръвчетата летяха миниатюрни птички в ярки сини и жълти цветове и пееха.

— О! — възкликна императорът и затвори очи. — Виж птиците, виж птиците!

Зомбита в самолета от Бев Винсът

Вашият втори пилот Бев Винсът е публикувал повече от четирийсет разказа и няколко документални книги, но този разказ засега е единственият за самолети. Заглавието е вдъхновено от филм, в който играе Самюъл Джаксън, но без неприличните думи.

Мъжът с тениска с група „Фиш“ каза на Майлс, че може да пилотира всичко и че ако лъже, всички умират. Толкова е просто. Мъжът — Бари, който, изглежда, още нямаше трийсет — твърди, че е обучен за пилот „ей там“, където започнало всичко, но не споделя подробности и думите му звучат като празни хвалби, каквито човек ръси в бар нощем, за да смая жените. Ако, разбира се, все още има жени в бара по това време.

— Много хора казаха, че войната е лоша идея. аз я подкрепях от самото начало — казва Бари и повдига рамене. — Не мислех, че ще стане така.

Майлс решава, че това е меко казано.

Той се среща с малката група оцелели — общо деветнайсет, заедно с него — в залата на едно училище в града, място с укрепени врати и яки ключалки, което осигуряваше временно убежище. Щом Бари обяви, че може да ги издигне в небето, Майлс представи набързо нахвърляния си план. И ей така, като на шега, стана техен водач.

— Ще отидем на някое отдалечено място — казва той на наобиколилите го, очевидно привлечени от излъчването на увереност, което е развил през трийсетте си години в продажбите на средно управленско ниво. — Място, където ще бъдем в безопасност, докато това свърши.

Никой не пита какво ще правят, ако „това“ не свърши никога.

Да се отправят към летището, изглежда най-добрият избор. Градът е опустошен, в по-голямата част горят пожари и хората са убивани по улиците. Онези, които не са изядени, се изправят няколко секунди по-късно, за да се включат в ненаситната армия на немъртвите. На Майлс му се ще планът му да не разчиташе на недоказаните умения на човек, който има вид, сякаш не е работил нито ден през живота си.

Но ако иска да го смятат за техен водач, ще ги води, дяволите го взели. По негови указания нападат столовата да се снабдят с храна и бараката — за инструменти и оръжия. Освен това Бари твърди, че може да запали автобуса, който е паркиран близо до товарната платформа, дори ако не намерят ключовете. Майлс не го пита дали и тези умения е усвоил „ей там“, но Бари се справя със задачата. Може би, в края на краищата, има надежда.

Датчикът за горивото показва, че резервоарът е пълен по-малко от една четвърт. Последната работеща бензиностанция в окръга свърши бензина преди шест дни, обещаните цистерни така и не дойдоха. Вероятно никога нямаше да пристигнат. Имаха достатъчно бензин, за да стигнат до летището, но ако Бари не вдигнеше във въздуха някой самолет, с тях беше свършено. Седемнайсет души следват Майлс и Бари към автобуса като плъхове, подмамани от Чудния свирач.

Автобусът е таратайка, но се движи, стига да не го насилват. Всеки път щом Бари

превиши петдесет километра в час, светва индикатор и той веднага намалява. Не могат да си позволят да спрат. Не са виждали много от онези гадости извън Халифакс, но няма безопасно място. Дяволите може да изскочат по всяко време, а групата на Майлс е въоръжена само с ножове и брадви. Като бензина, и патроните са ценна и рядка стока.

Петдесет километра в час обаче е достатъчно бързо. Ако на летището има самолет с достатъчно гориво, за да ги закара там, където решат да отидат, може да почака, докато пълзят по магистралата. Когато се занимаваше с продажбите, преди да бъде принуден да работи на бюро, Майлс мразеше дългото пътуване до международното летище „Станфийлд“, но днес е доволен да остави разстояние между себе си и града.

И в двете посоки, докдето стига поглед, няма други коли. Минават покрай спрели встрани от пътя автомобили, но когато намалят, за да проверят дали в тях има хора, които се нуждаят от помощ, моторът почва да прекъсва. Бари вдига пак на 50, единствената скорост, при която машината се държи добре. На Майлс му се струва, че вижда глава да се надига зад волана на една кола, след като отминават, но не е сигурен, а и може да е някой от тях, а не истински човек.

Прогонва от ума си мимолетната гледка. Може да е било трик на светлината, но дори да не е било, не могат да спасят всички. Майлс не е сигурен дори дали могат да спасят себе си. Но никога не се предавай. Това е мантрата му. Най-сполучливите му продажби бяха онези, когато клиентът искаше да купи от конкурент и Майлс го спечелеше с настойчивост и разпаленост.

Майлс се пита какво ще стане, когато зомбитата избият почти всички. Ще бродят ли насам-натам в напразно търсене на храна, докато се разпаднат на парчета и се загърчат по земята като детска играчка с изтощени батерии? Седем милиарда зомбита, търсещи малцината оцелели от човешката раса?

Освен това оставаше фактът, че дори групата му да избягаше, нямаше да живеят вечно. Рано или късно щяха да умрат и когато това се случеше, вирусът — или каквото там беше — щеше да ги върне като едно от онези същества. Можеха само да отложат неизбежното и да се надяват, че някъде има хора, които работят върху решение. Човечеството е оцеляло хиляди години. Тази напаст няма да ни изтреби, мисли си Майлс. Все някой ще намери начин да излекува тази чума. Винаги успяват. Вярата го мотивира. Иначе по-добре да се самоzapали и да приключи с всичко.

Когато стигат до летището, Майлс им казва да се държат здраво и нарежда на Бари да разбие с автобуса оградата, която отделя паркинга от пистите. Автобусът се накланя на една страна, когато телената ограда се увива като метална ризница около бронята и предното стъкло, но успяват да минат.

Пред терминала са паркирани няколко самолета „Еърбъс“ и „Боинг“, но Бари избира чартърен самолет, достатъчно голям да ги побере всичките, но и достатъчно малък, за да го приземят където искат, дори на къса писта, предназначена за малки самолети. Това е „Ембраер ERJ-145“, с който можели да изминат поне четири хиляди километра според Бари. Дори повече, тъй като ще летят без багаж. Самолет, който е в състояние да ги откара далеч.

Тук обаче е уловката — къде да отидат? Бари отваря вратата на самолета, от която се спуска стълба. Шмугва се вътре и се появява отново след няколко минути с комплект навигационни карти. Майлс ги разгъва на една от седалките в автобуса, а Бари и Гилбърт, който е бил таксиметров шофьор, запалват с жиците една цистерна и я докарват до крилото на „Ембраер“-а.

Алфи, който в предишния живот е бил финансов анализатор, се навежда над седалката.

— Какво ще кажете за Аляска?

— Не можем да отидем толкова далеч. Можем да стигнем до Лабрадор или в северната част на Онтарио.

— Там е твърде студено — казва Тери, бивша инструкторка по йога, и увива ръце около тялото си. Майлс не се изненадва. Тя се оплаква от всичко, откакто се е присъединила към групата.

— Снегът ги забавя — отбелязва бръснар на име Фил.

Дори ако е вярно, те трябва да отидат на място, където ще могат да оцелеят и вероятно да отглеждат посеви. Място, откъдето да могат да поддържат връзка с останалия свят, за да разберат кога положението ще се подобри. Майлс не споделя тоя ред на мисли с останалите. Не иска да осъзнаят, че е несигурен като тях.

— Вижте! — вика Емили. Тя е най-малката в групата, тийнейджърка, която не е проронила нито дума, откак са напуснали града, защото беше погълната от задачата да открие някого — когото и да е — по айфона си и не спираше да почуква с палци по дисплея.

Майлс поглежда накъдето сочи протегнатата й ръка. От терминала излизат няколко зомбита и трмаво се затърят по пистата към тях, водени от някакъв първичен инстинкт.

Бари и Гилбърт връщат маркуча в цистерната, сигурно са приключили. Майлс грабва картите и хуква по пистата.

— Трябва да тръгваме! — крещи той. — Веднага!

Двамата мъже вдигат глави и виждат зомбитата, които вървят към тях. Гилбърт сяда зад волана на камиона цистерна и го отмества далеч от крилото на самолета.

— Качвайте се! — рева Майлс и те минават покрай него, без да чакат нова покана. Носят раници с храна на гръб, в ръцете си стискат оръжията.

Зомбитата може и да са бавни, но са неумолими, а и вече са изменили половината разстояние между терминала и автобуса. Още пет минути — и ще се нахвърлят върху тях и ще разкъсат последната надежда за оцеляване на човечеството.

Майлс се качва последен на борда. Пуфти и пъшка и се опитва да не обръща внимание на болката, която се стрелва в лявата му ръка. Двама мъже — Майлс мисли, че се казват Мат и Чет — затварят вратата, а Бари се отправя към пилотската кабина. Гилбърт предлага услугите си да бъде помощник-пилот, въпреки че не е пилотирал самолет. Настъпва моментът на истината. Ако Бари не може да подкара самолета и да го вдигне във въздуха, спукана им е работата. Ще бъдат хванати в капан, като сардини в консерва.

Майлс се обляга назад в седалката и опитва да си поеме дъх. Когато затваря очи и се съсредоточава, болката в гърдите му намалява. В пластмасовата кутийка в предния му джоб са останали само три хапчета и вероятността да намери нови е почти нулева, затова няма намерение да прехосва едно от тях. Болката ще премине. Ще премине. Още една мантра.

Той поглежда през прозорчето. Зомбитата са стигнали до автобуса и душат около отворената врата. Минута по-късно отново се отправят към самолета. Знаят, че сме тук, вътре, мисли си Майлс и се отдръпва от малкия овал, защото не иска да попадне под пронизващия им поглед.

Другите са долепили лица до илюминаторите и наблюдават бавното, но непоколебимо шествие. Вратата е затворена, затова засега са в безопасност. Но какво ще стане, ако съществата отхапят от гумите на самолета, преди да започне да рулира? Или ако са достатъчно умни и намерят начин да влязат — например през багажното?

Едва помислил за това, Майлс чува трясък, разнасящ се от долната част на самолета. Напомня му на звука на носачи, които отварят или затварят вратите на товарното отделение.

— Трябва да излетим! — крещи той, като се надява, че предполагаемият им пилот ще го чуе. Моли се Бари да не седи в пилотската кабина, втрещен в главозамайващия брой уреди, циферблати и лостове и питащ се кое ли е стартерът.

Чува се още един удар, толкова силен, че корпусът се разклаща.

— Вече не ги виждам — казва Алфи. — Под самолета са!

— Колко са? — пита шепнешком Тери.

— Осем, може би десет — отговаря Алфи. — Идват и още.

Майлс отново поглежда навън. Втора група прекосява пистата, най-малко четирийсет-петдесет зомбита.

— Защо Бари се бави толкова? — мърмори Майлс. Поема дълбоко въздух, преценява стягането в гърдите и решава, че движението няма да го убие. Освен това, ако не излетят скоро, сърдечният удар ще бъде последната му грижа.

Измъква се от седалката и се отправя към пилотската кабина. През вратата вижда, че Бари щрака лостчета, а Гилбърт чете инструкции от голям тефтер.

— Можеш ли да пилотираш това нещо, или не? — пита Майлс, като се бои от отговора.

— Разбира се, че мога — отвръща Бари. Гилбърт поглежда Майлс и повдига рамене.

Под краката на Майлс се чуват още трясъци.

— Ще бъде добре, ако излетим веднага. Идват подкрепления — и не за нас.

Бари кима, маха на Гилбърт и натиска няколко лостчета.

— Майната им на предполетните проверки — казва. — Имам това.

Малкият самолет се разтърсва, когато изревава първо единият двигател, после другият. Майлс усеща, че мощността се увеличава, потенциалната енергия, която ще ги издигне над земята и ще ги отведе... къде? В паниката и объркването си той все още не е избрал крайната точка. Другите го чакат да реши.

— Само ни измъкни оттук — казва Майлс на Бари.

Бари натиска един лост и самолетът тръгва напред.

— Надявам се, че двигателят няма да засмуче някое от онези същества — мърмори той.

Думкането под самолета вече е непрекъснато. Няма какво да направят, затова Майлс отказва да се тревожи за това. Ако някое зомби успее да проникне в багажното отделение, ще се справят с проблема, когато се издигнат във въздуха. Имат ножове и брадви. Повечето от тях са в групата, защото знаят как да отблъскват гадините.

Докато самолетът набира скорост, думкането постепенно заглъхва и спира. Майлс се опитва да погледне зад самолета, но гледката през тесния илюминатор е ограничена. Вижда само втората група зомбита, които стоят на пистата и ги наблюдават като изпращачи, пожелаващи им „приятно пътуване“.

Майлс си поема дълбоко дъх и пита:

— Всички затегнали ли сте предпазните колани? Всеки момент ще излетим.

Надява се, че ще стане така и няма да профучат през края на пистата и да се забият в дърветата отвъд. Ако това стане, най-добрият сценарий ще е самолетът да избухне в пламъци и да изгорят. Това поне ще сложи край на мъките им.

Другите сядат и затягат предпазните колани. Майлс се чуди дали трябва да се тревожат за разпределението на тежестта, но Бари не спомена нищо за това, а засега, изглежда, знае какво прави. Взима навигационните карти. Скоро трябва да реши.

Самолетът завива рязко наляво и спира. Стигнаха са до началото на пистата за излитане. Двигателите изревават и самолетът се стрелва напред. Майлс се обляга назад и чака носът да се вдигне. След няколко секунди става точно това. Гравитацията го притиска към седалката и малкият самолет подскача, тласкан от невидимото налягане на въздуха под крилата си. Всички проблеми на света вече са далеч под тях. Ако можеше да останат във въздуха завинаги, би било чудесно.

Няколко минути по-късно самолетът се хоризонтира. Майлс по навик поглежда знака за предпазните колани, но Бари вероятно не се тревожи за детайлите от пътническото въздухоплаване.

Майлс разкопчава предпазния колан и се връща към картите. Може да затвори очи и да посочи с пръст произволно място. Няма абсолютно никаква информация, която да му помогне да вземе решение. Останали ли са места, където чумата все още не се е разпространила? Може би някой остров като Исландия, който е в обсега им? Може би Бари ще засече нещо по радиото.

Има само една възможност да оправи нещата. Необходимостта да избере дестинация, преди да изразходват твърде много гориво, го парализира. *Защо очакват от мен да взимам всички решения? Единственото ми желание е да спя*, мисли си Майлс. Много съм уморен.

Тежест притиска гърдите му, същото чувство, което изпита по време на излитането. Но вече не би трябвало да чувства налягането от ускорението. Летят хоризонтално, с постоянна скорост, достатъчно високо, за да се намали до минимум триенето на въздуха и да се увеличи максимално пробегът им. Изведнъж Майлс не може да си поеме дъх. Тежестта в гърдите му е толкова голяма, че белите му дробове отказват да се разширяват.

Другите зяпат през прозорците като зомбита. Няма какво да се види навън освен облаци и от време на време — късче земя. *Вероятно се чудят какво предстои*, мисли си той. *Какво ще видим, когато кацнем*.

Вече не го е грижа. Майлс знае какво предстои и не може да направи нищо по въпроса. Остра болка го парализира. Не може да достигне пластмасовата кутийка в джоба на панталоните си, нито да издаде звук, за да привлече нечие внимание. Диша на пресекулки. Напрежението в гърдите му расте, сякаш водна маса напират да разруши язовирна стена.

Майлс се надява, че другите ще са подготвени, когато ги погне. Пита се дали зомбитата чувстват болка. По-лошо не може да стане. Нали?

Те няма да остаряят от Роалд Дал

Въпреки че е най-известен с книгите си за деца „Чарли и шоколадовата фабрика“ и „Джеймс и гигантската праскова“, Роалд Дал е и талантлив автор на разкази. Най-известният му разказ е „Смъртоносният агнешки бут“, в който една жена сготвя замразения агнешки бут, с който е убила съпруга си, и го поднася на полицаите. Дал е бил летец изстребител по време на Втората световна война. Оцелял е при разбиване на самолета и е свалил много вражески машини, сред които най-малко два „Юнкере 88“. Пилотирал е „Хоукър Хърикейн“, същия, с който лети Фин в този разказ, публикуван за пръв път в „Лейдис Хоум Джърнъл“ в края на войната. „Те няма да остаряят“ е, меко казано, автобиографичен.

Двамата седяхме на дървени сандъци пред хангара. Беше пладне. Слънцето се бе издигнало високо в небето и препичаше. Тук, отвън, беше по-горещо и от ада. Чувствахме как знойният въздух докосва вътрешността на белите ни дробове, когато вдишваме, и открихме, че е по-добре да поемем въздух бързо, през полузатворена уста. Така сякаш беше по-хладно. Слънцето пареше раменете и гърбовете ни и от кожата ни извираше пот и се стичаше по вратовете, гърдите и коремите ни. Събираше се там, където коланите ни бяха плътно пристегнати, и се процеждаше под тях, за да пари кожата.

Двата ни изстребителя „Хърикейн“ стояха на няколко метра от нас, с онзи търпелив, самодоволен вид, който имат бойните самолети, когато двигателят не работи. Тясната черна лента на пистата зад тях се спускаше към плажовете и морето. Черната повърхност на пистата и белият мек пясък от двете ѝ страни блестяха на слънцето. Мараня беше надвиснала над аеродрума.

Стаг погледна часовника си:

— Трябваше вече да се е върнал.

Двамата бяхме в готовност и чакахме заповед да излетим. Стаг пристъпи върху горещата земя и повтори:

— Трябваше вече да се е върнал.

Фин беше излетял преди два часа и половина и със сигурност вече трябваше да се е върнал. Погледнах към небето и се заслушах. Чух летци да разговарят до цистерна с гориво, чух приглушения прибор на вълните, но нямаше звук от аероплан. Поседяхме още малко смълчани.

— Струва ми се, че са го свалили — рекох накрая.

— Да — отвърна Стаг. — Така изглежда.

Той се изправи и мушна ръце в джобовете на късите панталони в защитен цвят. Аз също станах. Вгледахме се в ясното небе на север, като пристъпвахме от крак на крак върху горещата, омекнала писта.

— Как му беше името на онова момиче? — попита Стаг, без да обръща глава.

— Ники — отговорих.

Той отново седна върху сандъка, без да вади ръце от джобовете си, и наведе глава. Стаг беше най-възрастният пилот в ескадрилата — на двайсет и седем години. Имаше гъста, твърда червеникава коса, която никога не решеше. Лицето му беше бледо, дори след всичкото това време на слънце, и осеяно с лунички. Широката му уста беше плътно затворена. Не беше висок, но раменете му под униформената риза бяха широки и мускулести като на борец. Стаг беше кротък човек.

— Фин вероятно е добре — погледна нагоре той. — Пък и бих искал да срещна оня вишистки французин, който ще успее да го свали.

Бяхме в Палестина и се сражавахме срещу французите на Виши в Сирия. Намирахме се в Хайфа и три часа по-рано със Стаг и Фин се бяхме привели в бойна готовност. Фин беше излетял в отговор на спешно обаждане от Военноморския флот, който съобщи, че два френски кораба клас „Разрушител“ излизат от пристанището на Бейрут. Помолиха някой да излети веднага и да види къде отиват. Да прелети над крайбрежието, да погледне, да се върне бързо и да докладва накъде са се отправили.

И Фин излетя със своя „Хърикейн“. Измина доста време, а той все още не се беше завърнал. Знаехме, че вече няма голяма надежда. Ако не е бил свален, тогава вероятно горивото му беше свършило.

Погледнах надолу и видях синьото кепе на Кралските военновъздушни сили, което лежеше на земята, където Фин го беше захвърлил, когато хукна към самолета. Видях и петната от машинно масло върху кепето, и оръфания, прегънат връх. Трудно ми беше да повярвам, че Фин вече го няма. Той беше служил в Египет, Либия и Гърция. Непрекъснато беше с нас на аеродрума и в столовата. Беше висок, постоянно се смееше. Имаше черна коса и дълъг прав нос, който потриваше нагоре-надолу с върха на пръста си. Слушаше внимателно, когато някой разказваше някаква история. Облягаше се назад на стола и вдигаше лице към тавана, но очите му гледаха към земята и едва снощи на вечеря неочаквано каза:

— Знаете ли, нямам нищо против да се оженя за Ники. Мисля, че е добро момиче.

Стаг седеше срещу него и ядеше боб.

— Имаш предвид от време на време — каза той.

Ники работеше в кабаре в Хайфа.

— Не — отвърна Фин. — Момичетата от кабаретата стават чудесни съпруги. Никога не изневеряват. За тях няма нищо ново в това да изневеряват. Това е все едно да се върнат към предишната си работа.

Стаг вдигна глава и го погледна.

— Не бъди такъв проклет глупак. Няма да се ожениш за Ники.

— Ники е от прекрасно семейство — сериозно каза Фин. — Тя е добро момиче. Никога не спи на възглавница. И знаеш ли защо?

— Не.

Другите около масата също се заслушаха в разговора. Всички слушаха, когато Фин говореше за Ники.

— Ами, когато била много млада, Ники била сгодена и щяла да се омъжи за офицер от френския военноморски флот. Обичала го много. И после един ден, когато двамата били на плажа, той случайно споменал, че не спи на възглавница. Това било само нещо незначително, каквото хората си казват, за да поддържат разговора. Ники обаче не го забравила и оттогава започнала да спи без възглавница. Един ден френският офицер бил прегазен от камион, но въпреки че й било много неудобно, тя продължила да спи без възглавница, за да съхрани

спомена за любимия си.

Фин сложи в устата си лъжица боб и бавно задъвка.

— Тъжна история — добави той. — Показва, че Ники е добро момиче. Мисля, че искам да се оженя за нея.

Това каза Фин снощи на вечеря. А сега го нямаше и аз се запитах какво ли ще направи Ники в негова памет.

Слънцето напичаше гърба ми и аз се обърнах инстинктивно, за да поема горещината върху друга част на тялото си. И когато се обърнах, видях Кармел и град Хайфа. Видях стръмния бледозелен склон на планината, спускащ се към морето, а под него — града и ярките цветове на къщите, блестящи на слънцето. Къщите с варосани стени бяха в периферията на Кармел, а червените им покриви се открояваха като обрив върху лицето на планината.

От хангара от сива гофрирана ламарина излязоха трима мъже и бавно тръгнаха към нас. Те бяха следващият екипаж в готовност. Бяха праметнали на раменете си жълтите надуваеми спасителни пояси и държаха авиаторските шлемове в ръце.

Когато се приближиха, Стаг рече:

— Фин е мъртъв.

— Да, знаем — отвърнаха те.

Седнаха на дървените сандъци, които бяхме използвали ние, и веднага започнаха да се потят, тъй като слънцето напече раменете и гърбовете им. Двамата със Стаг си тръгнахме.

Следващият ден беше неделя и сутринта отлетяхме към ливанската долина, за да обстрелваме аеродрум на име „Райак“. Прелетяхме покрай планината Ермон, чийто връх имаше шапка от сняг, спуснахме се над „Райак“ и започнахме да обстрелваме френските бомбардировачи, които се намираха там. Спомням си, че докато прелитахме ниско над земята, вратите на френските бомбардировачи се отвориха. Жени с бели рокли се разбягаха по аеродрума.

Разбирате ли, беше неделя и френските пилоти бяха поканили приятелките си от Бейрут да разгледат бомбардировачите. Авиаторите на Виши им бяха казали: *Елате в неделя сутринта и ще ви покажем нашите самолети.* Типично по френски.

Започнахме да стреляме и те всичките изскочиха от самолетите и хукнаха по аеродрума с белите си неделни рокли.

Помня, че по радиостанцията чух гласа на Мънки, който каза:

— Дайте им шанс. Дайте им шанс.

Ескадрилата закръжи над аеродрума, докато жените тичаха по тревата във всички посоки. Една се спъна и падна два пъти, а друга куцаше и ѝ помагаше един мъж, но им дадохме време. Видях малки ярки проблясъци от картечница и си казах, че французите можеха поне да спрат да стрелят, докато ние чакахме техните облечени в бяло жени да се махнат.

Това беше на другия ден, след като Фин изчезна. На следващия двамата със Стаг отново седяхме в готовност върху дървените сандъци пред хангара. Пади, едро русокосо момче, беше заело мястото на Фин и седеше с нас.

Беше пладне. Слънцето се бе издигнало високо в небето и препичаше. Потта се стичаше по вратовете, гърдите и коремите ни и ние седяхме и чакахме часа, в който щяха да дойдат да ни сменят. Стаг зашиваше каишката на кожения си шлем с памучен конец и ни разказваше как видял Ники предишната вечер в Хайфа и ѝ казал за Фин.

Изведнџ чухме звука на аероплан. Стаг млькна и всички погледнахме към небето. Брџмченето идваше от север и се засилваше, докато самолетът се приближаваше.

— Това е „Хџрикейн“ — каза Стаг.

След малко самолетът взе да крџжи над аеродрума и спусна колесника си.

— Кой ли може да е? — попита русокосият Пади. — Никой не е излитал тази сутрин.

И после, когато самолетът се плџзна покрай нас на пистата, видяхме номера на опашката, Н4427, и разбрахме, че е Фин.

Скочихме на крака, гледахме как самолетът рулира към нас и когато се приближи и зави, за да паркира, видяхме Фин в пилотската кабина. Той ни помахаша, ухили се и слезе. Хукнахме към него и се развикахме:

— Кџде беше? Кџде беше, по дяволите? Кацна принудително и после се измџкна? Жена ли намери в Бейрут? Фин, кџде беше, по дяволите?

Дойдоха и други и го наобиколиха, монтьори и техници, мџжете, които караха пожарната кола, всички го зачакаха да чуят какво ще каже. Фин свали шлема си и приглади назад черната си коса. Беше толкова изненадан от поведението ни, че отначало само се втрени в нас, без да е в състояние да говори. След това се засмя и рече:

— Какво става, по дяволите? Какво ви прихваща?

— Кџде беше? — викахме ние. — Кџде беше два дни?

На лицето на Фин се изписа изумление. Той бџрзо погледна часовника си.

— Сега е дванайсет и пет — каза. — Излетях в единайсет, преди един час и пет минути. Не бџдете проклети глупаци. Трџбва веднага да отида да рапортувам. Военноморският флот ще иска да знае, че корабите клас „Разрушител“ все още са в пристанището на Бейрут.

Той понечи да трџгне, но аз го хванах за рџката и тихо казах:

— Фин, нямаше те два дни. Какво ти става?

Той ме погледна и се засмя.

— Виждал съм те да организираш много по-хубави шеги от тази. Не е смешно. Изобщо не е смешно — рече и си трџгна.

Стояхме там, Стаг, Пади и аз, монтьорите и техниците, и мџжете, които караха пожарната кола, и наблюдавахме как Фин се отдалечава. Спогледахме се, без да знаем какво да кажем или да мислим и без да разбираме нищо, освен че Фин говореше сериозно и вярваше, че казва истината. Знаехме това, защото познавахме Фин и защото, когато хората са заедно, както бяхме ние, не се съмняваш в нищо, което другият ти казва за полета си; може да се съмняваш само в себе си. И сега тези хора стояха на слџнцето и се съмняваха в себе си. Стаг стоеше до крилото на самолета на Фин и лющеше с прџсти боята, която беше изсџхнала и се бе напукала.

— Да ме вземат дяволите — каза някой и всички се обџрнаха и тихо отидоха да си вършат работата. Следващите трима пилоти в готовност излязоха от хангара от сива гофрирана ламарина и бавно се отправиха към нас под палещите лџчи на слџнцето, размахвайки шлемовете в рџце. Тримата със Стаг и Пади трџгнахме към пилотската столова да пийнем нещо и да обядваме.

Столовата беше малка сграда от боядисано в бяло дџрво с веранда. Вътре имаше две помещения, едното беше дневна с фотџойли и списания и процеп в стената, през който си купуваш пиетиета, а другото — трапезария с една дџлга дџрвена маса. В дневната видяхме Фин да разговаря с Мџнки, нашия командир. Другите пилоти седяха наоколо и слушаха, всички пиеха бира. Разбрахме, че работата е сериозна, въпреки бирата и фотџойлите, и че

Мънки прави каквото трябва, по единствения възможен начин. Мънки беше рядка птица, висок, с красиво лице, рана в крака от италиански куршум, дружелюбен и работоспособен. Никога не се смееше високо, само хрипеше и сумтеше дълбоко в гърлото си.

— Спокойно, Мънки. Трябва да ми помогнеш да престана да мисля, че съм полудял. — Фин говореше сериозно и разумно, но беше адски разтревожен. — Казах ти всичко, което знам. Излетях в единайсет часа, издигнах се високо, насочих се към Бейрут, видях двата френски кораба, върнах се и кацнах в дванайсет и пет. Кълна се, че това е всичко, което знам.

Той погледна Стаг и мен, Пади и Джони и шестимата други пилоти в стаята и ние му се усмихнахме и кимнахме, за да му покажем, че сме с него, не срещу него, и че вярваме на думите му.

— Какво да кажа на Главния щаб в Ерусалим, по дяволите? — попита Мънки. — Докладвах, че си изчезнал. А сега трябва да съобщя, че си се върнал. Те ще настояват да знаят къде си бил.

Всичко това идваше в повече на Фин. Той седеше с изправени рамене, барабанеше с пръсти върху кожената облегалка за ръце на фотьойла си, бързо и отсечено, навеждаше се напред, мислеше, мъчеше се да разсъждава, барабанеше с пръсти, после започна и да потропва с крака. Стаг не издържа.

— Мънки — каза той, — хайде да зарежем тази работа за малко. Да престанем и може би Фин ще си спомни нещо по-късно.

Пади, който седеше на облегалката за ръце на фотьойла на Стаг, рече:

— Да, а през това време ще кажем на Главния щаб, че Фин е бил принуден да кацне в нива в Сирия, два дни е поправял самолета си и после се е върнал.

Всички помагаха на Фин. Всички пилоти го подкрепяха. Всеки си мислеше, че в тази история има нещо, което до голяма степен го засяга, Фин го знаеше, макар да бе единственото, което знаеше, а другите го знаеха, защото се виждаше изписано на лицата им. В стаята се чувстваше леко напрежение, защото за пръв път ставаше дума за нещо, което не беше куршуми, огън, задавяне на двигател, спукани гуми или кръв в пилотската кабина, нито вчера, нито днес или дори утре. Мънки също го почувства и каза:

— Добре, нека да изпием по още една бира и да оставим въпроса за малко. Ще докладвам на Главния щаб, че си бил принуден да кацнеш в Сирия и по-късно си успял да излетиш.

Пихме още бира и отидохме да обядваме. Мънки поръча палестинско бяло вино с обяда, за да отпразнуваме завръщането на Фин.

И никой не спомена нищо за проблема. Не говорехме за това дори когато Фин не беше там. Всеки от нас обаче продължи да мисли за това тайно, понеже знаеше, че е нещо важно и че не е свършило. Напрежението бързо се разпространи сред всички пилоти.

Дните минаваха, слънцето напичаше аеродрума и самолета и Фин зае мястото си сред нас и летеше, както винаги бе летял.

И после един ден, мисля, че беше седмица по-късно, отново бомбардирахме „Райак“. Бяхме шестима. Мънки водеше, а Фин летеше от дясната страна. Снизихме се над „Райак“, започнаха да ни обстрелват и самолетът на Пади беше улучен. Докато обръщяхме, за да се върнем за втора атака, видяхме, че неговият „Хърикейн“ леко се е наклонил на една страна и се носи към земята в края на аеродрума. Когато се стовари долу, се вдигнаха талази бял пушек, после избухнаха пламъци. Докато огънят се разрастваше, белият пушек стана черен и Пади беше в него. Радиостанцията изпраща и чух гласа на Фин, много развълнуван, да крещи

в микрофона:

— Спомних си! Хей, Мънки, спомних си всичко!

— Добре, Фин, добре — спокойно отговори Мънки. — Не го забравяй.

Прелетяхме за втори път и после Мънки бързо ни изведе оттам. Вдигнахме се, сетне се снишихме над долините с голите сивокафяви възвишения далеч над нас от двете страни и през целия път до базата, по време на половинчасовия полет, Фин не престана да крещи по радиостанцията. Първо се обаждаше на Мънки и казваше:

— Хей, Мънки, спомних си, спомних си всичко. — А след това добавяше: — Хей, Стаг, спомних си, спомних си всичко. Сега не мога да го забравя.

Обаждаше се на мен, на Джони, на Уишфул; обаждаше се на всеки поотделно, отново и отново, и беше така развълнуван, че понякога крещеше толкова силно в слушалките ми, та не го чувах какво казва.

Когато се приземихме, разпръснахме самолетите си и тъй като поради някаква причина Фин паркира своя „Хърикейн“ в далечния край на аеродрума, останалите се озовахме в Оперативната зала преди него.

Оперативната зала се намираще до хангара. В средата имаше голяма маса, на която беше разгърната карта на района. Имаше и друга, по-малка маса с два телефона, имаше дървени столове и пейки и натрупани в ъгъла надуваеми спасителни пояси, парашути и авиаторски шлемове. Сваляхме пилотските си униформи и ги хвърляхме на пода в единия край на помещението, когато пристигна Фин. Спря на прага. Черната му коса беше разрошена и стърчеше нагоре заради начина, по който беше изхлузил шлема си. Лицето му лъщеше от пот и ризата му бе тъмна и влажна. Устата му беше отворена и той дишаше учестено. Имаше вид, сякаш бе тичал. Приличаше на момченце, което се е втурнало надолу по стълбите в стая, пълна с възрастни, за да каже, че котката е родила котенца в детската стая, и не знае откъде да започне.

Всички го чухме, че идва, защото го очаквахме. Всеки спря да прави онова, което правеше, застана неподвижно и се втренчи във Фин.

— Здравей, Фин — каза Мънки.

— Мънки, трябва да ми повярваш — рече Фин, — защото точно това се случи.

Мънки стоеше до масата с телефоните. Ниският, плещест Стаг с червената коса стоеше до него, държеше надуваем спасителен пояс и гледаше Фин. Другите бяха в отсрещния край на залата и когато Фин заговори, започнаха безшумно да се приближават към него, докато стигнаха до ръба на голямата маса с картата и я докоснаха. Застанаха там, втренчиха се във Фин и го зачакаха да започне.

Той започна веднага, говореше бързо, после се успокои и заговори по-бавно. Разказа всичко, както стоеше на вратата на Оперативната зала, с жълтия надуваем спасителен пояс все още на него и авиаторския шлем и кислородната маска в ръката му. Останалите не помръдваха. Докато го слушах, забравих, че говори Фин и че сме в Оперативната зала в Хайфа. Забравих всичко, понесох се заедно с него на пътешествието му и се върнах едва когато той приключи с разказа си.

— Летях на около шест хиляди метра височина — каза Фин. — Прелетях над градовете Тир и Сидон и река Нахр-Дамур и после завих към сушата, над Ливанските възвишения, защото възнамерявах да се приближа към Бейрут от изток. Изведнъж попаднах в облак, гъст, бял облак, толкова дебел и плътен, че не виждах нищо освен вътрешността на пилотската кабина. Не разбирах какво става, защо само преди миг небето беше ясно и синьо и нямаше

нито едно облаче. Започнах да се снишавам, за да изляза от облака. Спусках се все по-надолу, но все още бях в облака. Знаех, че не трябва да слизам твърде ниско заради възвишенията, но на две хиляди метра височина облакът все още беше около мен. Беше толкова гъст, че не виждах нищо, дори носа на самолета или крилата. Облакът се кондензира върху предното стъкло. Започнаха да се стичат тънки вадички вода, които попътната струя отвяваше. Не бях виждал такъв облак. Беше гъст и бял и стигаше до краищата на кабината. Имах чувството, че съм върху вълшебен килимче и седя в малката пилотска кабина с остъклен покрив без крила, опашка, двигател и самолет. Знаех, че трябва да изляза от облака, затова обърнах и полетях на запад, далеч от планините, а след това се спуснах ниско според висотомера. Сних се на сто и петдесет метра, сто и двайсет, деветдесет, шейсет, трийсет, но облакът все още беше около мен. Замислих се за момент. Знаех, че не е безопасно да се спускам по-надолу. И после изведнъж, като внезапен повей на вятър, ме обзе чувството, че под мен няма нищо — нито море, нито земя или нещо друго. Бавно отворих дроселите, натиснах лоста силно напред и пикирах. Не гледах висотомера. Гледах право напред през предното стъкло в белия облак и продължих да се спускам. Седях там, натисках лоста, гледах белотата на вкопчилиия се в мен облак и нито за миг не се зачудих къде отивам. Не знам колко продължи това; може да е било минути или часове. Знаех само, че седя там и летя надолу, и бях сигурен, че под мен няма планини, реки, земя или море, но не се страхувах. И после бях заслепен. Все едно дремеш в легло и някой запалва лампата. Излязох от облака толкова внезапно и толкова бързо, че бях заслепен. Нямаше време между пребиваването ми вътре в него и излизането извън него. В един момент бях в облака и белотата около мен беше гъста и в същия този момент излязох от него и светлината беше толкова ярка, че ме заслепи. Стиснах очи и ги държах затворени няколко секунди. Когато ги отворих, наоколо беше синьо, по-синьо от всичко, което бях виждал. Не беше тъмносиньо, нито светлосиньо, а чисто, блестящо синьо, каквото не бях срещал преди и каквото не мога да опиша. Огледах се. Погледнах над мен и зад мен. Надигнах се и надникнах надолу през стъклото на пилотската кабина и всичко беше синьо. Ярко и чисто като топла слънчева светлина, но слънце нямаше. И тогава ги видях. Високо горе видях самолети, които летяха в небето. Движеха се в тънка черна линия, всички с една и съща скорост, всички в една посока, близо един до друг, един след друг, и колоната се точеше, докдето поглед стигаше. Начина, по който се движеха, упорития маниер, по който устремено летяха напред — като платноходи, носени от силен вятър — по това разбрах всичко. Не знам защо и как го разбрах, но докато ги гледах, осъзнах, че това са пилотите и екипажите, убити по време на битка, които сега, със самолетите си, извършваха последния си полет, последното си пътуване. Докато летях все по-нависоко и се приближавах към тях, познах самолетите. В дългото шествие видях почти всеки съществуващ модел самолет. Имаше „Ланкастър“ и „Дорние“, „Халифакс“ и „Хърикейн“, „Месершмит“, „Спитфайър“, „Стърлинг“, „Савоя 79“, „Юнкере 88“, „Гладиатор“, „Хемдън“, „Маки 200“, „Бленхайм“, „Фоке-Вулф“, „Бофайтър“, „Суордфиш“ и „Хайнкел“. Видях всички тези и още много и колоната се простираше от единия край на синьото небе до другия и чезнеше от погледа ми. Наближих ги и усетих, че съм притеглен към тях независимо от това, което исках да направя. Появи се вятър, който подхвана самолета ми, понесе го и започна да го подмята като есенен лист. Бях засмукан в гигантска вихрушка към другите самолети. Не можах да сторя нищо, защото бях във вихрушката, на милостта на вятъра. Всичко това се случи много бързо, но го помня ясно. Почувствах, че притеглянето се усилва. Нещо ме дърпаше напред все по-бързо и изведнъж полетях с шествието, движех се напред с другите, със същата скорост и в същата

посока. Пред мен, толкова близо, че виждах цвета на боята по крилата му, летеше стар „Суордфиш“ от Кралските флотски въздушни сили. Виждах шлемовете на навигатора и пилота, седнали един зад друг в кабината. Пред стария „Суордфиш“ имаше „Дорние“, „Летящ молив“, а пред него — други, които не можах да разпозная от мястото, където се намирах. Летяхме сякаш цяла вечност. Не можех да обърна и да се отклоня, дори да исках. Нямам представа защо, макар че вероятно бе свързано с вихрушката и вятъра, но знаех, че е така. Нещо повече, не управлявах самолета; той летеше сам. Нямаше маневри, с които да се съобразявам, нито скорост, височина, тяга или лост, нищо. Погледнах контролните уреди и видях, че не работят, все едно са на самолет, спрял на земята. Продължавахме да летим. Нямах представа с каква скорост се движим. Изобщо нямах усещане за скорост. Можеше да се движим и с един милион километра в час. Сега, като се замисля, нито веднъж през цялото това време не почувствах топлина или студ, глад или жажда. Нищо. Не изпитвах и страх, защото не знаех от какво да се боя. Не се тревожех, защото не можех да се сетя за нещо, за което да се безпокоя. Нямах желание да правя нещо, което не правя, или да имам нещо, което нямам, защото нямаше нищо, което исках да правя, и нищо, което исках да имам. Чувствах само удоволствие, че съм там, където бях, и че виждам чудесната светлина и красивия цвят около мен. Зърнах лицето си в огледалото на пилотската кабина и видях, че се усмихвам, с очи и устни, и когато отместих поглед, знаех, че продължавам да се усмихвам, заради начина, по който се чувствах. Навигаторът в „Суордфиш“ се обърна и ми помахна. Плъзнах назад покрива на моята кабина и също му помахвах. Помня, че дори когато отворих пилотската кабина, нямаше струя въздух, нито струя хлад или топлина, нито пък усетих налягане от попътна струя върху ръката си. И след това забелязах, че всички си махат един на друг, като хлапета на влакче на ужасите. Обърнах се и помахвах на човека в „Маки“ зад мен. В колоната обаче ставаше нещо. Далеч напред видях, че аеропланите са променили курса, завиват наляво и се снишават. Достигайки определена точка, процесията се отклоняваше и се плъзгаше в широк кръг. Инстинктивно погледнах надолу през стъклото на пилотската кабина и видях под мен огромна зелена равнина, гладка и красива. Стигаше чак до хоризонта, където синьото небе се сливаше със зелената равнина. И светлината. Вляво, в далечината, блестеше ярка бяла светлина, без никакъв цвят. Сякаш в далечния край на зелената равнина беше слънцето, но нещо по-голямо от слънцето, нещо без очертания и форма, чиято светлина беше ярка, но не ослепителна. Светлината се разпространяваше от някакъв център и се издигаше високо в небето и далеч над равнината. Когато я видях, отначало не можех да отместя очи от нея. Не изпитвах желание да се отправя към светлината или да навляза в нея, но изведнъж желанието и копнежът станаха толкова силни, че на няколко пъти се опитах да отклоня самолета си и да полетя към светлината, но това беше невъзможно и трябваше да летя с останалите. Докато те завиваха и се снишаваха, аз летях с тях и започнахме да се плъзгаме към зелената равнина под нас. Сега, когато бях по-близо, видях огромен брой самолети в равнината. Бяха навсякъде, разпръснати по земята като зърна френско грозде върху зелен килим. Имаше стотици и стотици и всяка минута, почти всяка секунда броят им се увеличаваше, когато онези пред мен кацаха, рулираха и спираха. Бързо губехме височина. Скоро видях, че самолетите пред мен спускат колесниците си и се готвят да се приземят. Един „Дорние“ пред мен кацна. След него — старият „Суордфиш“. Пилотът свърна малко вляво от пътя на „Дорние“ и се приземи до него. Аз завих вляво от „Суордфиш“. Погледнах през пилотската кабина към земята и видях зеленината да профучава покрай мен. Зачаках самолетът ми да се спусне и да докосне земята. Стори ми се, че чакането продължи цяла

вечност. „Хайде — рекох. — Хайде, хайде.“ Бях само на два метра височина, но не кацах. „Приземи се — извиках. — Моля те, приземи се!“ Започнах да изпадам в паника. Уплаших се. Изведнъж забелязах, че набирам скорост. Изключих всички уреди, но това не помогна. Самолетът ускоряваше. Огледах се и видях зад мен дълго шествие от самолети, които се спускаха от небето. Видях огромно количество самолети на земята, разпръснати из равнината, и надалеч — светлината, която блестеше в бяло толкова ярко над огромната равнина и към която копнеех да отида. Знам, че ако бях успял да се приземя, щях да хукна към светлината веднага щом слезех от самолета. Сега обаче се отдалечавах от нея. Страхът ми нарасна. Докато летях все по-бързо и все по-надалеч, страхът ме завладя и скоро се държах като безумец, дърпах лоста, борех се със самолета и се опитвах да го обърна и да го насоча към светлината. Когато разбрах, че това е невъзможно, опитах да се самоубия. В онзи момент наистина исках да се самоубия. Опитах да забия самолета в земята, но той се издигаше. Опитах да скоча от кабината, но сякаш някаква ръка ме хващаше за рамото и ме дърпаше назад. Опитах да разбия главата си в стените на кабината, но не успях и затова седях там и се борех със самолета си и с всичко, докато изведнъж забелязах, че съм в облак. Бях в същия гъст бял облак като преди и, изглежда, се издигах. Погледнах зад мен, но облакът ме беше обвил. Сега нямаше нищо освен огромна, непрогледна белота. Догади ми се и ми се зави свят. Вече не ме беше грижа какво се е случило и седях отпуснат, оставил самолета да лети сам. Стори ми се, че мина много време, и съм сигурен, че седях там дълги часове. Трябва да съм заспал. Сънувах. Сънувах не нещата, които току-що бях видял, а нещата от обикновения ми живот, ескадрилата, Ники и аеродрума тук, в Хайфа. Сънувах, че чакам в готовност пред хангара с други двама души, че идва искане от Военноморския флот някой да извърши бързо разузнаване над Бейрут и тъй като станах пръв, скочих в моя „Хърикейн“ и излетях. Сънувах, че преминах над градовете Тир и Сидон и река Нахр-Дамур и се извисих на височина шест хиляди метра. След това завих навътре към сушата, над Ливанските възвишения, обърнах и се приближих към Бейрут от изток. Бях над града, надничах през страничното стъкло на пилотската кабина, търсех пристанището и се опитвах да открия двата френски кораба клас „Разрушител“. Скоро ги видях, съвсем ясно, закотвени един до друг на кея, описах кръг и се отправих към базата колкото можех по-бързо. *Военноморският флот греши*, помислих си, докато се връщах. *Корабите все още са в пристанището*. Погледнах часовника си. Час и половина. „Бърз съм — казах си. — Ще останат доволни.“ Опитах да се обадя по радиостанцията, за да предам информацията, но не можах да се свържа. И после се върнах тук. Когато кацнах, вие всички ме наобиколихте и ме попитахте къде съм бил два дни, но не можех да си спомня нищо освен полета до Бейрут, докато не видях как свалиха Пади. Когато самолетът му падна, си казах: „Късметлия си, копеле. Голям си късметлия.“ И докато си го казвах, се сетих защо си мисля така и си спомних всичко. Затова крещях по радиостанцията. Тогава си спомних.

Фин приключи с разказа си. Никой не помръдна и не пророни нито дума през цялото време, докато той говореше. След това се обади Мънки. Пристъпи от крак на крак, погледна през прозореца и каза тихо, почти шепнешком:

— Да ме вземат дяволите.

Останалите продължихме бавно да събличаме пилотските си униформи и да ги трупаме на пода в ъгъла; всички освен плещестия дребничък Стаг, който стоеше неподвижно и гледаше Фин, докато Фин бавно прекосяваше залата, за да съблече дрехите си.

След историята на Фин ескадрилата се върна към обичайния си живот. Напрежението,

което ни съпътстваше повече от седмица, се разсея. Аеродрумът беше по-щастливо място, където да бъдеш. Никой не спомена за пътуването на Фин. Никога не говорехме за това, когато бяхме заедно, нито дори когато се напивахме вечер в „Екселсиор“ в Хайфа.

Сирийската кампания приключваше. Всеки разбираше, че ще свърши скоро, въпреки че хората на Виши все още се сражаваха ожесточено на юг от Бейрут. Продължавахме да летим. Летяхме много над флота, който бомбардираше брега, защото имахме задачата да ги пазим от немските „Юнкере Ю-88“, които идваха от Родос. На последния от тези полети убиха Фин.

Летяхме високо над корабите, когато връхлетяха „Ю-88“ и започна въздушна битка. Имахме само шест „Хърикейн“, а „Юнкере“ бяха много и сражението беше ожесточено. Не си спомням точно какво стана. Винаги е така. Помня обаче, че беше лудешко преследване. „Юнкере“ пикираха към корабите, корабите стреляха срещу тях, небето се изпълни с бели цветя, които бързо разцъфваха, уголемяваха се и вятърът ги отнасяше. Помня германеца, който бе взривен във въздуха, светкавично, среди бял блясък, и от бомбардировача му не остана нищо освен малки парчета, които бавно падаха. Помня друг, чиято задна кула беше улучена, откъсна се и полетя заедно със стрелеца, който висеше навън, закачен с ремъците си на опашката, и се мъчеше да се върне в самолета. Помня трети, смелчага, който остана горе, за да се сражава срещу нас, докато другите пикираха, за да бомбардират от по-малка височина. Помня, че го простреляхме и видяхме, че самолетът му бавно се обърна по гръб, с бледозеления си корем нагоре, като мъртва риба, и въртейки се, се устреми надолу.

Помня и Фин.

Бях близо до него, когато изстребителят му се запали. Видях, че от носа на неговия „Хърикейн“ излизат пламъци и танцуват по обшивката на двигателя. От изпускателната тръба се виеше черен пушек.

Приближих се до него и го повиках по радиостанцията.

— Хей, Фин, по-добре скачай!

— Не е толкова лесно — отвърна той спокойно.

— Скачай! — извиках. — Скачай бързо!

Седеше там, под стъкления покрив на пилотската кабина. Погледна ме и поклати глава.

— Не е толкова лесно — повтори. — Улучиха ме. Ръцете ми са простреляни и не мога да разкопча ремъците.

— Махай се оттам! — изкрещях. — Махай се, за Бога!

Той не отговори. За момент самолетът му летя по права линия и хоризонтално, а после бавно, като умиращ орел, наклони едното си крило и се спусна към морето. Гледах го, докато падаше. Гледах тънката следа от черен пушек, която оставяше в небето. Гледах и когато по радиостанцията се чу гласът на Фин, ясен и бавен:

— Късметлийско копеле съм. Голям съм късметлия.

Убийство във въздуха от Питър Тримейн

Никоя книга с разкази за самолети няма да е пълна без поне една мистерия в заключена стая (самолетите са абсолютните заключени стаи), но в този случай ще намерите две заключени стаи. Добре дошли на борда на големия турбореактивен пътнически самолет на „Глобал Еървейс“, където всеки момент ще бъде открит трупът на един пътник без късмет. За щастие на екипажа на Полет 162 единият от пътниците е криминологът Джери Фейн и той взима случая присърце. Питър Тримейн е псевдонимът на Питър Елис, който освен че е автор на близо сто романа и повече от сто разказа, има магистърска степен по келтски науки. Роден е в Ковънтри, Ирландия, работил е като репортер и става писател в средата на седемдесетте години на XX век. Този разказ е бисер.

Главният стюард Джеф Райдър забеляза разтревоженото изражение на лицето на стюардесата Сали Бийч в мига, в който тя влезе в кухнята на първа класа на „Глобал Еървейс 747“, Полет GA162. Отначало се изненада, защото не беше виждал старшата стюардеса толкова обезпокоена.

— Какво става, Сал? — посрещна я той в опит да възвърне обичайната ѝ дяволита усмивка. — Да не би сред пътниците в първа класа да има вълк, който ти създава неприятности?

Тя поклати глава замислено.

— Мисля, че един от пътниците е заключен в тоалетната — започна.

Джеф Райдър се усмихна още по-широко и се приготви да подхвърли някаква цинична забележка.

— Не — прекъсна го тя, сякаш отгатна намерението му. — Говоря сериозно. Мисля, че може би се е случило нещо. Той е там от известно време и човекът, с когото пътува, ме помоли да проверя какво става с него. Почуках на вратата, но никой не отговори.

Райдър потисна въздишката си. Пътник, заключен в тоалетната, беше нещо необичайно, но не и нечувано. Веднъж му се наложи да измъкне от тоалетната сто и десет килограмов тексасец. Не беше преживяване, което искаше да си спомня.

— Кой е този злочест пътник?

— Записан е в списъка като Хенри Кинлок Грей.

Райдър изпъшка шумно.

— Ако на този полет има заключена врата на тоалетна, няма как Кинлок Грей да не се е заклешил вътре! Знаеш ли кой е той? Президентът на „Кинлок Грей и Броди“, мултинационална медийна компания. Носи му се славата, че изяжда живи директорите на компанията, но колкото до такива като теб и мен, клетки твари в голямото море на живота... — Той многозначително завъртя очи. — О, Боже! По-добре да ида да видя какво става.

Следван от Сали, Райдър отиде до тоалетните в първа класа. Наоколо нямаше никого и той веднага видя коя врата е маркирана със „заето“. Приблужи се до нея и тихо подвижна:

— Господин Кинлок Грей? Наред ли е всичко, господине?

Райдър изчака и след това почтително почука на вратата.

Отново нямаше отговор.

Той погледна Сали.

— Знаем ли горе-долу от колко време е вътре?

— Спътникът му каза, че отишъл до тоалетната преди половин час.

Райдър озадачено повдигна вежда и пак се обърна към вратата. Гласът му се повиши с една октава.

— Господине! Господин Кинлок Грей, предполагаме, че сте изпаднали в някакво неприятно положение. Ще разбия ключалката. Ако можете, моля, дръпнете се от вратата.

Райдър се изтегли назад, вдигна крак и ритна вратата. Нестабилната ключалка хлътна.

— Господине?... — Райдър натисна с тяло вратата, но не можа да я отвори. Нещо пречеше. Натисна отново и успя да я откряне достатъчно, за да пхне глава в кабинката, но само за миг. После бързо се дръпна назад. Лицето му беше преbledняло. Втренчи се в Сали и няколко секунди не каза нищо. Накрая прошепна: — Мисля, че е застрелян.

Пред тоалетната бяха спуснати завеси и командирът на полета Мос Еванс, един от старшите пилоти на „Глобал Еървейс“, беше повикан и накратко му обясниха какъв е проблемът. Среброкосият пилот с атлетично телосложение прикри тревогата си, докато вървеше през първа класа, и любезно се усмихваше и кимаше на пътниците. Главното чувство, което изпитваше, беше раздразнение, защото само преди няколко минути самолетът беше преминал „точката, от която няма връщане назад“, или половината от полета. Оставаше им да летят още четири часа и не му харесваше перспективата да отклони самолета към друго летище и да забави полета един Бог знае колко. Чакаше го важна среща.

Райдър току-що беше приключил със съобщение за пътниците от първа класа с неубедителното извинение, че има механична неизправност в тоалетните в предната част на първа класа, и ги беше насочил към тоалетните в средната секция заради тяхната безопасност и удобство. Типичен авиожаргон. Сега двамата със Сали Бийч чакаха да дойде командирът. Еванс познаваше добре Райдър, защото летеше с него от две години. Обичайното добро настроение на главния стюард се беше изпарило. Младата стюардеса до него също беше много бледа и разтревожена.

Еванс я погледна съчувствено и се обърна към разбитата ключалка.

— Това ли е въпросната тоалетна?

— Да.

Пилотът трябваше да използва цялата си тежест върху вратата, но успя да я откряне и да мушне глава в мъничката кабинка.

Трупът беше върху тоалетната чиния, напълно облечен. Ръцете висяха от двете страни, а краката бяха изпънати напред, като пречеха на вратата да се отвори напълно. Неподвижното тяло едва се крепеше на тоалетната чиния. От устата до гърдите представляваше кървава пихтия. От страните му висяха парчета разкъсана плът. Стените на кабинката бяха

изпръскани с кръв. Еванс почувства, че му прилява, но потисна гаденето.

Както го беше предупредил Райдър, човекът, изглежда, беше застрелян в устата. Еванс машинално надникна надолу. Не знаеше какво търси, но после осъзна, че трябва да търси пистолет. Изненада се, като не видя оръжие, и отново надзърна. Ръцете, които висяха отстрани на тялото, не държаха нищо. На пода също нямаше пистолет. Пилотът се намръщи и се дръпна назад. Нещо подсъзнателно му нашепваше, че нещо в това, което е видял, не е наред, но не можеше да определи какво.

— Това е нещо ново за наръчника на авиокомпанията за аварийни ситуации във въздуха — измърмори Райдър в опит да внесе малко хумор в мрачното положение.

— Виждам, че си преместил пътниците назад от тази секция — отбеляза Еванс.

— Да. Преместих всички пътници от първа класа от тази секция и сложихме завеса. Предполагам, че следващата задача е да изнесем трупа оттук.

— Каза ли на колегата му? Човека, с когото е пътувал?

— Казах му, че има нещастен случай. Без подробности.

— Добре. Разбрах, че мъртвият е бил шеф на някаква голяма корпорация.

— Кинлок Грей. Той е Хенри Кинлок Грей.

Еванс сви устни и тихо подсвири.

— Тогава говорим за влияние, подплатено с милиони, а?

— Вече няма да стане по-богат.

— Провери ли за лекар в списъка с пътниците? Нашият човек е избрал страхотен момент да се самоубие. Мисля обаче, че някой трябва да го прегледа, преди да преместим нещо. Ще процедирам по насоките на авиокомпанията за спешни медицински случаи. Ще уведомя централата.

Райдър кимна.

— Вече казах на Сали да провери дали има лекари на борда. Извадихме късмет, защото в първа класа има двама. Седят един до друг, на места С1 и С2.

— Добре. Кажете на Сали да доведе тук единия. А, и къде е колегата на господин Грей?

— На място ЗВ. Името му е Франк Тили и разбрах, че е личен секретар на Грей.

— Опасявам се, че той ще трябва официално да идентифицира трупа. Трябва да се придържаме строго към правилата на авиокомпанията — повтори Еванс, сякаш търсеше увереност.

Сали Бийч се приближи до двамата мъже на С1 и С2. И двамата бяха на едни и същи години, към четирийсет и пет. Единият беше облечен неофициално, имаше гъста, рошава огненочервена коса и изобщо не отговаряше на стереотипната представа за лекар. Другият беше спретнат и по-елегантно облечен. Сали спря и се наведе към тях.

— Доктор Фейн? — Това беше първото от двете имена, които беше запомнила.

Елегантно облеченият мъж вдигна глава и се усмихна любопитно.

— Аз съм Джери Фейн. Какво мога да направя за вас, госпожице?

— Докторе, боя се, че имаме спешен случай с един от пътниците. Командирът на полета ви изпраща почитанията си и ще ви бъде много признателен, ако може да дойдете и да погледнете.

Думите ѝ прозвучаха като често повтаряна формула. Всъщност наистина беше формула от наръчника на авиокомпанията. Сали не знаеше как да ги изрече другояче освен по безучастния начин, по който я бяха обучили.

Мъжът изкриви лице в кисела гримаса.

— Опасявам се, че докторската ми степен е по криминология, госпожице. Не мога да ви помогна много. Мисля, че по-скоро се нуждаете от моя спътник, Хектор Рос. Той е доктор по медицина.

Стюардесата погледна извинително червенокосия мъж на съседната седалка и се зарадва, като видя, че той вече става от мястото си и че няма да ѝ се наложи да повтори същата формула.

— Не се тревожи, девойче. Ще погледна, но не нося медицинската си чанта. Всъщност съм патолог и се връщам от конференция, разбираш ли? Не съм общопрактикуващ лекар.

— Имаме комплект за първа помощ на борда, докторе, но не мисля, че ще ви трябва.

Рос я погледна озадачено и се намръщи, но тя се обърна и го поведе по пътеката между седалките.

Хектор Рос отстъпи от тоалетната кабинка и погледна командир Еванс и Джеф Райдър, а след това часовника си.

— Обявявам го за мъртъв в тринайсет часа и петнайсет минути, командир Еванс.

Пилотът се размърда неспокойно.

— И каква е причината?

Рос прехапа устни.

— Предпочитам трупът да бъде изнесен и сложен някъде, където да мога да го огледам добре. — Той се поколеба отново. — Преди да го сторя, бих искал да го огледа моят колега, доктор Фейн. Той е криминален психолог и аз изпитвам огромно уважение към мнението му.

Еванс се втренчи в доктора, опитвайки се да открие по-дълбок смисъл в думите му.

— Как би могъл да помогне един криминален психолог в случая, освен ако...

— Въпреки това ще ви бъде признателен, командир Еванс, ако доктор Фейн погледне трупа. — Рос повиши тон в опит да го убеди.

Няколко минути по-късно Джери Фейн отстъпи от вратата на същата тоалетна кабинка и погледна сериозно спътника си.

— Любопитно — отбеляза бавно и натъртено.

— Е? — нетърпеливо настоя командир Еванс. — Какво означава това?

Фейн красноречиво повдигна рамене в тясното пространство.

— Означава, че нещата никак не са добри, сър — малко иронично каза Фейн. — Мисля, че трябва да измъкнем трупа, за да може колегата ми да установи причината за смъртта, и после да определим как е срещнал смъртта си този човек.

Еванс изсумтя и се помъчи да прикрие раздразнението си.

— Президентът на въздухоплавателната компания чака на линията, докторе. Бих искал да мога да му докладвам нещо по-конкретно. Мисля, че ще ме разберете, когато ви кажа, че той познава господин Грей. Членуват в един и същ голф клуб или нещо подобно.

— *Познавал* го е, боя се — саркастично го поправи Фейн. — Минало време. Е, може да кажете на шефа си, че неговият партньор на голф, изглежда, е бил убит.

Еванс се стъписа.

— Това е невъзможно! Сигурно е било самоубийство.

Хектор Рос се прокашля и погледна неспокойно приятеля си.

— Трябва ли да отидеш толкова далеч, стари момко? — измърмори той. — В края на краищата...

Фейн беше непреклонен и го прекъсна със спокоен и решителен тон:

— Какъвто и да е точният метод на нанасяне на фаталната рана, мисля, че ще се съгласиш, че смъртта е настъпила мигновено. Предните части на главата, под очите и носа, са почти отнесени. Гадно. Прилича на огнестрелна рана в устата.

Еванс беше възвърнал способността си да говори. Сега, като си помислеше за това, той осъзна какво го беше озадачило. Негов ред беше да бъде саркастичен.

— Ако там вътре е било стреляно с пистолет, дори с малък калибър и с тялото, което да омекоти силата на куршума, пак трябва да е имал силата да пробие стената на самолета и да причини разхерметизиране. Знаете ли какво може да направи куршумът, ако пробие корпуса на самолет, летящ на височина единайсет хиляди метра?

— Не твърдя със сигурност, че е било пистолет. — Фейн продължи да се усмихва учтиво. — Казах, че прилича на огнестрелна рана.

— Дори да е бил убит с изстрел от пистолет, защо да не е било самоубийство? — прекъсна ги главният стюард. — Той беше в заключена тоалетна, за Бога! Заключена отвътре.

Фейн го погледна снизходително.

— Подчертах, че смъртта е настъпила мигновено. Не съм чувал за труп, който може да стане и да скрие оръжието след успешно самоубийство. Човекът е проснат мъртъв там вътре с гадна смъртоносна рана, която моментално е причинила смъртта... и няма следа от оръжие. Любопитно, нали?

Еванс се втренчи в него невярващо.

— Това е нелепо... — В гласа му не прозвуча убеденост. — Не говорите сериозно. Оръжието сигурно е скрито зад вратата или някъде другаде.

Фейн не си направи труда да отговори.

— Но... — отчаяно продължи Еванс, знаейки, че Фейн е изрекъл същото нещо, което тревожеше и него: липсващото оръжие. — Искате да кажете, че Грей е бил убит и след това поставен в тоалетната?

Фейн поклати глава.

— Опасявам се, че е по-сложно. Като съдя по кръвта, плиснала косо от раната и изцапала стените на кабината, той вече е бил в тоалетната, когато е бил убит, и вратата е била заключена отвътре, според вашия главен стюард.

Джеф Райдър се размърда неспокойно.

— Да, вратата беше заключена отвътре — потвърди той в своя защита.

— Тогава как... — започна Еванс.

— Това е нещо, което трябва да разберем. Командир Еванс, нямам никакво желание да узурпирам властта ви, но може ли да предложи нещо?

Пилотът не отговори. Все още размишляваше върху невъзможната хипотеза на Фейн.

— Сър?

— Да? Съжалявам, какво казахте?

— Попитам дали може да предложи нещо. Докато Хектор извършва предварителен оглед, за да видим дали ще открием причината за смъртта, бихте ли ми позволили да разпитам колежата на Грей, и после може би ще открием защо и как е бил убит.

Еванс стисна устни замислено.

— Нямам чувството, че имам власт. Ще трябва да говоря с президента на авиокомпанията.

— Говорете колкото можете по-скоро, командир Еванс. Ние ще чакаме тук — спокойно отвърна Фейн. — И докато чакаме, двамата с доктор Рос ще изнесем трупа от тоалетната.

Мос Еванс се върна бързо. Рос и Фейн вече бяха изнесли трупа на Кинлок Грей от тоалетната и го бяха сложили в легнало положение в пространството пред първия ред седалки в първа класа.

Еванс се прокашля смутено.

— Доктор Фейн, президентът ви дава пълно разрешение да действате както смятате за уместно в тази ситуация... до приземяването на самолета. След това, разбира се, ще трябва да предадете случая на местните полицейски власти. — Той повдигна рамене и сякаш беше необходимо обяснение, добави: — Президентът, изглежда, е чувал за славата ви на... криминолог. Той е доволен, че поверява случая в ръцете на доктор Рос и във вашите ръце.

Фейн наклони глава на една страна, погледна го сериозно и попита:

— Ще отклоните ли самолета?

— Президентът разпореди да продължим към крайната си дестинация, докторе. Човекът е мъртъв и няма смисъл да се отклоняваме, за да търсим медицинска помощ.

— Добре. Тогава имаме повече от три часа да видим как стоят нещата. Може ли вашият стюард да ми осигури кътче, където да говоря с колегата на Грей? Разбрах, че той е личен секретар на Грей. Искам да поговоря с него, без да тревожа другите пътници.

— Погрижи се за това, Джеф — нареди командир Еванс на главния стюард и отново се обърна към Фейн: — Не се ли смята, че убийствата обикновено се извършват от хора, близки на жертвата? Това не прави ли секретаря основен заподозрян? Или ще проверите всички пътници, за да видите дали имат някаква връзка с Грей?

Фейн се усмихна широко.

— Често установявам, че няма общовалидни правила в такива случаи.

Еванс повдигна рамене.

— Ако това ще ви помогне, мога да направя съобщение и да помоля всички пътници да се върнат на местата си и да затегнат предпазните колани. Ще кажа, че очакваме турбуленция. Това може да възпре някои любопитни да се опитат да влязат в тази зона.

— Много ще ни помогнете, сър — увери го Хектор Рос, който стоеше до трупа.

Еванс се поколеба още малко.

— Връщам се в пилотската кабина. Дръжте ме в течение — изрече накрая.

Няколко минути след като Еванс тръгна, се чуха високи гласове. Фейн вдигна глава и видя стюардесата Сали Бийч, която правеше всичко възможно да спре млад мъж, отправил се към тях.

Младият мъж беше много решителен.

— Казвам ви, че работя за него! — възмутено повиши тон той. — Имам право да бъда

тук.

— Вие сте в туристическата класа, господине. Нямаме право да бъдете в първа класа.

— Ако с господин Грей се е случило нещо, настоявам...

Фейн бързо се отправи към него. Младият мъж беше висок и изискан, Фейн забеляза, че красотата му се допълва от изкуствен тен. Беше безупречно облечен, Фейн видя златен пръстен с печат на тънките му, изящни пръсти. Той имаше навика да обръща внимание на ръцете. Смяташе, че може да се научат много неща за човека от ръцете му, особено от ноктите. Този млад мъж очевидно полагаше големи грижи за добре поддържания си маникюр.

— Кой е този човек? — попита Фейн. — Секретарят на Грей?

Стюардесата поклати глава:

— Не. Пътник от туристическата класа. Твърди, че е работил за господин Грей.

— Как се казвате? — попита Фейн и се вгледа изпитателно в младия мъж с красиви черти.

— Оскар Елги. Аз бях прислужник на господин Грей. — Младият мъж говореше с мелодичен, добре обработен глас, което издаваше, че е учил в частно училище. — Попитайте Франк Тили в първа класа. Той е личен секретар на господин Грей и ще ви каже кой съм.

Фейн се усмихна окуражително на Сали Бийч.

— Бихте ли го направили, госпожице Бийч? И освен това кажете на господин Тили, че бих искал да говоря с него тук, когато му е удобно.

Сали забърза към пътниците в първа класа, а Фейн се обърна към Оскар Елги:

— Е, господин Елги, как разбрахте, че е станал... нещастен случай?

— Чух едната стюардеса да споменава на друга в туристическата класа — отвърна младият мъж. — Ако господин Грей е пострадал...

— Господин Грей е мъртъв.

Оскар Елги се втренчи във Фейн.

— Сърдечен удар?

— Не точно. Тъй като сте тук, може официално да идентифицирате вашия покоен работодател. Нуждаем се от идентифициране заради протокола на доктор Рос.

Той отстъпи встрани и позволи на младия мъж да се придвижи напред, където беше положен трупът. Рос се отдръпна, за да може Елги да види лицето на мъртвеца. Младият мъж спря до тялото и се вгледа в него.

— *Terra es, terram ibis* — промълви и чертите му се изкривиха от болка. — Как се е случило това? Защо има кръв по лицето? Що за нещастен случай е станал тук?

— Точно това се опитваме да разберем — отвърна Рос.

— Да приема ли, че вие официално идентифицирате този човек като Хенри Кинлок Грей?

Младият мъж кимна и се извърна.

— Колко време работихте за него, господин Елги?

— Две години.

— Какви по-точно бяха задълженията ви?

— Бях негов прислужник. Всичко. Шофьор, иконом, готвач, камериер, момче за всичко.

Factotum.

— И той ви взимаше, когато пътуваше в чужбина?

— Разбира се.

— Но виждам, че се е придържал към социалния ред, а? — усмихна се Фейн.

Младият мъж се изчерви.

— Не разбирам.

— Вие пътувате в туристическата класа.

— Би било неприлично за прислужник да пътува в първа класа.

— Да, така е. И все пак, ако съдя по реакцията ви, изпитвали сте дълбока привързаност към работодателя си.

Елги предизвикателно вирна брадичка, лицето му пламна.

— Господин Грей беше работодател за пример. Вярно, безпощаден бизнесмен, но беше справедлив човек. Никога не сме се спречквали. Той беше добър човек. Страхотен.

— Разбирам. И вие се грижехте за него? За домакинството. Спомням си статии във вестници. Хенри Грей винаги беше описван като желан ерген.

Фейн забеляза лека промяна в изражението на лицето на младия мъж.

— Ако беше женен, тогава едва ли щеше да се нуждае от услугите ми, нали? Аз правех всичко за него. Поправях стереоуредбата и хладилника му. Не, той не беше женен.

— Да — усмихна се Фейн и отново погледна ръцете на Елги. — Поправянето на стереоуредба е деликатна работа. Необичайно е едно момче за всичко да може да прави такава неща.

— Хобито ми е изработването на модели на разни неща. Работещи модели. — В гласа му прозвуча самохвалство.

— Разбирам. Кажете ми, тъй като вие сте в най-добрата позиция да знаете, имаше ли врагове работодателят ви?

Младият мъж трепна.

— Един бизнесмен като Хенри Грей винаги е обкръжен от врагове. — Елги вдигна глава и видя, че Сали Бийч води мъж с очила. — Някои врагове работят с него и се преструват на негови довереници — добави остро, а после се намръщи, сякаш му бе хрумнала някаква мисъл. — Нима казвате, че смъртта му е била... подозрителна?

Фейн забеляза с одобрение, че Сали е поканила човека с очилата да седне, за да не дойде да го прекъсне, и отново се обърна към младия мъж:

— Ще разберем. А сега, господин Елги, вероятно ще искате да се върнете на мястото си? Ще ви информираме за ситуацията.

Младият мъж се обърна и излезе, без да си прави труда да поздрави новодошлия, който на свой ред наведе глава, за да избегне контакта с него. Прислужникът и секретарят явно не се обичаха.

Фейн остави Хектор Рос да продължи прегледа с помощта на медицинския комплект на самолета и се приближи до мястото, където седеше секретарят.

Сали Бийч, която чакаше до него, му се усмихна нервно.

— Това е господин Франсис Тили. Той е пътувал с господин Грей.

Франк Тили беше слаб и изключително непривлекателен мъж на трийсет и пет години. Кожата му беше бледа и по челюстта му се виждаше постоянна синкава сянка, която никакво старателно бръснене не можеше да отстрани. Носеше очила с дебели стъкла и рогови рамки, които изобщо не подхождаха на чертите му. Косата му беше оредяла и крайчецът на устата му потрепваше нервно.

Фейн направи знак на стюардесата да застане до вратата, за да попречи на всеки, който би искал да влезе при тях, и се обърна към Тили.

— Той е мъртъв, нали? — попита Тили с остър фалцет и се изкиска нервно. — Е, предполагам, че това се случва рано или късно, дори на така наречените велики и добри хора.

При този тон Фейн се намръщи.

— Искате да кажете, че господин Грей е бил болен?

Тили вдигна ръка и я отпусна, сякаш се бе приготвил да каже нещо и се бе отказал, Фейн машинално забеляза треперещата му ръка, дебелите пръсти, изцапани с никотин, и накриво изрязаните нокти.

— Беше предразположен към астма, това е всичко. Чисто стресово състояние.

— Тогава защо...

Тили изглеждаше леко смутен.

— Предполагам, че се държах непочтително.

— Не изглеждате много разстроен от смъртта на колежата си.

Тили изсумтя пренебрежително.

— Колега? Грей ми беше шеф. Никога не позволяваше на никого, който работеше за него, да забрави, че той е шефът и че той решава съдбите в компанията. Независимо дали човекът беше портиер, или старши вицепрезидент, Хенри Кинлок Грей беше шефът и неговата дума беше закон. Ако ви намразеше, веднага ви гонеше, колкото и дълго да сте работили за компанията. Грей беше олицетворение на викторианец, самоиздигнал се бизнесмен. Авторитарен, злобен и жесток. Не би трябвало да има място в съвременния свят на бизнеса.

Фейн се отдръпна назад и се заслуша в огорчения глас на мъжа.

— Беше ли от хората с малко врагове?

Тили се ухили, съзирайки хумористична нотка във въпроса.

— Беше от хората, които нямат приятели.

— Колко време работихте за него?

— Прекарах десет години в компанията. Бях му личен секретар през последните пет.

— Доста време, което да прекарате с някого, когото не харесвате. Сигурно сте се справяли чудесно с работата си за него, за да не ви намрази и да ви уволни, ако, както казвате, това е бил обичайният му метод да се разправя със служителите си.

Сарказмът на Фейн накара Тили да се размърда неспокойно.

— Какво общо има това със смъртта на господин Грей? — парира той.

— Търся информация.

— Какво се е случило? — продължаваше Тили. — Предполагам, че е получил сърдечен удар.

— Страдаше ли от сърце?

— Доколкото знам, не. Беше прекалено дебел и се тъпчеше като свиня. С целия този стрес от работата, не бих се изненадал, ако това е причината за смъртта му.

— Това пътуване особено напрегнато ли беше?

— Не повече от обикновено. Отивахме да се срещнем с изпълнителните директори на американските филиали.

— И доколкото забелязахте, господин Грей се държеше както обикновено?

Тили се изкикоти. Звукът не беше приятен.

— Да, както обикновено, беше войнствено настроен, заядлив и арогантен. Трябваше да уволни половин дузина хора и искаше да го направи с публичен ритуал, за да ги постави в

максимално неудобно положение. Това му доставяше огромно удоволствие. И после... — Тили се поколеба и в очите му се появи замислен израз. — Преглеждаше някакви документи. Единият, изглежда, го развълнува и след минута-две започна да получава един от пристъпите, които...

— Пристъпи? Нали казахте, че не е имал проблеми със здравето?

— Казах, че беше предразположен към астма. Имаше пристъпи на астма, дължащи се на стрес.

— Да. И така, започнал е да получава пристъп на астма. Взе ли някакви лекарства?

— Носеше инхалатор. Беше суетен и мислеше, че никой от нас не знае. Великият шеф не искаше да си признае такава физическа слабост. Затова, когато получи пристъп, изчезваше, за да използва инхалатора. Беше толкова очевидно! Ироничното е, че Грей имаше любим цитат от „Екlesiаст“: „*Vanitas vanitatum, omnis vanitas*“.^[3]

— Искате да кажете, че е отишъл в тоалетната, за да използва инхалатора?

— Точно това казвам. След като измина доста време, започнах да се притеснявам.

— Да се притеснявате? — подсмихна се Фейн. — От онова, което ми казвате, здравето на шефа ви не е било сред приоритетите ви.

Тили стисна устни в презрителна усмивка.

— Личните чувства не влизат в сметката. Не бях като Елги, който влага всичко в работата си. Плащаха ми да върша нещо и го вършех почтено и професионално. Не беше необходимо да харесвам Хенри Грей. Не ме интересуваше какво прави или не прави той извън работата, която ми плащаше да върша. Не ме интересуваше кой му е любовник и кои са смъртните му врагове.

— Добре. Значи той отиде в тоалетната и не се върна?

— Както казах, след известно време повиках стюардесата и тя отиде да провери какво става с него. Това бе ни повече, ни по-малко от загрижеността ми като негов секретар.

— Изчакайте за момент, господин Тили.

Фейн се приближи до Сали Бийч, все още бледа и малко нервна, и прошепна:

— Мислите ли, че ще можете да отидете до мястото на господин Грей и да намерите куфарчето му? Бих искал да го донесете.

Тя се върна след няколко минути с малко кафяво кожено куфарче.

Фейн го взе и го показа на Франк Тили.

— Това ли е куфарчето на Грей?

Тили кимна без желание.

— Не мисля, че трябва да го отваряте — възрази той, когато Фейн щракна закопчалките.

— Защо?

— Това е поверителна собственост на компанията.

— Мисля, че едно разследване за вероятно убийство не би се съобразило с подобно възражение.

Франк Тили се изненада.

— Убийство? Но това означава... Убийство. Никой не спомена нищо за убийство.

Фейн беше зает да прелиства документите и не отговори. Извади един лист и го показа на Тили.

— Това ли гледаше Грей, преди да започне да изпитва затруднения в дишането?

— Не знам. Вероятно. Беше такъв лист... Това е всичко, което мога да кажа.

Листът беше част от компютърна разпечатка и съдържаше две кратки изречения:

„Ще умреш, преди този самолет да се приземи. *Memento, 'homo', qua pulvis es et in pulverem revertis*“

Фейн се усмихна безучастно и подаде листа на секретаря.

— Вие знаете латински, господин Тили. Как бихте превели изречението тук?

Тили се намръщи.

— Защо мислите, че знам латински?

— Преди малко подхвърлихте нещо на латински. Допускам, че знаете какво означава.

— Не знам латински. Господин Грей обичаше латински сентенции, затова се опитах да запамята някои от онези, които често употребяваше.

— Разбирам. Тогава не знаете какво означава и това?

Тили погледна разпечатката и поклати глава.

— *Memento* означава „помни“, нали?

— Чували ли сте израза *temento mori*? Това е по-популярният вариант на написаното тук.

Тили отново поклати глава.

— Помни нещо, предполагам?

— Защо мислите, че латинската дума за „човек, мъж“ е в кавички?

— Не знам какво означава. Не знам латински.

— В общи линии означава следното: „Помни, човеко, ти си прах и в прах ще се превърнеш.“ Очевидно е написано на компютър, в текстообработваща програма. Познат ли ви е този образец?

— Може да е всеки от стотиците стандарти на компанията. Надявам се, не намекувате, че аз съм написал на господин Грей смъртна заплаха?

— Как се е озовал листът в неговото дипломатическо куфарче? — попита Фейн, без да обръща внимание на въпроса.

— Предполагам, че някой го е сложил там.

— Кой би имал достъп до него?

— Сигурно все още обвинявате мен. Вярно, мразех го. Но не толкова, че да си отсека клона, на който седя. Той беше негодник, но беше и кокошката, която снасяше златните яйца. Нямах смисъл да се отървавам от него.

— Да — замислено измърмори Фейн. Погледът му беше привлечен от тефтерче в куфарчето. Той го взе и прелисти страниците, докато Франк Тили го наблюдаваше смутено, Фейн откри списък с инициали, озаглавен „За незабавно уволнение“, носещ днешна дата.

— Списък с дузина служители, които е щял да уволни? — забеляза гласно.

— Казах ви, че той щеше да се наслади на публична чистка на изпълнителните си директори и спомена пред мен няколко имена.

— Списъкът съдържа само инициали и започва с О. Т. Е. — Той погледна Тили и повдигна вежда. — Оскар Елги?

— Едва ли — със снизходителна усмивка отвърна Тили. — Това означава Отис Т. Елиът, генералния мениджър на нашия американски филиал за база данни.

— Разбирам. Да видим дали ще можем да идентифицираме другите.

Фейн прочете останалите инициали, към които Тили добави имена. Следващите четирима също бяха изпълнителни директори на фирми на Грей. Последното отбелязано беше Ф.т.

— Ф. Т. е подчертано с три линии и срещу инициалите е написано „без заплата!“ Кой е

Ф. Т.?

— Знаете, че Ф. Т. са моите инициали — промълви Тили. Лицето му пребледня и той изведнъж стана сериозен: — Кълна се, че Грей никога не ми е казал, че ще ме уволнява, когато обсъждахме хората в списъка. Не спомена и дума.

— Тогава има ли някой друг в компанията с инициали Ф. Т.?

Тили смръщи лице в опит да си спомни, но след малко поклати глава и примирено повдигна рамене:

— Не. Явно съм само аз. Негодник! Така и не ми каза какви са намеренията му. Хубаво публично унижение, предполагам.

Хектор Рос излезе от секцията, закрыта със завеса, и махна на Фейн.

— Мисля, че знам как е бил убит — съобщи доволно.

Фейн се усмихна на приятеля си.

— Аз също. Кажете ми, ако греша. Грей е отишъл в тоалетната, за да използва инхалатора си да облекчи пристъп на астма. Пъхнал е инхалатора в устата си, натиснал го е по нормалния начин и... — Той завърши, като повдигна рамене.

Рос изглеждаше стъписан.

— Как...? — Той погледна над рамото на Фейн към Франк Тили, който потрепваше нервно. — Призна ли?

Фейн поклати глава.

— Не. Но прав ли съм?

— Хипотезата е добра, но е необходима лаборатория да го потвърди. Открих малки частици алуминий в устата и пластмаса. Нещо определено е експлодирало и е изстреляло малък стоманен снаряд в задната част на небцето с такава сила, че е проникнал в мозъка и смъртта е настъпила мигновено, както веднага предположи. Онова, което е изстреляло снаряда, се е разпаднало. Затова са останали само малки частици, впити в устата и страните му. Когато претърсих внимателно, имаше няколко и в кабинката. Сатанинско.

— Било е извършено от някой, който е знаел слабото място на Грей. Грей не обичал да ползва инхалатора на публично място, търсел уединение. Планът е проработил много добре и замалко не се получило престъпление, което не може да бъде разкрито. Отначало изглеждаше, сякаш жертвата е била застреляна в устата в заключена тоалетна.

Хектор Рос се усмихна доволно:

— Намекваш, че вече си решил случая?

— О, да. Спомняш ли си песента, която пеехме в училище?

*Не казвай със печал бездънна:
животът празна е заблуда!
че мъртва е душата сънна,
а всяко нещо крие чудо.
Виж на живота прелестта!
Не гробът цел е на земята
и думите „Прах от прахта“
не се отнасят за душата.*

Хектор Рос кимна.

— Много вода изтече, откакто пях това, момко. Беше от Лонгфелоу, нали?

— Да, „Псалм на живота“. Основава се на няколко стиха от „Битие“: *Terra es, terram ibis*

— „Пръст си и в пръстта ще се върнеш“. Доведете командир Еванс, моля — обърна се Фейн към главния стюард Джеф Райдър, който стоеше до Рос. Когато Райдър тръгна да изпълни нареждането, Фейн отново погледна приятеля си: — Трябва да кажем нещо за знанията по латински.

— Не следя мисълта ти, момко..

— Убиецът твърде много обича шегите на латински, които е споделял с шефа си.

— Имаш предвид секретаря му? — Рос погледна към Франк Тили.

— Тили твърди, че не може да преведе дори *memento mori*.

— Помни смъртта?

Фейн стрелна с неодобрителен поглед приятеля си.

— Всъщност означава „помни, че ще умреш“ и обикновено се употребява за човешки череп или друг предмет, който ни напомня, че сме смъртни.

Еванс влезе при тях и изгледа първо единия, после другия с очакване.

— Е, какви са новините? — попита.

— За да спестим неприятни сцени в самолета, сър, предлагам да се обадите по радиото и да предупредите полицията да арестува един от пътниците по обвинение в убийство. Не е необходимо да правим нищо, докато се приземим. Убиецът няма къде да избяга.

— Кой е той? — попита Еванс мрачно.

— Записан е като Оскар Елги в туристическата класа.

— Но как е могъл...

— Лесно. Елги е бил не само прислужник на Грей, но ако се съди по намеците на господин Тили, и негов любовник. Елги го потвърждава с бележката със смъртната заплаха с израз на латински, където отделя с кавички думата *homo*, която означава човек, мъж, но знаем, че често се употребява като жаргонен термин за хомосексуалист.

— Как установи, че Елги разбира игри на думи на латински? — попита Рос.

— В момента, в който видя трупа на Грей, младият Елги измънка същите думи. *Terra es, terram ibis* — „Пръст си и в пръстта ще се върнеш.“

— Скарване между влюбени? — попита Рос. — Любов, превърнала се в омраза и така нататък, както накратко го е казал Били Шекспир?

Фейн кимна.

— Грей е искал да скъса с Елги, и като любовник, и като служител, затова Елги е решил да сложи край на кариерата на любовника си по средата на полета й, така да се каже. В куфарчето на Грей има бележка, че Елги ще бъде уволнен незабавно без компенсация.

Тили, който седеше безмълвно, поклати глава:

— Не! Ние прегледахме списъка. Казах ви, че инициалите О. Т. Е. се отнасят за Отис Елиът. Изпратих по факса съобщението за уволнението му, преди да се качим на самолета.

Фейн се усмихна леко.

— Забравихте за Ф.Т.

— Но това са моите...

— Вие не сте споделяли страстта на шефа си към сентенции на латински, нали? Озадачи ме това Ф.Т. Трябваше да повярвам, че човек със славата на Грей няма да напише „ф“, последвано от малко „т“, ако е имал предвид два инициала Ф.Т. Не разбрах смисъла. Изобщо не са вашите инициали, господин Тили. „Фт“ е съкращение. Означава *fac* от *facere*

„да направя“, и *tatum* „всички неща“. *Factotum*. Момче за всичко. И кой е бил *factotum* на Грей?

Последва мълчание.

— Мисля, ще установим, че това убийство е планирано най-малко една-две седмици. Щом започнахме да разбираме какъв е бил механизмът, който е убил Грей, трябваше само да търсим човека, способен да измисли този механизъм, и да има мотив и възможност. Покажете ръцете си, господин Тили.

Секретарят неохотно протегна ръце.

— Не можете да допуснете, че тези ръце ще конструират изящен механизъм, нали? — каза Фейн. — Не. Елги, който изработва модели на разни неща и е момче за всичко, е нагласил един от инхалаторите на Грей така, че когато бъде натиснат, да експлодира в устата му, изстрелвайки игла в мозъка. Елементарно, но ефикасно. Знаел е, че Грей не обича да го виждат да използва инхалатора. Оставил е другото на шанса и шансът е бил благоприятен. Замалко не се оказа съвършеното, неразкриваемото престъпление. Можеше да остане неразгадано, ако жертвата и убиецът не обичаха толкова много да си разменят шеги на латински.

Експерт по турбулентност от Стивън Кинг

Стивън Кинг — това съм аз — е написал най-малко два разказа за страхотии в самолети. Единият се нарича „Ланголиерите“ и по него е заснет телевизионен минисериал. Другият, „Нощният авиатор“, е за вампир, който пилотира частен самолет, вместо да се превърне в прилеп. По този разказ е направен филм. Следващият обаче е съвсем нов.

Крейг Диксън седеше в дневната на малкия апартамент в „Четири сезона“, ядеше скъпа храна от румсървиса и гледаше платен филм, когато телефонът иззвъня. Сърцето му се разтуптя. Диксън беше необвързан, номад по душа и само един човек знаеше, че е тук, в този луксозен хотел срещу парка на Бостън. Диксън си помисли да не вдига, но човекът, когото смяташе за посредник, щеше да позвъни пак и да продължава да звъни, докато му отговори. Ако откажеше да приеме обаждането, щеше да има последици.

Това не е адът, помисли си той, обстановката е твърде хубава, но е чистилището. И нямаше изгледи да се пенсионира още много години.

Диксън изключи звука на телевизора и взе телефона. Не каза „ало“, а рече:

— Не е честно. Пристигнах от Сиатъл преди два дни и още не мога да се съвзема.

— Разбирам и ужасно съжалявам, но възникна нещо и ти си единственият на разположение. — *Съжалявам* прозвуча като *тъжялявам*.

Посредникът имаше успокояващия, приспивен глас на диджей от някое FM радио, развалян само от време на време от леко фъфлене. Диксън не го беше виждал, но си представяше, че е висок и слаб, със сини очи и лице без възраст. В действителност посредникът вероятно беше дебел, плешив и мургав, но Диксън беше убеден, че мисловната му представа никога няма да се промени, защото не очакваше, че някога ще види посредника. Той се беше запознал с няколко експерти по турбулентността през годините си във фирмата — ако можеше да се нарече фирма — и никой от тях не беше виждал посредника. Със сигурност никой от експертите, които работеха за него, не беше с лице без бръчки, дори онези на двасет и трийсет и няколко години изглеждаха на средна възраст. Това не се дължеше на работата, където понякога оставаха до късно, но все пак не понасяха големи натоварвания. Причината беше онова, на което бяха способни, за да *вършат* работата.

— Казвай — рече Диксън.

— „Обединени авиолинии“, Полет 19, от Бостън до Сарасота, без междинно кацане. Излита в 20.10 тази вечер. Имаш време да го вземеш.

— Няма *никой друг*? — Диксън осъзна, че хленчи. — Уморен съм, човече. *Уморен*. Пътуването от Сиатъл беше ужасно.

— Обичайното ти място — каза посредникът, произнасяйки последната дума като *мятто*. И после затвори.

Диксън погледна рибата меч, която вече не искаше да яде. Погледна филма с Кейт Уинслет, който нямаше да догледа, поне не в Бостън. Замисли се — и не за пръв път! — дали да не си грабне нещата, да наеме кола и да кара на север, първо до Ню Хампшър и после до Мейн, и след това да премине границата с Канада. Но щяха да го хванат. Знаеше го. Слуховете за това какво се случва на експерти, които бягат, включваха екзекуция с електрически ток, изкормване, дори сваряване живи. Диксън не вярваше на тези слухове... Е, поне не на всичките.

Той започна да събира багажа си. Не беше много. Експертите по турбулентността пътуват с малко багаж.

Билетът му го чакаше на гишето. Както винаги, задачата му го поставяше в пътническият салон, зад дясното крило, на мястото в средата. Как точно това място винаги беше свободно, беше загадка, както и кой е посредникът, откъде се обажда и за каква организация работи. Както билетът, така и мястото всеки път очакваха Диксън.

Той сложи чантата си в багажното отделение над главите и огледа спътниците си за тази вечер: бизнесмен със зачервени очи и с дъх, вонящ на джин, на седалката до пътеката, и жена на средна възраст, която приличаше на библиотекарка, до прозореца. Бизнесменът изсумтя нещо неразбираемо, когато Диксън предпазливо се промъкна покрай него, мънкайки извинение. Мъжът четеше книга с меки корици с очарователното заглавие „Не позволявай на шефа си да се ебава с теб“. Жената наблюдаваше обслужващите машини, които сновяха напред-назад, сякаш бяха най-интересното нещо, което е виждала. В скута ѝ имаше плетка. Приличаше на пуловер.

Тя се обърна, усмихна се на Диксън и протегна ръка.

— Здравейте, аз съм Мери Уърт. Също като в комикса.

Диксън не беше чувал за комиксова героиня на име Мери Уърт, но стисна ръката ѝ.

— Крейг Диксън. Приятно ми е да се запознаем.

Бизнесменът изсумтя и прелисти страница от книгата си.

— Очаквам с нетърпение пътуването — каза Мери Уърт. — Не съм била на истинска почивка от дванайсет години. С две приятелки наехме малка къща на Сиеста Кий.

— Приятелки — изсумтя бизнесменът. Сумтенето, изглежда, беше неговата позиция по всички въпроси.

— Да! — засия Мери Уърт. — Наехме я за три седмици. Всъщност не сме се срещали, но те са истински приятелки. Всички сме вдовици. Запознахме се в чата. Интернет е истинско чудо! Нямахме такова нещо, когато бях млада.

— И педофилите смятат, че е чудесен — подхвърли бизнесменът и прелисти още една страница.

Усмивката на госпожа Уърт помръкна, но тя подмина забележката без коментар.

— Много ми е приятно да се запознаем, господин Диксън. По работа ли пътувате, или за удоволствие?

— По работа — отговори той.

От високоговорителите се разнесе звън като от камбани.

— Добър вечер, дами и господа. Говори командир Стюарт. Ще видите, че потегляме от изхода и започваме рулиране по писта 3, където сме трети на опашката за излитане. Полетът до международното летище Сарасота — Брандънтън ще продължи два часа и четирийсет и пет минути, което означава, че ще бъдете в земята на палмите и плажовете малко преди двайсет и три часа. Небето е чисто и очакваме спокоен полет. А сега искам да затегнете предпазните колани, да приберете масичките, които сте спуснали...

— Сякаш имаше какво да сложим на тях — изсумтя бизнесменът.

— ...и да закрепите здраво личните си вещи. Благодарим ви, че летите с „Обединени авиолинии“ тази вечер. Знаем, че сте имали богат избор.

— Да, бе — изсумтя бизнесменът.

— Чети си книгата — сръза го Диксън и бизнесменът го погледна стреснато.

Сърцето на Диксън вече блъскаше силно в гърдите му, стомахът му се беше свил и гърлото му беше пресъхнало от *предчувствието*. Можеше да си каже, че всичко ще бъде наред, *винаги* беше наред, но това не помагаше. Той се страхуваше от дълбините, които скоро щяха да се разтворят под него.

Полет 19 на „Обединени авиолинии“ излетя в 20.13, само с три минути закъснение.

Някъде над Мериленд по пътеката между седалките мина стюардеса, която буташе количка с напитки и закуски. Бизнесменът остави книгата и нетърпеливо я зачака да стигне до него. Тя дойде и той си взе кутийка тоник, две бутилчици джин и чипс. Постерминалът не прие неговата „Мастър Кард“, затова той подаде „Американ Експрес“, като гледаше момичето гневно, сякаш то бе виновно. Диксън се зачуди дали „Мастър Кард“ не е с превишен кредит и господин Бизнесмен не е запазил „Американ Експрес“ за подобни ситуации. Може би, защото той беше лошо подстриган и изглеждаше опърпан. Така или иначе, това нямаше значение за Диксън, но поне бе нещо, за което да мисли освен постоянния ужас, който изпитваше. *Предчувствието*. Бяха се издигнали на десет хиляди метра, под тях имаше бездна.

Мери Уърт помоли за вино и внимателно го сипа в малката си пластмасова чашка.

— Не си взехте нищо, господин Диксън?

— Не. Не ям и не пия, когато пътувам със самолет.

Господин Бизнесмен изсумтя. Вече беше изпил първия си джин с тоник и започваше втория.

— Страхувате се да летите, нали? — съчувствено попита Мери Уърт.

— Да. — Нямаше причина да не го признае. — Страхувам се.

— Излишно е — каза господин Бизнесмен. Ободрен от питието, той изричаше истински думи, вместо само да сумти. — Това е най-сигурната форма на пътуване, която е изобретена. Пътнически самолет не се е разбивал от не знам колко години. Поне не в тази страна.

— На мен ми е все едно — каза Мери Уърт, която беше изпила половината от бутилчицата си и страните ѝ бяха поруменели. Очите ѝ блестяха. — Не съм летяла със самолет, откакто съпругът ми почина преди пет години, но двамата летяхме по три-четири пъти в годината. Тук, горе, се чувствам по-близо до Господ.

Сякаш по даден знак, някакво бебе се разплака.

— Ако раят е претърпан с хора и шумен, не искам да отивам там — отбеляза господин Бизнесмен, оглеждайки пътническия салон на боинга.

— Казват, че пътуването със самолет е петдесет пъти по-безопасно от пътуването с автомобил — рече Мери Уърт. — Вероятно дори повече. Може да е сто пъти по-безопасно.

— Пробвайте „петстотин пъти по-безопасно“. — Господин Бизнесмен се пресегна през Диксън и протегна ръка на Мери Уърт. Джинът беше сътворил временното си чудо и го бе превърнал от сприхав в приветлив човек. — Франк Фрийман.

Тя стисна ръката му и се усмихна. Крейг Диксън седеше между тях, изпълнал гръб, отчаян, но когато Фрийман му подаде ръка, я стисна.

— Еха — каза Фрийман и се засмя. — Наистина се страхувате. Но знаете какво казват — студени ръце, топло сърце. — Той изгълта остатъка от питието си.

Кредитните карти на Диксън се приемаха винаги. Той отсядаше в първокласни хотели и ядеше първокласна храна. Понякога прекарваше нощта с някоя красива жена и плащаше допълнително, за да се отдаде на ексцентрични приумици, не чак толкова извратени, ако се съди по някои сайтове, които Мери Уърт вероятно не посещаваше. Имаше приятели сред другите експерти по турбулентността. Те бяха сплотен екип, свързани не само от професията си, но и от страховете си. Заплащането беше много добро и ползваха служебни облаги... но в

моменти като този нищо от това нямаше значение. В моменти като този имаше само страх.

Всичко щеше да бъде наред. *Винаги* беше наред.

В такива моменти обаче, докато чакаше да се разрази бурята от лайна, тази мисъл беше безсилна. И това, разбира се, го правеше добър в работата му.

Десет хиляди метра. От земята ги делеше истинска бездна.

„Турбулентност при ясно небе“.

Диксън познаваше добре явлението, но никога не беше подготвен за него. Полет 19 на „Обединени авиолинии“ се намираше някъде над Южна Каролина, когато връхлетя. Жена вървеше към тоалетната в задната част на самолета. Млад мъж с джинси и модна, леко набола брада се навеждаше да говори с жена на седалката вляво и двамата се смееха за нещо. Мери Уърт дремеше, опряла глава на прозорчето. Франк Фрийман беше преполовил третото си питие и второто пакетче чипс.

Самолетът изведнъж се наклони наляво, чу се глухо тупване, сетне подскочи и изскърца. Жената, която отиваше в тоалетната, бе запратена към последния ред седалки вляво. Младият мъж с леко наболата брада отхвъркна нагоре и вдигна ръка точно навреме, за да омекоти удара. Няколко души, които бяха разкопчали предпазните си колани, се извисиха над седалките, сякаш левитираха. Разнесоха се писъци.

Самолетът пропадна като камък в кладенец, отново се чу тъп звук, сетне се издигна и се наклони на другата страна, Фрийман тъкмо вдигаше чашата и се заля с пиетието си.

— Мамка му! — извика.

Диксън затвори очи и зачака да умре. Знаеше, че няма да умре, ако си свърши работата, защото нали все пак затова беше там, но винаги беше едно и също. Винаги очакваше да умре.

Чу се звън като от камбани.

— Говори командирът на полета. — Гласът на Стюарт беше студен като обратната страна на възглавницата, както се бе изразил един спортен коментатор. — Изглежда, попаднахме в неочаквана турбулентция, драги пътници. Включих...

Самолетът отново се вдигна рязко. Шейсет тона метал изхвърчаха нагоре като овъглена хартия през комин, после пак пропадна с ужасяващ трясък и скърцане. Разнесоха се още писъци. Жената, която беше тръгнала към тоалетната, се бе изправила, но залитна назад, размаха ръце и падна върху седалките вдясно. Младият небръснат мъж беше приклепнал на пътеката и се държеше за облегалките за ръце на седалките от двете страни. Две от трите багажни отделения горе се отвориха и отвътре са изсипаха чанти.

— Мамка му! — повтори Фрийман.

— Включих надписите за затягане на предпазните колани — продължи пилотът. — Съжалявам, уважаеми пътници. Скоро ще се върнем в спокоен атмосферен слой...

Боингът започна да се издига и да пропада в серия разтърсващи резки движения като камъче, скачащо по повърхността на езеро.

— ...само след няколко минути, затова, дръжте се.

Самолетът пропадна и после отново се устреми нагоре. Ръчният багаж на пътеката подскачаше и се търкаляше. Диксън беше стиснал очи. Сърцето му препускаше с такава бясна скорост, че сякаш нямаше отделни удари. В устата му имаше кисел вкус от притока на адреналин.

Усети как нечии пръсти се плъзват по ръката му и отвори очи. Мери Уърт се беше втреничила в него. Лицето ѝ беше преbledняло като пергамент. Очите ѝ бяха огромни.

— Ще умрем ли, господин Диксън?

Да, помисли си той. *Този път ще умрем.*

— Не — отвърна ѝ. — Всичко ще бъде на...

Боингът сякаш се блъсна в тухлена стена и ги хвърли напред, опъвайки предпазните им колани, а после се наклони наляво — на трийсет градуса, четирийсет, петдесет. Точно когато Диксън си помисли, че ще се преобърнат, самолетът се хоризонтира. Пътниците крещяха. Бебето реवेशе с цяло гърло.

— Всичко е наред, Джули! Нормално е, всичко е наред! — викаше мъж.

Диксън отново затвори очи и се остави ужасът да го завладее. Беше страшно; това беше единственият начин.

Видя как се превъртат назад и този път не спират, а се обръщат. Видя как големият реактивен самолет губи позицията си в термодинамичната мистерия, която го бе държала във въздуха. Видя как носът се издига бързо, след това се забавя и после стремително се насочва надолу като влакче на ужасите, което започва първото си спускане. Видя как боингът се впуска в последното си пикиране, пътниците с разкопчани предпазни колани са залепени за тавана, жълтите кислородни маски танцуват последна лудешка тарантела във въздуха. Видя как бебето полита напред и изчезва в първа класа, без да спира да реве. Видя как самолетът се забива в земята и от носа и първа класа не остава нищо освен смачкан стоманен букет, който разцъфва и обхваща пътническия салон и от него израстват жици, парчета пластмаса и няколко крайника. И как избухва пожар. Диксън си поема дъх за последен път и въздухът изгаря белите му дробове, сякаш са хартиени торбички.

Всичко това продължи само няколко секунди — може би трийсет, не повече от четирийсет, — и беше толкова реално, сякаш наистина се случваше. И после, след като палаво подскочи още веднъж, самолетът полетя хоризонтално и Диксън отвори очи. Мери Уърт все още се беше вгренчила в него. Очите ѝ бяха пълни със сълзи.

— Помислих, че ще умрем — каза тя. — Знаех, че ще умрем. *Видях* го.

Аз също, помисли си Диксън.

— Глупости! — Въпреки че гласът му прозвуча сърцато, Фрийман изглеждаше като болен. — Тези самолети са направени така, че да издържат на ураган. Те...

Влажно оригване прекъсна словото му. Фрийман извади плик от гърба на седалката пред него, отвори го и го сложи пред устата си. Последва звук, който напомни на Диксън на малка, но ефикасна кафемелачка. Звукът спря, после започна отново.

Разнесе се звън на камбани.

— Съжалявам за това, уважаеми пътници — каза командир Стюарт. Все още звучеше хладно като обратната страна на възглавницата. — Случва се от време на време. Атмосферно явление, което наричаме турбулентност при ясно небе. Добрата новина е, че докладвах за него и другите самолети ще бъдат отклонени, за да заобиколят това проблемно място. Още по-добрата новина е, че ще се приземим след четирийсет минути и ви гарантирам спокойно пътуване през останалата част на полета.

Мери Уърт се засмя, без да спира да трепери.

— Същото каза и преди.

Франк Фрийман бе запечатал плика, който бе използвал. Бе го сторил като човек с опит.

— Това не беше страх, не се заблуждавайте. Прилоша ми от движението на самолета. Не мога да пътувам дори на задната седалка в кола, без да ми стане лошо.

— На връщане в Бостън ще взема влака — каза Мери Уърт. — Не искам повече от *това*, много благодаря.

Диксън наблюдаваше, докато стюардесите първо се увериха, че незакопчаните с предпазни колани пътници са добре, а после прибраха ръчния багаж от пътеката.

Пътническият салон се изпълни с бърбрене и нервен смях. Диксън гледаше и слушаше. Сърдечният му ритъм се възвръщаше към нормалните показатели. Беше уморен.

Винаги беше уморен, след като спасеше самолет, пълен с пътници.

Останалата част от полета беше рутинна, точно както беше обещал командирът.

Мери Уърт забърза към багажа си, който щеше да пристигне на въртяща се конвейерна лента номер две на долния етаж на летището. Диксън, само с малката чанта, с която пътуваше, се отби да пийне нещо в „Дюърс Клъбхаус“. Покани господин Бизнесмен да се присъедини към него, но Фрийман поклати глава.

— Повърнах утрешния махмурлук някъде на границата между Южна Каролина и Джорджия и мисля да пасувам, докато съм се пооправил. Желая ви успех в работата ви в Сарасота, господин Диксън.

Диксън, който беше свършил работата си над същата онази граница между Южна Каролина и Джорджия, кимна и му благодари. Докато допиваше уискито със сода, дойде съобщение. Беше от посредника и съдържаше само две думи: *Добра работа*.

Диксън се качи на ескалатора за долния етаж. В основата стоеше мъж с черен костюм и шофьорска фуражка и държеше табелка с името му.

— Аз съм Диксън. Къде имам запазена стая?

— В „Риц-Карлтън“ — отвърна шофьорът. — Много е хубава.

Естествено. Щеше да го чака луксозен апартамент, вероятно с изглед към залива. В гаража на хотела щеше да има кола под наем на негово име — в случай че пожелае да посети някой плаж наблизо или някоя от местните атракции. В стаята щеше да намери плик, съдържащ списък на различни дамски услуги, но Диксън нямаше намерение да се възползва от него тази вечер. Единственото му желание беше да спи.

Когато двамата с шофьора тръгнаха по тротоара, Диксън видя Мери Уърт, която стоеше сама и изглеждаше малко нещастна. От двете ѝ страни имаше по един куфар (разбира се, еднакви, на карета). В ръката си държеше телефон.

— Госпожо Уърт — обади се Диксън.

Тя вдигна глава и се усмихна.

— Здравейте, господин Диксън. Оцеляхме, нали?

— Да. Ще ви посрещне ли някой? Някоя от приятелките ви?

— Госпожа Йегър — Клодет — трябваше да ме вземе, но колата ѝ не искала да запали. Тъкмо щях да се обадя за такси.

Диксън се замисли за думите ѝ, когато турбуленцията — четирийсет секунди, които му се сториха четири часа — най-после утихна: *Знаех*, че ще умрем. *Видях го*.

— Не е необходимо. Ние ще ви закараме до Сиеста Кий. — Той посочи дългата лимузина, спряна недалеч от тях до бордюра, и се обърна към шофьора: — Нали може?

— Разбира се, господине.

Мери Уърт го погледна колебливо.

— Сигурен ли сте? Много е късно.

— Удоволствието е мое. Хайде да тръгваме.

— **Ооо**, колко е хубаво — възкликна Мери Уърт, когато се настани на кожената седалка и изпъна крака.

— Каквото и да работите, явно сте преуспели, господин Диксън.

— Наричай ме Крейг, Мери. Трябва да си говорим на „ти“, защото искам да поприказвам с теб. — Диксън натисна един бутон и преградата между шофьора и тях се вдигна.

Мери Уърт го наблюдаваше доста нервно, после каза:

— Нали няма, както се изразяват, да ме сваляте?

Диксън се усмихна.

— Не, с мен си в безопасност. Каза, че на връщане ще вземеш влака. Сериозно ли говореше?

— Напълно сериозно. Спомняш ли си, когато споменах, че летенето със самолет ме кара да се чувствам по-близо до Господ?

— Да.

— Не се чувствах близо до Господ, докато самолетът се подмяташе във въздуха на десет-единайсет хиляди метра височина. Съвсем не. Чувствах се само по-близо до смъртта.

— Би ли летяла отново?

Тя се замисли внимателно, загледана в палмите, автокъщите и заведенията за бързо хранене, покрай които минаваха, докато пътуваха на юг по Тамиами Трейл.

— Предполагам, че бих летяла. Да речем, че някой е на смъртно легло и трябва да стигна бързо. Само че не знам кой би могъл да бъде този човек, защото от семейството ми не останаха много хора. Със съпруга ми нямаме деца, родителите ми са мъртви и имам само няколко братовчеди, с които рядко си разменяме имейли и които още по-рядко виждам.

Става все по-добре, помисли си Диксън.

— Но ще се страхуваш.

— Да. — Мери Уърт го изгледа с широко отворени очи. — Наистина мислех, че ще умрем. В небето, ако самолетът се разпадне. На земята, ако не се разпадне. Че от нас няма да остане нищо освен малки овъглени парченца.

— Позволи ми да изкажа едно предположение — рече Диксън. — Не се смей, приеми го сериозно.

— Добре...

— Да предположим, че има организация, чиято работа е да осигурява безопасност на самолетите.

— Има — усмихна се Мери Уърт. — Мисля, че се нарича федерално управление на гражданската авиация на САЩ.

— Да предположим, че тази организация може да предсказва кои самолети ще попаднат в силна и неочаквана турбуленция за всеки един полет.

Мери Уърт изръкопляска тихо и се усмихна още по-широко, с интерес:

— Служителите несъмнено са ясновидци! Това са хора, които...

— ...виждат бъдещето — прекъсна я Диксън. И не беше ли това възможно? Дори вероятно? Как иначе посредникът получаваше информацията си? — Но да речем, че способностите им да виждат бъдещето са ограничени само до това.

— Защо? Защо да не могат да предсказват избори... футболни резултати... дербито на Кентъки...

— Не знам — отвърна Диксън и си помисли, че вероятно могат. Сигурно можеха да предсказват всякакви неща, тези хипотетични ясновидци в някоя хипотетична стая. Вероятно можеха. Не му пукаше. — А сега да отидем малко по-далеч. Да предположим, че господин Фрийман грешеше и турбуленцията, в която попаднахме тази вечер, е много по-сериозна, отколкото всички, включително авиолиниите, мислят или искат да признаят. Да предположим, че от такава турбуленция може да се оцелее само ако във всеки самолет, който попадне в нея, има поне един талантлив, уплашен пътник. — Той замълча за момент. — И да предположим, че на полета тази вечер този талантлив и уплашен пътник бях аз.

Мери Уърт отрони звънлив, весел смях и стана сериозна едва когато Диксън не се присъедини към нея.

— Ами самолетите, които попадат в урагани, Крейг? Мисля, че господин Фрийман спомена нещо за такива самолети точно преди да му се наложи да използва плика. Тези самолети оцеляват при турбуленция, която вероятно е много по-лоша от онази, която преживяхме тази вечер.

— Но хората, които ги пилотират, знаят с какво ще се сблъскат — каза Диксън. — Те са психически подготвени. Същото важи и за много пътнически полети. Пилотът прави съобщение преди излитането и казва: „Драги пътници, съжалявам, но тази вечер ни предстои малко бурно пътуване, затова останете със затегнати предпазни колани.“

— Разбирам — отвърна тя. — Психически подготвените пътници може да използват... Предполагам, че може да се нарече обединена телепатична сила, за да задържат самолета. Само *неочаквана* турбуленция може да изисква присъствието на някой, който вече е подготвен. Уплашен... Хмм... Не знам как бих нарекла такъв човек.

— Експерт по турбулентност — тихо каза Диксън. — Така може да ги наричаш. Така може да наричаш мен.

— Не говориш сериозно...

— Напротив. И съм сигурен, че в момента си мислиш, че пътуваш с човек, който страда от сериозна заблуда, и нямаш търпение да слезеш от колата. Но всъщност *това* е работата ми. Плащат ми много добре...

— Кой?

— Не знам. Обажда ми се един мъж. Аз и другите експерти по турбулентност — ние сме няколко десетки — го наричаме посредник. Понякога между обажданията минават седмици. Веднъж минаха два месеца. Този път бяха само два дни. Дойдох в Бостън от Сиатъл и над Скалистите планини... — Диксън прокара ръка по устните си. Не искаше да си спомня, но всичко беше пред очите му. — Да речем само, че беше лошо. Имаше две счупени ръце.

Колата зави. Диксън погледна през стъклото и видя табела с надпис: СМЕСТА КИЙ, 3 КМ.

— Ако това е вярно — каза Мери Уърт, — защо го правиш, за Бога?

— Заплащането е добро. Разполагам с удобства. Обичам да пътувам... или поне обичах, защото след пет-десет години всички места започват да изглеждат едни и същи. Но най-вече... — Диксън се наведе към нея и взе ръката ѝ в длани. Помисли, че тя ще се дръпне, но Мери Уърт не го стори. Гледаше го с интерес. — Защото спасявам живота на хора. Тази вечер в самолета имаше повече от сто и петдесет пътници, сто и петдесет души. Откакто върша тази работа, съм спасил хиляди *души*. — Той поклати глава. — Не, десетки хиляди.

— Но ти си ужасен всеки път. Видях те тази вечер, Крейг. Страхуваше се, изпитваше смъртен ужас. Както и аз. За разлика от господин Фрийман, който повърна, защото му стана лошо от друсането.

— Господин Фрийман не може да върши тази работа — заяви Диксън. — Не можеш да я вършиш, ако всеки път, когато започне турбуленцията, не си убеден, че ще умреш. Убеден си, макар да знаеш, че ще се погрижиш това да не се случи.

— Пет минути, господин Диксън — тихо каза шофьорът по интеркома.

— Трябва да кажа, че разговорът беше много интересен — рече Мери Уърт. — Може ли да попитам как се сдоби с тази уникална работа?

— Вербувах ме — отвърна Диксън. — Така, както вербувам теб в момента.

Тя се усмихна, но този път не се засмя.

— Добре, ще играя. Да предположим, че успееш да ме вербуваш. Какво ще получиш за това? Премия?

— Да — отговори Диксън. Щяха да му опростят две години от бъдещата работа. Това беше премията. Две години по-близо до пенсионирането. Той беше казал истината, че има алтруистични мотиви — спасява живота на хора, спасява *души*, но не излъга и когато каза, че пътуванията постепенно стават изтощителни. Същото се отнасяше и за спасяването на души, когато цената да го прави бяха безброй моменти на ужас високо над земята.

Дали да ѝ каже, че започнеш ли веднъж, не можеш да напуснеш? Че по същество това е сделка с дявола? Трябваше. Но нямаше да ѝ каже.

Колата зави по кръгова алея пред голяма плажна къща. Отпред чакаха две жени — несъмнено приятелките на Мери Уърт.

— Ще ми дадеш ли телефонния си номер? — попита Диксън.

— Защо? Да ми се обаждаш ли? Или за да го дадеш на шефа си? На твоя посредник?

— Второто. Колкото и приятно да беше, Мери, двамата с теб вероятно никога повече няма да се видим.

Тя се замисли. Чакащите приятелки едва се сдържах да не затанцуват от вълнение. И после Мери отвори чантата си, извади визитна картичка и я даде на Диксън.

— Това е номерът на мобилния ми телефон. Може да се свържеш с мен и в Бостънската обществена библиотека.

Диксън се засмя.

— *Знаех* си, че си библиотечарка.

— Всеки го разбира. Малко е скучно, но плаща наема, както се казва. — Мери Уърт отвори вратата. Приятелките ѝ изпищяха като рокфенове, когато я видяха.

— Има по-вълнуващи професии — отбеляза Диксън.

Мери Уърт го погледна сериозно.

— Има огромна разлика между временно вълнение и смъртен страх, Крейг. Мисля, че и двамата го знаем.

Той не спори с нея по този въпрос. Слезе и помогна на шофьора с куфарите ѝ, докато Мери Уърт прегръщаше двете вдовици, с които се беше запознала в чата.

Мери се беше върнала в Бостън и бе забравила за Крейг Диксън, когато една вечер телефонът ѝ иззвъня. Обади се мъж, който леко фъфлеше. Разговаряха малко.

На другия ден Мери Уърт пътуваше на Полет 694 на „Джетуей“, Бостън-Далас, без междинно кацане, и седеше в пътническия салон точно зад дясното крило на самолета. Мястото в средата. Тя отказа да яде или да пие по време на полета.

Турбуленцията ги връхлетя над Оклахома.

Падане от Джеймс Л. Дики

Преди да изпъшкате, да поклатите глава и да кажете: „Не чета поезия“, трябва да знаете, че Джеймс Дики не е само поет. Той е написал и класическия роман за оцеляване „Избавление“ и по-малко четения „Към Бялото море“, за стрелец на B-29, принуден да скочи с парашут на вражеска територия. Дики го написва от личен опит. Той е бил пилот на изстребител по време на Втората световна война и на войната в Корея. „Падане“ също приковава вниманието и има прекрасно съдържание език на „Избавление“. Прочетете ли го веднъж, няма да го забравите никога. Една интересна бележка под линия: в автоинтервю Дики признава, че основната идея на поемата е нещо малко вероятно (жсена, падаща от такава височина, би премерзнала мигновено), но случката има феноменален аналог в действителността: през 1972 г. стюардесата Весна Вълвич пада от височина десет хиляди метра от самолет ДС-9, който вероятно е бил взривен от бомба... и оцелява. Текстът, цитиран в началото на поемата, е от статия в „Ню Йорк Таймс“ от 29 октомври 1962 г. за инцидент с двумоторен „Конвеър 440“ на „Алиаъни Еърлайнс“, приближаващ се към летище „Брадли“ в Уиндзор Локс, Кънетикът. Предишният месец други две стюардеси загиват в подобни инциденти.

Двайсет и деветгодишна стюардеса падна... и загина тази вечер, когато била засмукана през внезапно отворил се авария изход... Тялото ѝ... беше открито... три часа след нещастния случай.

„Ню Йорк Таймс“

Графичният облик на поемата „Падане“ е съобразен с авторския оригинал. — Бел. ред.

Щатите когато угаснат и лежат там хълмисти когато се превърнат в нещо трансконтинентално преминават покрай...привличайки лунна светлина от големия камък обърнат само с едната си страна...увиснал отвъд края на дясното крило...някакъв сънливец до двигателя пъшка за кафе...някъде в огромния свистящ космос. В кухнята с рафтове с подноситя търси одеяло и се движи с тясната си елегантна униформа...изведнъж извиква... въздушната струя я отнася

Надолу през вратата с безмълвен напън на белите ѝ дробове...замръзва...причернява ѝ пред очите...самолетът не се вижда...и нещо я е хванало за гърлото неумиращият вик на бездната...пада...жива е...става нещо което никой никога не е преживявал...писък без дъх... все още спретната с червило...с чорапи...запасана по правилника...шапчицата ѝ все още на главата...ръцете и краката ѝ никъде и все пак разположени странно...изправени...абсолютно спокойно...в разрежения въздух...не бърза...държи се...на много места...и сега все още на хиляди метри от смъртта тя сякаш забавя движението си...става ѝ интересно...завърта се в маневреното си тяло

Да гледа. Тя се рее високо в изумителния център на нещата в себе си...обвита в тихо свистящо тяло...в цялата ѝ тъмна танцуваща тежест...спуска се от изумителна височина...с бавната зашеметяваща лекота на сън че е привлечена...като безкрайна лунна светлина към ожънатите ниви в централната част на някакъв щат...със силна топлина която я обзема постепенно...рее се намира още и още въздух в това което диша...вижда облаци под себе си вляво и вдясно бавно се носи към тях...прегръща ги към и ръцете и краката ѝ висят някак странно...и очите ѝ са широко отворени от вятър, и устата ѝ се отваря широко все по-широко и засмуква всичката горещина от нивите...може да се обърне по гръб с чувство на изумителни възглавници натрупани под нея...и може да се обърне...както към някого в леглото...да се усмихне, да разбере в мрака...може да отmine...да се наклони...плъзга се...премята се...край емблемата на птица полуразперила криле...или лудешки да се завърти...в безкрайна гимнастика в засилващата се топлина на пшенични ниви издигащи се към пълната луна. Има време да живее...в свръхчовешко здраве вижда смъртни недостижими светлини далеч долу вижда безкрайна магистрала с една закъсняла чудесна кола която я проучва...и пристига в квадратен град вдясно проблясък на вода привлича луната с едната ѝ разлюляна страна...олющено, реещо се сребро...Боже мой колко е красиво...и зловещо...ляга във всички пози за правене на любов...танцува...заспива...и сега я обгръща облак...няма дъждобран...няма значение...всички малки градове изведнъж проблясват...облак минава през него като дъжд изскача от него и съзира автобус на „Грейхаунд“ със запалени фарове...това е сигнал да се спусне право надолу като възхитително гмуркане...после с краката надолу...полата ѝ се вдига...лицето ѝ увито в дрехи с мирис на страх...краката ѝ безумно голи...после разперени ръце...тя бавно се превърта...полита хоризонтално...чака нещо голямо да поеме контрола над нея...трепери като перце пикира с главата надолу...бързите движения като на птица я замайват...златисти очи на проницателното зрение на бухали блестят в кокошарници...вкус на пиле я завладява...широкообхватният ѝ орлов поглед увеличава всички светлини на коли...товарни влакове извити мостове...уголемява луната която бавно минава през всичките завои на река...всички тъмни места на Средния Запад блестят. Заек в храст става бял...задушени пилета се скупчват...защото за тях все още има време да живеят...с мисълта за дълго стремително падане...това е контролирано...това падане прави каквото иска...превърща гравитацията в ново условие, показва другата му страна като... луната която блести нови сили...все още има време да живее поемайки си въздух направен от нищо...но цяла вечер...време е да си спомни да оправи полата си...като очертание на прилеп плътно прилепнала тя има костюм за летене направен от дрехи...онези скайдайвъри по телевизията...реещи се на слънчевата светлина...усмихвайки се под кръглите си авиаторски очила и онзи който скачи без парашут и приятелят му го догони във въздуха. Тя се оглежда за ухиления си спътник...бели зъби...не го вижда никъде пищи шепне молитви...тънките ѝ човешки криле са разперени...от изящните ѝ рамене...въздухът напява монотонно ромоли...и тя вече не вижда огромно парче от света...сега гледа как земята губи огромните си безлични очертания...гледа я как ги губи...и възвръща...къщите и хората си гледа...светлините...самотни домове...лампи на покривите на хамбари...ако падне във вода може да оживее...като гмуркач...да се вреже с идеално гмуркане...в друг тежък сребрист...забавящ...спасяващ... природен елемент...който не се диша: там има вода има време да усъвършенства всички фини детайли на гмуркането краката прибрани пръстите заострени ръцете изпънати...

да се забие във водата като игла да изскочи мокра и невредима...и да ѝ дадат кока-

кола...ето ги ето ги водите...на живота...луната опакована свита на кълбо във водохранилище...и така нека започна да се понеса в нощния въздух на Канзас...да отвори нечовешки очи...проклетата ярка луна...да разперя естествените крила на сакото си „Дон Лоупър“ да летя като ловуващ бухал към проблясъка на вода...човек не може да падне ей така...да се прекатури и да пищи през цялото време...човек трябва да го използва...сега тя приключва с всичко...през всички облаци...мокра коса изправена...последната ивица мъгла се разкъсва върху лицето ѝ като вълна разкривайки в хаоса нови тъмни места нови шествия от фарове по черните пътища

И нощта.....постепенно затопляне.....новосъздаден, неизбежен свят в собствената ѝ родина...голям камък светлина в чакащите води...дръж се за вода: кой знае коя благовъзпитана млада жена трябва да издигне тялото си и да полети...и да се отправи към полудялото от луната вътрешно око на Средния Запад...затворена вода...складирана за нея от години...ръкавите на сакото ѝ се изхлузват в ръкавите ѝ прониква въздух за да...плъзне по цялото ѝ тяло? Какви последни неща може да се кажат за някой който прониква в тялото посред нощ...да намери вода като заек който лежи като самия живот точно в Канзас? Тя се движи към...блестящото езеро полата ѝ е изпъната...ръцете и лицето ѝ се затоплят все повече от въздуха който се издига от ниви засадени с фасул под нея...под меки като кадифе чаршафи фермерските момичета чувстват как богинята в тях се бори и се издига мрачно върху лъснатите до блясък рамки на леглото...сънуват женски знаци върху луната мъжка кръв като желязо от това което наистина се казва от стенанието на самолетите които минават над тях в мъртвилото на нощта в Средния Запад минават над малки пожари в храсти...изгарящи безшумно върху малки хълмове...и ще се събудят за да видят жената с която би трябвало да...се преборят за да станат звезди: за нея земята е по-близо водата е по-близо тя подминава...после се накланя...обръща се ръкавите ѝ се развяват докато се преобръща с лице на изток, където слънцето ще изгрее над житните ниви тя трябва да направи нещо с водата...да долети до нея...да падне в нея...да я изпие...да се издигне над нея но на земята не е останала вода облаци са я изпили обратно...растенията са я изсмукали...пред нея са само нивите на смъртта...полетът ѝ се превръща в падане...в силен вик безмълвния писък с който излетя през двойната врата на самолета...загуби равновесие от онова което стори...спомня си формата на сърце на облака...който се въртеше елегантно...спомня си че все още има време да умре без обяснение...нека сега свали шапката си в летния въздух контурите на царевичните ниви има достатъчно време да изрита едната си останала обувка с пръстите на другия крак...да разкопчае жарттиерите на чорапите си със спокойни пръсти, като отбелязва колко фатално лесно е да се съблече във въздуха близо до смъртта когато тялото без усилие застава във всяка поза освен в онази която ще го спре и ще го издигне...живо не мъртво...девет ферми кръжат близо...уголемяват се...осем от тях се отделят оставят една в средата...после нивите на тази ферма правят същото...няма начин да се отдръпне от земята която избра...но тя изхлузва сакото със сребристите му тъжни немошни криле...изхлузва насочващата прилепска опашка на полата си заредената с мълнии прилепнала блуза...бельото което слага преди полет фино като светостта на девственица...изхлузва ветропоказателите чорапи...абсурдния сутиен...колана с жарттиерите който правилникът изисква изхлузва, като се извива...чувства как коланът се вее, плющи в ръката ѝ и се понася нагоре дрехите ѝ се издигат от нея и се понасят към облак тя изблъсква последната остра опасна обувка като онемяла птица и сега ще падне във...СКОРО...ще падне като най-голямото нещо идвало в Канзас...долу от всички височини...всички нива на американския

дъх...напластен в белите дробове от крехкия хлад на космоса до глинестата почва където дреме смъртта в царевична свила нагъсто и диша като богати фермери които пресмятат: ще връхлети ли върху тях след последния ѝ свръхчовешки акт...последното бавно внимателно плъзгане на ръцете ѝ по невредимото ѝ тяло...желано от всеки спящ в съня му: момчета откриват за пръв път че слабините им са пълни с кръв от сърцето им...овдовели фермери чиито ръце шарят под леки завивки за да открият...надигнали се призори...великолепното положение на кръв неземно привлечена към облаците те всички усещат че нещо минава над тях докато тя плъзга длани по дългите си крака по малките си гърди и дълбоко между бедрата си...косата ѝ се развява освободена от фибите...вее се на вятъра от тялото ѝ нека дойде открито опитвайки се в последната секунда да се приземи по гръб това е ТОВА

Всички онези които я намерят...отпечатана в меката глинеста почва паднала...вкарана в изображението на тялото си...браздите дълги цели километри влетели в нея там където тя лежи много дълбоко в смъртните си очертания...в земята сякаш е в облак не може да каже нищо но е там...необяснима безспорна...и помни че нещо се прекърши и в тях...и започнаха да живеят и умират повече когато без причина отидеха на нивите си където земята я беше хванала...прекъснала...девствения ѝ полет казаха ѝ как да излъже че не може да се обърне да тръгне...не може да помръдне...не може да се измъкне и да заеме друга поза...никой скайдайвър с усмивка не може да я спаси...да я прегърне и да се спусне надолу с нея...да разгърне над нея коприненото ѝ сватбено бельо...тя вече не може да обърне внимание на дъжда с въртящи се жени които заемат мястото на мъртва съпруга или богинята у норвежките фермерски момчета...или всички изтощени проститутки в Уичита.

Всичкият познат въздух над нея не дава нито един дъх изчезнал е...и въпреки това тя все още не е мъртва все още не е някъде...другаде лежи неподвижно в нивата по гръб...усеща мириса на непрестанния растеж който се опитва да я повдигне...не вижда добре с едното око...зрението ѝ отслабва...вижда вълна лъжите че може да е успяла...през най-добрата част на краткото ѝ състояние на богиня...да стигне до водата...да се гмурне с главата надолу...да изплува усмихната неуязвимо момиче с бански костюм в реклама...но тя лежи сякаш се пече на слънцето на последната лунна светлина...полузаровена от силата на падането върху земята...недалеч от железопътен мост...водохранилище може да ги види ако надигне глава от скромната си дупка дрехите ѝ разпръснати из целия Канзас...в храсти върху влажната от роса трева на игрище за голф коланът с жартуерите по чудо закачен за въже с пране където му е мястото...едната обувка...блузата ѝ върху гръмоотвод:

Лежи в нивите...в тази нива...на пречупения си гръбнак сякаш върху облак през който не може да премине...докато фермери бродят насън без своите жени извън къщите си...разходка като падане към далечните води на живота на лунна светлина...към мечтаното вечно значение на фермите им...към разцъфналата реколта в ръцете им...тази трагична цена тя чувства че върви...върви към...измъква се... най-после диша с пълни гърди...не опитва се все по-малко и по-малко веднъж...опитва се...опитва се...о, Боже...

Послеслов: важно съобщение от пилотската кабина

Бев Винсът

Макар понякога пътуването със самолет да е плашещо, аз съм прелетял цялата планета и нямам спомен за неприятно преживяване. Докато работех по настоящата антология, ми се наложи да остана във въздуха цяло денонощие и всичко мина като по вода (само дето благодарение на разказите, включени тук, непрекъснато си мислех какво може да се обърка). Най-неприятното, което ми се е случвало, откакто летя със самолет, е неосъществено кацане поради мъгла.

Така или иначе първият ми полет беше през март 1978-а, когато със съучениците ми от гимназията решихме да прекараме пролетната ваканция в Гърция. „Боинг“-ът 747 на „Алitalia“ кацна на летище „Леонардо да Винчи“ в Рим само ден след като терористите от „Червените бригади“ бяха отвлекли бившия италиански премиер Алдо Моро. Мерките за сигурност бяха драконовски, аерогарата гъмжеше от войници с картечни пистолети „Узи“. Нервите на всички бяха изопнати до скъсване. Един от съучениците ми мина през детектора за метални предмети, без да свали фотоапарата, окачен на шията му, и замалко не предизвика международен инцидент.

При един друг случай, когато с колеги летяхме обратно за Щатите след делово посещение в Япония, научихме, че полицаите, пребили Родни Кинг, са били оправдани, което е предизвикало размирици в Лос Анджелис. Тъкмо там трябваше да се прехвърлим на друг самолет, обаче пилотите решиха да пренасочат полета към Сан Франциско, след като чухме непотвърдена информация, че разбунтувалите се чернокожи стреляли по самолетите, приземяващи се на Международното летище в Лос Анджелис.

През юли 2017-а, преди премиерата на филма „Тъмната кула“ в Бангор, с Ричард Чизмар бяхме в един ресторант (по една случайност намиращ се срещу международното летище) и по едно време Стивън Кинг седна при нас.

— Хрумна ми нещо — каза без предисловия. — Антология с разкази за най-страшните неща, които могат да се случат по време на полет. Аз ще напиша уводните думи към всеки. — После се обърна към Рич: — Ти ще я издадеш. — Предложи няколко заглавия и добави: — Някой трябва да намери още разкази. — Той ме посочи: — Ти ще свършиш тази работа.

Така се роди настоящата антология. Веднага се сетих за „Кошмари на 7000 метра височина“, после се залових да издирвам още страшни разкази за самолети.

Съществуват доста книги и филми с ужасяващи сцени по време на полет. Може би най-прочутият роман на тази тема е „Летище“ от Артър Хейли, написан през 1968-а. Авторът е започнал писателската си кариера със сценария „Полет в опасност“^[4] — чудесно подзаглавие за настоящата антология. Като тийнейджър прочетох романа „Писта 08“, написан по този сценарий, и съм почти сигурен, че по него е заснет и телевизионен сериал — „Ужас в небето“. Разбира се, романът „Летище“ беше филмиран и през седемдесетте бяха заснети

няколко продължения, обаче пародийната му версия „Самолет!“ може би е по-известна в наши дни. И кой може да забрави „Еър форс Едно“, „Нощен полет“ или „Змии в самолета“? Неизброими страхотии могат да се случат, когато си затворен в металната тръба, летяща на хиляди метри височина.

Открих, че поджанрът страшни разкази, свързани със самолети, е доста „постен“. Много труд хвърлих, докато намеря истории, подходящи за настоящата антология. Чрез „Гугъл“ попаднах предимно на разказите на хора, едва не загинали във въздуха при злополуки като онази, описана от Стив в уводната бележка. Потърсих съдействието на „кошерния ум“, задавайки въпрос във фейсбук, и улучих джакпота — препоръчаха ми разкази, които иначе нямаше да намеря. Много благодаря, кошерен ум!

Докато издирвах „кандидати“ за сборника, работех и върху есе за „Фондация за поезия“ и се сетих за едно от любимите стихотворения на Стив (същото, което той е споменавал няколко пъти в интервютата си), написано по истинска случка от 1962-ра, когато по време на полет аварийната врата се отваря и една стюардеса пада от самолета. Попитах Стив дали да не включим поемата в нашата антология. Оказа се, че и той си е мислил същото. И така, антологията завършва с реална трагедия, превърната в поема, изтъкана от метафори.

При работата си върху тази книга прочетох и сборника с разкази на Джо Хил „Strange Weather“ („Странно време“). В разказа „Aloft“ („Във въздуха“) Джо ни представя комплексирания младеж, страдащ от липса на самочувствие; той се опитва да направи впечатление на една жена, като скочи с парашут от самолет, летящ на голяма височина. В последния момент обаче нервите му не издържат и решава да се откаже, само че все пак е принуден да скочи, след като двигателят на машината се поврежда.

Зарадвахме се, когато Джо ни каза, че в главата му се върти сюжет — доста страховит — за разказ, който е идеален за нашата книга. Оуен Кинг пък насочи вниманието ни към разказа на Том Бисъл.

Може би ще попитате дали в настоящата антология са описани всички неприятности и инциденти, които могат да се случат по време на полет? Твърдо не! Докато пишех тези бележки, съобщиха за пътник, заразен с едра шарка, който безпрепятствено преминал през контрола на чикагското летище „О’Хеър“. Тъй че дори самолетът ви благополучно да стигне до крайната си дестинация, Бог знае какви „пасажери“ ще ви придружат у дома. Възможностите са безброй. Ето нещо, върху което да размишлявате, докато се подготвяте за следващото си пътуване.

В антологията са включени и вече издавани разкази, обаче съм убеден, че малцина от вас са прочели повече от един-два. Съдя по себе си, защото с мен беше същото, преди да започна работа по този проект. За нас със Стиви съставителството беше като пътешествие на откриватели и двамата сме много доволни от находките си.

След като уточнихме съдържанието на сборника, за първи път от години препрочетох „Ланголиерите“ и открих неочаквани връзки между тази новела (по-точно — роман, защото творбата е дълга колкото настоящата антология) и разказите, които бяхме избрали. Разбира се, това е светът на Стивън Кинг, в който Дженкинс, герой от „Лаголиерите“, разсъждава: „...не можеш да се появиш в тексаското книгохранилище на 22 ноември 1963-та и да предотвратиш убийството на Кенеди...“, така че този факт не биваше да ме изненадва... ала при все това се изумих.

Представете си същия този Боб Дженкинс, автор на криминални романи, който отначало описва бедата на пасажерите от нощния полет за Бостън като „мистерията на

заклучената стая“. Един от разказите, които изнамерих, е мистерия на заключената стая — действието се развива в тоалетната на самолет. По-късно Дженкинс заявява, че опасното им положение не подлежи на описание, свързано с реалния свят, и добавя: „Жалко, че на борда не са писателите-фантасти Лари Нивън или Джон Варли.“ Момент... момент така! Чие име присъства в съдържанието на антологията? На самия господин Варли!

По-късно, когато разсъждават как да преминат обратно през разкъсването, писателят отбелязва, че ако допуснат грешка, самолетът ще се превърне в Джоунстаун. И откъде е товарът в първия разказ? Да, познахте. От Джоунстаун.

Някакъв пръст на съдбата ни е водил, когато сме подбирали разказите. Допада ми симетрията, на която се натъкнах.

Следва важно съобщение от вашите двама пилоти. Бихме искали да благодарим на пасажерите от този полет. Знаем, че сте могли да избирате на кой самолет да се качите и сме ви признателни, че се съгласихте да летите с нас. Надяваме се, че полетът не е бил *прекалено* тежък, но пък вие знаехте какво да очаквате, когато се качихте на нашия самолет. Може би някой от спътниците е помогнал да преодолеете най-трудните моменти. Случвало се е и пак ще се случва.

Благодарности и на техните пътнически агенти, уредили полетите им и осигурили благополучното им пристигане на желаните дестинации. Мнозина пътници в тези разкази не са имали същия късмет.

Признателни сме и на кабинния екипаж, ръководен от Чък Верил, за безпроблемния полет на всички пасажери, както и на хората от наземния персонал от издателство „Семитри Данс“ за блестящата техническа поддръжка на този самолет — и най-вече на шефа им Ричард Чизмар.

А сега, ако обичате, следвайте указанията на светещия надпис: приберете вещите, които сте извадили по време на полета, изключете всички електронни устройства, затегнете коланите — предстои приземяване. Може да не е много гладко — все пак това е първият полет на втория пилот. Останете по местата си до окончателното спиране на самолета и докато командирът изключи сигнала за коланите. Внимавайте при отварянето на отделенията над седалките, защото по време на полета багажът сто на сто се е разместил и разни тежки чанти само чакат да ви се стоварят върху главите.

О, и ако видите някой да чете тази книга на някое летище или — още по-добре! — по време на полет, моля, снимайте го и ни изпратете фотото. Ще е върховно!

Бев Винсът
Удландс, Тексас

Амброуз Биърс (1842–1914) е може би най-известен като автор на „Дяволският речник“ и често включвания в антологии разказ „Случка на моста над Потока на совата“. Работил е като помощник-печатар. Участието му в Американската гражданска война оказва голямо въздействие върху творчеството му. В продължение на четвърт век той пише и работи за вестници на Източния и на Западния бряг. В края на живота си, съкрушен от лични трагедии, той решава да замине за Мексико, за да отразява избухналата там революция и действията на революционните армии на север, предвождани от Панчо Виля. На път за Мексико Биърс той изчезва безследно. Съдбата му е неизвестна.

Том Бисъл (1974-) е роден в Есканаба, Мичиган. Автор е на девет книги, включително бестселъра на „Ню Йорк Таймс“ *The Disaster Artist* (написан съвместно с Грег Сестеро) и *Apostle*. Творбата му донася Римската награда и наградата „Гугенхайм“. Бисел живее в Лос Анджелис със семейството си.

Рей Бредбъри (1920–2012) е автор на повече от трийсет и шест книги, сред които класики като „451 градуса по Фаренхайт“, „Марсиански хроники“, „Вино от глухарчета“ и „Нещо зло се задава“, както и на стотици разкази. Известен е и като драматург, кино— и телевизионен сценарист; най-прочути са сценариите му за филма „Моби Дик“ и на телевизионната драма „Дървото на Хелоуин“, получила престижната награда „Еми“; адаптирал е трийсет и пет свои разказа за телевизионната поредица „Театърът на Рей Бредбъри“. През 2000 година получава Медала за изключителен принос към американската литература, а през 2007-а — специалната награда „Пулицър“. Носител е на още много престижни отличия.

Роалд Дал (1916–1990) е роден в Кардиф, родителите му са норвежци. На двацет и три години постъпва в Кралските военновъздушни сили; през Втората световна война е ранен, когато самолетът му катастрофира, и той се посвещава на писателската професия. Сътворява книги, любими на всички деца по света, сред тях са „Матилда“ и „Чарли и шоколадовата фабрика“. Книгите са преведени на 60 езика. Продадени са в 250 милиона екземпляра. Повечето са адаптирани за театъра и телевизията, включително филмовата класика „Уили Уонка и шоколадовата фабрика“ и „Фантастичният мистър Фокс“, както и мюзикъла „Матилда“.

Джеймс Л. Дики (1923–1997). Американски поет и романист, известен най-вече като автор на романа „Избавление“, който е екранизиран през 1972-ра, а Дики има малка роля като шериф. Той служи като радист в нощна самолетна ескадрила в Американския военновъздушен корпус по време на Втората световна война, служил е в Американските военновъздушни сили по време на войната в Корея. След като получава бакалавърска степен по английски език и философия от университета „Вандербилт“, той изкарва и магистратура по английски език в същата институция. Дики преподава в института „Райе“ и в Университета на Флорида и няколко години работи като автор на рекламни текстове. През 1960-а започва да публикува сборници със стиховете си; получил е наградата „Гугенхайм“ и

Национална награда за поезия, бил е консултант по поезия за библиотеката на Конгреса. След като е бил гостуващ преподавател през 60-те години, през 1969-а става преподавател по английски в Университета на Южна Каролина. През 1977-а е поканен да изнесе реч на церемонията по встъпването в длъжност на президента Джими Картър. По време на телевизионното излъчване на живо на приземяването на „Аполо“ на 11 юли 1969-а той чете стихотворението си *The Moon Groung*.

Сър Артър Конан Дойл (1859–1930) е лекар, който създава Шерлок Холмс, детектив-консултант, главен герой в десетки разкази и в четири романа. Дойл е автор и на исторически романи, както и приключенски истории с главен герой професор Чалънджър. Писал е за Бурската война и по други въпроси, свързани с африканския континент, но в един момент се запалва по спиритизма; този негов интерес го вкарва в конфликт с хора като Хари Худини и Джоузеф Маккейб. Автобиографията му „Спомени и приключения“ е публикувана шест години преди смъртта му

Коуди Гудфелоу (1970—) е написал седем самостоятелни романа и три съвместно с нашумелия автор Джон Скип; два от четирите му сборника с кратка проза — *Silent Weapons for Quiet Wars* и *All-Monster Action* — са получили наградата *Wonderful Book*. Той е сценарист, копродуцент и автор на текста към музиката за петнайсетминутното филмче *Stay-At-Home Dad*. Като върховен жрец на езотеричния Орден на Дагон в продължение на няколко години Гудфелоу председателства молитвените закуски в чест на Ктхулу. Участвал е с малки роли в множество телевизионни сериали, включително във „Водолей“ и „Зловеща семейна история“. Съосновател е на малкото издателство „Перилъс Прес“, което от време на време публикува романи на ужаса с „космическа“ тематика. Каквото и да прочетете другаде, ние ви уверяваме, че всъщност той живее в Портланд, Орегон.

Джо Хил (1972-) е автор на няколко романа, включени в списъка с бестселърите на „Ню Йорк Таймс“, сред които „Пожарникаря“ и *NOS4A2*. Последната му творба е сборник с четири новели, озаглавен „Странно време“. Тъй като Джо живее и във Великобритания, и в Съединените щати, често му се налага да пътува със самолет и да размишлява за всички страхотии, които могат да се случат, когато си затворен в метална птица, летяща на височина девет хиляди метра.

Стивън Кинг (1947-). Надали е необходимо да представяме Стивън Кинг, но ето няколко думи и за него. Авторът, чиито романи днес се продават в многохилядни тиражи, през 1967-а осъществява първата си професионална реализация, като продава свой разказ на списанието *Startling Mystery Stories*. През есента на 1971-ва започва да преподава в гимназията в Хампдън, Мейн, но не се отказва от писането — работи нощем и през почивните дни. През пролетта на 1973-та издателство „Дабълдей“ подписва с него договор за публикуване на романа „Кери“, което дава възможност на Кинг да се откаже от учителската професия и да се посвети на писателската. Оттогава е публикувал 59 романа и 10 сборника с разкази, нареждайки се сред най-прочутите автори в света. През 2003-та е награден с Медал за изключителен принос към американската литература, през 2014-а получава Национален медал за принос в изкуството, а през 2018-а — наградата на американския център на световната литературна организация ПЕН.

Ерик Майкъл Луис (1972-) е автор, запален по всичко, свързано с авиацията, и по романите и разказите за призраци. Завършил е творческо писане в университета „Пюджит Саунд“ в Такома. Разказите му са публикувани в *The Horror Anthology of Horror Anthologies* (Megazanthus Press), *Exotic Gothic 4* (PS Publishing) и в *Savage Beasts* (Grey Matter Press). Той има двама синове и е горд притежател на два котарака, които също са братя. Е. М. Луис има профили във Фейсбук и в Туитър.

Ричард Матисън (1926–2013) е автор на много класически романи и разкази. Той пише в различни жанрове, включително фентъзи, ужас, паранормални явления, съспенс, научна фантастика и уестърн. Освен това пише сценарии за телевизията („Зоната на здрача“, „Нощна галерия“, „Стар Трек“) и за киното. Много от романите и разказите на Матисън са екранизирани, включително „Смаляващият се човек“, „Аз съм легенда“, „Някъде във времето“. Носител е на много престижни награди, сред които „Уърлд Фентъзи“, „Брам Стокър“ за цялостен принос, „Хюго“ „Едгар“, „Спър“ (за най-добър уестърн) „Хюго“ както и на множество награди на Писателската гилдия. През 2010-а получава място в Залата на славата за научна фантастика.

Дейвид Дж. Шоу (1955-) е американски автор на романи на ужаса, разкази и сценарии. В продължение на четири десетилетия разказите на Д. Шоу са били включвани в 30 антологии с „Най-добрите разкази на годината“; той е носител на наградата „Уърлд фентъзи“, много рядко присъжданата награда от списание „Зоната на здрача“ *Dimensions*, плюс наградата на Гилдията на писателите фантасти за *Wild Hairs* (сборник от дописките му за рубриката *Raving & Drooling* във *Fangoria*). По-известните му романи са *The Kill Riff*, *The Shaft*, *Rock Breaks Scissors Cut*, *Bullets of Rain*, *Gun Work*, *Hunt Among the Killers of Men*, *Internecine*, *Upgunned*. Сценарист е на игрални филми като „Гарванът“ (*The Crow*) и „Тексаско клане — Началото“ (*The Texas Chainsaw Massacre: The Beginning*), както и на телевизионните поредици „Разкази от криптата“, „Гладът“, „Майстори на хоръра“. Негови разкази са публикувани в антологиите „Вампири“, „Чудовища“ „Забравени ангели“, „Орхидеи от криптата“, „Око“. Като специалист в жанра ще го видите в документални филми и дивидита, например в „Съществуването от Черната лагуна“, „Инкубус“, „Изкуплението Шоушенк“, „Историята на филма „Психо“. Редактор е на тритомника „Изгубеният Блох“ (*Subterranean Press*) и „Елвисланд“ от Джон Фарис.

Той е първият носител на наградата „Дж. Ф. Гонзалес“ за цялостен принос. Автор е на термина „сплатърпънк“ (splatterpunk), публикуван в Оксфордския речник на английския език през 2002-ра. Дейвид Дж. Шоу живее и работи в любимия си Лос Анджелис. Непременно потърсете в Гугъл още подробности за него.

Дан Симънс (1948-) е роден в Пеория, Илинойс, и е прекарал детството си в различни по-големи и по-малки градове в Средния Запад, включително Бримфийлд, Илинойс, където се развива действието в романите му *Elm Haven*, *Summer of Night* и *Winter Haunting*. Получава бакалавърска степен в колежа „Уабаш“ през 1970-а и магистърска степен в университета „Уошингтън“ в Сейнт Луис. В периода 1971–1987 работи като начален учител по химия в Мисури, Ню Йорк и в Колорадо. След това напуска работата си и се посвещава на писателската кариера. Понякога преподава творческо писане в университетите. Прочува се с

научно фантастичния си роман „Хиперион“, за който получава наградата „Хюго“. Другите романи от тази поредица са „Падането на Хиперион“, „Ендимион“ и „Триумфът на Ендимион“. Дан Симънс често обединява жанрове като научна фантастика, хорър и фентъзи, понякога в един и същ роман.

Питър Тримейн (1943-) се е прославил с трилърите си за свръхестествени явления, преди да започне да пише криминални романи. Автор е на 87 книги (включително фентъзи с келтски мотиви). Често е определян като наследник на Брам Стокър, но получава международно признание за своята поредица от романи „Загадките на сестра Фиделма“, действието в които се развива в Ирландия през VII век. Заради популярността на поредицата през 2001-ва в САЩ е основано Международното дружество на сестра Фиделма, а от 2006-а в град Кашел, „родното място“ на героинята, се провеждат ежегодни сбирки на феновете на романите. На откриването на сбирката през 2014-а ирландският министър на околната среда Алан Кели нарича поредицата „национално съкровище“. Питър е написал само няколко криминални разказа, които не са за сестра Фиделма, а „Убийство във въздуха“ доказва, че талантът му не е ограничен до VII век.

Едуин Ч. Тъб (1919–2010) е роден в Лондон автор, чиито творби са преведени на повече от дванайсет езика. През шейсетгодишната си писателска кариера той публикува над 130 романа и 200 научно фантастични разказа. Известен е с разнообразието на жанровете в творбите си — историческо-приключенски, детективски и уестърни, — но най-прочути са множеството му научно фантастични романи, от които *Alien Dust* (1955) и *The Space Born* (1956) са признати класики. Работата му в този жанр е посветена предимно на 33-томната поредица „Дюмарест от Тера“: галактическа сага за Ърл Дюмарест, търсещ Земята, легендарната изгубена планета, на която е роден. Не по-малко известна е поредицата му „Кап Кенеди“ (1973–1983) за звездния герой капитан Кенеди (написана под псевдонима Грегъри Кърн). Едуин Чъб продължава да пише чак до смъртта си през октомври 2010-а; последната му творба *Fires of Satan* е публикувана през 2013-а.

Джон Варли (1947-) е роден в Остин и е израснал на крайбрежието на Мексиканския залив. Стипендията за Мичиганския университет е неговото спасение от неприятната миризма на нефтохимическата промишленост и от нетърпимата влажност. Оказва се обаче, че науката му е скучна. Също и лекциите по английски, а накрая му писва от всичко и посещава само занятията, на които прожектират класически филми. Напуска университета и заедно с един приятел тръгват на път, пристигайки в Сан Франциско тъкмо навреме за Лятото на любовта (там се събират повече от 100 000 хипита), без да подозират какво се случва. През първия ден, след като Джон попада в хипарски бус и рецитира заедно с Алън Гинсбърг, решава, че иска да стане хипи. По-късно живее в Тусон, където се запознава с Линда Ронстад, преди тя да стане известна певица. Попада в транспортно задръстване в северната част на щата Ню Йорк заради фестивала „Удсток“ и не може да се измъкне от „тапата“ цели три дни. През 1973-та решава да пише фантастика. Той е сред първите автори, наричани „новия Хайнлайн“, което и го ласкае, и го притеснява, защото истинският Хайнлайн, неговият модел за подражание, още е жив. Творбите на Варли са преведени на 16 езика, които той не може да чете, включително на есперанто. В писателската му кариера се наблюдава десетгодишно прекъсване, когато той работи за „Метро Голдуин Майер“ и се

запознава с куп филмови звезди като Мел Гйбсън, Пол Нюман и Сигорни Уивър. Няколко години Варли живее в Портланд, Орегон, с Лий Емет, която става неговата първа редакторка, и с престарялото им куче Сироко. Понастоящем двамата живеят във Ванкувър, Вашингтон.

Бев Винсът (1961-) е един от най-запалените почитатели на Стивън Кинг и на романите от поредицата за Тъмната кула. Автор е на няколко книги, сред които безкрайно ценния за всеки фен „Пътеводител към Тъмната кула“, както и на повече от осемдесет разказа, публикувани в „Алфред Хичкок Мистъри Мегъзин“, „Елъри Куинс Мистъри Мегъзин“ и в две антологии от поредицата „Мистъри Райтърс ъф Америка“. Творбите му са преведени на няколко езика и номинирани за наградите „Брам Стокър“, „Едгар“ и Международната награда за автори на трилъри. През 2010-а му е присъдена наградата „Ал Бланчард“. В България вече е познат с разказа си в „Сияние в мрака“ и с есето си в „Четем Стивън Кинг“. За повече информация вижте bewincent.com или го последвайте в Туитър [@BevVincent](https://twitter.com/BevVincent).

Издание:

EDITED BY STEPHEN KING AND BEV VINCENT

FLIGHT OR FRIGHT

Introduction and story notes © 2018, Stephen King

“Cargo” © 2008, E. Michael Lewis

“The Horror of the Heights” © 1913, Arthur Conan Doyle

“Nightmare at 20,000 Feet” © 1961, Richard Matheson

“The Flying Machine” © 1899, Ambrose Bierce

“Lucifer!” © 1969, E.C. Tubb

“The Fifth Category” © 2014, Thomas Carlisle Bissell

“Two Minutes Forty-Five Seconds” © 1988, Dan Simmons

“Diablitos” © 2017, Cody Goodfellow

“Air Raid” © 1977, John Varley

“You Are Released” © 2018, Joe Hill

“Warbirds” © 2007, David J. Schow

“The Flying Machine” © 1953, Ray Bradbury

“Zombies on a Plane” © 2010, Bev Vincent

“They Shall Not Grow Old” © 1946, Roald Dahl

“Murder in the Air” © 2000, Peter Tremayne

“The Turbulence Expert” © 2018, Stephen King

“Falling” © 1981, James L. Dickey

Afterword © 2018, Bev Vincent

СЪСТАВИТЕЛИ: СТИВЪН КИНГ и БЕВ ВИНСЪНТ

УЖАС ВЪВ ВИСИНИТЕ

© Весела Прошкова, преводач, 2018

© Росица Златанова, преводач, 2018

© Юлия Чернева, преводач, 2018

Редактор Светла Иванова

© Димитър Стоянов — ДИМО, дизайн, 2018

© ИК ПЛЕЯДА, 2018

ISBN 978-954-409-390-7

Калибан — герой на Шекспир от „Бурята“, обезобразен син на вещицата Сикоракс. — Бел. прев.

По пътя (фр.) — Бел. прев.

Суета на суетите, всичко е суета. — Бел. прев.

Под това заглавие е издадена на български книга в съавторство с Джон Касъл. — Бел. прев.